

E U S K E R A

Euskaltzaindiaren lan eta agiriak
Trabajos y actas de la Real Academia de la Lengua Vasca
Travaux et actes de l'Académie de la Langue Basque

EUSKALTZAINDIA

REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE

HIZTEGI BATUA

2000, 2
45. Liburukia
BILBO

EUSKALTZAINDIA

Plaza Barria, 15. 48005 Bilbo

Telefona: 94 415 81 55

Faxa: 94 415 81 44

e.posta: info@euskaltzaindia.net

web gunea: www.euskaltzaindia.net

Argitalpen batzordea / Comisión de publicaciones:

Burua:	Jean Haritschelhar
Kideak:	Henrike Knörr Patxi Goenaga Jose Antonio Arana Martija Miren Azkarate Beñat Oihartzabal Patxi Altuna
Eragile eta idazkaria:	Ricardo Badiola Uriarte

© Euskaltzaindia

ISSN. 0210-1564

Euskera

ISBN. 85479

Legezko Gordailua BI-1.244-58

Fotokonposizioa: Rali. Particular de Costa, 8-10, 48010 BILBO

Publmail 2000. Bilbo-Galdakao errepidea, 18, Arzubi etxea, 4. solairua,
48004 BILBO

Aldizkari hau beste agerkariekin trukutzen da. Otoi, idatz Zuzendariari.
Esta **Revista** admite el intercambio con otras publicaciones.
Rogamos dirigirse al Director.

HIZTEGI BATUA

Ondoren agertzen diren euskaltzainek, hileroko aztertu eta erabaki diren Hiztegi Batuaren hitz-zerrendak onartzen dituztela egiaztatzeko sinatzen dute agiri hau, Bilbon, Euskaltzaindiaren egoitzan, 2000.eko martxoaren 31n.

J. Haritschelhar, euskaltzainburua

P. Altuna

J.A. Arana Martija

M. Azkarate

P. Charritton

J.L. Davant

X. Diharce

A. Iñigo

X. Kintana

H. Knörr

E. Larre

J.M. Lekuona

B. Oñartzabal

F. Ondarra

Tx. Peiljen

P. Salaburu

J. San Martín

I. Saratzola

J.M. Satrustegi

A. Urrutia

P. Goenaga, idazkaria

ARGIBIDEAK

Esku artean duzun Hiztegi honek, Euskaltzaindiak, sortu zenetik orain arte, hiztegi alorrean hartu dituen erabaki eta gomendio guztiak hartzen ditu bere mende; hots, aurreko erabaki edo gomendioaren bat ados ez badator Hiztegi honetan esaten denarekin, honi jarraitu behar zaio eta ez hari. Hortaz, Hiztegi Batu hau da, Euskaltzaindiarentzat, euskal hitzen, aldaeren eta horien guztien erabileren zuzentasuna edo egokitasuna erabakitze irizpidea. Hurrengo lerroetan, Hiztegi Batu honen edukiaren zenbait alde argitzen saiatuko gara.

Euskaltzaindia konturatzen da irakurleak ez duela, agian, Hiztegi Batuaren lehen idatzaldi honetan argibiderik aurkituko eguneroko lanean behar dituen hainbat hitzez, eta era berean, alferrikakoak irudituko zaizkiola beste zenbait hitzi buruzkoak, inoiz erabiliko ez dituelakoan. Metodo kontu bategatik jokatu dugu horrela. Hiztegi Batua ontzen hasteko orduan, Euskaltzaindiak, lehenbizi, orain artean bere izenaren pean argitaratu dituen hitz zerrenda eta hiztegiak aztertu behar zituen, eta horietako hitzek Hiztegi Batuan izan behar zuten forma eta edukia erabaki. Nolanahi ere, hitz horiekin batera, orobat bildu ditugu Hiztegi Batuaren lehen idatzaldi honetara gure literatura tradizioan ongi finkaturiko hitzak, eta baita azken hogeita hamar urteotako testuetan agertzen direnak ere, osaera zuzenekoak izanik premia bati erantzuteko egokitzen jo direnean.

Forma bat edo beste aukeratzeko orduan, irizpide nagusiak bi hauek izan dira:

a) tradizio idatziko eta egungo erabilera; gaur egun, orain arte ez bezala, Hiztegi Batuari berme sendoarekin ekiteko moduan ezagutzen ditugu erabilera horiek *Orotariko Euskal Hiztegia*-ri eta *Egungo Euskararen Bilketa-lan Sistematika*-ri eskerrak.

b) alde bateko eta besteko euskaldunak batzen gaituzten formak hobestea; maileru berrietan, esaterako, nazioarteko formen alde egin dugu, eta horrelakorik ez da goen kasuetan, Iparraldeko eta Hegoaldekoentzat onargarri gertatzen direnei eman zaie lehentasuna. Forma bakarrera iristeko oinarririk edo indarrik ikusi ez denean, forma lehiakideak eskaini dira, kasuan kasuko argibideak emanez, beharago adieraziko den eran.

Hiztegian jasotzen ez diren hitzei buruz esan behar da, bestalde, Euskaltzaindiak ez dituela oraingoz onartzen, baina ezta gaitzesten ere. Nahiago izan dugu alderdiren

batetik eragozpenen bat agertzen duten hitzak bigarren ekinaldiko azterketa zehatza-goaren ondoren onartzeko utzi, euskaldunen egungo premia larriek hertsaturik arinkeriak jokatu baino. Erraza da forma bat proposatzea; ez hain erraza, askotan, alde guztiei begiraturik etorkizunerako egokiena gerta daitekeena eskaintzea. Euskaltzaindiak bigarren era honetan aritu behar du ezinbestean.

Jakina denez, euskal hitz askok hainbat aldaera agertzen dituzte tradizioko testuetan. Horrelakoetan, jakina, aldaera bat onartu du Euskaltzaindiak, eta besteak baztertu, oro har. Aldaera baztertuekin bitara jokatu dugu: batetik, gaur egun zalantzaren bat sortzen dutenak berariak baztertu ditugu, aldaera baztertuari izartxo bat erantsiz eta *e.* [= erabil] ikurraren ondoan forma hobetsia adieraziz: “erropa* e. **arropa**”, adibidez; bestetik, batasunak hogeita hamar urteko bidea egin ondoren gehiengo zabalak dialektaltzat jotzen dituen aldaerak —*barri* edo *izandu* bezalakoa, esaterako— ez ditugu aintzat hartu hiztegian. Beste batzuetan, hitza bera baztertu da, haren ordeko bat erabili behar dela adieraziz. Dena dela, esan behar da *e.* ikurra daramaten hitzok adierarik arruntetan soilik gaitzesten direla: esaterako, “*kartera** e. **diru(-)zorro**, **paper(-)zorro**” sarreak adierazten du adiera horretan, eta ez bestetan, gaitzesten dela *kartera*-ren erabile-*ra*; *kartera* hitzak izan ditzakeen beste adierez ez da lehen idatzaldi honetan ezer esaten.

Hainbat hitzen formaren ondoan *Bizk.*, *Gip.*, *Ipar.* eta *Naf.*... ikurrak ematen ditugu. Euskalki markaren bat azaltzen duten hitz horiei buruz esan behar da ez dela inondik ere Euskaltzaindiaren asmoa, marka horiek eranstean, horrelako hitzak bazterteza; aitzitik, euskalki hitzok Hiztegi Batuan sartzeak adierazten du Euskaltzaindiak bultzatu egin nahi dituela idazleak hitz horiek erabiltzera —jakinaren gainean eta nori bere senak agintzen dion eran, jakina— horrela euskaldun guztien ondare komuna bihurtuz joan daitezten.

Heg. ikurraren esanahia bestelakoa da, eta bitarikoa. Batzuetan, *Heg.* ikurraren bidez adierazi nahi dugu, delako hitza berria dela eta gaztelaniaz ez dakitenentzat ezin ulertuzkoa —*aleazio*, esaterako—; horrelako hitz askok bikotea osatzen dute *Ipar.* marka daramaten hitzekin —*Heg.* ikurra duen *alfonbra*-k *Ipar.* duen *tapiz*-ekin adibidez—. Kasu hauetan Euskaltzaindia ez da gauza izan euskaldun guztiok batu gaitzakeen forma bakar bat eskaintzeko, eta, oraingoz, horrelako bikoteekin etsi behar izan du. Beste kasu batzuetan, *Heg.* ikurrak —*aspertu*-ren lehen adieran, esaterako— adierazten du delako erabilera Hegoaldekoa soilik dela, eta horrelakoetan, noski, ez zaio horiek erabiltzeari inolako oztoporik jarri nahi. Ez dugu uste inongo irakurlek arazorik izango duenik batzuk eta besteak bereizten.

Beste hitz mota batek ere argibide berezia behar du: “*h.*” [= hobe] ikurra erantsi zaienak, hain zuzen. Horietan ere bi multzo bereizten ditugu. Lehen multzoa euskalki marka daramaten hitzek osatzen dute. Horrelakoetan, “hobe” hori Euskal Herri osoari begira idazten diren testuetako erabilerari soilik dagokio, eta hitz edo aldaera horiek egokiak dirateke beste kasu batzuetan, *Herria* astekarian, *Bizkaia* gehigarrian edo herri aldizkarietan idazterakoan, adibidez. Bigarren multzoa bestelakoei —hots, “**zigarro** [...] 2 *Heg.* ‘zigarro txikia’ h. **zigarreta**” edo “**partidu** *Heg.* 1 h. **partida** [...]” bezalakoei— dagokie. Hauei buruz Euskaltzaindiak esan nahi du ohartzen dela ez direla denak idazle guztiek egoera guztietan eta berehala onartzekoak, eta agian bide zuzurrera pausokakoa dela, testu jaso eta formalenetatik hasiz, eta bigarren urrats baterako utziz ahozko erabilerari lotuenak. Hemen ere, senak eta egoerak erakutsiko dio idazle edo esatari bakoitzari nola joka arauok betetzeko erantzukizunean.

Euskal hiztegegintzan aspaldi honetan ohi denez, izenak eta izenondoak artikulu gabe ematen ditugu. Aditzei dagokienez, era burutuaz gain aditzoinaren eta era burutugabearen formak ere adierazi ditugu. Zenbaitetan aditzoinarentzat ageri diren aukera bikotzak —*ahuldu*, *ahul(du)*, *ahultzen* edo *belztu*, *beltz/belztu*, *belzten* bezalakoak— Euskaltzaindiak dagokion arauan agintzen duenaren ondorio dira: alegia, parentesi arteko *du* horrekin adierazi nahi da *izen*, *izenondo* nahiz aditzondoetatik eratorritako aditzetan, *ez dadin ahuldu* eta *ez dadin ahul*, esaterako, onartu direla.

Sarrera nagusien ondoan, tradizioan lekukotasun sendoa duten elkarketazko eratorriak eta esapideak jaso dira azpisarrera gisa. Hauetan ere, eratorri edo esapide jakin bat ez agertzeak ez du esan nahi hura bazterten denik —berariaz arbuizaten ez bada, bederen—, baina ezta zernahi eratorri edo esapide onartzen denik ere.

Argi dago Euskaltzaindiaren Hiztegi Batua, lehen idatzaldi honetan, ortografia hiztegia dela batez ere, hau da, hitzen *forma* egokiaz ari dena. Ez da hori harritzekoa, arautze bidean gertatzen diren hizkuntza guztiak urrats hori egiten baitute lehenik. Dena dela, aski da Hiztegiari gaingiroki begiratzea besterik ere eskaintzen duela ikusteko. Argibide osagarri horien zer-nolakoak azalduko ditugu hurrengo lerroetan.

Gramatika kategoria aditz guztietan adierazi da, egungo euskal hiztegietan erabili ohi diren klase eta laburduren bidez; gainerako hitzetan, joskera arazoetan argigarrria eta zehazgarria gerta zitekeenean soilik adierazi da.

Hainbat sarreratan hitzaren maila adierazi da, behe mailakoak —lagunartekoak eta herrikoiak— eta goi mailakoak edo jasoak —literarioak etab.— bereiziz; ildo beretik, forma adierazgarriak ere hiztegitatu dira. Erabileraren aldetik, hitz zaharkituak —*zah.*—, gutxi erabili direnak —*g. er.*— eta gaur egun gutxi erabiltzen direnak —*g. g. er.*— ere markatu dira. Orobat, teknika eta zientzia hitzei dagokienez, bakoitzaren alorra mugatu da, *Mat.*, *Admin.* eta kideko laburduren bidez. Animalia eta landare izen nagusi guztiei zientzia izena erantsi zaie. Ahalik eta informazio osagarri gehiena emateko eginahal horretan, ahalegina egin da sinonimoak eta antonimoak ematen. Sinonimoei buruz esan behar da batzuk sinonimo beteak direla eta beste batzuk ez. Esaterako, euskarazko *bela* guztiak *haize-oihal* dira, eta orobat *haize-oihal* guztiak *bela*; hortaz, “*bela Sin. haize(-)oihal*” eta “*haize(-)oihal Sin. bela*” eman ditugu; baina, aldiz, nahiz *azote* guztiak *zigor* diren, *zigor* guztiak *azote* ez direnez gero, “*azote Sin. zigor*” eman dugu, baina ez alderantzizkoa.

Sarrera ez gutxitan, gure ustez beharrezkoen gertatzen ziren kasuetan, hitzaren adierak eman ditugu, zenbakien bidez. Adiera bakoitza ezaugarritzeko, definizio xumez eta hitz adierazkorrez baliatu gara: definizioak komatxo artean eta adierazgarriak parentesi artean eman ditugu. Orobat erabili ditugu komatxoak hainbat hitzen esanahia argitzeko eta bide batez hitz erabiliago bat aipatzeko: esaterako, “**betortz** letagina” ematen dugunean, *betortz* hitza argitu nahi diogu ezagutzen ez duenari, eta bide batez adierazi *betortz* baino erabilera zabalagokoa —eta hortaz, egokiagoa asko— dela.

Adierak ezaugarritzeko, adibideak erabili ditugu beste kasu batzuetan. Esan behar da adibide horietan —eta gorago aipatu diren definizio eta adierazgarrietan—, marraztxoa, Euskaltzaindiaren arauaren arabera aukerakoa denean, batzuetan ipini dugula eta besteetan ez, aukerako izate hori errespetatzeko eta adibideok marraztxo parentesidun ez betetzeko. Sarreretan, aldiz, marraztxoaren erabileraren arauak zilegitzat jotzen

dituen idazkera guztiak eman ditugu. Kontuan izan behar du irakurleak *haize(-)oihal-*ek *haize oihal* eta *haize-oihal* idazkerak biltzen dituela.

Orobat, beharrezko ikusi denean, hitzen erabilera zuzenaz ere egin dira oharrak, zuzenean nahiz zeharka. Esaterako, *akabatu*-ri 'hil' adiera ezarri zaionean, uste dugu irakurle zuhurrak horrenbestez 'amaitu' adieran ez dela onartzen ulertuko duela. Hiztegi honek, arau kontu guztiak bezala, letra eta espiritua du. Esan gabe doa Hiztegi Batu hau ontzean erabili dugun filosofia dela, batez ere, euskaldunek aintzat hartzea nahi genukeena.

LABURDURA-ZEINUAK

ad.	Aditza	g.g.er.	Gaur gutxi erabilia
adb.	Adberbioa	Gaztel.	Gaztelania
adib.	Adibidez	Geogr.	Geografia
Adkor.	Adierazkorra	Geol.	Geologia
adlag.	Adizlaguna	Geom.	Geometria
Admin.	Administrazioa	Gip.	Gipuzkera
Akus.	Akustika	Goi.	Goi-mailakoa
Anat.	Anatomia	Gram.	Gramatika
Anton.	Antonimoa	h.	Hobe (forma hobetsia ondo- koa da)
Ark.	Arkeologia	Haur.	Haur-hizkera
Arrunk.	Arrunkeria	Heg.	Hegoaldea
Arkit.	Arkitektura	Herr.	Herri-mailakoa
Astron.	Astronomia	Hist.	Historia
Beh.	Behe-mailakoa	Hizkl.	Hizkuntzalaritza
Biokim.	Biokimika	ik.	Ikus
Biol.	Biologia	interj.	Interjekzioa
Bizk.	Bizkaiera	Ipar.	Iparraldea
BNaf.	Behe-nafarrera	Irud.	Irudizkoa
Bot.	Botanika	iz.	Izena
Cl.	Klasea (taxonomian)	izlag.	Izenlaguna
e.	Erabil (erabili beharreko for- ma ondokoa da)	izond.	Izenondoa
edo	(bi grafia onartzen dituzten formen artean ageri da)	izord.	Izenordaina
Ekon.	Ekonomia	Jas.	Jasoa
Elek.	Elekttrizitatea	junt.	Juntagailua
Erl.	Erljioa	Kim.	Kimika
Fam.	Familia (taxonomian)	Kirol.	Kirolak
Fil.	Filosofia	L	Lapurdi
Finantz.	Finantzak	Lap.	Lapurtera
Fis.	Fisika	Lgart.	Lagunartekoa
G-B	Gipuzkoa eta Bizkaia	Liter.	Literatura
g.er.	Gutxi erabilia	Log.	Logika
		lok.	Lokailua
		Mat.	Matematika

Med.	Medikuntza	Subfam.	Subfamilia (taxonomian)
Meteorol.	Meteorologia	Subkl.	Subclassis (taxonomian)
mug.	Mugatua	Subord.	Subordo (taxonomian)
Mus.	Musika	Superfam.	Superfamilia (taxonomian)
Naf.	Nafarrera (batez ere, goi-nafarrera; "Lap. eta Naf."ekoak nafarrera osoa adierazten du)	Tekn.	Hitz teknikoa
		Teknol.	Teknologia
onomat.	Onomatopeia	Zah.	Zaharkitua
Opt.	Optika	zenb.	Zenbakia
Ord.	Ordena (taxonomian)	zenbtz.	Zenbatzailea
ord.	Ordinala	Zientz.	Zientzia
partiz.	Partizipioa	Zin.	Zinema
Pei.	Peioratiboa	Zool.	Zoologia
pl.	Plurala	Zub.	Zuberera
postpos.	Postposizioa	Zuz.	Zuzenbidea
pred.	Predikatua	*	Forma okerra edo euskara batuan saihestekoa
Sin.	Sinonimoa	(-)	Marratxoz loturik zein marra txorik gabe, bi hitzetan, idatz daiteke
sing.	Singularra		
sp.	Epezia (taxonomian)		

A

a 1 “a” letraren izena

a 2 interj. *a!*

ababor iz.

abade 1 ‘monasterioko burua’. 2 *Bizk.* ‘apaiza’

abadesa

abadetu, *abade(tu)*, *abadetzen*. *da/du* ad.

abadia

abagune

abaildu, *abail*, *abailtzen*. *da/du* ad.

abakando *Homarus gammarus*

abako

abandonatu, *abandona*, *abandonatzen*.
du ad. h. **utzi**; **alde batera utzi**, **bertan behera utzi**

abangoardia

abantaila

abantaila eraman *Zah.* ‘aldea atera’

abao *Sin.* **abaraska**

abar ‘adar txikia’

eta abar (*eta abar luze bat* joskera de-
segokia *da*)

abaraska *Sin.* **abao**

abaritz *Quercus coccifera*

abarka

abarkadun ‘baserritarra’

abarketa ‘espartina’

abaro

abaro egin

abaroan egon

abarrakitu, *abarraki*, *abarrakitzen*. *da/du*
ad. ‘suntsitu’

abarrots* e. **harrabots**

abatx

abdikatu, *abdika*, *abdikatzen*. *du* ad.

abdomen

abegi

*abel xehe** e. **abere xehe**

abelazkuntza

abelera *Gip.* ‘egoera’

abeletxe

abelgorri

abeltegi

abeltzain

abeltzaintza

abemaria: *hiru abemaria errezatu zi-
tuen; abemarietan geratu dadila dan-
bolina. Sin. agurmaria*

abemarietako: *dorreko kanpaiak abe-
marietakoa jo zuenean.*

abendu

abeniko

abenka

abentura

aberasbide

aberasgarri

aberastasin

aberastu, *aberats/aberastu*, *aberasten*.
da/du ad.

aberats

abere

abere xehe

abere-hiltzaile iz.

aberia 1 h. **matxura**. 2 ‘kalte handia’

aberri

aberrigabe *izondu*.

aberriratu, *aberrira*, *aberriratzen*. *da/du*
ad.

- abertzale**
abertzaletasun
abesbatza
abeslari
abestalde
abesti
abestu, abes, abesten. *du* ad.
abiaburu
abiada
 abiadore* e. **pilotu, hegazkinlari**
abiadura 1 *Ipar.* eta *Naf.* 'hastapena'. 2
Heg. 'lastertasuna'
abiagune
abian: *lan hau abian jarri zen eguna; jo-
 ateko abian da.*
abiapuntu
abiarazi, abiaraz, abiarazten. *du* ad.
abiatu, abia, abiatzen. *da/du* ad.
abiatze
abiazio
abidjandar (herritarra)
abil
abilezia
abilki
abio
abioi h. **hegazkin, aireko**
abisatu, abisa, abisatzen. *du* (*Ipar.*) edo
dio (*Heg.*) ad.
abisu
abitu
abizari
abizen 'pertsonean deitura'
ablatibo
abokatu
abonamendu
abortatu, aborta, abortatzen. *du* ad.
abortatze
abortu
abortza
 abots* e. **ahots**
absente
absentzia
abside
absolbitu, absolbi, absolbitzen. *du* ad.
absolutismo
absolutista
absolutu
absoluzio
abstraktu
- abstrakzio**
absurdo
abudhabiar (herritarra)
abujar (herritarra)
aburu
aburumenka 'iritzira'
abusatu 1, abusa, abusatzen. *du* ad.
abusatu 2, abusa, abusatzen. *Ipar. da* ad.
 'jostatu, dibertitu'
abuzabiar (herritarra)
abuztu
abzisa
adabaki
adabatu, adaba, adabatzen. *du* ad.
adabegi
adaburu
adagio *Mus.*
adaje
adaki
adar 1 'animalien hezur luzakina': *ake-
 rrak adarrak okerrak ditu.* 2 'zuhai-
 tzen enborretik ateratzen den besoa':
pagoaren adarrak moztu. 3 'musika-
 -tresna': *adar-hotsa entzun.* 4 'bidea-
 ren, zientzien, etab.en zatia'
adarra jo: *niri behintzat ez didazu
 adarrik joko!*
adarbakar
 adardun
adareta (golde-mota)
adargabe izond.
adarka adlag.
adarkada
adarkadura
adarkatu, adarka(tu), adarkatzen. 1 *du*
ad.: *zezenak adarkatu zuenean.* 2 *da*
ad.: *bidea adarkatzen den gunean.*
adartsu
adasdun
adats
adausi
adaxka
adberbio
addisabegar (herritarra)
adei
adeitasun
adeitsu
adelatu, adela, adelatzen. *Batez ere Zub.
 da/du.* ad. 'prestatu, apailatu'

adendar (herritarra)
adi egon
adia
adiaka adlag.
adiakatu, **adiaka(tu)**, **adiakatzen**. *da* ad.
adibide
adibidez
adiera
adierazgarri 1 iz.: *besoan zeraman taldearen adierazgarria*. 2 izond.: *adibide adierazgarriak aipatu ditu*.
adierazi, **adieraz**, **adierazten**. *du* ad.
adierazkor: *hitz adierazkorren ortografia*.
adierazle
adierazpen
adierazpide
adierraz
adigai
adigaitz
adikatu, **adika**, **adikatzen**. *da* ad. 'nekatu'
adimen
adimendu h. **adimen**
adin 1 'edadea'. 2 *Bizk. Zah.* 'adimena'
adina
adinako
adinbat 'adina, beste'
adindun. *Anton.* **adingabe**
adineko
adingabe izond. *Anton.* **adindun**
adingabeko
adinon
adintsu
adio
adiskidantza
adiskide
adiskidetasun
adiskidetu, **adiskide(tu)**, **adiskidetzen**. *da/du* ad.
aditu 1, **adi**, **aditzen**. *du* ad. 1 'entzun'. 2 'ulertu'. 3 'usaimenaz sumatu'
elkar aditu
ez aditu(arena) **egir**
aditu 2 izond. eta iz.: *lege kontuetan adituek diotenez*.
aditz
aditzaile: *aditzaile onari, hitz gutxi*.

aditze
 (zerbaiten) **aditzea izan**: *badut horren aditzea*.
aditzera eman (*jakitera eman* baino egokiagoa da)
aditzoin
aditzondo
adizkera
adizki
adizlagun
adjektibo
adjudikatu, **adjudika**, **adjudikatzen**. *du* ad.
administrari 'administrazioko langilea': *administrariak, administrari laguntzaileak*.
administratu, **administra**, **administrazio**. *du* ad.
administratzaile 'administratzen duena'
administrazio
adoratu, **adora**, **adoratzen**. *du* ad.
adore
adoretsu
ados
ados egon
ados etorri *Sin. bat etorri*
ados izan
ados jarri
adreilu
adrenalina
adriatiko izond.: *Itsaso Adriatikoa*.
aduanazain
adur 1 *Sin. lerre*
adur 2 'zoria'
aerodinamika *Fis.*
aerodromo
aeronautika
aeronautiko
aerostato
afaldu, **afal**, **afaltzen**. *du (Heg.)* edo *da (Ipar.)* ad.
afari
afera
afganiar (herritarra)
afganistandar (herritarra)
afixa *Sin. kartel*
afrikaans (hizkuntza)
afrikaerditar (herritarra)

afrikar**afrodisiako****agata** (harribitxia)**ageri** izond.: *leku ageria*.**agerian****ageri-agerian** (eduki, egon, jarri)**agerian** (eduki, egon, jarri)**ageri izan**, ageri, ageriko. *da* eta *du* ad.:*garbi ageri da horren bihotz ona; ageri duzu ez zarela hemengoa.***ageriko**: politikarien ageriko bizitza; ageriko aurrezkia. *Sin.* **jendaurreko**,**publiko****agerkari****agerpen****agerraldi****agerrarazi**, agerraraz, agerrarazten. *du* ad.**agertu**, ager, agertzen. *da/du* ad.**agertze****agian** 1 'beharbada, apika'. 2 *Ipar.* 'oxala': *agian luzaz biziko dira elkarrekin.***agindu** 1 iz.**agindu** 2, agin, agintzen. *du* ad.**aginpide****agintarazi**, agintaraz, agintarazten. *dio* ad.**agintari****agintaritza****aginte****agintza** h. **agintzari**, **promes****agintzari****agiraka****agiraka** egin**agiri** iz. 'dokumentua, izkribua, adierazpena'**agiriko*** e. **ageriko****aglutinatu**, aglutina, aglutinatzen. *du* ad.**agonia****agor****agorraldi** *Sin.* **agorte****agorri** h. **abuztu****agorte** *Sin.* **agorraldi****agortu**, agor(tu), agortzen. *da/du* ad.**agotz*** e. **ahotz****agronomia****agudo** 1 *Heg.* adlag. 'laster'. 2 *Ipar.* izond. 'trebea'**agur** 1 (diosal hitza): *entzuleok, agur!* 2 'agurtzea': *bere agurra helarazi digu errektoarak.***agur egin****agur** (hitz markatua da, gutxiespen baliola du eskuarki, eta ezin erabil daiteke *adineko*-ren sinonimo oso balitz bezala)**agurgarri****agurmaria** *Sin.* **abemaria****agurtu**, agur(tu), agurtzen. *du* ad.**ahabia** *Vaccinium myrtillus***ahago** *Rumex patientia***ahaide****ahaidego** 'ahaidetasuna'**ahaidetasun****ahaire** *Zub.* 'doinua'**ahakar** *Sin.* **aharra****ahal****ahalaz** *Lap.* eta *BNaf.* 'ahal den neurrian': *euskara ahalaz garbia darabil; saiatzen dira ahalaz gordetzen lehen-go ohiurak.***ahal adina****ahal adinako****ahal bezain****ahal bezainbat****ahal bezala****ahala**: *iritsi ahala eseri dira; esan ahalak esan dizkiote elkarri.*ahalbait* e. **albait****ahalbide****ahaldun**ahaldundi* e. **aldundi**, **diputazio****ahalegin** *Sin.* **eginahal****ahalegindu**, ahalegin(du), ahalegintzen. *da* ad.: *esaten (bukatzen, etab.) ahalegindu.*ahalge* e. **ahalke****ahalguztidun****ahalik** 1 adlag.ekin: *ahalik maizen, sarrien*, etab. baino hobeto *ahalik maizena*, *ahalik sarriena*, etab. 2 izond.ekin: *ahalik garbiena, osoena, ederrena*, etab.**ahal izan**, ahal izaten, ahalko / ahal izango: *ekarri ahal izateko; etortzen ahal da; ahal dela; ahal den sailik handiena; ezin konta ahal.***ahal izate**

- ahalke**
ahalkeizun
ahalmen
ahaltsu
ahamen
ahantzarazi, ahantzaraz, ahantzarazten.
dio ad.
ahantzi, ahantz, ahanzten. *da/du* ad.
ahanzkor
ahanzte
ahapaldi
ahardi
ahari
aharra *Sin.* **ahakar**
aharrausi
ahate
ahats *Zah.* 'zikina'
ahazkor
ahazte
ahaztu, ahatz, ahazten. *da/du* ad. eta *zaio*
ad.: *euskaraz hitz egiten ahaztu zaio;*
bigarren galderari erantzutea ahaztu
zaio.
ahi
ahiarazi, ahiazez, ahiazezten. *du* ad.
ahitu, ahi(tu), ahitzen. *da/du* ad. 'agortu,
bukatu'
ahizpa
aho
aho-artatzaile
aho batez
aho betean
ahotan
ahotik ahora
aho zabalik
aho zabalka
ahoz
ahoz aho
ahoz behera
ahoz gora
ahozko
ahogozatu, ahogoza, ahogozatzen. *du* ad.
ahogozo
aholegar
aholkatu, aholka, aholkatzen. *du* ad.:
norbaitek norbait zerbait egitera ahol-
katu; aholkatu zuen Adan hark ere har
zezan sagar hartatik. Sin. **aholku**
eman
- aholku**
aholku eman
aholkularitza
ahoskarazi, ahoskaraz, ahoskarazten. *dio*
ad.
ahoskatu, ahoska, ahoskatzen. *du* ad.
ahots
ahotz
ahuku
ahul
ahularazi, ahularaz, ahularazten. *du* ad.
ahuldade *Gip.*
ahuldu, ahul(du), ahultzen. *da/du* ad.
ahuleria 'indar falta'
ahulezia
ahulkeria 'kemen falta'
ahultasun
ahuntz
ahuña* e. **antxume**, **ahuñe**
ahuñe *Zub.* 'antxumea'
ahur 1 iz. 'eskuaren barrualdea'. 2 izond.
Mat. eta *Fis. Sin.* **konkabo**: *poligono*
ahurra.
ahuspez
ahutz
ai *Sin.* **aiei**
aiduru
aiduru egon
aiduru gelditu
aiei *Sin.* **ai**
aienatu, aiena, aienatzen. *du* ad.
aiene
aieru
aihen
aiher
aiher izan
aiherkunde
aihertu, aiher(tu), aihertzen. 1 *da* ad.
'makurtu'. 2 *zaio* ad. 'kontra egin'
aihotz
ailegatu, ailega, ailegatzen. *Batez ere*
Gip. eta *Naf.* *da* ad. *Herr.* 'iritzi, hel-
du'
aimara (hizkuntza)
aina* e. **adina**
ainara h. **enara**
ainbat* e. **adinbat**, **hainbat**
aingeru
aingira *Anguilla* *anguilla*

aingura
 ainitz* e. **anitz**
aintza
aintzakotzat 'aintzat'
aintzat
 aintzat eduki
 aintzat eman
 aintzat hartu
 aintzin* e. **aitzin**
aintzira
aio
aipagarri
aipamen
aiparazi, aiparaz, aiparazten. *dio* ad.
aipatu, aipa, aipatzen. *du* ad.
aipu
airatu, aira, airatzen. *da/du* ad.
aire 1: *itsasoko arrainak eta aireko txo-riak*. 2 *Ipar*. 'doinua'. 3 'antza, itxura'
 aire girotu: *aire girotua jarri dute*.
aireberritu, aireberri, aireberritzen.
da/du ad.
aireberritze
airebide
aireko *Ipar*. 'hegazkina'
aireontzi
aireplano *Zah*. 'hegazkina, airekoa'
aireportu
aieratu, aiera, aieratzen. *da/du* ad.
aisa h. **aise**
aise
aita
 aita ponteko
aitabitxi
aitaginarreba
aitaita
aitajaun 1 'aitona'. 2 'aita pontekoa'
aitaorde
aitaren
 aitaren egin
 aitaren batean
aitarenka
aitatu 1, aita(tu), aitatzen. *da/du* ad. 'aita egin'
aitatu 2, aita, aitatzen. *du* ad. h. **aipatu**
aitatxi
aitona
aitor
 aitor egin

aitor eman
aitor-entzule
aitor izan. *du* ad.
aitoren alaba
aitoren seme
aitorle
aitorleku
aitormen
aitorpen
aitorrazazi, aitorraraz, aitorrarazten. *dio* ad.
aitortu, aitor, aitoritzen. 1 *du* ad. 2 *da* ad.
 '(bekatuen) aitor-tza egin'
aitortza
aitzakia
aitziko 'aurkakoa'
aitzin
 aitzina
 aitzinean
 aitzineko
 aitzinetik
aitzinalde
aitzinarazi, aitzinaraz, aitzinarazten. *du* ad.
aitzinatu, aitzina(tu), aitzinatzen. *da/du* ad. 'aurreratu'
aitzindari
aitzindu, aitzin(du), aitzintzen. *zaio* ad.
 'aurrea hartu'
aitzineko iz. 'arbasoa'; 'aitzindaria'
aitzitik
aitzur
 aitzurdin* e. **haitzurdin**
aiurri
aiuta
aiutu *Bizk*. izond.
aizkolari
aizkora
 aizpa* e. **ahizpa**
aizto
aiztur pl. *Sin*. **guraize**, **artazi**
akabantza
akabatu, akaba, akabatzen. *du* ad. 'hil'
akabera
akabo interj.
akabu *Bizk*. 'amaiera'
akademia
akadiera (hizkuntza)
akain *Ixodoidea*

akara *Valeriana celtica*. *Sin.* nardo
akastun
akats
akazia *Acacia sp.*
akeita g.g.er. 'kafea'
akelarre
aker
aketz
akitaniera (hizkuntza)
akitu, aki, akitzen. *da/du* ad. 'asko ne-
 katu'
akkratar (herritarra)
akorazatu* e. **korazatu**
akorde
akordeoi *Sin.* eskusoinu
akordio
akort
 akort izan. *da* ad.
akrobata
akrobazia
akromatiko
akta
aktibo
akto
aktore
akuarela *Sin.* urmargo
akuario
akueduktu
akuilatu, akuila, akuilatzen. *du* ad.
akuilu
akupuntura
akura
akuratu, akura(tu), akuratzen. *du* ad.
akuri *Cavia porcellus*
akusatu, akusa, akusatzen. *du* ad.
akusatzaille
akusazio
akustika *Fis.*
akustiko *Fis.*
akzio *Ekon.*
al 'galde partikula'
ala 1: *txantxetan ari zara, ala?*
ala 2: *ala Tutatis!, ala Zeus!* (Baina ik.
alafede!, alajainkoa!)
ala 3 (gabarra mota)
ala 4* e. **alha**
alaba
alabaina 1 'hala ere'. 2 'izan ere'
alabastro 'harzurria'

alafede
alai
alaitasun
alaitu, alai(tu), alaitzen. *da/du* ad.
alajaina
alajainkoa
alanbre *Sin.* burdin hari
alargun
alarma
alatu, ala(tu), alatzen. *Bizk. du* ad. 'su-
 fritu'
albaindu, albain, albaintzen. *du* ad.
albait: *ukaldia albait zuzentzen dute be-
 gira eta sudurrera; albait merkeen ipi-
 ni dituzte salgai beren uztak; albait
 lasterren etortzeko eskatu digu.*
albaitari
albaitero h. **albaitari**
albaniar (herritarra)
albaniera (hizkuntza)
albatros *Fam. Diomedidae*
alberjinia *Solanum melongena*
albriste
albiltari
albiste
albo 1: *atearen burua eta alboak.*
albo 2 *Platanus hybrida*. *Sin.* **platan** 1
alboratu, albora(tu), alboratzen. *da/du*
ad.
alborengo
album
aldaera
aldagai
aldagailu *Ipar.* 1 'aldagarria'. 2 'aldake-
 ta'
aldagela
aldaka
aldaketa
aldaki 'kopia'
aldakor
aldakuntza
aldamen
aldamio
aldapa
aldaratu, aldara, aldaratzen. *da/du* ad.
 'urrundu': *aldara hadi ene bidetik;
 maiz aldara zaitez zeure bihotzaren
 bakartokira. Anton. alderatu*
aldarazi, aldaraz, aldarazten. *du* ad.

aldare

aldarrikatu, aldarrika, aldarrikatzen. *du* ad.

aldats

aldatu, alda, aldatzen. *da/du* ad.

aldatze

aldaxka *Sin. kimu*

alde 1 iz.: *alde handia dago batetik bestera.*

alde 2: mendiaren alde honetan.

alde!

aldean beste

aldean eduki

aldean eraman

alde bat

alde batera

alde batera utzi

alde bat utzi

alde egin

alde guztiz

alde hemendik!

alderen alde *Sin. alderik alde*

aldetik

-en alde egin '(norbaiten) alde atera, jokatu, mintzatu, etab.'

alde 3 'taldea'

aldea atera

aldehido *Kim.*

aldeko

aldendu, alden, aldentzen. *da/du* ad.

aldera: *karitatea behar da guztien aldera; bere hartzeakoaren aldera izan ditu ehun libera; adibide batzuk jarriko ditugu, lana errazte aldera.*

alderako izlag.

alderantziz

alderantzizko

alderatu, aldera(tu), alderatzen. 1 *zaio* ad. 'hurbildu' *Anton.* **aldaratu**. 2 *du* ad. 'erkatu'

alderdi

aldez

aldez alde

aldez aurreko

aldez aurretik

aldez beste

aldez besteko

aldez edo moldez

aldeztu, aldeztu(tu), aldeztu(tu). *du* ad.

aldi

aldian aldiko

aldian behin

aldiri: *Bartzelonako aldirietan.*

aldiriko tren

alditxartu, alditxar(tu), alditxartzen. *da* ad.

aldiz lok. 'berriz, ostera': *gutxi hiltzen ditu goseak; anitz, aldiz, aseak.*

aldizka

aldizkako

aldizkari

aldrebes 1 izond.: *ume aldrebesa, arrazoi aldrebesak.* 2 adlag.: *dena aldrebes, dena atzekoz aurrera.*

aldundi

ale *Sin. bihi, garau*: 1 'bihia, garaua': *arto-alea, gari-alea; ez da ikaslerik agertu, ezta alerik ere.* 2 'batekoa, unitatea': *liburu berriaren ale bana eskaini digu.* 3 (hitz-elkarketaren bigarren osagai gisa) 'handia, ezustekoa': *hura gizon-alea!*

aleazio *Heg.*

alegera *Ipar.* 'alaia'

alegia 1 (partikula). 2 'ipuina'

aleluia

aleman 1 (herritarra) *Sin. alemaniar.* 2 (hizkuntza)

alemaniar (herritarra) *Sin. aleman*

alergia

alfabetatu, alfabetatu, alfabetatzen. *da/du* ad.

alfabetatze

alfabeto

alfer

alferkeria

alferlan

alferrik

alferrik galdu

alferrikako

alfonbra *Heg.* 'lurreko tapiza'

algara

algoritmo

alha: *ordenagailua alhan dut.*

alhapide

alharazi, alharaz, alharazten. *du* ad.

alhatu, alha(tu), alhatzen. 1 *da* ad. 'bazkatu, larratu': *behiak eta behorrak han*

alhatzen dira. 2 *du* ad. 'alharazi': *bazka gurietan alhatuko ditut neure ardiak.*
alikota
alimale izond.: *mutil alimale traste bat.*
alimaleko: *alimaleko liburua; bizar alimaleko batekin.*
aljebra
aljeriar (herritarra)
aljertar (herritarra)
alkalino *Kin.*
alkandora
alkar* e. **elkar**
alkate
alkateorde
alki* e. **aulki**
alkohol
alleluia* e. **alelua**
almendra *Heg.* 'arbondola'
almendrondo *Heg.* 'arbondolondoa'
almirante
almute
aloe *Aloe sp.*
aloger
alokairu
alor
alpapa *Medicago sativa.* *Sin.* **luzerna**
alper iz. 'nekazaritzako tresna'
alpinismo
alpinista
alta *Ipar.* lok. 'hala ere; beraz; izan ere'
alternadore *Teknol.*
alterno
altu 'garaia, gora'
altuera *Heg.* 'goratasuna, garaiera'
alturako arrantza *Heg.*
altxagarri 1 'legamia'. 2 'zerbait altxatzeko, jasotzeko gauza'
altxarazi, **altxaraz**, **altxarazten.** *du* ad.
altxatu, **altxa**, **altxatzen.** *da/du* ad.
altxor
altzairu
altzari
altzari(-)denda
altzo
alu
aluminio
ama
Ama Birjina
ama(-)hizkuntza
ama ponteko

amabitxi
amaginarreba
amai
amaiarazi, **amaiaraz**, **amaiarazten.** *du* ad.
amaiera
amaigabe izond.
amaigabeko
amaitu, **amai(tu)**, **amaitzen.** *da/du* ad.
amama
amanda *Ipar.* h. **isun**
amandre
amankomun* e. **komun**
amaorde
amaraun
amarra 1 'karramarroa'. 2 'lotura'
amarru
amateur
amatxi
ameba
amen
amen batean
amen egin
amen esan
amerikano 'Ameriketatik (aberasturik) itzuli den euskal herritarra'
amerikar
amestu, **amets/amestu**, **amesten.** *du* ad.
ametrailadora* e. **metrailadore**
amets
amets egin
ametsetan
amets izan: *askatasuna dute amets.*
ametz *Quercus sp.*
amharera (hizkuntza)
amiamoko *Ciconia sp.* *Sin.* **zikoina**
amianto *Sin.* **asbesto**
amilarazi, **amilaraz**, **amilarazten.** *du* ad.
amildegi
amildu, **amil**, **amiltzen.** *da/du* ad.
amiral 'almirantea'
ammandar (herritarra)
amnesia
amnistia
amodio
amona
amona mantangorri *Coccinellidae.*
Sin. **katalingorri**, **marigorringo**
amore eman
amorio* e. **amodio**

amorragarriamorraⁱ* e. **amuarrain****amorrarazi**, amorraraz, amorrarazten.*du* ad.**amorratu**, amorra, amorratzen. *da/du* ad.**amorrazio** *Heg.***amorru****amortizatu**, amortiza, amortizatzen. *du* ad.**amortizazio****amsterdamdar** (herritarra)**amu****amuarrain****amultsu**amuts* e. **kamuts****anagrama****anaia****anaiarte****anaidi****anaitasun****anakoreta****anakroniko****anakronismo****analisi****analitiko****analizatu**, analiza, analizatzen. *du* ad.**analogia****anarkia****anarkismo****anarkista****anatomia****anatomiko****anbulantzia****andana****andare** *Heg.* 'panpina'**andere** *Ipar.* 'andrea'**andereño****andorratar** (herritarra)**andrakila** *Sin.* **panpina****andrazko** *batez ere Bizk.***andre****andregai****andura** *Sambucus ebulus***anemia****anestesia****anfibia** *Sin.* **urlehortar****anfiteatro****anfotero** *Kim.***angelu****angeluar** *Mat.***angeluberdin** *Mat.***angeluzuzen** *Mat.***angina** *Med.***angolar** (herritarra)**angula** *Sin.* **txitxardin****angurri** *Citrullus lanatus***anhidrido** *Kim.***animalia****animatu**, anima, animatzen. *da/du* ad.**animismo****anitz** 1 zenbtz. *jende anitz etorri da.*2 **industria anitza e. askotariko industria***anizkoitz****anizkun****aniztasun****ankarar** (herritarra)**anker****ankerkeria****anonimo****anpere****anperometro****anpulu****antananarivoar** (herritarra)**antartiko** izond.: *Ozeano Antartikoa.***antena****antibiotiko****antidoto****antifona** *Erl.***antigoaleko** *Heg. Lgart.***antiguar** (herritarra)**antilope** *Antilope sp.***antisemita****antiseptiko****antitesi****antolaketa****antolakunde** 'organizazioa'**antolakuntza****antolamendu****antolarazi**, antolaraz, antolarazten. *dio* ad.**antolatu**, antola, antolatzen. 1 *du* ad.2 *Ipar. da* ad. 'bat etorri'**antolatzaile****antonimo****antropofagia****antropofago** 'gizajalea'**antropologia**

antsia ‘ardura, kezka, arreta’

antsia izan

antsiatu, antsia(tu), antsiatzen. *da* ad.

antsika

antxeta *Larus sp.* eta *Rissa sp.*

antxume

antz

antza denez

antzean: *gaixo antzean dabil.*

antzeko: *norbaiten antzekoa izan; ipuin antzekoak.*

antzera ‘gisara’: *egin dezagun gizona geure antzera*

antza ‘dirudienez’: *asmoren bat bururatu zitzaien, antza, eta zirt-zart bururatu eta egin.*

antzaldarazi, antzaldaraz, antzaldarazten. *du* ad.

antzaldatu, antzalda, antzaldatzen. *da/du* ad.

antzaldatze

antzara *Anser sp.*

antze ‘trebetasuna’

antzekotasun

antzeman, antzematzen. *dio* ad. *antzeman diot ez dela hemengoa (ezezkoetan, ez diot antzik eman eta ez diot antzeman, biak onartzen ditu).*

antzera* e. **antzara**

antzerki

antzerki(-)lan

antzetsu

antzezle

antzeztu, antzez, antzezten. *du* ad.

antzina ‘aspaldi’

antzinako

antzinaro

antzinatasun: *euskararen antzinatasuna; lanpostuko antzinatasuna.*

antzinate

antzo: *gazteak gazte antzo behar du bizi; basakatu zauritua (edo zaurituaren) antzo.*

antzoki ‘teatroa (tokia)’

antzu

antzutu, antzu(tu), antzutzen. *da/du* ad.

aorta

apailatu, apaila, apailatzen. *du* ad.

apain

apainarazi, apainaraz, apainarazten. *du* ad.

apaindu, apain(du), apaintzen. *da/du* ad.

apaindura

apaingarri

apaintzaile

apaintze

apaiz

apaizgai

apaizgaitegi

apaiztu, apaiz(tu), apaizten. *da/du* ad.

apal 1 izond.: *pertsona apala; boz apala.*

apal 2 iz.: *apal berriak jarri ditugu parretan.*

apalarazi, apalaraz, apalarazten. *du* ad.

apaldu, apal(du), apaltzen. *da/du* ad.

apalki

apaltasun

aparailu 1 ‘arrantza tresneria’. 2 ‘zamarrien tresneria’

aparatu: *arnas aparatua.*

aparkaleku

apart* e. **aparte**

aparta: *trebetasun aparta du neska horrek.*

apartamentu

apartatu, aparta, apartatzen. *du* ad.

Lgart. 1 *Gip.* eta *Bizk.* ‘aukeratu’.

2 ‘bereizi’

aparte h. bereiz, urrutí

aparteko

apenas ‘ez dirudi’: *apenas entzun zezakeen hitz hori Azkuek Lekunberrin.*

apendizitis

apeta

apez h. apaiz

apezpiku

apiar (herritarra)

apika

apiril

aplikarazi, aplikaraz, aplikarazten. *dio* ad.

aplikatu, aplika, aplikatzen. *du* ad.

aplikazio

apo Ipar. eta *Naf.* ‘(lehorreko) zapoa’

apoarmatu ‘dortoka’

apozizio *Gram.*

apostasia

apostata

apostolu
 apostu* e. **apustu**
apostura h. **apustu**
apote
apotema
aprendiz *batez ere Ipar.*
aprobetxatu, aprobetxa, aprobetxatzen.
Heg. du ad. 'baliatu'
apropos 1 adlag. 'berariaz'. 2 izond.
 'egokia'
apuko 'aitzakia, estakurua'
apuntatu, apunta, apuntatzen. *Heg. du* ad.
apur
apurka
apurkeria
apurkor
apurtu, apur(tu), apurtzen. *da/du* ad.
apustu
 aquarium* e. **akuario**
ar izond. eta iz. *arrak eta emeak.*
arabar
arabera
 araberako
arabiar (herritarra)
arabiera (hizkuntza)
arakatu, araka, arakatzen. *du* ad.
aran *Prunus domestica*
arantza
ararteko
arasa
aratxe
aratxeburu 'zapaburua'
aratz
arau 1 iz. 2 postpos. a) 'ahala': *sartu*
arau hiltzen zituen; b) '-en arabera':
leku arau sortzen dira landareak.
araudi
araupetu, araupe, araupetzen. *du* ad.
arautegi
arautu, arau(tu), arautzen. *du* ad.
arazle
arazo iz.
araztasun
araztegi
araztu, aratz/araztu, arazten. *da/du* ad.
arbaso
arbel
arbendol *Prunus dulcis*
arbendolondo

arbi 1 *Brassica napus*. 2 'arraba'
arbitrario
arbola
arbolazaintza
arbuigarri
arbuiazi, arbuiaz, arbuiazten. *dio*
 ad.
arbuia, arbuia, arbuiazten. *du* ad.
arbuio
ardagai
ardandegi
ardangela
ardantze 'mahastia'
ardatz
ardazketa
ardazle
ardi 1 (abere xehea). 2 *Bizk.* 'arkakusoa,
 kukusoa'
ardi(-)esne
ardi(-)gazta
ardi(-)larru
ardi(-)txakur
ardit
ardo
ardura 1 iz. 'axola, arreta'. 2 *Ipar.* ad-
 lag. 'maiz'
 ardura izan 'axola izan'
arduradun
arduragabe izond.
arduraldi
ardurape
arduratsu
arduratu, ardura(tu), arduratzen. *da/du*
 ad.
are 1
 are ...-ago
 are gehiago
 are ere
 are gutxiago
are 2 'laborantza tresna'
area 'neurria'
areago
areagotu, areago(tu), areagotzen. *da/du*
 ad.
arean
 arean bai 'zerbait'
 arean ez 'deus ez'
arerio
arestian

- areto:** *areto girotua.*
areto(-)futbol
 aretze* e. **aratxe**
argal
argazki
argazkilari
argazkilaritza
argentinar (herritarra)
argi
 argi(-)txinta ‘argi-izpia’
argiarazi, argiaraz, argiarazten. *du ad.*
argibide
argiketari
argiontzi
argiro
argitaletxe
argitalpen
argitara eman
argitaraldi
argitararazi, argitararaz, argitararazten.
dio ad.
argitaratu, argitara(tu), argitaratzen. *du ad.*
argitaratzaile
argitasun
argiteria
argitsu
argitu, argi(tu), argitzen. I ad. 1 *du ad.*
 ‘argi egin’: *eguzkiak argitzen du mundua.* 2 *da eta du ad.* ‘eguna zabaldu’.
 3 *da/du ad.* ‘argiago bihurtu’. 4 *du ad.*
 ‘ikusmena bihurtu’. II izond. ‘(pertsona) aditu, ikasia’
argizagi *Sin. astro*
argizari
argudiatu, argudia, argudiatzen. *du ad.*
argudio
argumentu
 argurio* e. **argudio**
 arhe* e. **are** 2
ari izan, ari, ariko. 1 *da ad.:* *labeari su ematen ari zirenak.* 2 eguraldiaz eta, *du ad.:* *euria, haizea, elurra ari du.*
ariketa
arima
arin
 erre-arin
 jan-arin(ean)
arinarazi, arinaraz, arinarazten. *du ad.*
arin-arin
- arindu**, arin(du), arintzen. *da/du ad.*
arinetan adlag.
aringarri iz. eta izond.
arinka
 arin-arinka
arinkeria
arinki
arintasun
aristokrata
aristokrazia
arimetika
arimetiko
aritu, ari, aritzen, ari(tu)ko. *da ad.*
arizale *Zub.* ‘aktorea (pastoraletan)’
arka
arkabuz
arkaiko
arkaismo
arkakuso *Sin. kukuso*
arkanjelu
arkatz *Sin. lapitz*
arkeologia
arketipo
arkitekto
arkitektura
 arkitu* e. **aurkitu**
arku
arkume
arkupe
arlo
arlote
arma
 arma(-)denda
armada: *itsas armada, aire armada. Sin. gudaroste*
armadura
armagin
armagintza
armairu
armarri
armategi
armatu, arma(tu), armatzen. *da/du ad.*
armeniar (herritarra)
armeniera (hizkuntza)
armiarma
 armiarma(-)sare
arnasa (*arnas* forman erabiltzen da hitz-elkarketako lehen osagai denean: *arnas aparatua*). *Sin. hats*
arnasa hartu

arnasbide
arnasbotatze
arnasestu
arnasestuka
arnegarazi, arnegaraz, arnegarazten. *dio* ad.
arnegari
arnegatu, arnega, arnegatzen. *du* ad. 'uko egin': *fedeaz arnegatu zuen*.
arnegu
arno *Ipar.* h. ardo
aro 1 'garaia, sasoi'
aro 2 'eguraldia'
arotz
arotzeria *Sin.* zurgintza
aroztegi
arpoi
arra
 arra bete
arraba
arrabio *Salamandra sp.*
arrabita 'biolin mota'
arrabota
 arrabots* e. **harrabots**
arrada 1 adlag. 'betea, baina ez gainez-ka': *ez daki lakaria arrada ala muku-ru izango duen*.
arrada 2 iz. 'badia, portu naturala'
arragoa
arra *Lap.* eta *BNaf.* 'alaia'
arraiki *Lap.* eta *BNaf.*
arraildu, arrail, arrailtzen. *da/du* ad.
 ogi arraila
arraileria
arrain
 arrain(-)saltzaile
arraindun
arraingorri *Fam. Triglidae. Sin.* perloi
arraio
arraitasun *Lap.* eta *BNaf.*
arraitu, arrai(tu), arraitzen. *Lap.* eta *BNaf.* *da/du* ad.
arrakala *Bizk.*
arrakalatu, arrakala(tu), arrakalatzen. *Bizk.* *da/du* ad.
arrakasta
arrandegi
arrandia
arranditsu

arrangura
arrangurarazi, arranguraraz, arranguraz-razten. *du* ad.
arranguratu, arrangura(tu), arranguraz-zen. *da* ad.
arrano *Aquila sp.* etab.
arranpa *Sin.* **karranpa**
arrantza 1 'arrain harrapatzea'
arrantza 2 (astoarena)
arrantzale
arrantzari *Ipar.* eta *Naf. Sin.* **arrantzale**
arrantzu
arrapaladan adlag.
arrapo
arrapostu *Ipar.* iz. 'erantzuna, ihardes-pena'
arraro
arras
arraspa
arrastada
arrastaka
arrastegi
arrastelu
arrasti *Bizk.* 'arrastiria, ilunabarra'
arrastiri *Ipar.*
arrasto
arratoi *Rattus sp.*
arrats
arratsalde
arraun
 arraunean (ari, ibili,...)
arraunketa
arraunlari
arrautza
arrautzopil
arraxin *Ipar. Sin.* erretxina
arraz
arrazional
arrazionalismo
arrazionalista
arrazista
arrazoi: *arrazoia daukazu* h. *arrazoi(a) duzu*.
 arrazoizko
arrazoibide
arrazoiketa
arrazoimen
arrazoinamendu *Ipar. Sin.* **arrazoibide**
arrazoitu, arrazoi(tu), arrazoitzen. *du* ad.

arre 1 izond. eta iz. (kolorea)

arre 2 interj. (agindu hitza)

arriba

arregaketa* e. **ureztapen**

arren

arren egin

arrenka

arrenkura* e. **arrangura**

arreta

arretaz

arretazko

arretatsu

arrimarazi, arrimaraz, arrimarazten. *du* ad.

arrimatu, arrima, arrimatzen. *da/du* ad.

arrimu 1 *Heg.* 'laguntza'. 2 *Ipar. Zah.* 'ordena, moldaketa'

arriskatu, arriska, arriskatzen. *du* ad.

arriku

arriskugarri

arriskutsu

arro: *Deba ibaiaren artoa.*

arroa (pisu neurria): *hamabi arroako txerria.*

arroila

arroka

arroltze h. **arrautza**

arroltzopil h. **arrautzopil**

arront* e. **arrunt**

arropa

arrosa

arrosario

arrosel *Pagellus centrodontus*

arrotz

arroz *Sin. irris*

arroz(-)esne

arroztegi 'etxegabeentzat eta izan ohi den ostatu doakoa'

arroztu, arrotz/arroztu, arrotzen. *da/du* ad.

arrubi* e. **arrabio**

arrubio* e. **arrabio**

arrunkeria

arrunki

arrrunt

arrruntean 'eskuarki, gehienetan'

arta 'arreta, ardura'

artaburu

artajorra

artalde

artale

artatu, arta(tu), artatzen. *Ipar. du* ad.

artatziki

artatzaile

artazi pl. *Sin. aiztur, guraize*

artazuriketa

artazuritze

arte 1 postpos.: *bihar arte; zu isildu arte.*

arte 2 iz. 'tarte, bitarte': *etxetik lantegirako arte horretan gertatua.*

arte 3 iz. 1 'amarrua'. 2 'trebetasuna'.

3 'ertia'. 4 'animaliak harrapatzeko tresna'

arte 4 *Quercus ilex*

artean adlag.

artega adlag.

artegai* e. **artelan**

artegatasun

artegatu, artega(tu), artegatzen. *da/du* ad.

artegi

artegintza

arteka

arteko iz.

artelan

artelatz *Quercus suber*

artelazki *Sin. kortxo*

arteria

artetsu

artez izond.: *biderik artezena aukeratu; artez eta zuzen erabiltzeko.*

artezkari

artezkaritza

artezki 'trebeki'

arteztasun 'zuzentasuna'

arteztu, artez(tu), artezten. *du* ad. 'zuzendu'

artifizial

artiko izond.: *Ozeano Artikoa*

artikulazio

artikulu

artile

artilera* e. **artilleria**

artilleria

artisau *Sin. eskulangile* (*artisau* hitza berriki asmatua da)

artisautza *Sin. eskulan, eskulangintza*

artista

artistiko
artizar
artizki
arto
 arto(-)bizar
 arto(-)buru
 arto(-)irin
 arto(-)jorra
 arto(-)landa
 arto(-)zuritze
arthritis
artropodo
artxibarazi, artxibaraz, artxibarazten.
 dio ad.
 artxibari* e. **artxibozain**
artxibatu, artxiba, artxibatzen. *du* ad.
artxibo
artxibozain
artxiduke
artxipelago ‘uhartedia’
artzain
artzaingo
artzaintza
artzapezpiku
asaba
asaldarazi, asaldaraz, asaldarazten. *du* ad.
asaldatu, asalda, asaldatzen. *da/du* ad.
asaldu
asaldura *Ipar.* ‘asaldua’
asaskaldi *Bizk.*
asaskatu, asaska, asaskatzen. *Bizk. da/du*
 ad.
asbesto *Sin.* **amianto**
ase, asetzen. *da/du* ad.
asearazi, asearaz, asearazten. *du* ad.
asebete, asebetetzen. *da/du* ad.
aseezin
asegarri izond. eta iz.
aseguratu, aseguera, aseguratzen. *du* ad.
aseguru
asepsia
asetasun
asfalto
ashgabatar (herritarra)
asiar
 asignatura* e. **ikasgai**, **irakasgai**
asimilazio
aska
askarazi, askaraz, askarazten. *du* ad.

askari
askatasun
askatu, aska, askatzen. *da/du* ad.
aske
aski
 aski izan
asko
 askotan
 askoz (ere) ...-ago
 askozaz (ere) ...-ago
askojakin
askotariko, *askotariko industria*
askotxo
asma
asmakari ‘asmakizuna, aurkikundea’
asmaketa
asmakizun
asmarar (herritarra)
asmarazi, asmaraz, asmarazten. *dio* ad.
asmatu, asma, asmatzen. *du* ad.
asmatzaile
asmo (**joan asmoz* e. *joateko asmoz*;
 **egin asmoz* e. *egiteko asmoz*)
asmotan
asots *Naf.* ‘zarata’
aspaldi
aspaldian
aspaldidanik
aspaldiko
aspalditik
aspalditxo
aspaldixko
aspektu *Gram.*
aspergarri
aspertu, asper, aspertzen. 1 *Heg. da/du*
 ad. ‘gogaitu, nekatu’: *aspertu naiz*
 oraintxe etxe honetan; *ez zaitut gehia-*
 go aspertuko horrekin. 2 *Ipar. zaio* ad.
Zah. ‘mendekatu’: *aspertu natzaio*
 odoleraino.
aspil* e. **azpil**
assamera (hizkuntza)
astakeria
astakilo
astakume
astanar (herritarra)
astaña
astapetro izond. *Lgart.*
aste

- astearte**
asteazken
astebete: *astebete pasatu zuen Ameriket-
tan; *astebete bat egon zen gaixorik e.
astebete egon zen gaixorik.*
astekari
astelehen
astero
asteroide
asti
astigar *Acer sp.*
astigmatismo
astinaldi
astinarazi, astinaraz, astinarazten. *dio*
ad.
astindu 1, astin, astintzen. *du* ad.
astindu 2 iz.: *gaurko guraso askok ere
merezki dute astindu ederra.*
astiro
astitsu *Bizk.*
asto
astro *Sin. argizagi*
astrologia
astrologo
astronauta
astronautika
astronomia
astronomo
astun
astundu, astun(du), astuntzen. *da/du* ad.
astuntasun
asun *Urtica*
asunciondar (herritarra)
asurantz *Ipar. 'asegurua'*
asurantz hartu
aszenore* e. **igogailu**
aszeta
aszetika
at
atabal
ataburu* e. **ateburu**
ataka
atal
atari
atarramentu
atarte
ate 1
ate 2 *Zub. 'meta, pila'*
ateburu
- ateismo**
atenastar (herritarra)
atera, ateratzen. *da/du* ad.
aterabide
ateraldi
aterarazi, ateraraz, aterarazten. *du* ad.
aterbe* e. **aterpe**
atergabe
atergabeko
ateri
aterki
aterpe
aterrune
atertu, ater, atertzen. *du* ad.
atezain
atezaindegi
atezaintza
atlantiko izond.: *Ozeano Atlantikoa.*
atlas
atleta
atletismo
atmosfera
atoi
atoian eraman
atomiko: *bonba atomikoa.*
atomo: *atomo bonba, atomo egitura.*
atondo
atondu, aton, atontzen. *da/du* ad.
atorra
atotsi, atots(i), atosten. *Gip. 1 dio* ad.
'deitu'. 2 du ad. *'erakarri, onartu'*
atrapatu, atrapa, atrapatzen. *Bizk. du* ad.
h. **harrapatu**
atrebentzia
atrebitu, atrebi, atrebitzen. *da* ad. *Lgart.*
atributu
atrizio *Sin. beldur(-)damu*
atrofia *'endurtze'*
atrofiatu, atrofia, atrofiatzen. *da* ad. *'en-
durtu'*
atseden 1 iz.
atseden hartu
atseden 2 ad. g.er.: *atsedetean (egon)* be-
zalako esapideetan erabilia.
atsedenaldi
atsedenarazi, atsedenaaraz, atsedenaaraz-
ten. *du* ad.
atsedendu, atsedendu(du), atsedentzen. *da*
ad. *'atseden hartu'*

atsedenleku
atsedentoki
atsegin izond. eta iz.
 atsegin egin
 atsegin eman
 atsegin hartu
 atsegin izan. *du* eta *zaio* ad.
atsegindu, atsegin(du), atsegintzen.
da/du ad.
atsegingarri
atsegintasun
atsekabe
 atsekabe(a) hartu
 atsekabe(a) eman
atsekabetu, atsekabe(tu), atsekabetzen.
da/du ad.
atsitu batez ere Bizk. izond. *Sin. kirastu*
atso (hitz markatua *da*, gutxiespen balioa
du eskuarki, eta ezin erabil daiteke *adineko*-ren sinonimo oso balitz bezala)
atsotitz
atsotu, atso(tu), atsotzen. *da* ad.
atun Thunnus
atuneta iz. 'atunaren arrantza'
atungorri Thunnus (Thunnus) thynnus.
Sin. hegalabur
atunketa iz. 'atunaren arrantza'
atunketari
atuntxiki Sarda sarda
atunzuri Thunnus (germo) alalunga. *Sin.*
hegaluze
atx interj. (harridura, ezustea, mina adieraztekoa)
atxakia* e. **aitzakia**
atxeki* e. **atxiki**
atxiki, atxikitzen. 1 *zaio* ad.: *hormari atxikitzen zaion huntza bezala.* 2 *du* ad.: *hitza atxiki zuen.*
atxikiarazi, atxikiaraz, atxikiarazten. *dio* ad.
atxikimendu
atxilo
atxiloketa
atxilotu, atxilo(tu), atxilotzen. *du* ad.
atxilotze
atximur
 atximur egin
atximurka
 atximurka egin

atximurkatu, atximurka(tu), atximurkatzten. *du* ad.
atxitu* e. **atzitu**
atxurdin* e. **haitzurdin**
atzamar 1 h. **atzapar.** 2 *Bizk.* 'hatza'
atzapar
atzaparka
atzaparkada
atzaparkatu, atzaparka(tu), atzaparkatzten. *du* ad.
atzarri 1, atzar, atzartzen. *da* ad.
atzarri 2 izond.
atzartasun
atzartu, atzar, atzartzen. *da* ad.
atzazal batez ere Bizk. h. **azazkal**
atze 1 iz.
atze 2 izond. 'ahaidea ez dena; arrotza'
atzealde
atzekari Mat., Fil., Hizkl.
atzelari 'kiroletan atzean jokatzten duen jokalaria'
atzeman, atzematzen. *du* ad.
atzemanarazi, atzemanaraz, atzemanarazten. *dio* ad.
atzen Bizk. eta *Gip.* 'azkena'
atzendu, atzen(du), atzentzen. *da/du* ad.:
euskara atzendurik zuen, nahiz ez erabat ahazturik.
atzera 'berriro, ostera'
atzeraka
atzerakada
atzerakarga
atzerakoi
atzerakuntza
atzerapen
atzerarazi, atzeraraz, atzerarazten. *du* ad.
atzeratu, atzera(tu), atzeratzen. *da/du* ad.
atzerri
atzerrialdi Sin. erbestealdi
atzerriaratu, atzerriara, atzerriarazten.
da/du ad.
atzerriar
atzesku
atzipe egin* e. **atzipetu**
atzipetu, atzipetu(tu), atzipetzen. *du* ad.
atzitu, *atzi*, *atziaren.* *du* ad. 'atzeman': *bi erbi atzitu dituzte oihanean.*
atzizki

atzo: *atzoz gero = atzo ezker.*

atzoko 1 izlag. 2 adlag.: *atzoko bukaturua behar genuena gaur bukatu dugu.*

auhen

auhendagarri

auhendatu, *auhenda*, *auhendatzen*. *du ad.*

aukera

aukeran

aukerako izlag. 1 'aukeran dagoena'.

2 'egokia, bikaina'

aukerarazi, *aukeraraz*, *aukerarazten*. *dio ad.*

aukeratu, *aukera(tu)*, *aukerazten*. *du ad.*

aulki

auma *Bizk. h. antxume*

*aunatu** e. **unatu**

aunitz h. **anitz**

auga

aupada

aupatu, *aupa(tu)*, *aupatzen*. *du ad.*

aurizki, *aurizkitzen*. *du ad. Zah. 'oinkatu, zapaldu'*

aurka

aurka egin

aurkako

aurkari

aurkezle

aurkezpen

aurkeztu, *aurkez*, *aurkezten*. *da/du ad.*

aurki 1 iz. (*ifrentzu*-ren *aurkakoa*)

aurki 2 adlag. 'laster'

aurkiarazi, *aurkiaraz*, *aurkiarazten*. *du ad.*

aurkibide

aurkikunde

aurkikuntza

aurkintza

aurkitu, *aurki*, *aurkitzen*. *da/du ad.*

aurkitzaile

aurpegi

aurpegi(a) eman

aurpegira bota

aurpegira eman

aurpegiera

aurpegiratu, *aurpegira(tu)*, *aurpegiratzten*. 1 *du ad. 'aurpegira eraman'*. 2 *dio ad. 'aurpegira bota'*

aurre

aurrealde

aurrehitiera (hizkuntza) *Sin. hatiera*

aurreikusi, *aurreikus*, *aurreikusten*. *du ad. h. aurrez ikusi*

aurreikuspen

aurreiritzi

*aurrekalde** e. **aurrealde**

aurrekari *Mat., Fil., Hizkl.*

aurreko iz.

aurrekontu

aurrelari

aurren ord. 'lehen'

aurrena adlag. 'lehenik'

aurreneko 1 izlag. 'lehen': *aurreneko zatian*. 2 adlag. 'lehenik': *ondo hitz egiten ikasteko eskolak aurreneko iruki zituen.*

aurrenik 'aurrena, lehenik'

aurrera

aurrerako 1 izlag.: *hogei urtetik aurrerako gizonak*. 2 adlag.: *oraindaino-koaz damutzea eta aurrerako asmo onak egitea.*

aurrerabide

aurrerakada

aurrerakarga

aurrerakoi

aurrerakuntza

aurrerantzean

aurrerapen

aurreratu, *aurrera(tu)*, *aurrerazten*. *da/du ad.*

aurreratze

aurresku

aurrekulari

aurretiaz

aurretiko

aurrez

aurrezki

aurrezki(-)kutxa

aurreztu, *aurrez(tu)*, *aurrezten*. *du ad.*

aurrizki

aurten

aurtiki, *aurtikitzen*. *Ipar. du ad. 'jautiki'*

aurtikiarazi, *aurtikiaraz*, *aurtikiarazten*.

Ipar. du ad.

aurtikika: *birao aurtikika ibili; ostiko aurtikika hasi.*

aurtikitzaile

ausardia

ausarditsu
ausarkeria
ausarki 1 'ausardiaz'. 2 'ugari'
ausart
ausartasun
ausartu, ausart(u), ausartzen. *da ad.*
ausartzia 'ausardia, ausartasuna'
ausaz
 ausente* e. **absente**
 ausentzia* e. **absentzia**
ausiabar 'ausiabantza'
ausiabantza
ausiki 1, ausikitzen. *du ad.*: *erleak inor ausikitzen duenean, ausikitzenago du bere burua.*
ausiki 2 iz.: *txakur horrek erausi gutxi, baina ausikia prest; kontzientziaren ausikia.*
ausiki egin
ausikika
ausikilari
 ausin* e. **asin**
auska *Bizk.*
auskan egin 'borrokan egin'
auskalo
 ausnar* e. **hausnar**
austral izond.: *Ozeano Australa* 'Ozeano Antartikoa'
australiar (herritarra)
austriar (herritarra)
autarkia
auto *Sin.* **automobil, beribil**
auto(-)argi
autobia (Espainiako *autoviak* oraingoz izendatzeko)
autobide
autobiografia
autobus
autobus(-)geltoki
autoeskola
 autogidari* e. **gidari**
autokar
autokrata
automata
automatiko
automatikoki
automobil *Sin.* **auto, beribil**
autonomia: *Autonomia Erkidegoa*
autonomo

autore
autoretza
autoritario
autoritate
autorizatu, autoriza, autorizatzen. *du ad.*
 h. **baimena eman**
autozerbitzu
autu *Bizk.* 'solasa'
autuan
auzapez *Lap.* eta *BNAf.*
auzi
auzilari
auzitegi
auzo 1 iz. 'auzotegia'
auzo 2 iz. eta izond. 'auzokoa'
 auzo lan* e. **auzolan**
auzoko iz.
auzolan
auzotar
auzotegi *Sin.* **auzo** 1
auzune
avestera (hizkuntza)
axal adkor.
axanpa
axioma
axola
axola izan: *ez dut horren axolarik.*
axolazko
axolagabe izond.
axolagabekeria
axolagabetu, axolagabe(tu), axolagabetzten. *da ad.*
axolatu, axola(tu), axolatzen. *da ad.*
axuant *Ipar.* 'alkateordea'
axuri
aza *Brassica oleracea*
azaburu
azafrai *Crocus sativus*
azal
azaleko izlag.
azaldu, azal(du), azaltzen. *da ad.*
azalera *Geom.* (neurria adierazteko erabiltzen da soilik; bestetarako, *azal* [leun, zakar...], *gainazal*, *eremu* [lurralde batena, adib.], etc. daude)
azaleratu, azalera(tu), azaleratzen. *da/du ad.*
azalore *Brassica oleracea* var. *brotytis*
azalpen

- azaluskeria**
azantz
azao
azarkeria
azaro
azartasun *batez ere Bizk.* ‘ausartasuna, ausardia’
azartu, **azar**, **azartzen**. *Batez ere Bizk. da* ad. ‘ausartu’
azazkal
 azazkatu* e. **asaskatu**
 azeituna* e. **oliba**
azeleragailu
azelerazio
 azelga* e. **zerba**
azenario *Daucus carota*
azentu
azerbaijandar (herritarra)
azerbaijanera (hizkuntza)
azeri *Vulpes vulpes*
 azeri(-)belar *Alopecurus pratensis*
 azeri(-)buztan *Equisetum sp.*
azeriar (herritarra)
azerikeria
azido
azidotasun
azienda ‘ganadua’
 azienda beltz
 azienda gorri
 azienda larri
 azienda xehe
 azienda zuri
azieta *Ipar. Sin. plater*
azio *Heg. Herr.*
azkar 1 ‘indartsua’
azkar 2 ‘lasterra, arina, buruargia’
azkarkeria
azkarki
azkartasun
azkartu, **azkar(tu)**, **azkartzen**. *da/du* ad.
azkazal h. **azazkal**
azken
 azken batean
 azken buruan
 azkenean
 azkeneko
 azkenekoz
 azkenez
 azken finean
 azkenik
 azken(-)nahi ‘hilburukoa, testamenua’
azkenaldi
azkendu, **azken(du)**, **azkentzen**. *da/du* ad.
azkengabe izond.
azkenki iz.
azkentze
azkon 1 ‘gezi txikia’
azkon 2 ‘azkonarra’
azkonar *Meles meles*
azkordin ‘ospela’
azkortu, **azkor(tu)**, **azkortzen**. *Bizk. da/du* ad.
azkura
azoka
azote *Sin. zigor*
azpantar
azpi 1 iz. (aziendarekin erabiltzen dena)
 azpiak atera
 azpiak egin
azpi 2
 azpiak jan
 azpian hartu
 azpiko arropa
 azpiko gona
 azpikoz gora
 azpitik eduki
azpialde
azpibide
azpiegitura
azpigarri iz.
azpijale
azpijan
azpijoko
azpikeria
azpiki *Ipar. iz.*
azpiko iz.
azpil
azpilan
azpildu, **azpil(du)**, **azpiltzen**. *du* ad. ‘azpildura egin; tolestu’
azpildura
 azpimarkatu* e. **azpimarratu**
azpimarratu, **azpimarra**, **azpimarratzen**. *du* ad.
azpimultzo
azpiratu, **azpira(tu)**, **azpiratzen**. *du* ad.

azpisarrera
azpizun *Sin. solomo*
aztal
aztalka
aztapar h. **atzapar**
aztarna
aztarnategi
aztarren 'aztarna'
aztarrika adlag.
azteka (herritarra)
azterbide
aztergai
azterketa
azterkizun
azterrarazi, **azterraraz**, **azterrarazten**. *dio*
 ad.

azterren* e. **aztarren**
aztertu, **azter**, **aztertzen**. *du* ad.
aztertzaile
azti
aztiatu, **aztiä**, **aztiatzen**. *du* ad.
aztikeria
aztoramen
aztoratu, **aztora**, **aztoratzen**. *da/du* ad.
aztore *Accipiter gentilis*
aztura
 azufre* e. **sufre**
azukre
azukre(-)ontzi
azukreztatu, **azukrezta**, **azukreztatzen**.
du ad.
azuzena h. **zitoni**

B

ba h. **bada** (euskara mintzatuan —cf el-
 karrizketak— onartzekoa da *ba* forma,
 maila neutroari *bada* forma dagokion
 arren)
baba 1 *Vicia faba*. 2 (larruazalekoa)
babarrun *Phaseolus vulgaris*
babazuza
babes
babesgarri iz. eta izond.
babesle
babestu, **babes(tu)**, **babesten**. *da/du* ad.
babo
babor* e. **ababor**
bada
badaezpada
badaezpada ere
badaezpadako
badia
bafada
baga 'uhina, olatua'
baga uso* e. **pagauso**
bagdadar (herritarra)
bagil h. **ekain**
bago* e. **pago**
bagoi
baguiar (herritarra)
bahamar (herritarra)
bahe

bahetu, **bahe(tu)**, **bahetzen**. *du* ad.
bahi
bahiketa
bahitu, **bahi(tu)**, **bahitzen**. *du* ad.
bahitura
bahitzaile
bahraindar (herritarra)
bai
bai eta... ere edo **baita (... ere)**
baietz
baiezko iz.
baieztapen
baieztatu, **baiezta**, **baieztatzen**. *du* ad.
baieztu* e. **baieztatu**
baiki
baikor
baikortasun
bailara *Gip.* 'eskualde txikia'
baimen
baimena eman
baimendu, **baimen(du)**, **baimentzen**. *du*
 ad.
baina
bainatu, **baina**, **bainatzen**. *da/du* ad.
baino
bainu
bainua hartu
bainuetxe

- bainugela**
bainuontzi
baioneta
bairikiar (herritarra)
baita (batez ere *baitan* forman erabilia:
zure baitan, zure baitarik)
baita (... ere) edo **bai eta ... ere**
baitezpada
baitezpadako
baizen
baizik
bakailao *Gadus morhua*
bakan
bakandu, bakan(du), bakantzen. *da/du*
 ad.
bakantza pl. h. **opor**
bakar
 (neure, zeure, bere) **bakarrean**: *han*
zegoen gaixoa bere bakarrean malko-
ak egosten.
bakardade *Heg.*
bakarka
bakarlari
bakarleku
bakarrik
bakarrizketa
bakartasun
bakarti
bakartoki
bakartu, bakar(tu), bakartzen. *da/du* ad.
bakazio pl. h. **opor**
bake
bakearazi, bakearaz, bakearazten. *du* ad.
baketsu
baketu, bake(tu), baketzen. *da/du* ad.
bakezale
bakoiti
bakoitz
bakteria h. **bakterio**
bakterio
bakun
bakundu, bakun(du), bakuntzen. *du* ad.
bakuntasun
bakutar (herritarra)
bala 1 'jaurtigaia'. 2 'uzta-sorta lotua':
gari bala.
balada
balakatu, balaka, balakatzen. *du* ad. *Sin.*
losintxatu
- balaku**
balantza
balantzaka
balantze
balazta 'frenoa, galga'
balaztatu, balazta(tu), balaztatzen. *du*
 ad.
balbe
baldan
baldankeria
baldar
baldarka
baldakeria
baldarrontzi
baldartu, baldar(tu), baldartzen. *da/du* ad.
balderna *Lap.*
baldernapez
baldin
baldinba
baldinbaitere
baldintza
baldintzapen
baldintzatu, baldintza(tu), baldintzaten.
du ad.
balditu, baldi, balditzen. *Ipar. da/du* ad.
 'harritu'
baldres
balea
baleazale
balentria
baleontzi
balezta 1 'geziak eta jaurtikitzeko arma'.
 2 *Heg.* 'orekagailua'
baleztari
baliabide
baliagarri
baliakizun
baliarazi, baliaraz, baliarazten. *du* ad.
baliatu, balia, baliatzen. 1 *zai*o ad.: *Jain-*
koa balia dakidala. 2 *da* ad.: *adimenaz*
balia zaitetz, ez indarraz. 3 *du* ad.: *ez*
dugu hitz hori baliatzen.
 balin* e. **baldin**
balio
baliozko
balio izan, balioko. *du* ad. (bi erabilerak
 onartzen ditu: *zer balio du tematzeak?;*
ez du balio orain etxea konpontzen
hastea)

- baliodun** *Mat.*
baliointsi, balioints, baliointen. *du ad.*
baliogabe izond.
baliogabetu, baliogabe(tu), baliogabetz-
 tzen. *da/du ad.*
baliokide
baliokidetasun
baliokidetu, baliokide(tu), baliokidetzen.
du ad.
baliokidetza
balios *Ipar.*
baliotsu
baliza
balizko izlag.
balkoi
baloi
baloratu, balora, baloratzen. *du ad. h.*
 baliointsi
balore *Lgart. h. adore, kemen*
baltiko izond.: *Isaso Baltikoa.*
baltsa 1 *Ipar.* '(bizidunen) talde, multzo,
 elkarte'
baltsa 2 *Ipar.* 'lohia, lokatza'
baltsamarazi, baltsamaraz, baltsamaraz-
 ten. *du ad.*
baltsamatu, baltsama, baltsamatzen. *du*
ad.
baltsamo
baltsatu 1, baltsa(tu), baltsatzen. *Ipar. du*
ad. 'nahasi': *baltsatu zuen bere aho-go-*
zoa lur gutxi batekin.
baltsatu 2, baltsa(tu), baltsatzen. *Ipar.*
da/du ad. 'lokaztu': *zergatik baltsatzen*
da zerria lohian?
baltzu
 balus* e. belus
bamakoar (herritarra)
bana
 bana-banako: *bana-banako erlazioa.*
 bana bertze *Ipar.* 'batez beste'
banaka
banaketa
banako iz.
banan
 banan-banan
banana
banandu, banan(du), banantzen. *da/du*
ad.
bananondo *Musa paradisiaca*
- banarazi**, banaraz, banarazten. *du ad.*
banatu, bana(tu), banatzen. *da/du ad.*
banatzaile
banatze
banda
bandera
 bandil* e. mandil
bando
 -en bando '-en alde': *nire bando ez*
dena nire kontra da.
bangiar (herritarra)
bangkokar (herritarra)
bangladeshtar (herritarra)
banjuldar (herritarra)
banka h. bankuak
bankari
banketxe
banku
 banku(-)langile
banpiro *Fam. Desmodontidae*
bapo
bapore
bar h. taberna, ostatu
barakuilu
baranda
barano 1: *gazte batzuk bildu zituen bere*
baranoan ('bere inguruan')
barano 2 *Varanus sp.*
bararazi, bararaz, bararazten. *du ad.*
baratu, bara, baratzen. *Ipar. eta Naf.*
da/du ad.
baratxe *Ipar.* 'astiro'
baratzuri *Allium sativum*
baratze
baratzekari h. barazki
baratzezain
 baratzuri* e. baratzuri
barau
 barau egin
 baraurik
baraualdi
 baraur* e. barau
barautu, barau(tu), barautzen. 1 *da ad.:*
berrogei egunez barautu zen Jesus.
 2 *du ad.:* *lau denborak, bijiliak eta ga-*
rizuma barautuko dituzu osoki.
barazki
 barazki(-)denda
barbadostar (herritarra)

- barbantzu** h. **txitxirio**
barbarin *Mullus sp.*
barbaro
barberu 'odol-ateratzeak eta ebakuntzak egiten zituena'
barda *Ipar. h. bart*
bardo
bare 1 iz. *Fam. Limacidae*
bare 2 iz. 'erraia'
bare 3 izond. 'lasaia': *Ozeano Barea.*
barealdi
barearazi, **barearaz**, **barearazten.** *du ad.*
baretu, **bare(tu)**, **baretzen.** *da/du ad.*
barik *Bizk.: argi barik.*
bariku *Bizk. h. ostiral*
baritono
barka eskatu, **barka eska**, **barka eskatzen.** *du ad.*
barka eske
barkamen
barkamendu h. **barkamen**
barkarazi, **barkaraz**, **barkarazten.** *dio ad.*
barkatu, **barka**, **barkatzen.** *du ad.*
barkazio *Herr. 'barkamena'*
barku
barna izond. 'sakona': *putzua barna da.*
-an barna postpos. (*-an barna —mendian barna—* hedatuagoa da *-tik barna —menditik barna—* baino)
barne 1 iz. 'barrena, barrua': *barne medikuntza.* 2 *Ipar. iz. 'gela'.* 3 adlag.: *salneurria, 5000 pezeta, zergak barne; ekainaren zortzitik hamabira, egun biok barne; *-en barne egon e. -en barnean egon.*
barnean
barneko
barne-luzegoa* e. **habearte**
barnera
barneraino
barnetik
barneti(ka)ko
barnez
barnez barne
barnealde
barneko iz. *Ipar. 'jantzi mota'*
barnekoi 'barrukoa, sakona'
barnera* e. **bolumen**
barnerakoi
- barneratu**, **barnera(tu)**, **barneratzen.** *da/du ad.*
barnetegi
baroi
barra 1 'palanka'. 2 'bokaleko, ibai aho-ko barra'. 3 'zerrenda'
barraban *Bizk. izond. 'barrabasa'*
barra-barra
barrabas izond.
barrabaskeria
barrabil
barrandan 'zelatan'
barrandari
barrandatu, **barranda**, **barrandatzen.** *du ad.*
barrandegi 'zelata-tokia'
barraskilo *Helix*
barre
barre egin
barre eragin
barre(-)karkara
barrez
barregarri
barreiarazi, **barreiaraz**, **barreiarazten.** *du ad.*
barreiatu, **barreia**, **barreiatzen.** *da/du ad.*
barreiatzaile
barreka
barren 1 'barnea, barrua'. 2 'beheko partea': *gona-barrena; soinekoari barre-na hartu; soro-barrena.*
barrendik
barrenean
barreneko
barrenez
barrenez barren
barrengo
barrena 1 adlag.
-an barrena postpos. 'an barna, -an zehar': *mendian barrena joan da.*
barrena 2 *Heg. iz. 'tresna'*
barrenalde
barrendegi
barrendu, **barren(du)**, **barrentzen.** *da/du ad.*
barrenkoi
barrera *Sin. hesi, langa*
barrerazain
barrika
barrikada

barrikote
barroko
barru 1 iz.: *barruak ez dit agintzen*. 2
 postpos.: *bi urte barru bukatuko da*
lana.
barruan
barruko
barrura
barrurako
barrutik
barrutiko
barruz
barrualde
barruki 1 *Ipar*: 'ukuilua'
barruki 2 pl. 'animaliaren erraiak, jate-
 ko direnak'
barrunbe
barrunda izan. *Gip. du* ad. 'barrundatu'
barrundatu, barrunda, barrundatzen. *du*
 ad. 'susmatu, hauteman'
barruratu, barrura, barruratzen. *da/du*
 ad.
barruti
bart: *bart arratsean; bart gaueko; bart-*
ko loa.
bartz
barur *Ipar*: h. **barau**
basa 1 *Ipar*: eta *Naf*. 'basatia': *gizon*
basa bat.
basa 2 'lohia, lokatza'
basabazter
basabere
basagizon
basahuntz
basajaun
basajende
basakatu
basakeria
basaki
basamortu
basandere
basapiztia
basaran
basarte
basasagu *Apodemus sylvaticus*
basati
basatu, basa(tu), basatzen. *Batez ere*
Ipar. da ad. 'errebeltatu, galdu'
basazain* e. **basozain**

base *Kim., Informat.*
baselina
baseliza
baserri
 baserri(-)etxe
baserritar
basetxe
basilika
baskula
baso 1 'oihana'
baso 2 'edontzia'
basoilar *Tetrao urogallus*
basoilo *Otis sp.*
basolan
basomutil
basotu, baso(tu), basotzen. *da/du* ad.
 'oihandu'
basozain
basozaintza
basseterretar (herritarra)
basta 'zamarien tresna'
bastanga *Dasyatis pastinaca*
bastart *Ipar*.
bastoi 'karta-jokoko saila'
basur 1 *Gip*. 'ihintza'. 2 *Ipar*: 'ur zikina'
basurde *Sus scrofa*
bat
batean: *gurasoekin batean bizi da*
bere etxean; bata etortzearekin batean
joan da bestea.
bat-batean
bat-bateko
bat-batekotasun
bat edo bat
bat egin
bat-egite
baten bat
batera: *guztiekin batera oihiu egin zuten;*
nirekin batera doa nire itzala; zu iris-
tearekin batera abiatuko naiz.
bateratsu
bat ere: *ez du bilera bat (bakarrik,*
bera) ere huts egin.
bat etorri: *zurekin bat nator horretan*.
batez beste
batez besteko
batez ere
bat izan 1 'elkarturik egon, bat etorri':
horretan bat gaituk hirekin. 2 'gauza

bera izan': gure hizkuntzaren egoera ez da bat Gipuzkoan eta Nafarroan.

bataiarazi, bataiaraz, bataiarazten. *du ad.*

bataiarri

bataiatu, bataia, bataiatzen. *du ad.*

bataiatzaile

bataila h. **gudu**

batailoi

bataio

batarazi, bataraz, batarazten. *du ad.*

batasun

batbedera *Ipar.* izord.

bateiatu* e. **bataiatu**

bateko iz.: *bateko urrea.*

batel

batelari

bateratu, batera, bateratzen. *da/du ad.*

bateratze

baterere adb.: *ez zidan baterere pozik eman; ez da baterere egokia.*

bateria

batgarren: *hogeita batgarren.*

batiskafu

batik bat

batu 1; bat(u), batzen. *da/du ad.*

batu 2 (herritarra)

batugai *Mat.*

batuketa *Mat.*

batura *Mat.*

batxiler

batxilergo

batza

batzaile

batzaldi

batzar

batzar(-)etxe

batzar(-)gela

batzarburu

batzarkide

batzarleku

batzartoki

batzartu, batzar(tu), batzartzen. *da ad.*

batze

batzoki

batzorde

batzordekide

batzuk

batzuen batzuk: *batzuen batzuk baino ezin izan ditut ipini.*

batzuetan: *gehienetan garaiz dabilen arren, batzuetan berandu iristen da.*

baxenabartar

baxera

baxerategi

baxoerdi

baxu

baxurako arrantza *Heg.*

bazar

bazilo

bazka

bazka(-)landare

bazkalaitzin

bazkალაurre

bazkaldar h. **bazkaltiar**

bazkaldu, bazkal, bazkaltzen. *du (Heg.) edo da (Ipar.) ad.*

bazkalondo

bazkalordu

bazkaloste

bazkaltiar

bazkarazi, bazkaraz, bazkarazten. *du ad.*

bazkari

bazkari(-)lege

bazkaritan: *laurogei baino gehiago omen dira bazkaritan.*

bazkaritara: *joan ginen bazkaritara aldameneko jatetxe batera.*

bazkarite (leku-denborazko kasuekin erabiltzen da batez ere): *bazkaritean ikusi eta adituak; bazkariteko tenorean; bazkaritera eraman ninduen.*

bazkatu, bazka(tu), bazkatzen. *da/du ad.: janari gozo honekin israeldarrak bazkatzen ziren; bazka itzazu nire axuriak.*

bazkide

bazkide, bazkide(tu), bazkidetzen. *da/du ad.*

bazkidetza

bazko* e. **pazko**

bazkun

baztanga 'nafarrerria'

bazter

bazter(-)herri

bazter(-)nahasle

bazterrera eman

bazterrera utzi

baztergabe izond.

baztergarri
bazterrarazi, bazterraraz, bazterrarazten.
du ad.
bazterreratu, bazterrera, bazterrerazten.
da/du ad.
bazterretsi, bazterrets, bazterresten. *du ad.*
bazterretxe
baztertu, bazter(tu), baztertzen. *da/du ad.*
be "b" letraren izena
bebarru 'ataria'
bedatse *batez ere Zub.*
bedeikatu* e. **bedeinkatu**
bedeinkapen
bedeinkarazi, bedeinkaraz, bedeinkaraz-
 ten. *dio ad.*
bedeinkatu, bedeinka, bedeinkatzen. *du*
ad.
bedeinkazio
bedera *Ipar.* 'bana'
bederatzi
bederatziehun
bederatzigarren
bederatziturren
bederazka *Ipar.* 'banaka'
bederen
bederik *Gip.* 'bederen'
begawandar (herritarra)
begi
 begi-betegarri
 begi(-)bista: *begi-bistan dago.*
 begi eman
 begi-erre izond. *Sin.* **beterre**
 begi(-)ertz iz. *Sin.* **betertz**
 begi(-)keinu
 begi(-)kolpe
 begiko nini
 begi(-)lauso
 begi(-)nini
 begi-oker izond. *Sin.* **betoker**
 begi(-)ondo iz. *Sin.* **betondo**
 begi(-)ondoko iz. *Sin.* **betondoko**
 begitan hartu 'gorrotatu'
 begi(-)ukaldi
 begiz jo
 begi(-)zulo *Sin.* **betzulo**
begibakar izond.
begietsi, begiets, begiesten. *du ad.*
begigorri izond.
begihandi 'txipiroi mota handia'

begiko izond.
begiluze izond.
 beginini* e. **begi-nini**
begira 1 -i begira ('beha, so; begiratzu').
 2 -en begira ('zain')
begirada
begiragarri
begirakune *Bizk.* 'begirada'
begiraldi
begirale
begiramen
begirarazi, begiraraz, begirarazten. *dio*
ad.
begiratoki
begiratu 1, begira, begiratzten. *dio ad.*
 'behatu, so egin'. 2 *du ad.* 'zaindu,
 gorde'
begiratu 2 izond.: *gauza txikietan begi-
 ratua ez denak, geldika joko du behea.*
begiratu 3 iz.: *nahikoa da azkeneko
 mende hauei begiratu bat ematea.*
begiratzaille
begiratze
begirune
begitandu, begitandu, begitantzten. *Batez
 ere Bizk. zaio ad.* 'iruditu'; *zer begi-
 tantzen zaizu?*
begitarte
 begitarte egin
begitazio 'irudipena'
begizko iz.
 begizkoa egin
begizta
begiztatu, begizta(tu), begiztatzen. *du*
ad.
begonia *Begonia sp.*
beha *Ipar.* adb.
behaketa
behako iz.
behar 1 iz.: 1 'premia'. 2 'lana, egitekoa'
 behar egin
 behar eragin
 behar(-)ordu
 behar(-)sari
behar 2 izond.: 1 'beharrezkoa'. 2 'po-
 brea, behartsua'
beharazi, beharaz, beharazten. *dio ad.*
beharbada
behargabeko izlag. 'alferrikakoa'

behargin *Bizk.*

behar izan, behar izaten, beharko

beharleku 1 'lantokia'. 2 'buruhaustea, nekea': *hau da beharlekua!*

beharraldi

beharrean 1 'premier'. 2 (aditzaren era burutuaren ondotik) 'ordez'

beharreko izlag.

beharrez 1: *erorikoa bigundu beharrez. 2 labur beharrez; hobe beharrez.*

beharrezko

beharri *Ipar.* h. **belarri**

beharrik batez ere *Ipar.* 'zorionez': *beharrik han bainuen ama; andoaindarraren eragina ez zen gainera, eta beharrik, Konpainian gelditu.*

beharrizan batez ere *Bizk.* 'beharra, premia'

behartasun 'pobrezia, gabezia'

behartsu

behartu, behar(tu), behartzen. *da/du* ad.

behatoki

behatu, beha, behatzen. *Ipar.* 1 *zaio* ad. 'adi egon, entzun': *hau da ene Seme maitea, honi beha zakizkiote.* 2 *dio* ad. 'begiratu': *behatu zion lagunari.*

behatz 1 'beheko hatza'. 2 *Gip.* eta *Naf.* 'hatza'. 3 *Lap.* 'azazkala'

behatzaile

behatze

behaftopa

behaftopa(-)harri

behaftoparazi, behaftoparaz, behaftoparazten. *du* ad.

behaftopatu, behaftopa(tu), behaftopatzten. *da* ad.

behazun

behe

behea jo

behe(-)laino

behe(-)maila

behe(-)nafarrera

behetik gora

behealde

beheiti *Ipar.* eta *Naf.* adlag.

beheitiko *Ipar.* iz. 'beherakoa'

beheititu, beheiti(tu), beheititzen. *Ipar.* eta *Naf.* *da/du* ad.

behera

beheraka

beherako iz.

beheraldi

beherapen

beherarazi, beheraraz, beherarazten. *du* ad.

beheratu, behera(tu), beheratzen. *da/du* ad.

beheratze

behere 1 iz. 2 izond. *Nafarroa Beherea.*

behi

behiala *Sin.* **behinola**

behialako

behiki iz.

behin

behin batean

behin-behineko

behin betiko

behin edo behin

behin ere

behin eta berrero

behin eta berriz

behingoan: *eztabaida guztiak behingoan bukatzeko.*

behingoz: *lasai geldi gintezkeen behingoz behintzat.*

behinik behin

behin... -z gero: *behin aitortzen hasiz gero, guzti-guztia esan nahi dizut.*

behinen izond.

behinola *Sin.* **behiala**

behinolako

behintzat

behizain

behoka iz.

behor

beijindar (herritarra)

beila

beilari

beilatu, beila(tu), beilatzen. *du* ad.

beilegi *Bizk.*

beira

beiragile

beiraki

beirategi

beirateria

beirinalari* e. **berinalari**

beirutar (herritarra)

beita

- bejon-** *Heg.*
 bejondeiala
 bejondeiola
 bejondeizula
beka *Heg.*
bekadun *Heg.*
bekain
bekaineko iz. 'bekainetan eman edo hartutako kolpea'
bekaitz
bekaitz izan: *demonioak haren bekaitz baitziren.*
bekaizgo *Lap. eta BNaf.*
bekaizkeria *Heg. eta Zub.*
bekaizti
bekaiztu, bekaitz/bekaiztu, bekaizten.
 1 *zaio ad.: Rakel bekaiztu zitzaion bere ahizpari.* 2 *da ad.: beste hamarrek hori aditu zutenean bekaiztu ziren bi anaien kontra.*
bekar h. makar
bekatari
bekatore *Ipar. Zah. h. bekatari*
bekatoros *Ipar. h. bekatari*
bekatu
 bekatuan egon
 bekatu arin
 bekatu egin
 bekatu eragin
 bekatu larri
 bekatu mortal
 jatorrizko bekatu
bekatxo
bekoki
bekoz beko
bekozko iz.
bektore
bela *Sin. haize(-)oihal*
belagile *batez ere Zub. 'sorgina'*
belai
belaki iz.
belakume
belantzi
belar 1 'landarea'
 belar(-)denda
 belar gaizto
 belar(-)izpi 'belar-zatia'
 belar ondu
 belar txar
belar 2 *Zah. 'bekokia, kopeta'*
 belardenda* e. belar(-)denda
belardi
belarjale
belarki iz.
belarri
 belarriak berotu
 belarri-luze
 belarri(-)zulo
belarrimotz
belarritako iz.
belarrondo 'aurpegian, belarri inguruko aldea'
belarrondoko iz.
belartegi
belatxinga *Pyrrhocorax sp.*
belatz *Falco sp.*
belaun 1 'hankako giltzadura'. 2 'belaunaldia'
belaunaldi
belaunburu
belaunikarazi, belaunikaraz, belaunikarazten. *du ad.*
belaunikatu, belaunika, belaunikatzen. *da ad.*
belauniko
belaxka
belaxkatu, belaxka(tu), belaxkatzen. *da/du ad.*
belaze *Gip.*
beldar
beldur
 beldur-ikara
 beldur izan
 beldur(-)damu. *Sin. atrizio*
 beldurrak (*egon* batez ere)
beldurgabe izond.
beldurgarri
beldurrarazi, beldurraraz, beldurrarazten. *du ad.*
beldurti
beldurtu, beldur(tu), beldurtzen. *da/du ad.*
bele *Corvus sp.*
belgikar (herritarra)
belgradar (herritarra)
belizetar (herritarra)
belmopandar (herritarra)
belodromo
beltz

beltzaran**beltzune****beltzuri****beltzuri egin****belu** *Bizk.* 'berandu'**belus****belutu**, belu(tu), belutzen. *Bizk. da* ad.**belzkeria****belztasan****belztu**, beltz/belztu, belzten. *da/du* ad.:
*oraïndik areago beltz daiteke zerua.***belztura****bemol** *Mus.***benaz****benazko****benda** *Heg.* h. lotura**benedikatu**, benedika, benedikatzen. *du*
ad. *Ipar.* h. **bedeinkatu****beneditar****beneno** h. **pozoi**, eden**beneragarri****benetako****benetakotasun****benetan****bengalera** (hizkuntza)**bengantza** h. **mendeku****benindar** (herritarra)**benta****bentaja** *Heg.* h. **abantaila**, alde**bentrikulu****benturaz*** e. **menturaz****berztutu**, bentzu, bentzutzen. *du* ad. 'ga-
raitu'**ber 1** *Ipar.* junt. 1 'baldin ba-': *euskaraz
mintza gaitezen, euskaldunekin garen
ber. 2* '-en unetik': *etorri den ber, hasi
da berriketan.***ber 2** *Ipar.* 'bera': *orok ber gauza erra-
nen didate.***bera 1** mug.: *gizon bera/gizona bera:
etxe beretik atera ziren.***bera 2** izond. 'biguna' ik. **beratz****beraganatu*** e. **bereganatu****berakatz** *Bizk.* 'baratxuria'**berandu 1** 1 adlag. 2 izond.: *gau beran-
duan.***berandu 2**, berant, berantzen. *Batez ere
Ipar. du* ad. 'berandutu'**berandutu**, berandu(tu), berandutzen. *du*
eta *zaio* ad.**berankor****berant** *Ipar.* eta *Naf.* izond.: *aza beran-
tak landatu ditugu.***berantarazi**, berantaraz, berantarazten.
Ipar. du ad.**berantarbi****berantetsi**, berantets, berantesten. *du* ad.:
*banoa, etxekoek ez nazaten berantets.***berantiar****berantordu****berariaz****berariazko****beraska** h. **abaraska****beratasun****beratu**, bera(tu), beratzen. *da/du* ad.**beratz** *Lap.* eta *Naf.* 'bera, biguna'**beraz****berba****berba egin****berbako**: *gizon berbakoa.***berbarako** 'adibidez'**berbaldun** *Bizk.* 'berritsua'**berbaro****berbatu**, berba(tu), berbatzen. *Bizk.
da/du* ad.: *Jose txo ez zegoen inorekin
ezkontzeko berbatua.***berbera****berbeta** *Bizk.***berbetan****berbots****berdagailu** *Ipar.:* *lurra berdagailuz ber-
da bedi.***berdats** *Ipar.***berdatu**, berda, berdatzen. *da/du* ad.**berde****berdekeria** 'gordinkeria, lizunkeria'**berdel** *Scomber scombrus***berdetasun****berdexka****berdin****berdin izan** *da/zaio/zaio* ad.; *du/dit/dio*
ad.**berdinarazi**, berdinaraz, berdinarazten.
du ad.**berdinu**, berdindu(du), berdintzen. 1 *da/du*
ad. 'berdin bihurtu': *hemen berdintzen
dira aberats-pobreak.* 2 *da/du* ad. 'lau-
tu': *mendia berdindu.* 3 *da/du* ad. 'ase':
gosea berdindu.

- berdingabe izond.
berdingabeko
berdinketa
berdintasun
berdintsu
berdintsu izan zait/da ad.
berdotz
berdoztu, berdotz/berdoztu, berdozten.
da/du ad.
berdura
berduratu, berdura(tu), berduratzen.
Lap. eta BNaf. da/du ad. 'barreiatu'
bere 1 Bizk. h. ere
bere 2
bere egin
bere hartan: *bere hartan utzi zituzten kontuak.*
bere horretan (*bere hartan* erabilia-goia da)
bere kasa
berekiko
bere kontu
berealdiko
berebat Heg.
bereber Zub. 1 adlag. 'bakarrik': *bereber bizi da.* 2 izond. 'berezia, beregaina': *hiru pertsona bereber.*
berezibiko Heg.
beregain izond.
beregaintasun
beregianatu, beregiana(tu), beregiantzen.
da/du ad.
brehala
brehalakoan (batez ere ezezko per-pausetan): *ez zion brehalakoan antz eman.*
brehalako batean 'laster, bat-batean'
brehalaxe
berein *batez ere Bizk.* 'asko, anitz'
bereiz adlag.
bereizarazi, bereizaraz, bereizarazten. du ad.
bereizgarri 1 iz.: *euskal literaturaren bereizgarri orokorrak.* 2 izond.
bereizi, bereiz, bereizten. da/du ad.
bereizkeria
bereizketa
bereizkuntza
bereizle
bereiztu* e. bereizi
berekoi
berekokeria
berenaz Lap. eta BNaf. h. berez
berendia
berendu, beren(du), berentzen. du ad. h. beretu
berenganatu, berengana(tu), berengana-tzen. du ad. h. bereganatu
berenjena h. alberjinia
beresi Bizk. 'txara, sastraka'
beretar
beretsu* e. bertsu
beretter Ipar. 'meza-laguntzailea'
beretu, bere(tu), beretzen. du ad.
berez
berezko
berezi izond.
bereziki
berezitasun
berezkotasun
berga 1 'neurria'. 2 'itsasontzietako haga'
beribil
berina Ipar. 'beira'
berinalari
berjabetasun
berlindar (herritarra)
bermatu, berma, bermatzen. 1 da ad.: *ukondoez leihoan bermatu zen;* 'uste osoa izan': *Jainkoaren baitan bermatzen gara.* 2 du ad. 'berme eman': *erlijioak betiko bizitza bermatzen digu.*
berme
berna
berna-hezur
bernatar (herritarra)
bernazaki
berniz
bernizatu, berniza, bernizatzen. du ad.
bernuzatu, bernuza, bernuzatzen. Ipar. du ad. 'zizelatu'
bero iz. eta izond.: *beroan egon (Ipar. eta Naf.):* 'berotan egon'
bero-beroan
bero-bero egin
bero izan
beroaldi
beroarazi, beroaraz, beroarazten. du ad.
berogailu

berogarri iz. eta izond.

beroki 1 'leku babesa'. 2 'arropa'

berokuntza

berori *Heg.* 1 pronominala: *iritzi hori berori*. 2 izord. (ia bakarrik *Heg.*)

berorika

berotasun

berotegi

berotu, bero(tu), berotzen. *da/du* ad.

berotzaile

berotze

berpizkunde h. **pizkunde**

berpizte

berpiztu, berpitz, berpizten. *da/du* ad.

berraldatu, berralda, berraldatzen. *da/du* ad.

berrargitaratu, berrargitara, berrargitaratzen. *du* ad.

berredura* e. **berretura**

berregin, berregiten. *du* ad.

berrehun

berreketa *Mat.*

berrekizun *Mat.*

berreraiki, berreraikitzen. *du* ad.

berrerosi, berreros, berreroستن. *du* ad.

berresan, berresaten. *du* ad.

berreskuratu, berreskura, berreskuratzen. *du* ad.

berrespen

berretarazi, berretaraz, berretarazten. *du* ad.

berretsi, berrets, berresten. *du* ad.

berretu, berret(u), berretzen. *du* ad.

1 *Zah.* 'emendatu, gehitu'. 2 *Mat.*: 'zenbaki bat (berrekizuna) beste zenbaki batek (berretzaileak) adierazten duen adina aldiz bere buruarekin biderkatu'.

berretura 1 *Zah.* 'emendioa'. 2 *Mat.*

berretzaile 1 *Zah.* 'berretzen duena'. 2 *Mat.*

berrezarri, berrezar, berrezartzen. *du* ad.

berri 1 izond.: *dirua ateratzeko modu berriren bat sortu; handik etorri berri zela*. 2 iz.: *gure berriak entzunik biderra ilki zitzaizkigun*.

berri eman: *atzoko istripuen berri eman du egunkariak*.

berri jakin

Berri On: *Jesukristoren Berri Ona S. Joanen arabera*.

berriarazi, berriaraz, berriarazten. *du* ad.

berridatzi, berridatz, berridazten. *du* ad.

berriemaile

berrikeria

berriketa

berriketaldi

berriki

berrikitan

berrikuntza

berrikusi, berrikus, berrikusten. *du* ad.

berripaper

berriro 1 'berriz, beste behin'. 2 'berrikitan, duela gutxi'

berritan adlag.

berritasun

berritsu

berritsukeria

berritu, berri(tu), berritzen. *da/du* ad.

berritzaile

berritze

berriz 1 'berriro'. 2 'aldiz'

berriz ere

berrizale

berrizalekeria

berriztatu, berrizta, berriztatzen. *du* ad.

berriztatze

berro 1 *Ipar.* 'sasia'. 2 'iturri belarra'

berrogei: *berrogeita hamahiru; berrogeita hiruak; berrogeita batgarren*.

berrogealdi

berrogeitaka

bertako

bertakotu, bertako(tu), bertakotzen. *da* ad.

bertan

bertan behera utzi

bertaratu, bertara(tu), bertaratzen. *da* ad.

bertatik 1 'berehala'. 2 'hementxetik'

bertatik bertara

bertikal

berton batez ere *Bizk.*

bertoko batez ere *Bizk.*

bertsio 1: *jatorrizko bertsioa*. 2 Bestelakoetan erabil **itzulpen**, **idatzaldi**, etab.

bertso

bertso(-)jartzaile

bertso(-)saio

bertsotan

bertsogile

bertsogintza
bertsolari
bertsolaritza
bertsopaper
bertsozale
bertsu 'ia bera'
bertute
bertutetsu
bertz* e. **pertz**
bertze *Lap.* eta *Naf.* h. **beste**
berun
 berunkari* e. **iturgin**
besaburu
besagain
besagainka
besakada
 besalki* e. **besaulki**
besamotz h. **besomotz**
besanga
besape
besarka 1 *Ipar.* eta *Naf.* adlag. 'besarkatuz'
besarka 2 iz. 'besarkada'
besarkada
besarkatu, **besarka**, **besarkatzen.** *du* ad.
besarte
besatara *Ipar.* 'besakada'
besaulki
besazpi
beso
 besoz **beso**
besoetako: *aitona-amonen besoetakoa naiz ni.*
besoko: *soinean zituzten oinetako eta burugaineko gorriak eta besoko urdinak.*
besomotz
besondo: *besoak eta are besondoak agerian dituela.*
besta *Ipar.* eta *Naf.* 'jaia'
Bestaberri
bestaburu
bestalde
beste
 besteak **beste**
 beste **behin**
 beste **gabe(rik)** / **besterik gabe**
 beste **orduz**
besterik ezean
 eta **beste**

besteko *Bizk.:* *zuk besteko indarra badu honek.*
bestela 1 'bestenaz'. 2 'gisa diferentean'. 3 'bestalde, gainera'
bestelako
bestelakotu, **bestelako(tu)**, **bestelakotzen.** *da/du* ad.
bestenaz *Ipar.*
bestera *batez ere Bizk.* 'bestela'
besterendu, **besteren(du)**, **besterentzen.** *da/du* ad.
bestia *Zah. Lap.* eta *BNaf.* h. **piztia**
bestondo
beta *batez ere Gip.* 1 'astia, denbora librea'. 2 'denbora'. 3 'aukera'
betan *Ipar.* 1 'batean, batera'. 2 'bat-batean'
bet-betan *Ipar.* 'bat-batean'
betarte* e. **begitarte**
betatxatu* e. **petatxatu**
betatxu* e. **petatxu**
betaurreko 1 pl.: *betaurrekoak jarri.* 2 'urrutira ikusteko tresna'
betazal
betazpi
bete, **betetzen.** *da/du* ad.
bete-betean
bete-beteko
betealdi
betearazi, **betearaz**, **betearazten.** *du* ad.
betebehar
beteezin izond.
betegarri iz. eta izond.
betegin izond.
betegintzarre
betekada
betekizun
beteko: *etxea beteko gizona; zuloa beteko gorpuzta; gizona beteko elurra.*
betekor
betelan
 beterinario* e. **albaitari**
beterraba *batez ere Ipar.* *Beta vulgaris*
betterre izond. *Sin.* **begi-erre**
betertz iz. *Sin.* **begi(-)ertz**
betetasun
betetzaille
betetze
betezpál *Ipar.* 'betazala'

beti**beti bat****beti-bateko****betidaino****betidanik****betiere** 1 'beti'. 2 'nolanahi ere'**betiereko****betiko** 1 izlag.: *betiko bizitza*. 2 adlag.: *betiko joan da*.**betikotasun****betikotu**, betiko(tu), betikotzen. *da/du* ad.**betikoz** *Ipar.* eta *Naf.* h. **betiko****betile****betilun****betirako** h. **betiko****betiraunde** *g.g.er.* 'betikotasuna'**betiraute****betizu** iz. eta izond.**beto****betoker** izond. *Sin.* **begi-oker****betondo** iz. *Sin.* **begi(-)ondo****betondoko** iz. *Sin.* **begi(-)ondoko****betortz** 'letagina'**betroi** 'behi mota'**betsein** *Bizk.* 'begi-ninia'**betun** *Heg. Sin.* **ziraia****betzulo** *Sin.* **begi(-)zulo****bezain****bezainbat****bezainbeste****bezala***ez bezala: gauzak lehen ez bezala begietaritzen zitzaizkion.**ez bezalako: uste ez bezalako aldakuntzak dakartzate urteek.***bezalakatu**, bezalaka, bezalakatzen. *da/du* ad.**bezalako****bezalatsu****bezalaxe****bezatu**, beza, bezatzen. *du* ad. 'animaliak hezi'**bezeria****bezero****bezpera** iz.**bezperago** *Ipar.* 'bezpera-aurrea': *ezkontzeko bezperan edo bezperagoan***bezperak** 'otoitza, orduen otoitzetan ilunabarrekoa'**beztu** *Ipar.:* *beltzez beztu agertu da Manex* ('beltzez jantzita')**beztiazazi**, beztiazaz, beztiazazten. *du* ad.**beztitu**, beztitu(tu), beztitzen. *Ipar.* eta *Naf. da/du* ad. 'jantzi'**bhutandar** (herritarra)**bi:** *bi etxe; etxe bi***bi-biak** 1 'biak bakarrik'. 2 'biak'**bien bitartean****bitan****bitariko****biao** *Sin.* **siesta: biaoa egin.****biba****bibaka****bibelar****Biblia****bibliografia****biblioteka****bibliotekari** h. **liburuzain****bibote****bibotedun****bidaia****bidaiari****bidaiatu**, bidaia(tu), bidaiatzen. *du* ad. (*nor* kasurik gabea)**bidaide****bidaldi****bidali 1**, bidal, bidaltzen. *du* ad.**bidali 2** iz. 'apostolua'**bidaltzaile****bidari****bidaro****bidatu**, bida, bidatzen. *Ipar. du* ad. 'gi-datu'**bidazti****bide 1****bidea galdu****bidea hautsi****bidea(k) ebaki****bidea(k) hetsi** *Ipar.***bidea(k) ireki****bidea(k) itxi****bidea(k) urratu****bide(-)aurreko** 'aitzindaria'**bide batez****bide(-)bazter****bide egin****bide eman****bide-erakusle**

bide(-)erdi
bide(-)ertz
bide izan 'bidezko izan'
bide(-)seinale
bidez
bidez bide
dela (direla) **bide**, **zela** (zirela) **bide**
bide 2: *izen hori, euskaldunak kristautu baino lehenagokoa bide da.*
bidebanatze
bidegabe iz. eta izond.
bidegabeko
bidegabekeria
bidegabeki
bidegurutze
bidekari *Ipar.*
bideko 1 iz.
bideko 2 izond. 'bidezkoa, zuzena'
bidelagun
bidelapur
bidenabar
bideo
bideokasete
bider
bideratu, **bidera(tu)**, **bideratzen**. *da/du* ad.
biderkadura *Mat.*
biderkagai *Mat.*
biderkakizun *Mat.*
biderkatu, **biderka**, **biderkatzen**. *du* ad. *Mat.*
biderkatzaile
biderketa *Mat.*
bidesari
bidezandra *Naf.* 'bidezidorra'
bidexka
bidezain
bidezidor
bidezki adlag.
bidezko 1 iz. 'bidaztia, erromesa'
bidezko 2 izond. 'zuzena, legezkoa'
bielorrusiar (herritarra)
bielorrusiera (hizkuntza)
bierarteko izlag. *Ipar.* 'artekoa, bitartekoa'
biga 1 iz. 'bigantxa', 'txahala'
biga 2 zenb.: *biga etorri dira; *biga ikasle e. bi ikasle.*
bigamia

bigantxa
bigarren
bigarrenez
bigira: *bigirak dira beste olgeta batzuk baserri-etxeetan mutilak eta neskak gauez egiten dituztenak.*
bigizta* e. **begizta**
bigun
bigundu, **bigun(du)**, **biguntzen**. *da/du* ad.
bigungarri
bigunkeria
biguntasun
biguntzaile
bihar
bihar arte
biharko 1 izlag.: *biharko lanak.* 2 adlag.: *biharko utzi dugu lana.*
biharamun
biharamuneko
biharamunago *Ipar.* iz. 'biharamunaren ondoko eguna'
bihi *Sin. ale, garau*
bihika 1 adlag. 'aleka'. 2 iz. 'alea, bihia'
bihikatu, **bihika(tu)**, **bihikatzen**. *du* ad. 'aletu'
bihitegi
bihitu, **bihi(tu)**, **bihitzen**. *da* eta *du* ad. 'aletu'
bihortz
bihotz
bihotz-altxagarri izond.: *solas bihotz-altxagarriak.*
bihotz-bihotzetik
bihotz-bihotzez
bihotzeko izlag.: *nire bihotzeko lazta-na.*
bihotz eman
bihotz-erdiragarri izond.
bihotz izan
bihotzez
bihotzaldi
bihotzeko iz.: *bihotzekoak emanda hil zen.*
bihotzerre
bihotzondo
bihotzondoko iz.
bihozbera
bihozberatasun
bihozgabe izond.

bihozgabetu, bihozgabe(tu), bihozgabe-
tzen. *da/du* ad.

bihozkada

bihozmin

bihozmindu, bihozmin(du), bihozmin-
tzen. *da/du* ad.

bihozño

bihozti

bihoztoi

bihoztun

bihoztxo

bihur 1 iz. 'bilurra'. 2 izond. h. **bihurri**

bihurdika iz. *Ipar.*

bihurdikatu, bihurdika(tu), bihurdika-
tzen. *Ipar. da/du* ad.

bihurdura

bihurgune

bihurkatu, bihurka, bihurkatzen. *da/du*
ad. h. **bihurdikatu**, **bihurritu**

bihurketa

bihurkin

bihurkor

bihurrarazi, bihurraraz, bihurrarazten.
du ad.

bihurrera

bihurri

bihurrialdi

bihurriarazi, bihurriaraz, bihurriarazten.
du ad.

bihurrikatu, bihurrika, bihurrikatzen.
da/du ad.

bihurrikeria

bihurritu 1, bihurri(tu), bihurritzen.
da/du ad.

bihurritu 2 iz.

bihurtu, bihur, bihurtzen. *da eta du* ad.:
ura ardo bihurtu zen.

bihurtze

bijilia

bikain

bikaindu, bikain(du), bikaintzen. *da/du*
ad.

bikainki

bikaintasun

bikario

bike

biketsu

bikeztatu, bikezta, bikeztatzen. *du* ad.

biki

bikini

biko

bikoiti

bikoitz

bikoitzasun

bikoiztu, bikoitz/bikoiztu, bikoizten.
da/du ad.

bikor* e. **pikor**

bikote

biktima

biku* e. **piku**

bikun

bikundu, bikun(du), bikuntzen. *da/du*
ad.

bila

bilaka

bilakabide

bilakaera

bilakarazi, bilakaraz, bilakarazten. *du*
ad.

bilakatu, bilaka, bilakatzen. *da/du* ad.

bilaketa

bilakuntza

bilaldi

bilarazi, bilaraz, bilarazten. *du* ad. 1 'bi-
latzera behartu'. 2 'biltzera behartu'

bilari

bilatu, bila, bilatzen. *du* ad.

bilatzaile

bilau

bilaukeria

bilbatu, bilba, bilbatzen. *du* ad.

bilbe

bil-bil egin

bildoski

bildots

bildu, bil, biltzen. *da eta du* ad.

bilduki

bilduma

bilduma egin

bildumagile

bildumari

bildumatu, bilduma(tu), bildumatzen. *du*
ad.

bildumen

bildur* e. **beldur**

bildura

bildutasun

bilera

bilgor
bilgune
biligarro h. **birigarro**
bilioi
bilketa
bilkin
bilkura
billar
billete 'dirua'
bilo
biloba
biltegi
biltoki
biltzaile
biltzar
biltzarkide
biltze
bilur
biluz batez ere adlag.
biluzarazi, **biluzaraz**, **biluzarazten**. *du* ad.
biluzgorri
 biluzgorrian
 biluzgorririk
biluzgorritasun
biluzgorritu, **biluzgorri(tu)**, **biluzgorritzen**. *da/du* ad.
biluzi 1, **biluz**, **biluzten**. *da/du* ad.
biluzi 2 izond.
biluzik
biluztasun
bina
 binako izlag.
binaka
binakatu, **binaka(tu)**, **binakatzen**. *du* ad.
binako iz.
binazka h. **binaka**
binper: *soineko guztiek badute beren ifrentzu edo binperra.*
biografia
biokimika
biola
biolentzia h. **indarkeria**
bioleta *Viola sp.*
biolin
biolinista
biologia
biologiko
biolontxelo

biper* e. **piper**
bipera *Ipar*: 'sugegorria'
bipi* e. **pipi**
bipil
bipilarazi, **bipilaraz**, **bipilarazten**. *du* ad.
bipildu, **bipil(du)**, **bipiltzen**. *da/du* ad.
bipilki
bipiltasun
birra
 birra egin
 biran
birabarki
biraka adlag.
birakari: *ate birakaria.*
biraketa
birakor
birakortasun
birao
 birao egin
biragogile
biraoika
biraoilari
birarazi, **biraraz**, **birarazten**. *du* ad.
biratu, **biratu(tu)**, **biratzen**. *da/du* ad.: *bestera biratzen duzu aurpegia hura ez ikustearren; ilargia lurraren inguruan biratzen da.*
birazka *Ipar*: 'binaka'
birbiloba
birbira *Ipar*: 'pixka'
hiri: *katuarentzat biria ekarri beharko da.*
biribil
biribildu, **biribil(du)**, **biribiltzen**. *da/du* ad.
biribilgune
biribilkatu, **biribilka**, **biribilkatzen**. *da/du* ad.
biribilketa
biribiltasun
birigarro *Turdus philomelos*
birika 1 'arnasketa-organoa'. 2 'birikia'
birikeri
biriketako iz. h. **birikeri**
biriki 'abereen birika, jateko zatikatua'
birixi *Ipar*: 1 'bikia'. 2 'bikoitza'. 3 'bikoitia'
birjaio, **birjaiotzen**. *da* ad.
birjina

birjintasun

birla: *bederatz* *birletako joko hori bizi-ki maite dugu herrian.*

birlandatu, birlanda, birlandatzen. *du* ad.

birloratu, birlora, birloratzen. *da* ad.

birlore

birmaniar (herritarra)

birmaniera (hizkuntza)

birmoldaketa

birmoldarazi, birmoldaraz, birmoldarazten. *du* ad.

birmoldatu, birmolda, birmoldatzen. *da/du* ad.

birraitona**birramona****birrin**

birrin-birrin egin

birrintu, birrin(du), birrintzen. *du* ad.

birritan

behin eta birritan

birsaldu, birsal, birsaltzen. *du* ad.

birsortu, birsor, birsortzen. *da/du* ad.

birtual

birtute* e. bertute

biru* e. piru

birunda

birundan

birus**birzahi**

bisaia 1 'aurpegia'. 2 (esapideetakoa): *deabruen bisaia!*

bisaje *Herr.* 'itxura harrigarria, zabarra'

bisdun 'bitsa duena': *ardo bisduna.*

bisean bis: *gehienetan etsaiak bi lerrotan ematen dira bisean bis, taulatuan.*

bisera

bishketar (herritarra)

bisigodo

bisigu *Pagellus centrodonatus*

bisita

bisita egin

bisitari

bisitatu, bisita(tu), bisitatzen. *du* ad.

Bisitazio (Ama Birjinarena)

biska *Sin.* lika

biskatsu *Sin.* likatsu

biskatu, biska(tu), biskatzen. *da/du* ad.

Sin. likatu

bislama (hizkuntza)

bismuto

bisoi

bisonte

bissautar (herritarra)

bista

bistako

bistan egon

bistan izan

bistatik alde egin

bistatik galdu

bistatik kendu

bistaz ezagutu

bistaratu, bistara(tu), bistaratzen. *da/du* ad.

bisurte

bisustu, bisuts/bisustu, bisusten. *da/du* ad.

bisuts**bit**

bitamina

bitan 'bi aldiz'

bitar

bitariko

bitarte

bitartean

-en bitartez postpos.: *X izpien bitartez gorputz barruan dagoen edozer ikusi ahal izaten da.*

bitarteko 1 iz. 2 izond.: *noiz den hordikeria osoa, noiz bitartekoa, edo erdi-merdi esaten zaiona.*

bitartekotasun

bitartekotza

bitasun

bits

bitsetan: *zorion-bitsetan.*

bitsadera

bitxi 1 iz. 2 izond.

bitxi(-)denda

bitxigile

bitxigintza

bitxikeria

bitxitasun

bitxitegi

bitxiztatu, bitxizta, bitxizatzen. *da/du* ad.

bitzuk *Bizk.*

bixigarri *adkor.*

bixika *batez ere Ipar.* 'maskuria'
bixkotx *Ipar. Sin.* **bizkotxo**
bizar
bizar(-)labana
bizar(-)makina
bizarra egin, kendu, moztu
bizardun
bizargabe izond.
bizargile
bizargin
bizargintza
bizarmakina* e. **bizar(-)makina**
bizartegi
bizartsu
bizeps
bizi 1 izond. 2 iz.: *bizia galdu; bizia kendu.*
bizi izan, bizi, bizitzen, biziko. *da* ad.
bizi-alargun
bizi-alargundu, bizi-alargun(du), bizi-alarguntzen. *da* ad.
bizi-alarguntza
biziagotu, biziago(tu), biziagotzen. *da/du* ad.
bizialdatu, bizialda, bizialdatzen. *du* ad.
bizialdi
biziarazi, biziaraz, biziarazten. *du* ad.
biziarazle
biziatu, bizia, biziatzen. *da* ad.
bizibehar
biziberritu, biziberri, biziberritzen. *da/du* ad.: *euskara poesiaren indarraz biziberrituko zuena.*
bizibide
bizidun
bizien *Bizk.* 'minbizia'
biziera
bizigabe izond.
bizigai
bizigailu *Ipar.* 'bizigaia, janaria'
bizigarri: *gauza biziak eta bizigarriak; aho-bizigarria.*
bizigura *Bizk.* iz. eta izond. 'bizinahia'
bizikari *Ipar.*
biziki
bizikide
bizikidetasun
bizikleta
bizikletari *Sin.* txirrindulari

bizikor: *gorputza hilkorra da eta arima bizikorra.*
bizilagun 1 'bizikidea, ezkontidea'. 2 'auzokidea'. 3 'biztanlea'
bizilege
bizileku
bizimodu
bizimolde
bizinahi 1 iz.: *beren bizinahi eta bizibeharraren kezka; bizinahiak eta ezinbiziak zerabilen gizona.* 2 izond.: *herri gaztea, kolorezalea, bizinahia, alaia.*
bizio 1 'ohitura txarra'
biziozko
bizio 2 *Bizk.* 'hesteetako zizarea'
biziotsu
bizirik
biziro
bizitasun
bizitegi 'etxebizitza'
bizitoki
bizitore *Ipar.* 'azkarra, bizkorra, indarttua'
bizitu, bizi(tu), bizitzen. *da/du* ad. 'bizia-gotu, biziago bihurtu': *hartarako bideak hartzeko egarria gehitu eta bizitu zait.*
bizitza 1 'bizia, bizialdia, bizimodua'. 2 'etxea, etxebizitza'
bizitze *Ipar.* eta *Naf. h.* **bizitza**
bizkaiera
bizkailu* e. **pizgailu**
bizkaitar
bizkar
-en bizkar
bizkarra berotu
bizkar(ra) eman
bizkarretik: *langilearen bizkarretik mantentzen dira alferrak.*
bizkarrez: *bizkarrez itzulirik, badoa ingelesa.*
bizkar(-)zorro
bizkarka
bizkarki 'bizkar aldeko okela'
bizkarkin *Ipar.* 'bizkarroia'
bizkarreko
bizkarreratu, bizkarrera(tu), bizkarreratzen. *da/du* ad.
bizkarrezur
bizkarroia

bizkartzain
bizki *Gip.* h. **biki**
bizkitartean 1 *Zah.* adlag. 'bien bitarte-an'. 2 lok.
bizkonde
bizkor
bizkorgarri
bizkorki
bizkorraldi
bizkorraz, **bizkorraz**, **bizkorraz**-ten. *du* ad.
bizkortasun
bizkortu, **bizkor(tu)**, **bizkortzen**. *da/du* ad.
bizkotxa* e. **bixkotx**, **bizkotxo**
bizkotxo *Heg. Sin.* **bixkotx**
bizpahiru
biztanle
biztanleria
biztu, **bizten**. *Batez ere Bizk. da/du* ad. h.
piztu
biztuera* e. **piztuera**
blai
blai egin
blaitu, **blai(tu)**, **blaitzen**. *da/du* ad.
blantyreter (herritarra)
blasfematu, **blasfema**, **blasfematzen**. *du* ad.
blasfemia* e. **birao**
blintxa *Ipar.* 'hegabera'
bloemfonteindar (herritarra)
blok
bloke
blusa 'emakumeen atorra mota'
boa *Subfam. Boinae*
bobeda h. **ganga**
bobina *Sin.* **haril**
boga 1 'arraunketa'
boga 2 *Bo. ps boops*
bogalari
bogatu, **boga(tu)**, **bogatzen**. *du* ad.
bogotar (herritarra)
bohatsu* e. **buhatu**
boikot
bokal (kontsonante ez dena)
bokale (itsasokoa)
bokarta
bokata *Ipar.* 'lixiba'
bokatibo
bokazio

bola
bola(-)joko
bolada
boladan egon
bolajoko* e. **bola(-)joko**
bolaleku
bolaluma
bolandera 'suziria'
bolanta 'arrantzako sare-mota'
bolatoki
bolbora
bolero
boli
boligrafo *Heg.* h. **bolaluma**
bolikostar (herritarra)
boliviarr (herritarra)
bolkan* e. **sumendi**
bolondres* e. **boluntario**
boltsa* e. **poltsa** eta **burtsa**
bolu *Bizk.* 'errotia'
bolumen
boluntario
bonba 'lehergailua'
bonbardatu, **bonbarda**, **bonbardatzen**. *du* ad.
bonbilla *Heg.*
bonet *Ipar.* eta *Naf.* 'txapela'
bonu
bor-bor
bor-bor egin
borborrean
borborka
borda
bordalde *batez ere Ipar.* 'borda eta inguru'
bordari
bordatu, **borda**, **bordatzen**. *du* ad. h. **brodatu**
bordoi* e. **pordoi**
borla
borobil *Gip.* eta *Naf.* h. **biribil**
borondate
borondate
borondatezko
borragoma
borraja *Borrago officinalis*
borratu, **borra**, **borratzen**. *da/du* ad.
borrero
borroina* e. **borraja**

- borroka**
 borroka egin
 borrokan
 borrokan egin
borrokalari
borrokaldi
borrokatu, borroka(tu), borrokatzen. *da* ad.
borrokazale
bort
borta *Ipar.* ‘atea’
bortitz
bortizkeria
bortizki
bortiztasun
bortiztu, bortitz/bortiztu, bortizten. *da/du* ad.
ortu ‘alhapidea’
bortxa
 bortxa egin
 bortxaz
bortxakeria
bortxaketa
bortxatu, bortxa(tu), bortxatzen. *du* ad.
bortz *Ipar.* eta *Naf.* h. **bost**
bortzehun *Ipar.* eta *Naf.* h. **bostehun**
bosgarren
bosna
bosniar (herritarra)
bosniera ‘serbokroaziera’
bospasei
bost
 bost axola izan (*zait* motakoa da hedatuena): *bost axola zaizkigu auzokoak eta bost: ari gara entzuten geureak eta bost.*
 (nor) **bere bostean**: *maizterrak beti beren bostean gogor.*
bostehun
bosteko
bosten
bota 1, bota, botatzen. *du* ad.
bota 2 iz. ‘oinetako-mota’
botagale *Sin.* **botagura**, **botalarri**
botagura *Sin.* **botagale**, **botalarri**
botaharri
botaka
 botaka egin
botalarri *Sin.* **botagale**, **botagura**
botanika
botarazi, botaraz, botarazten. *du* ad.
botatze
botazio
bote
botere
boteredun
boteretsu
botika 1 ‘farmazia’. 2 ‘sendagaia’
botikari
botila
botilero
boto
botoi
 botoi(-)zulo
botoil* e. **botila**
botoitu, botoi(tu), botoitzen. *du* ad.
botswanar (herritarra)
botz* e. **poz**
boxeo
boxeolari
boz 1 ‘ahotsa’
boz 2 *Ipar.* 1 ‘botoa, autarkia’. 2 ‘bozketata, hauteskundera’
boz 3 *Ipar.* h. **poz**
bozgorailu
bozkarazi, bozkaraz, bozkarazten. *Ipar. du* ad.
bozkariatu, bozkaria, bozkariatzen. *da/du* ad.
bozkario
bozkatu, bozka(tu), bozkatzen. *du* ad.
bozkatzaile
bozkatze
bozketa
brakizefalo
branka
brankia *Sin.* **zakatz**
brasa
brasildar (herritarra)
brasiliar (herritarra)
bratislavar (herritarra)
brazzavilletar (herritarra)
brea *Sin.* **galipot**
brebiario
brentsa* e. **prentsa**
breska* e. **abaraska**
bretoi

brida
bridatu, brida(tu), bridatzen. *du ad.*
bridgetowndar (herritarra)
brigada: *Brigada Gorriak.*
brigadier
brigantin (itsasontzia)
brinko
bris-bris
bristada
britainiar (herritarra)
brodatu, broda, brodatzen. *du ad.*
brokatu, broka, brokatzen. *Ipar. da/du ad. 'bete'*
brokel 'ezkutua'
brokel-dantza
broma *Heg. Herr.*
bronkio
bronkitis
brontze
brotxa
bruneitar (herritarra)
brusa 'gizonen jantzia'
bruselar (herritarra)
budapestar (herritarra)
budin
buelta *Heg. Lgart.*
buelta eman
buelta hartu
builtaka *Heg. Lgart.*
builtatu, builta(tu), builtatzen. *Heg. Lgart. da/du ad.*
buenosairestar (herritarra)
bufalo *Bubalus sp.*
bufanda *Heg.*
bufoi
bufoikeria
buhame
buhatu, buha, buhatzen. *Ipar. du ad.*
buhurdi* e. **bururdi**
buia
buiatu, buia(tu), buiatzen. *da/du ad. 'puztu, handitu'*
buila *Herr.*
bujumburar (herritarra)
bukaera
bukaezin
bukarazi, bukaraz, bukarazten. *du ad.*
bukarestar (herritarra)
bukatu, buka, bukatzen. *da/du ad.*

bukatugabe
buket
bukoliko
bular
bularra eman
bularra hartu
bularra kendu
bularreko
bularretako 'emakumeek bularrei euste-ko erabiltzen duten janzkia'
bularrezur
bulartsu
bulartu, bular(tu), bulartzen. *da/du ad.*
bulda
bulebar
bulegari
bulego
bulegogizon* e. **bulegari**
buletin
bulgariar (herritarra)
bulgariera (hizkuntza)
bulkada
bulkarazi, bulkaraz, bulkarazten. *dio ad.*
bulkatu, bulka, bulkatzen. *du ad.*
bulko *Sin. burutazio*
bulta *Ipar.* 1 'aldartea': *haserre-bulta batean bere autoari ostikoka ari zen autozaina.* 2 'denbora-bitartea': *bulta (bat) honetan hemen ikusten dut Karmen.*
bultza egin
bultzada
bultzagile
bultzaka *adlag.*
bultzaldi
bultzarazi, bultzaraz, bultzarazten. *dio ad.*
bultzatu, bultza, bultzatzen. *du ad.*
bultzatzaile
bulunba 1 'dunba, joarea'. 2 'pertsone berritsu edo funsgabea'
bunker
buraso *Ipar. h. guraso*
burbuila
burdina
burdina barra
burdin hari *Sin. alanbre*
burdin sare
burdin ur *Ipar. 'metal-ura'*
burdin ziri
burdinbide

burdindegi
burdingai
burdingintza
burdinki
burdinola
burdintsu
burdinurto iz.
burduntzali* e. **burruntzali**
burduntzi* e. **burruntzi**
burezur
burgese
burgesia
burgestu, **burgese(tu)**, **burgesten**. *da/du* ad.
burkinafasoar (herritarra)
burko
burla
 burla egin
 burlaz
burlari
burlatu, **burla(tu)**, **burlatzen**. *da* ad.
burmuin
burokrazia
burras* e. **guraso**
burruka* e. **borroka**
burrunba
 burrunba egin
 burrunban
burrundara
 burrundaran
burruntzali
burruntzi
burruntzali* e. **burruntzali**
burrustan *batez ere Ipar*. ‘borborka’
burtsa
burtzoragarri
burtzoraldi
burtzoratu, **burtzora**, **burtzoratzen**.
da/du ad.
burtzoro
buru
 -en buruan: *bost urteren buruan*.
 -i buruz 1 ‘-rantz, -ganantz’: *nik ez dakit jendea zeri buruz doan*. 2 ‘-z, -en gainean’: *nahikoa hitz egin dugu gai honi buruz*.
 -i buruzko
 burua berotu
 (bere,...) **burua bota**
 burua galdu

buruak eman
buru-has
burua makurtu
buruan eduki
burua nekatu
buruan hartu
buruan izan
buruan pasa(tu)
buruaren jabe
 (bere,...) **buruaz** beste egin
buru-belarri
buru egin
buru eman
buru(-)hausgarri
buru(-)hezur h. **burezur**
buru hutsik
buruko
buruko min
buru(-)lan
buru(-)langile
buru(-)orratz
bururen buru
burutan atera
burutik beherako iz.
burutik burua
burutik egin
burutik egon
burutik nahasi
buruz ari izan
buruz behera
buruz buru
buruz esan
buruz gain
buruz gora
buruz ikasi
buruargi
buruarin
burubeltz iz. ‘txinboa’
burubero
burubide
burugabe izond.
burugabekeria
burugabetu, **burugabe(tu)**, **burugabe-**
 tzen. *da/du* ad.
burugin izond.
burugogor
burugogorkeria
burugorri
buruhandi

buruharro
buruhauste
buruil *Ipar.* eta *Naf.* h. **irail**
buruiritzi 1 iz. 'harrokeria'. 2 izond. 'harroa'
burujabe: *Samoako Estatu Burujabea.*
burujabetasun
burujabetza
burujope *Ipar.* 'harrokeria'
burukada
buruketa
buruki iz.
buruko 1 'burua estaltzekoa'. 2 'buruan hartzen den kolpea'. 3 h. **burko**
burukoi
burumakur
burumotz
burumuin h. **burmuin**
burundiar (herritarra)
burupe
bururakizun
bururatu, **burura**(tu), **bururutzen**. 1 *zaio* ad. 'burura etorri'. 2 *du* ad. 'burura eramán, buruan ipini'. 3 *du* ad. 'amaitu'
bururdi
burusi
burusoil
burutaldi
burutapen
burutazio
burutsu
burutu, **buru**(tu), **burutzen**. 1 *da* ad.: *garia burutzen ari da*. 2 *du* ad.: *haur honekin ezin dut burutu* ('ezin naiz moldatu'). 3 *du* ad. 'amaitu'
burutzia egin *Ipar.* 'buru egin' (batez ere ezezko perpausetan erabilia)

buruxka
buruzabal
buruzagi
buruzagigo *Ipar.* 'buruzagitza'
buruzagitasun *Ipar.* 'buruzagitza'
buruzagitza
buruzapi
buruzpide *Gip.* h. **burubide**
buruzuri
 astegun buruzuri
buruzut
busti, **bustitzen**. *da/du* ad.
bustialdi
bustiarazi, **bustiaraz**, **bustiarazten**. *du* ad.
bustidura
bustitasun
butaka h. **besaulki**
butano
butroi (arrantza-tresna) *Sin.* **pertola**
butz* e. **putz**
butzu* e. **putzu**
buzkantz
buztan
buztanbeltz *Oblada melanura*
buztandu, **buztan**(du), **buztantzen**. *da* ad.
buztangorri *Phoenicurus sp.*
buztanikara *Motacilla sp.*
buztankada
buztanluze *Aegithalos caudatus*
buztanzuri *Oenanthe sp.*
buztarri* e. **uztarri**
buztin
 buztin-lur
buztingintza
buztingorri
buztintsu

C

caboverdetar (herritarra)
camping edo **kanpin**
campus
camberrar (herritarra)
caracastar (herritarra)
castriestar (herritarra)
charter

chisinauar (herritarra)
cl 'zentilitro'ren sinbolo nazioartekoa
cm 'zentimetro'ren sinbolo nazioartekoa
corpus
costarricar (herritarra)
couché paper

D

d (de)

dado

dafaila *Ipar*. 'zamaua'dagoeneko: *luze iritzita ere banago dagoeneko; hori, urte haietan, dagoeneko aldarrikatua zuten Altubek eta.*

dagonil h. abuztu

dakartar (herritarra)

daldara *Ipar*. eta *Naf*. h. dardaradalia *Dahlia variabilis*

dalmaziera (hizkuntza)

daltonismo

dama

damasko

damaskoar (herritarra)

damatxo

damu 1 'damutasuna, garbaia'. 2 *Ipar*. 'kaltea'damu-domaia *Ipar*. 'kalte-galera': *bizikleta kaskatu didazue eta hautsi; damu-domaiak zor dizkidazue.*damu izan: *gero ez dute damu izango orain horrela ibilia?*

damugarri

damurik 'tamalez, zoritxarrez'

damutasun

damutu, damu(tu), damutzen. *da/zaio* ad.: *damutu zitzaidan eman nizkion atsekabeez; bost aldiz damutu zait etxean sartua (edo sartzea).*

danba batez ere onomat.

danbada iz.

danbateko iz.

danbolin

danbolin-jotzaile

danbolintero *Herr*.

danbor

danborrada

dandarrez *Bizk*. 'arrastaka'

danga onomat. eta iz.

dangada iz.

dangateko iz.

daniar (herritarra)

daniera (hizkuntza)

danimarkar (herritarra)

dantza

dantza egin

dantzan egin

dantzaldi

dantzaleku

dantzarazi, dantzaraz, dantzarazten. *du* ad.

dantzari

dantzatoki

dantzatu, dantza(tu), dantzatzen. *da/du* ad.: *arratsalde osoan dantzatu naiz (ez *dantzatu dut); aurraskua dantzatu dut; makila dantzatu dut.*

dar-dar

dar-dar egin

daratulu

dardara

dardaraz

dardaraka *Sin*. dardarka

dardaraldi

dardararazi, dardararaz, dardararazten. *du* ad.dardaratu, dardara(tu), dardaratzen. *da/du* ad.: *asko dardaratu naiz; makila dardaratu dut.*dardarka *Heg*.

dardo

daressalaamdar (herritarra)

dastaleku

dastamen

dastarazi, dastaraz, dastarazten. *dio* ad.dastatu, dasta, dastatzen. *du* ad.

data

datibo

datil

datu

dauhahtar (herritarra)

de "d" letraren izena

deabru

deabruak eraman

deabruak hartu

deabrukeria

deabrutu, deabru(tu), deabrutzen. *da/du* ad.

deabruzko izlag.

debalde 1 *Ipar.* eta *Naf.* 'alferrik': *debalde duzu deusen erratea*. 2 *Heg. Lgart.* 'doan, urrik'

debaldeko: *orain artean debaldekoa izan da anitz garrasi.*

debaluatu, *debalua*, *debaluatzen*. *da/du* ad.

debezarazi, *debekaraz*, *debekarazten*. *dio* ad.

debekatu, *debeka*, *debekatzen*. *du* ad.

debeku

debeku izan

debekuzko

debekualdi

deblauki *Ipar.*

debozio

debozioko: *debozioko urratsak.*

debozizko: *debozizko liburua.*

dedikatu, *dedika*, *dedikatzen*. 1 *da* ad. h. (zerbaitetan) **ari izan**. 2 *du* ad. h. (diskoa, eliza, etab. norbaiti) **eskaini**. 3 *da* ad. h. **arduratu**

dedikazio h. **arduraldi**

dedukzio

deduzitu *deduzi*, *deduzitzen*. *du* ad.

defendatu, *defenda*, *defendatzen*. 1 *du* ad. h. **-en alde egin**, **aldeztu**, **babestu**. 2* e. **debekatu**

defenditu, *defendi*, *defenditzen*. *Lgart. du* ad. h. **-en alde egin**, **aldeztu**, **babestu**

defentsa

defentsa egin

defentsari *izond.:* *abokatu defentsaria.*

definitu, *defini*, *definitzen*. *du* ad.

definizio

defizit

defuntu

degeneratu, *degenera*, *degeneratzen*. *da/du* ad. 'endekatu'

degenerazio 'endekatzea'

dei

dei egin

deiez

deiardar

deiardarka *adlag.*

deialdi

deiarazi, *deiaraz*, *deiarazten*. *Batez ere Ipar. du* ad.

deigarri

*deihadar** e. **deiardar**

deika

deismo

deitoragarri

deitoratu, *deitora*, *deitoratzen*. *du* ad.

deitore

deitu, *dei(tu)*, *deitzen*. *du (Ipar. eta Naf.)* eta *dio (Bizk. eta Gip.)* ad.

deitura

dekaedro *Geom.*

dekagono

dekagramo

dekalitro

dekalogo

dekametro

dekano

deklaratu, *deklara*, *deklaritzen*. *du* ad. 1 (epaiketaren inguruko adierarekin batez ere). 2 h. **adierazi**, **agertu**, **aitortu**, **azaldu**, etab.

deklaratzaile

deklarazio

deklinabide

deklinatu, *deklina*, *deklinatzen*. *da/du* ad.

deklinazio

dekoratu, *dekora*, *dekoratzen*. *du* ad. 1 'apaindu'. 2 *Ipar.* 'domina eman'

dekoratzaile

dekorazio

dekretu

delako (aditzaren aldiaren eta numeroaren arabera aldatzen da): *Crimée delako aurkintzan soldadu zaurituen artatzen ari da*; *fakir zelako batek bere lanean nolako gauzak egiten zituen ikusteko*; *short direlako galtzamotzak*; "Zazpigarren..." zirelako film gehiegi ikusia nintzen.

deliberamendu 'erabakia'

deliberatu, *delibera*, *deliberatzen*. *da/du* ad. 'erabaki'

delibero iz. 'erabakia'

delikatu

delta

dema

demagogia

demagogo

demanda 1 'liskarra'. 2 'errieta, ahakarra'

demografia

demokrata

demokratiko

demokrazia

demonio: *demonioa baino gaiztoagoa; zer demonio da hau?; nola demonio atera zarete presondegitik?; tiro bat zangoan sakatu zidan aleman demonio batek.*

demontre *Lgart.*

dena mug. 'guztia'

den-dena

dena dela

dena den

denario

denbora

denbora-pasa iz. eta adlag.

denborazko

denboraldi

denborale

denda

dendari 1 Gaur *Ipar.* eta *Naf.* 'jostuna'. 2 *Heg.* 'denda-jabea' eta 'dendako langilea'

dentista

dentsitate

departamendu 'Frantziako administrazio barrutia'

departamentu 'saila'

dependentzia

deportatu, deporta, deportatzen. *du* ad.

deportazio

dermatitis

dermatologia

dermatologo

derrigor *Heg.* h. baitezpada, nahitaez

derrigorrean *Heg.* h. behartuta

derrigorrez* e. **derrigorrean**

derrigorre(z)ko *Heg.* h. baitezpada-ko, nahitaezko

derrigortu, derrigor(tu), derrigortzen.

Heg. *du* ad. h. **behartu**

desafio

desafio egin

desafioka

desagerrarazi, desagerraraz, desagerrarazten. *du* ad.

desagertu, desagertzen. *da* ad.

desarmatu, desarma, desarmatzen. *du* ad.

desarroilatu* e. **garatu**

desarroilo* e. **garapen**

desberdin

desberdintasun

desberdintza

desbistatu, desbista, desbistatzen. *Ipar.*

da/du ad. 'desitxuratu, itsustu'

deseatu, deseaa, deseatzten. *Heg.* *du* ad. h.

desiratu

desegin, desegiten. *du* ad.

desegite

desegoki

desegokikeria: *horrelako desegokikeriek ez naute gehiegi nahigabetzen.*

desegokitasun: *egokitasunaren aldamean ez dira desegokitasunak eskas.*

deseinu *Ipar.* *Zah.* h. **asmo**, **xede**

desengainatu, desengaina, desengainatzen. *da/du* ad.

desengainu

desenkusa

desenkusatu, desenkusa, desenkusatzen.

1 *du* ad. '(hutsegitea) zuritu'. 2 *da* ad.

'aitzakia jarri'

deserri

deserriratu, deserrira, deserriratzen.

da/du ad.

deserritu izond.: *Evaren ume deserri-tuak.*

desertatu, deserta, desertatzen. *du* ad.

desertore

desertu *Lit.* h. **basamortu**

desesperatu, desespera, desesperatzen.

da/du ad.

desesperazio

desgarai

desgogara

desgrazia

desinfektatu, desinfekta, desinfektatzen.

du ad.

desinfektatzaile

desio *Heg.* h. **desira**

desira

desiragarri

desirarazi, desiraraz, desirarazten. *dio*

ad.

desiratu, desira(tu), desiratzen. *du* ad.
desitxuratu, desitxura, desitxuratzen.
da/du ad.
deskantsatu, deskantsa, deskantsatzen.
 1 *da* ad. h. **atseden hartu**. 2 *Ipar*.
da/du ad. h. **lasaitu**
deskantsu 1 h. **atseden**. 2 h. **lasaitasun**
deskantsu hartu
deskarga
deskribapen
deskribatu, deskriba, deskribatzen. *du* ad.
deskripzio
deskuidatu, deskuida, deskuidatzen. *da*
 ad. *Herr*.
deskuiduan *Herr*. h. **oharkabea**; **menturaz**
deslai
desleial
desleialtasun
desmasia *Ipar*.
desobeditu, desobedi, desobeditzen. *du*
 ad.
desohore
desondra h. **desohore**
desordena
desordenatu, desordena(tu), desordena-
 tzen. *du* ad.
desordu *Sin*. **ezordu**
desoreka
despeditu, despedi, despeditzen. 1 *da/du*
 ad. ‘agur egin’. 2 *du* ad. ‘kaleratu’
despotismo
destaina
destenore
desterratu, desterra, desterratzen. *du* ad.
 h. **erbesterratu**
desterru h. **erbeste**
destilatu, destila, destilatzen. *du* ad.
detektibe
detektibe pribatu
 detenitu* e. **atxilotu**
determinatu, determina, determinatzen.
du ad.
determinazio
determinismo
determinista
detxema h. **hamarren**
deun (normalean beste izen baten ondo-
 an) h. **santu**

deunga h. **donge**
deus
deus ere
deus gutxi
deusik
deusez izond.
deuseztatu, deusezta, deuseztatzen.
da/du ad.
 deuseztu* e. **deuseztatu**
dezente *Lgart.*: *jende dezente etorri da*
jaialdira; jertse hau da duen arropa
dezenteena.
dezigramo
dezilitro
dezimetro
dhakatar (herritarra)
diabetes
diadema
diagnosi
diagnostiko
diagonal
diagrama
diakono
diakronia
diakroniko
dialektika
dialektiko
dialekto
dialektologia
diamante
diametro
diapasoi
diapositiba
dibertiarazi, dibertiaraz, dibertiarazten.
du ad.
dibertigarri
dibertitu, diberti, dibertitzen. *da* ad.
dibertsio
dibisa
dibisio (armadakoarena, ez ‘zatiketa’)
dibortziatu, dibortzia, dibortziatzen. *da*
 ad.
dibortzio
 dibujo* e. **marrakzi**, **irudi**, etab.
didaktika
didaktiko
diedro
diese *Mus*.
diesel

dieta
dietetika
diferente h. **desberdin**, **ezberdin**
diferentzia h. **alde**, **desberdintasun**, **ezberdintasun**
diferentzial *Mat.*, *Teknol.*
difrakzio *Fis.*
difteria
digestio
digestio(-)aparatu
 digestiobide* e. **digestio(-)aparatu**
digital
diglosia *Hizkl.*
diktadore
diktadura
diktaketa
diktatu, **dikta**, **diktatzen**. *du ad.*
dilema
diligentzia (*orga-mota*)
dilindaka
dilindan
dilista *Lens culinaris*
dimentsio
dina: *mundu guztia ikara gorrian sartze-ko dina da; Euskal Herriak ez du behin ere biltzen bere dina bihi; neskatxa horren dina ez izateak samintzen hau.*
dinako *izlag.:* *Elizaren dinako ministroak.*
dinamika
dinamiko
dinamita
dinamo
dinastia
dindirri *Bizk. iz.*
dingilizka
dinosauro
diodo *Elek.*
dioptria
diosal
diploma
diplomazia
diptongo
diputatu
diputazio
dir-dir
dir-dir egin
dirdai
dirdaitu

dirdira
dirdira egin
dirdirarazi, **dirdiraraz**, **dirdirarazten**. *dio ad.*
dirdiratu, **dirdira(tu)**, **dirdiratzten**. *du ad. (nor osagairik gabea): eguzkiak dirdiratzten du.*
direkzio 1 (*autoarena*). 2 h. **helbide**, **norabide**, **zuzendaritza**
diru
dirutan: *onena da lur horiek errentan ipintzea, baina ez dirutan, baizik aletan. (diru) xehe: emazu (diru) xehea.*
diru(-)zorro
dirudun
dirutza
diruzain
diruzaintza
diruzale
diruzalekeria
diruzaletasun
diruzaletu, **diruzale(tu)**, **diruzaletzen**. *da/du ad.*
diruzantza* e. **diruzaintza**
disekzio *Anat.*
disgustu
disimilazio
disimulu
diska* e. **disko**
disko
diskoteka
diskretu *Mat.* 'jarraitua ez dena'
diskrezio
diskriminatu, **diskrimina**, **diskriminatzten**. *du ad.*
disolbatu, **disolba**, **disolbatzen**. *da/du ad. Kim. (beste eremuetan hobe desegin, sakabanatu, urtu, etab.)*
disolbatzaile *Kim.*
disoluzio
disonante
distantzia
distantziakide
distantziakidetasun
distiko *Liter.*
distira
distirarazi, **distiraraz**, **distirarazten**. *dio ad.*
distiratsu
distiratu, **distira(tu)**, **distiratzten**. *du ad.*

- distiratzale**
 ditare* e. **titare**
 diti* e. **titi**
ditzolari *Ipar.*
diuretiko *Med.*
diz-diz
diziplina
dizipulu
djibutiar (herritarra)
dm 'dezimetro' ren sinbolo nazioartekoa
doan *Sin.* **dohainik**
doako
doakotasun
doarik *Heg.* h. **doan**
 dobera* e. **tobera**
doblatu, **dobla**, **doblatzen**. *du* ad. 'erre-
 pikatu' (bertso-amaiera, adib.): *bertso-*
en doblatzea da haien berdin burura-
tzea.
doble
dodekaedro *Geom.*
dodomar (herritarra)
 doe* e. **dohain**
dogma
dohain
dohainik *Sin.* **doan**
dohakabe
dohakabeki
dohakabetasun
dohakabetu, **dohakabe(tu)**, **dohakabe-**
tzen. *da/du* ad.
dohatar (herritarra)
dohatsu
dohatsuki
dohatsutasun
dohatsutu, **dohatsu(tu)**, **dohatsutzen.** *du*
 ad.
dohatu, **doha**, **dohatzen.** *Ipar.* *du* ad.
 'gaitu, jantzi': *Jainkoak gizon batzuk*
dohatu ditu bertsolari izateko; pilotari,
predikari dohatua.
doi 1 izond. eta iz. 'neurri egokikoa':
doiaz elikatzen gara; mahatsardo
doiak ditu flakoak azkartzen; soberak
azkarrak flakatzen. 2 adlag. 'ozta-
ozta': adar-muturrak doi ageri zaizkie.
doi bat 'pixka bat': *ataren oroitzape-*
na doi bat bizirik zuen.
doi-doi(a) 'ozta-ozta'; 'zehazki'
- bizi-doa**
jan-doa 'tripa-truke'
doikuntza
doilor
doilorkeria
doilorki
doilortu, **doilor(tu)**, **doilortzen.** *da/du* ad.
doinu
doitasun
doitu, **doi(tu)**, **doitzen.** *du* ad. 'neurri
 egokira eramán'
doktore iz.
doktorego
doktrina
dokumentu
dolamen
dolar
dolare
dolore
dolu
dolu izan: *dolu zuen mutikoa polizia-*
ren jauregira eramana(z).
dolumin
dolutu, **dolu(tu)**, **dolutzen.** *Batez ere zaio*
ad.: han izatea ez zait dolutu.
domaia *Ipar.* iz.: *damu-domaia.*
domeka *Bizk.* h. **igande**
domina
dominikar (herritarra)
doministiku
domino
Domu Santu(ru) *Sin.* **Omiásaindu**
donado *Ipar.* eta *Naf.* 'mutilzaharra'
done
dongaro *Bizk.*
donge
dontsu
dorpe 'astuna, zaila, gogorra': *Afrikako*
eguzki dorpearen jasaiten; hau bizitza
dorpea.
dorpeki
dorpetasun
dorre
dortoka *Ord.* *Testudinata* eta *Chelonia*
dosi
dosier
dostatu, **dosta**, **dostatzen.** *da* ad. h. **jos-**
tatu
dote

dotore izond.
dotoretasun
dotorezia
dotrina 1 h. kristau(-)ikasbidea. 2 h.
doktrina
dozena
dozena(-)erdi
dozenaka
dragoi
draia *Sin.* perdigoi
drain
drainatu, *draina*, *drainatzen.* *du* ad.
drama
dramatiko
dramaturgia
droga 1 ‘sendagaia’; ‘nerbio-sistemari eragiten dion gaia’: *droga gogorrek eta bigunak.* 2 *Bizk.* ‘iskanbila, istilua’. (Hitz elkarketako lehen osagai gisa *droga* forma dagokio, ez **drogo*).
drogeria
dromedario *Camelus dromedarius*
dublindar (herritarra)
duda
duda egin
dudan (izan, egon, eman; ipini, jarri)
dudako
dudazko
duda-muda
dudaldi

dudatu, *duda(tu)*, *dudatzen.* *du* ad. h.
duda egin, **zalantza egin**
duin
duintasun
dukat
duke
dukerrri
dukesa
dultzaina
dunba
dunbada
dunbots
dupa *Ipar.*
dupin(a)* e. **tupina**
durdula *Turdus pilaris*
durduza *Ipar.* ‘asaldura; zalantza’
durduzarazi, *durduzaraz*, *durduzarazten.*
Ipar. *du* ad.
durduzatu, *durduza(tu)*, *durduzatzen.*
Ipar. *da/du* ad.
duro h. ogerleko
durunda
durundatu, *durunda(tu)*, *durundatzen.*
du ad.
durundi
dushanbetar (herritarra)
dutxa
dutxatu, *dutxa(tu)*, *dutxatzen.* *da* ad.
dutxulu *Ipar.*

E

e 1 “e” letraren izena
e 2 interj. *e!*
ea
ebakera
ebaketa *Mat., Log.*
ebaki 1, *ebakitzen.* *du* ad.
ebaki 2 iz.
ebakialdi
ebakiarazi, *ebakiaraz*, *ebakiarazten.* *dio* ad.
ebakidura
ebakiondo iz.: *zauriaren ebakiondoak sendatzeko ukendua.*

ebakitzaile
ebakitze
ebakuntza *Med.*
ebakuntza(-)gela *Sin.* **operazio(-)gela**
ebanjelari
ebanjelio
ebanjelizatu, *ebanjeliza*, *ebanjelizatzen.*
du ad.
ebanjelizazio
ebasgo
ebaska adlag.
ebasle
ebatondo* e. **ebakiondo**

ebatsarazi, ebatsaraz, ebatsarazten. *Ba-
tez ere Ipar. du ad.*
ebatsi, ebats, ebasten. *du ad.*
ebatzi, ebatz, ebazten. *du ad.*
ebazle
ebazpen
ebazpide
ebiakoitx *Ipar. h. larunbat*
ebili* e. **ibili**
eboluzio
edade *Heg. Herr. h. adin*
edadeko *Heg. Herr. h. adineko*
edadetu, edade(tu), edadetzen. *Heg.
Herr. da ad. h. adindu*
edale
edalontzi
edan, edaten. *du ad.*
edanaldi
edanarazi, edanaraz, edanarazten. *dio ad.*
edaran, edaraten. *du ad. h. edanarazi*
edari
edaritegi
edarizale
edarra
edate
edateko iz. 'edaria'
edatun
edeki, edekitzen. *du ad.* 'kendu'
edekiarazi, edekiaraz, edekiarazten. *dio
ad.*
edelweiss *Leontopodium alpinum. Sin.
elur-lore*
eden 1 iz. 'pozoia'
eden 2, edeten. *da/du ad.* 'kabitua, hartu'
eder
eder egin 1 *Bizk. zaio ad.: ez zitzaidan
eder egiten gizagaixoari ogibidea ken-
tzea. 2 dio ad.* 'balakatu, losintxatu'
eder iritzi
eder izan. *da/zaio ad.*
edergai
edergailu *Sin. apaingarri, edergarri*
edergarri
ederki
ederrarazi, ederraraz, ederrarazten. *du ad.*
ederretsi, ederrets, ederresten. *1 Ipar. du
ad.* 'onartu'. *2 dio ad.* 'eder iritzi'
edertasun
ederto

edertu, eder(tu), edertzen. *da/du ad.*
ederzale
edesti h. **historia**
edifizio* e. **eraikin**
ediren, edireten. *da/du ad.*
edirenarazi, edirenaraz, edirenarazten.
Ipar. du ad.
editorial 'aldizkarietako artikulua mota'
edizio
edo
edota
edonoiz
edonola
edonon
edonondik
edonora
edonor
edontzi
edoski, edoskitzen. *du ad.*
edoskiarazi, edoskiaraz, edoskiarazten.
dio ad.
edozein
edozelan *Bizk.*
edozer
edukazio h. **1 heziketa, hezkuntza.** **2 h.
jendetasun**
eduki 1, edukitzen. *du ad.*
eduki 2 iz.
edukiarazi, edukiaraz, edukiarazten. *dio
ad.*
edukiera
edukin* e. **eduki**
efe "f" letraren izena
efektu
egarbera
egarri
egarri izan
egarriak egon
egarritu, egarri(tu), egarritzen. *da/du ad.*
egartsu 1 iz. 'egarri handia'. **2 izond.**
'bagarri dena'
egia
egia esan
egia esateko
egiatan
egiaz
egiantz
egiantzeko
egiatasun

egiati
 egiazale
 egiazki
 egiazko
 egiazkotasun
 egiaztabide
 egiaztagarri
 egiaztapen
 egiaztatu, egiazta, egiaztatzen. *du ad.*
 egikera
 egile
 egin 1, egiten. *du ad.*
 nireak (hireak, harenak,...) egin du
 egin 2 iz.: *Apostoluen eginak.*
 eginahal
 eginahalean
 eginbehar iz.
 eginbide 'eginbeharra, obligazioa'
 eginerraz izond.
 eginikari iz.
 eginbizun
 egintza
 egiptoar (herritarra)
 egiptoera (hizkuntza)
 egitamu
 egitarau
 egitasmu
 egitate
 egite
 egitez
 egiteko
 egitura
 egituratu, egitura(tu), egituratzen. *du ad.*
 egiune
 egoera
 egoile
 egoiliar
 egoitza
 egoki
 egokiarazi, egokiaraz, egokiarazten. *du ad.*
 egokiera
 egokiro
 egokitasun
 egokitu, egoki(tu), egokitzen. *da/du ad.*
 egon
 bego!
 dagoen-dagoenean
 dagokionean (denborazko esaldietan

bakarrik): *dagokionean egiten du lan;*
 *honi dagokionean e. honi dagokionez.
dagokionez (zegokienez, dagokigunez, etc.)
 egonean: *gutxitan egonean, askotan lanean.*
 egotez: *Maulen gelditu zen egotez.*
egonaldi
egonarazi, egonaraz, egonarazten. *du ad.*
egonarri iz.
egonezin iz. eta izond.
egongela
egongune
egonkor
egonkortasun
egonleku
egontoki
egosaldi
egosarazi, egosaraz, egosarazten. *du ad.*
egosbera
egoserraz
egosi, egos, egosten. *da/du ad.*
egoskari
egoskor
egotaldi *Bizk. h. egonaldi*
egotzarazi, egotzaraz, egotzarazten. *dio ad.*
egotzi, egotz, egotzen. *du ad.*
eguarde
eguzten *Bizk. h. asteazken*
egubakoitz *Bizk. h. ostiral*
Eguberri
eguen *Bizk. h. ostegun*
eguerdi
egun 1 iz.
 egun-argi
 egunaz
 egunean eguneko
 eguneko: *eguneko ogia.*
 egunetik egunera
 egun on
 egun-txinta
egun 2 adlag.
 egungo: *egungo idazleak.*
egundaino
egundainoko
egundainotik
egundo
egundoko

egundu, egun(du), eguntzen. *da/du* ad.:
gaur berandu egundu du/da.

egunero

eguneroko izlag.

eguneroko iz.

egunerokotasun

egunkari

egunsenti

egur

egur egin

egur-ikatz

egurra eman

eguraldi: *eguraldi mapa.*

eguraste

egurastu, egurats/egurastu, egurasten. *da*
ad.

egurats

egurgile

egurgin h. **egurgile**

egurketa 1 *Ipar.* eta *Naf.* adlag. 'egur
bila'. 2 iz. 'egurra bilatzea'. 3 iz.
'egur-pila'

egurtu, egur(tu), egurtzen. *du* ad.

egutegi

egutera *Sin.* **eguzki-begi**

eguzki

eguzkia hartu

eguzki-begi *Sin.* **egutera**

eguzki-galdatan

eguzki(-)lore *Carlina acaulis*

eguzkipe

eguzki(-)sistema

eguzkitan (egon)

eguzkialde 'ekialdea'

eguzkitsu

ehaile *Ipar.* h. **ehule**

ehe

ehiza

ehizan

ehiza(-)txakur

ehizaki

ehizaldi

ehizatu, ehiza(tu), ehizatzen. *du* ad.

ehizi* e. **ehiza**

ehizketa* e. **ehiza**

ehiztari

eho, ehotzen. *du* ad.

ehortzi, ehortz, ehortzen. *du* ad.

ehorzket

ehorzle *Sin.* **lur-emaile**

ehule

ehun 1 zenb.

ehuneko: *ehuneko hamar eman zion.*

ehun 2 iz.

ehun 3* e. **ehundu**

ehuna 'bakoitzari ehun, bakoitzak ehun'

ehundaka* e. **ehunka**

ehundegi

ehundu, ehun(du), ehuntzen. *du* ad.

ehuneko iz.

ehunen

ehungintza

ehunka

ehunki 1 h. **mende**

ehunki 2 'oihala'

ehunzango *Ord.* *Chilopoda*

ei Bizk. 'omen'

eihar *Ipar.* h. **ihar**

eihera *Ipar.* 'errota'

eiherazain *Ipar.*

eiki *Ipar.*

eiretar (herritarra) *Sin.* **irlandar**

eite: *haur horrek aitaren eitea du; hau-
rrak eite handia du aitarekin.*

ejerzito* e. **armada**, **gudaroste**

ekai

ekain

ekaitz

ekaitzaldi

ekandu *batez ere Bizk.* iz. 'ohitura'

ekarkor

ekarle

ekarpen

ekarrarazi, ekarraraz, ekarrarazten. *dio*
ad.

ekarri 1, ekar, ekartzen. *du* ad.

ekarri 2 iz.

eki *batez ere Zub.* 'eguzkia'

ekialde

ekidin, ekiditen. *du* ad. *Sin.* **saihestu**

ekilibrio* e. **oreka**

ekin, ekiten. *dio* ad.

ekinaldi

ekintza

ekitaldi

eklektiko

eklektizismo

eklipse

- ekliptika** *Astron.*
ekoitzarazi, ekoitzaraz, ekoitzarazten.
dio ad.
ekoitzi, ekoitz, ekoizten. *du* ad.
ekoizle
ekoizpen
ekoiztu, ekoitz, ekoizten. *du* ad. h. **ekoitzi**
ekologia
ekonomia
ekonomiko izond.
ekonomista
ekuatortar (herritarra)
ekuatore
ekuatoreginear (herritarra)
ekuatorial
ekuazio
ekurarazi, ekuraraz, ekurarazten. *Batez ere Zub. du* ad.
ekuratu, ekura, ekurazten. *Batez ere Zub. da/du* ad. 'gelditu'
ekuru *batez ere Zub.* adlag. 'geldirik, la-sai'
ekurugaitz *batez ere Zub.* izond. 'urdu-ria'
 elaberri* e. **eleberri**
elai *Bizk.* 'enara'
elaire *Ipar.:* *elaire naiz harekin; elaire dut hura; elaire gara biak.*
elastiko iz. eta izond.
elasturi *Ipar.* iz. 'berriketa'
 elbar* e. **herbal**
elbarri
elbarritasun
elbarritu, elbarri(tu), elbarritzen. *da/du* ad.
eldarnio 'sukar-ametsa'
elder *Ipar.* 'lerdea'
ele 1 "l" letraren izena
ele 2
 ele egin
 ele eman
 ele erran
elebakar
eleberri
eleberrigile
eleberrigintza
elebidun
elebitasun
- eledun**
elefante *Loxodonta sp.* eta *Elephas sp.*
elegia
eleka *Ipar.* adlag. 'hizketan'
elekatu, eleka(tu), elekatzen. *da/du* ad.: *elkar elekatzen dute.*
eleketa iz. eta adlag.
 eleketan adlag.
eleketari
elektrika *Ipar.* 'eletrizitatea': *elektrika-ko tresnak.*
elektriko
eletrizitate
elektrodo
elektroi
elektromagnetiko
elektromagnetismo
elektronika
elektroniko
elementu
elepide *Ipar.* 'hizpidea'
elerti h. **literatura**
elesta
elestatu, elesta(tu), elestatzen. *Batez ere Zub. da* ad. 'elekatu, hizketan jardun'
elezahar
 elgar* e. **elkar**
elge *Ipar.* 'lur landua'
 elger* e. **ergel**
eli
elikabide
elikadura
elikagai
elikagarri
elikapen 'elikatzea'
elikarazi, elikaraz, elikarazten. *du* ad.
elikatu, elika, elikatzen. *da/du* ad.
elikatze
elipse
eliptiko
eliza
elizako pl.
elizate 'Bizkaiko lur zabaleko herria'
elizbarruti
elizbide
elizgizon
elizkizun
elizkoi

elizpe *Bizk.*
eliztar
elkar
elkarbide
elkarganarazi, elkarganaraz, elkarganarazten. *du* ad.
elkarganatu, elkargana(tu), elkarganatzten. *da* ad.
elkargo
elkarketa
elkarkor *Mat.*
elkarlan
elkarrarazi, elkarraraz, elkarrarazten. *du* ad.
elkarrekikotasun
elkarretaratu, elkarretara(tu), elkarretarazten. *da* ad.
elkarrizketa
elkarrizketatu, elkarrizketa(tu), elkarrizketatzen. *da/du* ad.
elkartasun
elkarte
elkartu, elkar(tu), elkartzen, *da/du* ad.
elkartze
elkarzut
elkor
elkortasun
elkortu, elkor(tu), elkortzen. *da/du* ad.
elorri
elorri beltz *Prunus spinosa*
elorri zuri *Crataegus laevigata* eta *Crataegus monogyna*
elorrío *Bizk.* 'nekea, estualdia'
elorriondo
eltxo *Subord. Nematocera*
eltzagor
eltzaur *Ipar.* eta *Naf.* 'intxaurra'
eltze
eltzegile
eltzegintza
eltzeitsu *Sin.* itsulapiko
eltzekari
elur
elur-lore *Leontopodium alpinum.* *Sin.* edelweiss
elur-orein *Rangifer tarandus tarandus*
elurte
elurtsu
elurtza

emagaldu
emagin
emagintza
emaile
emaitza
emakoi
emakume
emakumetu, emakume(tu), emakumetzten. *da/du* ad.
emakumezko
eman 1, ematen. *du* ad.: *zortzi urte eman nituen horretan; tontoa ematen du; irakurtzeari oso emana da; eman dezagun horrela dela; *neska-mutikoen artean ematen diren liskarrak e. neska-mutikoen artean gertatzen diren liskarrak.*
eman 2 iz.: *uraren emana.*
emanaldi
emanarazi, emanaraz, emanarazten. *dio* ad.
emankizun
emankor
emari
emaro
ematu, ema, ematzen. *da/du* ad. 'eztiti'
ematxar
emazte
emaztegai
emazteki *Lap.* eta *BNaf.*
eme 1 "m" letraren izena
eme 2 1 izond. eta iz.: *arrak eta emeak.*
 2 izond.: *hitz emeak eta eztiak.*
emeki
emendailu
emendakin 'eranskina' (ez du gaztelaniazko *enmienda* adierazten)
emendatu, emenda, emendatzen. *da/du* ad. 'gehitu, erantsi' (ez du 'zuzendu' adierazi nahi)
emendio
emetasun
emigratu, emigra, emigratzen. *du* ad.
emirerri
emirerribatuar (herritarra)
emozio h. *zirrara*, etab.
enara *Hirundo rustica*
enbalditu izond. 'elbarria'
enbarazu 'traba': *enbarazu* egin.
enbata

- enbaxada**
enbaxadore
enbido
enbor
enbusteria *Heg. Herr.*
enbustero *Heg. Herr.*
enda
endekatu, **endeka**, **endekatzen**. *da/du ad.*
endredatu, **endreda**, **endredatzen**. *Heg. Herr. du ad.:* *burutik endredatua dabil; han zebilen bazterrak endredatzen.*
endreda-makila
endurtu, **endur**, **endurtzen**. *da/du ad.*
ene 1 “n” letraren izena
ene 2 1 izlag.: *ene iritziz.* 2 interj.: *ene bada!*
energia *Fis.*
enetxo
enfasi *Sin. hanpadura*
engainagarri
engainatu, **engaina**, **engainatzen**. *du ad.*
engainu
enganatu *Ipar. h. engainatu*
enganio *Ipar. h. engainu*
engoitik *Ipar. ‘dagoeneko/honezkero, orduko, hemendik aurrera’*
engranaje
enkante: *enkantean jarri, saldu. Sin. erremate*
enkargu *h. mandatu*
enoatu, **enoa**, **enoatzen**. *Ipar. eta Naf. da/du ad.*
enparantza *h. plaza*
enparatu* *e. enparau*
enparau *Bizk. ‘gainerakoa’*
enperadore
enperatriz
enperio* *e. inperio*
enpiriko
enpirismo
enplastu
enplegatu
enplegatzailer
enplegu
enpresa
enpresaburu
entendimentu *h. adimen*
entenditu, **entendi**, **entenditzen**. *du ad. h. aditu, ulertu*
entrepresa* *e. enpresa*
entretenu, **entreteni**, **entretenitzen**.
da/du ad. 1 Heg. ‘jostatu, jostarazi’.
2 Ipar. ‘mantendu’
entsalada
entseatu, **entsea**, **entseatzen**. *da/du ad. Lap. eta BNaf.*
entsegu *Lap. eta BNaf. ‘saioa, saiakera’*
entseiatu* *e. entseatu*
entseiu* *e. entsegu*
entziklika
entziklopedia
entzima
entzule
entzulego* *e. entzuleria, entzuleak*
entzuleria
entzumen
entzun, **entzuten**. *du ad.*
entzunaldi
entzunarazi, **entzunaraz**, **entzunarazten**.
dio ad.
entzungailu
entzugarri
entzungor
entzungor egin
entzute
entzute handiko
entzutea izan
entzutez
entzutetsu
eñe “ñ” letraren izena
epai
epaiketa
epail *Heg. h. martxo*
epaile
epaimahai
epaimahaiburu
epaimahaiko *iz.*
epaitegi
epaitu, **epai(tu)**, **epaitzen**. *du ad.*
epe
epeka
epel
epelarazi, **epelaraz**, **epelarazten**. *du ad.*
epeldu, **epel(du)**, **epeltzen**. *da/du ad.*
epeltasun
eper
eperki *iz. ‘eper-okela’*
eperkume

epifania
epigrama *Liter.*
epika
epiko
epilepsia
epileptiko *Med.*
epistemologia
epistola
epitafio
epiteto
epopeia
epotx* e. **ipotx**
era
era berean
erako izond.: *aziendentzat txit leku ona eta erakoa.*
erara adlag.: *nire gogamenak erara eta egoki adieraztea.*
eraz adlag.: *auzotegi honetako base-rritarrak nahikoa eraz eta polito bizi ziren.*
erabaki 1, erabakitzen. *du* ad.
erabaki 2 iz.
erabakiarazi, erabakiaraz, erabakiarazten. *dio* ad.
erabakigarri izond.
erabakior* e. **erabakigarri**
erabakitzaille
erabakizun
erabat
erabateko izlag.
eraberritu, eraberri, eraberritzen. *du* ad.
eraberritze
erabide
erabilaldi
erabilarazi, erabilaraz, erabilarazten. *dio* ad.
erabilera
erabilerraz
erabilgaitz
erabilgarri
erabilgarritasun
erabili, erabil, erabiltzen. *du* ad.
erabilpen h. **erabilera**
erabiltzaille
eradoski, eradoskitzen. *du* ad.
eragabe izond.
eragabekeria
eragabeki

eragaitz 1 iz. 'zailtasuna, eragozpena': *bi eragaitz aurkitzen dizkiot nik gaztelaniari neurtitzerako.* 2 izond.
eragiketa
eragile
eragin 1, eragiten. *du/dio* ad.: *hotzak dardara eragiten du; gizon batengan eragin nahi izan zuen ezbehar eta oke-rragatik; motorrak eragiten dio ardatzari.*
eragin 2 iz.
eraginarazi, eraginaraz, eraginarazten. *dio* ad.
eragingarri
eraginkor
eragite *Sin.* **eragin 2**
eragon *Bizk.:* *lanari daragoio* ('lanean ari da')
eragotzi, eragotz, eragozten. *du* ad.
 1 *Ipar. Zah.* 'egotzi'. 2 *Heg.* 'debekatu': *argia ikustea eragozten didatenak.* 3 (erdarazko *molestar; déranger*): *eragozten dizu hain berandu deitzeak?*
eragozgarri
eragozle
eragozpen: *lanak, barka eragozpenak.*
eragozpide
eraiki, eraikitzen. *du* ad.
eraikiarazi, eraikiaraz, eraikiarazten. *dio* ad.
eraikin
eraikitzaile
eraikuntza
erail, erailzen. *du* ad.
eraile
erailketa
eraitsarazi, eraitsaraz, eraitsarazten. *dio* ad.
eraitsi, eraits, eraisten. *du* ad. 'jaitsarazi; bota': *agintedunak eraisten ditu beren aulkietatik.*
erakargarri
erakarmen
erakarpn
erakarrarazi, erakarraraz, erakarrarazten. *dio* ad.
erakarri, erakar, erakartzen. *du* ad.
erakatsi *Ipar.* h. **irakatsi**
eraketa

erakunde
erakusbide
erakusgai
erakusgarri 1 iz.: *orduko hizkuntzaren erakusgarri zenbait*. 2 izond.: *hau bai amodiozko proba erakusgarria*.
erakusketa
erakusle
erakusleiho
erakusmahai
erakusmen
erakuspen
erakustaldi
erakustareto
erakustazoka
erakuste: *erakuste oneko liburuak*.
erakustoki
erakutsarazi, **erakutsaraz**, **erakutsarazten**. *dio* ad.
erakutsi 1, **erakuts**, **erakusten**. *du* ad.
erakustera eman: *biziki maite nauela erakustera eman dit*.
erakutsi 2 iz.: *ez duzu nire erakutsien beharrik*.
eraldatu, **eralda(tu)**, **eraldatzen**. *da/du* ad.
eraldatze: *egurraren eraldatze-prozesuak*.
eralgi, **eralgitzen**. *du* ad.: *dirutza handia eralgi zuen*.
eralgiarazi, **eralgiaraz**, **eralgiarazten**. *dio* ad.
eralki, **eralkitzen**. *du* ad. 'bahetu'
eramaile
eraman, **eramatzen**. *du* ad.
aitzina eraman
atoian eraman
atxilo eraman
aurrera eraman
gaizki eraman
gogoan eraman
eramanarazi, **eramanaraz**, **eramanarazten**. *dio* ad.
eramangaitz
eramangarri: *askoren artean banatu da karga, eramangarriago gerta dadin; lanpa eramangarria; konputagailu eramangarria*.
eramankizun iz. 'sufrimendua'

eramankor: *onginahi eta amodio egiazkoa eramankorra da*.
eransgarri
eranskailu
eranskin
eranskor
erantsi, **erants**, **eranstzen**. *dio* ad.
erantzi, **erantz**, **erantzten**. 1 *du* ad. 'soinekoa kendu'. 2 *da* ad. 'biluzi'
erantzuera h. **erantzun** 2
erantzuki iz. 'norbait bere hutsa, hobena edo gaizki egina aurpegira botatzea edo gaitzestea': *norbaitek erantzuki hau egin dio Euskaltzaindiari: espainol gisa jokatu duela*.
erantzukizun *Sin.* **erantzunbehar**
erantzule
erantzun 1, **erantzuten**. *du* ad.
erantzun 2 iz.
erantzunarazi, **erantzunaraz**, **erantzunarazten**. *dio* ad.
erantzunbehar *Sin.* **erantzukizun**
erantzupen h. **erantzun** 2
erasan, **erasaten**. 1 *dio* ad. 'eraso, eragin': *eguzkiak erasan dio; gure berriek biziro erasan zioten*. 2 *dio* ad. 'esana-razi'. 3 *Naf. du/dio* ad. 'euria egin': *berandu arte erasan du; erasaten badu, elurra eginen du*.
erasi, **eras**, **erasten**. *Batez ere Ipar. du* ad. 'hitx egin, murmurikatu' (Batez ere forma trinkoetan erabilia)
erasia iz.
erasian
erasiaka
erasiatu, **erasia(tu)**, **erasiatzen**. *Ipar. du* ad. 'errieta egin'
eraskin* e. **eranskin**
eraskor* e. **eranskor**
eraso 1, **erasozten**. *dio* ad.
eraso 2 iz.
erasoaldi
erasoka
eraspen 'debozioa'
eratorbide
eratorpen
eratorri, **erator**, **eratoritzen**. *du* ad.
eratu, **era(tu)**, **eratzen**. 1 *da* ad. *g.er.* 'ego-kitu'. 2 *du* ad.: *elkarte bat eratu dute*.

eratziki, eratzikitzen. *Ipar. du ad.*
eratzan, eratzaten. *Liter. du ad.* 'etzana-
 razi'
erauntsi 1 eraunts, eraunsten. *dio ad.*
 (Batez ere forma trinkoetan erabilia):
ateak ateari darauntsanean.
erauntsi 2 iz.
erauntzi, erauntz, eraunzten. *Ipar. eta*
Naf. du ad. h. erantzi
erausi 1, eraus, erausten. *du ad. g.er.*
erausi 2 iz.
erauzi, erauz, erauzten. *du ad.*
erauzketa
erazagutu, erazagut, erazagutzen. *dio ad.*
Liter. 'ezagutarazi'
 erazi* e. **arazi**
eratzun
erbatz batez ere Bizk.: *erbatza bezain la-*
za da; zuk horretaz ez dakizu erbatzik
ere.
erbeste
erbestealdi *Sin. atzerrialdi*
erbesteratu, erbestera(tu), erbesteratzen.
da/du ad.
erbesteratze: *hainbat erbesterateren*
ondorioz, beldurgarriki urritu zen ir-
landarren kopurua.
erbestetar
erbi *Lepus sp.*
erbi(-)txakur
erbikume
erbinude *Mustela nivalis*
erdaldun
erdaldundu, erdaldun(du), erdalduntzen.
da/du ad.
erdalkeria
erdaltzale
erdaltzaletasun
erdaltzaletu, erdaltzale(tu), erdaltzale-
 tzen. *da/du ad.*
erdara (*erdal* forma dagokio hitz-elkar-
 ketako lehen osagai denean)
erdarakada
erdaratu, erdara(tu), erdaratzen. *du ad.*
erdeinatu, erdeina, erdeinatzen. *du ad.*
erdeinu
 erdera* e. **erdara**
erdi 1
Erdi Aro

erdi bana
erdi bi egin
erdi lo
erdi maila
erdi-merdi
erditik egin
erdiz erdi
erdi 2, erditzen. *da ad.:* *seme batez erdi*
zen.
erdialde
erdibanatu, erdibana(tu), erdibanatzen.
du ad.
erdibide
erdibideko
erdibitu, erdibi, erdibitzen. *du ad.*
erdibitzaile
erdietsi, erdiets, erdiesten. *du ad.*
erdigune
erdikari *Mat.*
erdikide
erdimin
erdipurdi
erdiragarri
erdiratu, erdira(tu), erdiratzen. 1 *du ad.*
g.g.er. 'erdibitu, hautsi' (batez ere
bihotza erdiratu esapidean erabilia).
 2 *da/du ad.* 'erdian jarri, erdira eraman,
 bota': *baloia erdiratu zuen.*
erditxu: *erditxuan utzi dute; oren erditxu*
baten buruan etorriko da.
erditu, erdi, erditzen. *da ad.:* *alaba ba-*
tez erditu zen.
erditze
erdiuharte *Sin. penintsula*
erdizka
erdizkatu, erdizka(tu), erdizkatzen. *du*
ad.
erdu *Bizk. 'zatoz(te)': erdu nire Aitaren*
bedeinkatuok.
ere: *guk ere (bai); etxea ere; gaur ere;*
*esan ere; batez ere; hala ere; *ere bai*
*e. baita ere; orobat; *ere ez e. ezta ere.*
eredu
ereduzko
eredugarri
eregi, eregiten. *Bizk. du ad.* 'eraiki'
ereile
erein, ereiten. *du ad.*
ereinaldi

ereinotz *Laurus nobilis*
ereintza
 ereman* e. **eraman**
eremu
eremutar
ereserki
eresi
eretx(e) *batez ere Zub.* 'aldea, alderdia'
erevandar (herritarra)
ergatibo
ergel
ergeldu, ergel(du), ergeltzen. *da/du* ad.
ergelkeria
ergeltasun
ergi
eri 1 *Ipar.* eta *Naf.* iz. 'hatza'. 2 izond.
 eta iz. 'gaixoa'
erialdi
erietxe
erikor
eriondo: *eriondoa ospitalean eman zuen.*
eritasun
eritegi
eritrear (herritarra)
eritu, eri(tu), eritzen. *da/du* ad. 'gaixotu'
 eritzi* e. **iritzi**
erizain
erizaindegi
erizaintza
 erizpide* e. **irizpide**
erkatu, erka, erkatzen. *du* ad.
erkatz *Ipar.* 'erratza'
erkide 1 iz. 'partaidea, bazkidea'.
 2 izond. *Sin.* **komun**
erkidego: *Foru Erkidegoa.*
erkin
erkindu, erkin(du), erkintzen. *da/du* ad.
 erlakume* e. **erlekume**
erlastu, erlats, erlasten. *da/du* ad.
erlategi
erlatibitate
erlatibo
erlauntz
 erlazain* e. **erlezain**
 erlazantza* e. **erlezaintza**
erlazio
erlazonatu, erlazona, erlazonatzen. *du*
 ad.
 erlazkuntza* e. **erle-hazkuntza**

erle
erle-hazkuntza
erlekume
erlezain
erlezaintza
erliebe
erlijio
erlijiozko
erlijioso
erlikia
erlisione *Ipar.* h. **erlijio**
 erloi* e. **erloju**
 erlojari* e. **erlojugile**, **erloju(-)konpon-**
tzaile, **erloju(-)saltzaile**
erloju
erloju(-)denda
erloju(-)konpontzaile
erloju(-)saltzaile
erlojugile
erlojugintza
erlojutegi
ermita
ermitatxo
ermitau
ernaberritu, ernaberri, ernaberritzen.
da/du ad.
ernagarri
ernai
ernai egon
ernalarazi, ernalaraz, ernalarazten. *du*
 ad.
ernaldu, ernal, ernaltzen. *da/du* ad.
ernal-hazi
ernalketa
ernamuin
ernarazi, ernaraz, ernarazten. *du* ad.
ernari adlag. eta izond.
ernatu, erna, ernatzen. *da/du* ad.
erne 1, ernetzen. *da* ad.
erne 2 izond. eta adlag.
ernearazi, ernearaz, ernearazten. *du* ad.
ernegarazi, ernegaraz, ernegarazten. *du*
 ad.
ernegatu, ernega, ernegatzen. *da/du* ad.
ernegazio
ernegu
ernetasun
ero 1, eraiten. *Zah.* *du* ad. 'hil, erail'
ero 2 izond. eta iz.

eroaldi**eroale** *Fis.***eroan**, eroaten. *du ad.* 1 *Batez ere Bizk.*eta *Zub.* ‘eraman’. 2 *Fis.:* *beroa eroan;*
*elektroiak eroan.***eroapen****eroarazi**, eroaraz, eroarazten. *du ad.***eroetxe****erokeria****erorarazi**, eroraraz, erorarazten. *du ad.***erorbide****erori**, eror, erortzen. *da ad.***erorialdi****eroriko** iz.**erorka** adlag.**erorketa** h. **eroriko****erorkor:** *hosto erorkorra.***erorkortasun****erortoki****erortze****erosarazi**, erosaraz, erosarazten. *dio ad.***erosi**, eros, erosten. *du ad.***erosio****erosketa****erosle****eroso****erosokeria****erosotasun****erospen****erosta****erostari****erostun****erotu**, ero(tu), erotzen. *da/du ad.***erpe****erpin****erpuru****errabia****errabia(-)belar** *Hieracium pilosella.**Sin.* **sagu(-)belar****errabiagarri****errabiarazi**, errabiaraz, errabiarazten. *du ad.***errabiatu**, errabia(tu), errabiatzen. *da ad.***errada*** e. **edarra****erradiadore****erradiazio** *Sin.* **irrada****erradikal****erradio****erradioaktibitate****erradioaktibo****erradiografia****erradiologia****erradioskopia****errai** pl. ‘gorputzaren bularralde eta sa-
belaldeko barne-organoak’**errail****errain 1** ‘semcaren emaztea’**errain 2** *Ipar.* ‘giltzurruna’**errainu****erraketa** ‘pala sareduna’**errakuntza****erralde****erraldoi****erramu** ‘ereinotza’**erran**, erraten. *du ad.***errape****erratu**, erra, erratzen. *Bizk. du ad.* ‘huts
egin’**erratz 1** *Ruscus aculeatus.* 2 ‘garbitzeko
tresna’**errautsu**, errauts/errautsu, errautsen.
*da/du ad.***errauts****errautsarazi**, errautsaraz, errautsarazten.
*du ad.***erraz**errazional* e. **arrazional****errazki****erraztasun****erraztu**, erraz(tu), errazten. *du ad.*erraztun* e. **eraztun****erre 1** ‘r’ letraren izena**erre 2**, erretzen. *da/du ad.***erre-arin****erreaktibo****erreakzio****erreal** iz. ‘txanpona’**errealdi****errealismo****errealista****errealitate****errearazi**, errearaz, errearazten. *du ad.***errebal****errebelarazi**, errebelaraz, errebelarazten.*Ipar. du ad.* ‘bidea galarazi’**errebelatu**, errebela, errebelatzen. 1 *Ba-
tez ere Ipar. da ad.* ‘galdu, bidetik ate-
ra’: *ardi errebelatuak; Parisiko karri-*

- ketan errebelaturik. 2 du ad.: argazkiak errebelatu; Jainkoak elizari errebelatu dizkion egiak.*
- erreberentzia**
- erreberritu**, erreberri, erreberritzen.
Ipar. du ad. 'berritu'
- errebes** izond.
- errebesta** h. aldizkari
- errebolber**
- errebolta**
- erreboluzio** h. iraultza; bira, itzuli
- errebote**
- erredakzio**
- errediza** h. altzari
- errefain*** e. atsotitz
- errefau** *Raphanus sativus*
- errefero** *Ipar.* 'pilota-jokoan sakea edo botea itzultzea'
- erreferatu**, errefera(tu), erreferatzen.
Ipar. du ad.
- erreferendum**
- erreferentzia**
- erreflexio*** e. 1 gogoeta, hausnarketa. 2
Fis. islatze
- erreflexu**
- erreforma**
- erreformatu**, erreforma(tu), erreformatzen. *du ad.*
- erreformismo**
- erreformista**
- errefrakzio** *Fis.*
- errefrau** h. atsotitz
- errefusatu**, errefusa, errefusatzen. *Ipar. du ad.*
- erregai**
- erregaitz**
- erregalatu**, erregala, erregalatzen. *Heg. Herr. du ad. 'opari egin'*
- erregalu** *Heg. Herr. 'oparia'*
- erregarri**: *sukar erregarria; egia, askoren erregarria.*
- errege**
- errege(-)bide**
- errege-erreginak**: *Espainiako errege-erreginak etorri dira.*
- erregealdi**
- erregegai**
- erregego** 'erregetza, erregetasuna'
- erregela**
- erregelamendu** *Ipar. h. araudi, arautegi*
- erregelatu**, erregela(tu), erregelatzen. *du ad. h. arautu*
- erregeorde**
- erregetasun**
- erregetiar**: *euskaldun erregetiar eta bonapartetiarak.*
- erregetu**, errege(tu), erregetzen. *du ad.*
- erregetxo** *Regulus sp.*
- erregetza**
- erregetzko** iz.: *erregetzkoak, aitoren semeak eta herri xehea.*
- erregina**
- errege-erreginak**
- erreginagai**
- erregistro**
- erregosi**
- erregu 1** 'eskaria, otoitza'
- erregu 2** (neurria): *bi erregu bihi.*
- erreguka**
- erregular**: *aditz erregularra; poligono erregularra.*
- erregutu**, erregu(tu), erregutzen. *du ad.*
- errein*** e. **errain**
- erreinaldi**
- erreinatu**, erreina, erreinatzen. *du ad.*
- erreinu**
- erreka**
- erreka jo**
- errekaitatu**, errekaita, errekaitatzen.
Ipar. Zah. du ad. 1 'bildu'. 2 'zaindu, artatu'
- errekaitu** *Ipar.* 1 'arta'. 2 'erreminta'
- errekarratu**, errekara(tu), errekarratzen.
Ipar. da/du ad. 'erreka jo': etxea errekarratu zaio.
- errekasto**
- errekatxo**
- erreketa**
- errekete** (soldadua)
- erreki** iz.
- errekin**
- errekor**
- errekordun**
- errektore** (hezkuntza sistemakoa)
- erremate 1** *Heg. Herr. 'azkena, bukarra': erremate txarra eraman ('fin gaizto egin'). 2 'enkantea'*

- errematea** egin
errematean atera
errematean ipini
errematera atera
erremediatu, **erremedia**, **erremediatzen**.
du ad.
erremedio
errementaldegi h. **errementeria**, **aroz-tegi**
errementari
errementeria
erreminta *Sin. lanabes*
erremolatxa *Heg. Beta vulgaris*
erremusina *Ipar. Zah. 'limosna'*
erremuskada *Bizk. 'purrustada'*
erren* e. **errain**
errendarazi, **errendaraz**, **errendarazten**.
du ad.
errendatu, **errenda**, **errendatzen**. *da/du*
ad.
errendimendu
errenditu, **errendi**, **errenditzen**. *da/du* ad.
errenkada
errenta
errenteria
errentero *Heg. h. maizter*
erreparatu, **errepara**, **erreparatzen**. 1 *Ipar. du* ad. 'ordaindu, osatu': *egin kalteak erreparatu*. 2 *Heg. dio* ad. 'ohartu, hauteman': *errepara iezaiozu haur horren ibilerari*.
erreparo *Heg. Herr.*
errepide
errepika
errepikapen
errepikarazi, **errepikaraz**, **errepikarazten**. *dio* ad.
errepikatu, **errepika(tu)**, **errepikatzen**.
du ad.
errepikatzaile
errepira *Ipar.*
errepresentatu* e. **antzeztu**, **irudikatu**,
ordezkatu; **adierazi**, **etab.**
errepublika
errepublikano
errepublikazale
erres batez ere pl. 'bahia, bermea'
erresa 'zahi-mota berezia edo zahi-hondakina'
erresaka
erresalbu
erreserba
erresiñol h. **urretxindor**
erresistentzia
erreskada h. **errenkada**
errespetagarri
errespetagarritasun
errespetarazi, **errespetaraz**, **errespetarazten**. *dio* ad.
errespetatu, **errespeta**, **errespetatzen**. *du*
ad.
errespetu
errespontsu
erresuma: *Belgikako Erresuma*.
erresumin
erretaula
erretegi
erreteila 'teilatu konpontzea'
erreten
erretilu
erretiratu, **erretira**, **erretiratzen**. *da/du*
ad.
erretiro
erretiroa hartu
erretoki
erretolika
erretor* e. **erretore**
erretore 'parrokiako arduradun nagusia'
erretoretza
erretorgo *Ipar.* 'erretoretza'
erretorika
erretoriko: *ez dago hor sasi-galdera erretorikoa baizik.*
erretorromaniera (hizkuntza)
erretratu *batez ere Heg. 1 'argazkia'. 2 'giza irudia'*
erretreta *Ipar.*
erretxin *izond.: agure erretxina.*
erretxina *iz.: pinuaren erretxina.*
erretzaile
erretze
erreuma
erreus 'akastuna': *arkume erreusa etxean jan ohi dugu, ez baita on ez saltzeko ez aurrerako; zuk batutako intxaurretatik erdiak baino gehiago erreusak ziren.*
erreximenta 'marmelada moduko janaria'

errexin* e. **erretxina**
errezatu, erreza, errezatzen. *Heg. du ad.*
errezel
errezelo 1 'susmoa': *banuen horren errezeloa*. 2 *Ipar. 'akatsa'*
errezeta
errezibitu, errezibi, errezibitzen. *du ad.*
errezo *Heg.*
erribera
erribonukleiko izond. *Biokim.*
errient *Ipar. 'eskola-maisua'*
errientsa *Ipar. 'eskola-maistra'*
errieta
 errieta egin
 errieta eman
errifle
errima
errime *Bizk. izond.*
errinozero *Rhinoceros*
erritmo
erritu
errizoma *Bot.*
erro
 erroak egin
 errotik atera
 errotik maite
 erroz gora
errodura *Mat.*
erroi *Corvus corax*
erroitz
erroiztu, erroitz/erroiztu, erroizten.
 da/du ad. g.er. 'amildu'
erroketa *Mat.*
errokizun *Mat.*
errolda: *biztanle-errolda*.
Erromako zubi
erromania *Ipar. 'erromeroa'*
erromaniko *Heg.*
erromantiko
erromantizismo
erromantze
erromatar (herritarra)
erromeria
erromero 1 (landarea) *Rosmarinus officinalis*. 2 (arraina) *Remora sp.*
erromes 1 iz.: *Arantzazura zetorren erromes bat*. 2 izond. 'pobrea'
erromesaldi
erromeskeria

erromestasan
erromestu, erromes(tu), erromesten.
 da/du ad.
erronbiko
erronbo
erronboedro
erronda
erronka *Heg.*
 erronka bota
 erronka egin
 erronka jo
erropa* e. **arropa**
errore *Mat.*
errota 1 'ehotzeko tresna'. 2 'gurpila'.
 3 'paparoa'
errotari
errotarri
errotazain
erroti(ka)ko izlag.
errotu, erro(tu), errotzen. *da ad.*
erru
errudun
erruduntasun
errugabe izlag.
errugabetasun
errugbi
errugbilari
errukarri
erruki
 erruki(-)etxe
 erruki izan
errukiarazi, errukiaraz, errukiarazten.
 du ad.
errukigabe izond.
errukior
errukitasun
errukitsu
errukitu, erruki(tu), errukitzen. *da ad.*
erruleta
errumaniar (herritarra)
errumaniera (hizkuntza)
errumes* e. **erromes**
errun, erruten. *du ad.*
errunaldi
errusiar (herritarra)
errusiera (hizkuntza)
errute
erruz
ertain

erten* e. irten
 erti
 ertigintza
 ertilari
 ertz 1
 ertz 2* e. erez(e)
 ertzain
 ertzaintza
 erudizio
 esaera
 esaera zahar
 esaka: *ongi esaka; gaizki esaka.*
 esakune *Bizk.* 'esaera'
 esakuntza
 esaldi
 esale
 esamesa
 esan 1, esaten. *du ad.*
 esan 2 iz.
 esanahi
 esanahitsu
 esanarazi, esanaraz, esanarazten. *dio ad.*
 esaneko izond.
 esanekotasun
 esanezin izond.
 esangin *Bizk.* 'esanekoa'
 esangura
 esanguratsu
 esankizun
 esapide
 esatari
 esate
 esate baterako
 esaterako
 esateke adlag.
 esateko
 ese "s" letraren izena
 eseki, esekitzen. *du ad.*
 esentzia
 eserarazi, eseraraz, eserarazten. *du ad.*
 eseri, eser, esertzen. *da/du ad.*
 eserialdi
 eserleku
 esertoki
 esetsaldi
 esetsi 1, esets, esesten. *du edo dio ad.*
 esetsi 2 iz.
 esfera
 esferaerdi

esferiko
 eskabide
 eskaera
 eskailburu h. eskailera(-)buru
 eskailera
 eskailera(-)buru
 eskainarazi, eskainaraz, eskainarazten.
 dio ad.
 eskaini, eskain, eskaintzen. *du ad.*
 eskainka
 eskaintza
 eskakizun
 eskala
 eskalada
 eskalapoi
 eskale
 eskalera* e. eskailera
 eskaletasun
 eskandalu
 eskaner
 eskapada egin
 eskapatu, eskapa, eskapatzen. *da ad. h.*
 ihes egin
 eskapulario
 eskaratz* e. ezkaratz
 eskarazi, eskaraz, eskarazten. *dio ad.*
 eskari
 eskarmentatu, eskarmenta, eskarmentatzen. *da eta du ad. Herr.*
 eskarmentu
 eskarniatu, eskarnia, eskarniatzen. *Ipar. du ad.*
 eskarnio *Ipar.*
 eskarnio egin
 eskarola *Cichorium endivia*
 eskas 1 *Ipar.* iz. 'eza': *lo-eskasa.* 2 izond.
 'bere mailara iristen ez dena, betea ez dena'
 eskas izan 'falta izan, ez aski izan':
 ura eskas dute.
 eskasia 1 'gabezia'. 2 'urritasuna, aski ez izatea': *ur-eskasiak eragindako galarak.*
 eskastasun
 eskastu, eskas(tu), eskasten. *Ipar. zaio ad.*
 eskatima *Ipar.* 'liskarra'
 eskatu, eska, eskatzen. *du ad.*
 eskatzaile: *laguntza-eskatzaile.*

eskaut**eske****eskean**

eskez: *besteren eskez egin du.*

eskegi, eskegitzen. *Bizk. du ad. 'eseki'*

eskeko iz.

eskeleto**eskema****eskematiko****eskematikoki****eskematismo****esker**

-i **esker**: *bizi banaiz, zuri esker bizi naiz.*

esker gaizto(ko)

esker on(eko)

eskerrak: a) *eskerrak zure laguntzari!*;

b) *eskerrak ez dela etorri, eskerrak etorri ez den.*

eskerrak eman

eskerrak bihurtu

eskerrik asko

esker txar(reko)

mila esker

eskerge izond.

eskergabe izond.

eskergabekeria

eskergeaitz izond.

eskertu, **esker(tu)**, **eskertzen**. *du ad.: es-kertzekoa da zure ahalegina.*

eski

eskiatu, **eskia**, **eskiatzen**. *du ad. (nor ka-surik gabea)*

eskiatzaile

eskilara* e. **eskailera**

eskinoso *Garrulus glandarius*

eskizofrenia

eskizofreniko *Med.*

esklabo

esklabotasun

esklerosi *Med.*

eskola

eskola(-)etxe

eskola(-)ume

eskolagabe izond.

eskolarazi, **eskolaraz**, **eskolarazten**. *du ad.*

eskolastiko

eskolatu, **eskola(tu)**, **eskolatzen**. *da/du ad.*

eskolau 'meza-laguntzailea'

eskolaurre**eskolazain**

eskoletxe* e. **eskola(-)etxe**

eskopeta**eskopetagine**

eskorbuto *Med.*

eskorga**eskorta**

eskoziera (hizkuntza)

eskribau**eskribautza**

eskribitu, **eskribi**, **eskribitzen**. *du ad. h. idatzi*

eskritura**eskrupulu****esku**

-en **esku egon**

esku-argi

esku bete: *esku bete lan.*

esku eman: *elkarri esku emanaz.*

esku-erakutsi iz.

esku hartu

esku-hartzaile

esku-hartze

esku-huska(ko)

esku-hutsik

eskura (izan, egon, eduki)

eskura eman

eskura ordaindu

esku sartu

esku-sartze

eskutik: *etsaien eskutik galdu du bizia.*

eskutik eraman

eskutik eskura

esku-zarta 'txaloa'

esku-zartaka 'txaloka'

eskuz esku

eskuadra 'gerraontzi multzoa'

eskuadro

eskuaira

eskuaire *Ipar*. 'trebetasuna'

eskualdatu, **eskualda**, **eskualdatzen**. *du ad.*

eskualdatze

eskualde

eskualdekatu, **eskualdeka**, **eskualdekatzen**. *du ad.*

eskualdekatze

eskualdi 1 'karta jokoan, jokaldia'. 2 *pintura eskualdi bat eman.*

eskuare

eskuarki

eskuarte iz. 'baliabideak': *bizitzeko adina eskuarte ez zaie faltako.*

eskuarteko iz. 'diru xehea'

eskubakar

eskubi* e. eskuin

eskubide

eskubila* e. eskuila

eskudantzia *Jas.* 1 'ausardia'. 2 'boterea'

eskudel

eskudun iz. eta izond.

eskuera

eskueran eduki

eskueran izan

eskuetaratu, eskuetara(tu), eskuetara-tzen. *da/du* ad.

eskugain *Ipar.* 1 'eskuartea, baliabideak': *gurasoek eskugain zerbait bazuten.* 2 'abantaila': *beste edozein mintzairaren aldean zer eskugaina duen euskarak.*

eskuj* e. eskuin

eskuila

eskuilatu, eskuila(tu), eskuilatzen. *du* ad.

eskuin

ezker-eskuin

ezker eta eskuin

eskuinalde

eskuindar

eskuizkribu

eskukada h. eskutada

eskukaldi 1 'esku ukaldia'. 2 'laguntza'

eskuko: *ni neure eskuko naiz.*

eskulan

eskulangile

eskulangintza

eskularru

eskuleku *Sin.* eskutoki

eskuliburu

eskultore

eskultura

eskuma *Bizk. h.* eskuin

eskumakila: *guztien nagusi beharra, guztien eskumakila eta morroi gertatu zen.*

eskumen

eskumikatu, eskumika, eskumikatzen. *du* ad.

eskumiku

eskumotz

eskumuin *Heg.* batez ere pl. *Sin.* **goraintzi**

eskumuinak eman, egin

eskumutur

eskumuturreko

eskuoihal

eskupe: *bere eskupe edo agindura dauden guztiak; handikien eskupetik herria atera zenean; berak ezetz esango du, baina eskupetik laguntzen die.*

eskupeko iz.: *eskupekotzat hamar pezetako bat eskaini zion mutikoari; eskupekoa eman zion.*

eskuperatu, eskupera(tu), eskuperatzen. *du* ad.

eskuraezin izond.

eskuragaitz izond.

eskurakoi

eskuratu, eskura(tu), eskuratzen. *du* ad.

eskuratze

eskusoinu *Sin.* akordeoi

eskutada

eskutitz

eskutoki *Sin.* eskuleku

eskutrapu

eskutur *Bizk. h.* eskumutur

eskutzar

eskuzabal

eskuzapi

eskuzatar

eskuzerra

eskuzorro

eskuztatu, eskuzta, eskuztatzen. *du* ad.

eskuztatze

esleipen

esleitu, eslei, esleitzen. *du* ad.

eslogan edo **slogan**

eslovakiar (herritarra)

eslovakiera (hizkuntza)

esloveniar (herritarra)

esloveniera (hizkuntza)

esmeralda

esmokin edo **smoking**

esna 'lo hartu gabe'

esnarazi, esnaraz, esnaratzen. *du* ad.

esnatu, esna(tu), esnatzen. *Batez ere Gip. da/du* ad. 'iratzarri'

esne

esne(-)belar *Euphorbia*

esne(-)denda *Sin. esnetegi*

esne(-)gain

esne(-)gauza

esne(-)hauts

esne(-)jaki

esneko hortz

esne(-)tela

esne(-)zopa

esnedun 1 izond. 'esnea duena'. 2 iz. 'esneketaria'

esneketari 'esne-banatzaila'

esneki iz.

esnetegi *Sin. esne(-)denda*

esnetsu

esnezale 1 izond. 'esnea maite duena'. 2 iz. 'esneketaria'

esoteriko

espa

espageti

espainiar (herritarra) *Sin. espainol*

espainiera (hizkuntza) *Sin. gaztelania*

espainol (herritarra) *Sin. espainiar*

espal 'azaoa'

espaloi

espantagarri *Ipar. 'harrigarria'*

espantatu, espanta, espantatzen. *Ipar. da/du* ad. 'harritu'

espantu

espantu egin

espantuka

esparatrapu

esparrago h. zainzuri, frantses(-)porru

esparru

espartin

espartzu

espasmo *Med.*

espato *Geol.*

espatu

espezial

espezio

espedizio

espektro

espektrograma

espekulazio *Ekon., Fil.*

espeleologia

esperanto

esperantza

esperantzetan egon, izan 'haurdun egon'

esperientzia

esperimental

esperimentatu, esperimenta, esperimentatzen. *du* ad.

esperimentu

esperma 'ernal-hazia'

espermatozoido

espero

esperoan (egon)

espero izan: *denek espero zuten txapeldun izatera iritsiko zela.*

espetxe *Sin. kartzela, presondeg*

espetxealdi

espetxeratu, espetxera(tu), espetxeratzten. *du* ad.

espetxezain

espezialista

espezializatu, espezializa, espezializatzen. *da* ad.

espezie

espezifiko

espia* e. **espioi**

espioi

espiral

espiritismo

espiritista

espiritu

Espiritu Santu

espirituz

espirituzko

espiritual

esplikatu, esplika, esplikatzen. *du* ad.

esplikazio

esplizitu

esplotatu, esplota, esplotatzen. *du* ad. h. **leher egin; ustiatu, etab.**

esplotazio h. **ustiapen**

esponja

esportatu, esporta, esportatzen. *du* ad.

esportazio

espos *Ipar. h. senar*

esposa *Ipar. h. emazte*

esposatu, esposa(tu), esposatzen. *da/du* ad.

- espres** 1 izond. 2 adb.
espresio
espresionismo
espresuki adb.
esprint
estai h. solairu
estakuru
estalagmita
estalaktita
estaldidi
estalarazi, estalaraz, estalarazten. *du* ad.
estaldura
estalgarrri iz.
estalgile *Sin.* **estaltzaile**
estalgune
estali 1, estal, estaltzen. *da/du* ad.
estali 2 1 iz. 'estalkia'. 2 izond.: *kolore zikin-estalia*.
estalki
estalpe
estaltetu, estalpe(tu), estalpetzen. *da/du* ad.
estaltzaile *Sin.* **estalgile**
estamine *Sin.* **lorezil**
estandar
estandarizatu, estandariza, estandarizatzen. *du* ad.
estasi
estatika *Fis.*
estatiko
estatistika
estatistiko
estatu
estatua
estatubatuar
estatuburu
estatutu
este* e. heste
estegorri* e. **hestegorri**
esteka *Ipar.*
estekadura
estekamendu
estekarazi, estekaraz, estekarazten. *du* ad.
estekatu, esteka(tu), estekatzen. *da/du* ad.
estekatzaille
estepa
estereofonia
esterilizatu, esteriliza, esterilizatzen. *du* ad.
- esteta**
estetika
estetiko
esti interj. 'idiei eta behiei atzera eragiteko agindu hitza'
estilista
estilistika
estilo
estimagarri
estimarazi, estimaraz, estimarazten. *dio* ad.
estimatu, estima, estimatzen. *du* ad.
estimazio 'estimua'
estimu
estimu egin
estimu handitan eduki, izan, etab.
estira 'tortura'
estoiko
estola
estolda
estolderia
estonarazi, estonaraz, estonarazten. *Ipar. du* ad.
estonatu, estona, estonatzen. *Ipar. da/du* ad. 'harritu'
estoniar (herritarra)
estoniera (hizkuntza)
estrainio *Zah. h. bitxi, arraro*
estrata 'bide meharra, gurdiak-eta ibiltzeko modukoa'
estrategia
estratosfera
estreina iz. 1 *Ipar.* 'inaugurazioa'. 2 *Heg.* 'lehenbiziko aldiz erabiltzea'
estreinako
estreinaldi: *iragan ostiralean izan zen "Peccata Minuta"ren estreinaldia.*
estreinatu, estreina(tu), estreinatzen. *du* ad. 1 *Ipar.* 'inauguratu'. 2 *Heg.* 'zerbait lehenbiziko aldiz erabili'
estrena* e. **estreina**
estrepotomizina
estres
estropada
estropezu
estropu 1 *Ipar.* 'istripua'. 2 (arraunarekiko)
estruktura
estrukturalismo

estrukturalista

estu

estu eta larri

(norbait) **estu hartu**

estualdi

estuazari, estuaraz, estuarazten. *du ad.*

estuario

estuasuⁿ* e. **estutasun**

estudiante

estudiarazi, estudiaraz, estudiarazten.

dio ad.

estudiatu, estudia, estudiantzen. *du ad.*

estudio

estugarri

estugune

estuki

estura

estutasun

estutu, estu(tu), estutzen. *da/du ad.*

eszeptiko

eszeptizismo

eta

eta abar

hiru eta erdietan

zortzi eta erdiak

etab. (*eta abar*-en ohiko laburdura)

etapa

etc.

etekin

eten 1, eteten. *da/du ad.*

eten 2 iz.

etenaldi

etenarazi, etenaraz, etenarazten. *du ad.*

etendu* e. **eten**

etendura

etenezin izond.

etengabe izond. eta adlag.

etengailu

etengaitz izond.: *gizatasunezko lokarriak*

*edozein etsaikeria baino etengaitzago-
ak dira.*

etenkor

etenune

eter

etika

etiketa iz. 1 'paper-, chun-zatia, informazioaren bat eskainiz, zerbaiti erantsen zaiona'. 2 'eztabaida': *eskolastikoen etiketak.*

etimo

etimologia

etiopiar (herritarra)

etnia

etnografia

etnolinguistika

etnologia

etoi 'saldua, traidorea'

etorbide

etorburu

etorki 'jatorria'

etorkin

etorkizun 1 iz. 2 izond.: *ondasun etorkizunak itxaroten.*

etorrarazi, etorraraz, etorrarazten. *du ad.*

etorrera

etorri 1, etor, etortzen. *da ad.*

bat etorri

etorri 2 iz.: *etorri handiko bertsolaria.*

Uraren etorria.

etortze

etrusko (hizkuntza)

etsai

etsaigo *Ipar.* 'etsaitasuna'

etsaikeria

etsaitasun

etsaitu, etsai(tu), etsaitzen. *da/du ad.*

etsamina batez ere *Ipar.* 'azterketa'

etsaminatu, etsamina(tu), etsaminatzen.

Batez ere Ipar. du ad.

etsenplu batez ere *Ipar.* 'adibidea, eredu'

etsi, etsitzen. *du ad.*

etsialdi

etsiarazi, etsiaraz, etsiarazten. *du ad.*

etsigaitz izond.

etsigarri izond.

etsimendu *Ipar.* 'etsipena'

etsipen

etsipena eman

etsitu, etsi, etsitzen. *Ipar.* eta *Naf.* h. etsi

etxabere* e. **etxe(-)abere**

etxadi

etxagintza* e. **etxegintza**

etxagun *Bizk.* 'etxeko jauna'

etxaguntza *Bizk.*

etxalde

etxandre

etxarte

etxe**etxe(-)abere****etxeko jaun****etxebizitza****etxegabe iz.****etxegile****etxegintza****etxejabe****etxekalte** izond.**etxeko** 1 'famiakoa'. 2 'morroi edo nes-
kamea'**etxekoandre****etxekoi****etxekotasun****etxekotu**, etxeko(tu), etxekotzen. *da/du*
ad.**etxelagun****etxepe** iz.: *etxepe bereko etxebizitzak.***etxepeko** iz.**etxeratu**, etxera(tu), etxeratzen. *da/du*
ad.**etxetiar****etxetresna****etxetxori****etxezain****etxola****etxondo** *Ipar.***etzaleku****etzan**, etzaten. *da/du* ad.**etzanaldi****etzanarazi**, etzanaraz, etzanarazten. *du*
ad.**etzauntza****etzi****etziko** 1 izlag.: *etziko jaialdira garaiz*
iritsi nahi dugu. 2 adlag.: *etziko egin*
*beharko duzu lan hori.***etzidamu****etzikaramu****etzin**, etziten. *da/du* ad. h. **etzan****eukalpto** *Eucalipus***eukaristia****euki*** e. **eduki****euli** *Musca domestica*, etab.**eulitzar****eultze** 'erlauntza'**eultzi****eultzilari****eultzitu**, eultzi(tu), eultzitzen. *du* ad.**eunuko****eup****eurak** izord. 'haiek berak'**eurasiar****huri****euria ari izan**: *euria ari zuelako.***euria egin**: *goiz guztian euria egin du.***euria izan**: *euria denean.***huri(-)jasa****huri(-)neurgailu****eurialdi****euritako** iz.**eurite****euritsu****europar**: *Europar Batasuna.***eurrez Bizk.** 'ugari'**euskal****Euskal Autonomia Erkidego**: *Euskal*
Autonomia Erkidegoaren baliabide
*ekonomikoak.***Euskal Herri**: *Euskal Herriaren adis-*
*kideak.***euskal herritar****euskalari****euskaldun****euskaldun berri****euskaldun garbi****euskaldun zahar****euskaldundu**, euskaldun(du), euskaldun-
tzen. *da/du* ad.**euskaldungo** 'euskalduntasuna'**euskalduntasun****euskalduntze****euskalki****euskaltasun****euskalategi****euskaltzain****euskaltzain ohorezko****euskaltzain oso****euskaltzain urgazle****euskaltzainburu****Euskaltzaindi****euskaltzale****euskaltzaletasun****euskaltzaletu**, euskaltzale(tu), euskaltza-
letzen. *da/du* ad.**euskara****euskaratu**, euskara(tu), euskaratzen. *du*
ad.

euskaratzaile
euskarri
eusko (hitz elkarketako lehen osagai bezala erabiltzen da beti)
euskotar
eutanasia
eutsi, euts(i), eusten. *dio* ad.
examina* e. **etsamina**
exegesi
exegeta
exemplo* e. **etsenplu**
existentzia
existentzialismo
existentzialista
existitu, existi, existitzen. *da* ad.
exkax *adkor.*
exorzismo
exorzista
exotiko
exotismo
expres* e. **espres**
ez 1 iz. 2 partikula
-ik eza
ez adituarena egin
ez bezala
ez entzunarena egin
ez eta... ere edo ezta (... ere)
ez... ez...
ez ezagunarena egin
ez eze
ez ezen
ez ezik
ez ikusiarena egin
ezabagaitz izond.
ezabagoma *Sin.* borragoma, goma
ezabaketa
ezabatu, ezaba, ezabatzen. *da/du* ad.
ezaguera
ezagumen 'ezagutzeko ahalmena'
ezagun izond. eta iz.: *liburu ezagun batean irakurria; ezagun asko ikusi genuen bileran.*
ezagun izan: *ezagun duzu Goierrri aldekoa zarela; hemendik ezagun dira Baztango mendiak.*
ezagupen maila* e. **jakite maila**
ezagutarazi, ezagutaraz, ezagutarazten. *dio* ad.
ezaguterraz izond.

ezagutezin izond.
ezagutu, ezagut, ezagutzen. *du* ad. 1: *zure anaia atzo goizean ezagutu nuen.* 2: *ezagutzen dut huts egin dudala.*
ezagutza 1 'ezaguera'. 2 'aitortzea, onartzea'
ezagutza(k) egin *Ipar.*
ezagutza galdu *Ipar.* 'konortea galdu'
ezain *Bizk.* 'itsusia'
ezaindu, ezain(du), ezaintzen. *Bizk.* *da/du* ad.
ezaingarri *Bizk.*
ezaintasun *Bizk.*
ezaldi
ezantza *Ipar.* 'gasolina'
ezarian
ezari-ezarian
ezarle
ezarpen
ezarrarazi, ezarraraz, ezarrarazten. *du* ad.
ezarri, ezar, ezartzen. *du* ad.
ezaugarri
ezaupide
ezaxola *Ipar.* 'axolagabea'
ezaxolakeria *Ipar.* 'axolagabekeria'
ezaxolatu, ezaxola(tu), ezaxolatzen. *Ipar.* *da* ad. 'axolagabetu'
ezbai
ezbaian 'zalantzan'
ezbehar iz.
ezberdin
ezberdintasun
ezdeus 1 izond. 2 iz.
ezdeusarazi, ezdeusaraz, ezdeusarazten. *du* ad.
ezdeuskeria
ezdeustasun
ezdeustu, ezdeus(tu), ezdeusten. *da/du* ad.
eze h. **ezen**
ezean: *geuk egin ezean, ez du inork egingo; besterik ezean, lehengo arlotearena esan beharko.*
ezeduki 1 izond. 2 iz. *Bizk.*
ezegoki
ezein *Jas.* (ezezko esaldietan erabiltzen da, beti izenarekin: *ezein gizoni ez zaio gertatu*).

ezelako *Bizk.* 'inolakoa'

ezelan *Bizk.* 'inola'

ezen

ezen ez

ezer

ezer gutxi

ezerez 1 iz. 2 izond.

ezerezkeria

ezereztasun

ezereztu, **ezerez(tu)**, **ezerezten**. *da/du* ad.

ezertxo

ezespen

ezetsi, **ezets**, **ezesten**. *du* ad.

ezetz: *ezetz erantzun dio; ezetza eman dio.*

ezeuki* e. **ezeduki**

ezezagun

ezezka

ezezko: *ezezko perpausa; ezezkoa eman.*

ezezkoan

ezezkotasun

ezeztaezin izond.

ezeztagarri

ezeztapen

ezeztarazi, **ezeztaraz**, **ezeztarazten**. *dio* ad.

ezeztatu, **ezezta**, **ezeztatzen**. *du* ad.

ezgai izond.

ezgaitasun

ezgaitu, **ezgai(tu)**, **ezgaitzen**. *du* ad.

ezgarai

ezgauza

ezik *elkarri utzi nahi ezik dabiltzanak*
(*denak joan ziren, ama ezik e. denak
joan ziren, ama izan ezik)

ezikasi izond.

ezilkor 'hilezina, hilezkorra'

ezilkortasun 'hilezkortasuna, hilezintasuna'

ezin

ezin... -ago: *ezin hobeto erantzun zion; bidea ezin ederragoa nuen.*

ezin... -zko: *ezin barkatuzko bekatua.*

ezinean: *etxera joan nahi eta joan ezinean; ezinean dabilenari laguntzeko.*

ezineko: *mugatu ezineko handinahikeria.*

ezin esan ahal(a)

ezinik: *irten nahi eta irten ezinik.*

ezin izan: *ezin da etorri (*ezin du etorri); ezin du egin.*

ezin konta ahal(a): *ezin konta ahal(a) paper.*

ezinbeste iz.

ezinbestean

ezinbesteko

ezinbestez

ezinbestezko

ezindu izond.

ezinegon iz.

ezinezko

ezinikusi iz.

ezinkizun

ezintasun

ezizen

ezjakin izond.

ezjakintasun

ezkabia

ezkai *Thymus vulgaris*

ezkailu *Phoxinus phoxinus*. *Sin.* **txipa**

ezkaratz

ezkata

ezkatatsu

ezkel

ezker

ezker-aihen *Calystegia sepium* eta *Convolvulus arvensis*

ezker-eskuin

ezker eta eskuin

ezkero (*eguerdiko hamabiak ezkeroko* moduko esapideetan bakarrik erabiltzekoa)

ezkerpareta *spar.* 'frontoia'

ezkerti

ezkertiar

ezki *Tilia*

ezkila

ezko 1 iz. 'argizaria'

ezko 2 *Bizk.* izond. 'hezea'

ezkonahizpa *Sin.* **koinata**

ezkonanaia

ezkonarazi, **ezkonaraz**, **ezkonarazten**. *du* ad.

ezkonarreba *Sin.* **koinata**

ezkonberri

ezkondu, **ezkon**, **ezkontzen**. *da/du* ad.

ezkongabe izond.

ezkongai

ezkonlagun
 ezkonsari
 ezkontide
 ezkontza
 ezkor
 ezkortasun
 ezkotasun *Bizk.* 'hezetasuna'
 ezkotu, ezko(tu), ezkotzen. *Bizk. da/du*
 ad. 'hezetu'
 ezkur
 ezkutaleku
 ezkutapen
 ezkutarazi, ezkutaraz, ezkutarazten. *du*
 ad.
 ezkutari
 ezkutatu, ezkuta, ezkutatzen. *da/du* ad.
 ezkutu 1 izond. 'gordea'. 2 iz. 'sekretua'. 3 iz. 'diru-txanpona'. 4 iz. 'babeskia'
 ezkutuan
 ezkutuko
 ezkutuki
 ezleku
 ezongi *Ipar. eta Naf.* iz. 'ondoeza'
 ezontsa *Ipar.* iz. 'ondoeza'
 ezordu
 ezoren
 ez-organiko *Kim.*
 ezpa *Zah.* 'zalantza'
 ezpada 'baizik eta': *ez gizon baten, ezpada askoren egitekoa.*
 ezpain
 ezpalkari
 ezpal
 ezpara *Fam. Tabanidae*
 ezpata 1 'arma'. 2 'lihoa zehatzeko lanabesa'. 3 (orgarena). 4 'karta-jokoko saila'
 ezpata(-)arrain *Xiphias gladius*
 ezpata(-)belar *Carex pendula*
 ezpata(-)dantza
 ezpata(-)dantzari
 ezpatadun
 ezpataka
 ezpatari
 ezpel *Buxus sempervirens*
 ezpeldi
 ezpere
 ezperen

ezponda
 ezproi
 ezta (... ere) edo ez eta... ere
 eztabaida
 eztabaidagai
 eztabaidagarri
 eztabaidatu, eztabaida(tu), eztabaidatzen. *du* ad.
 eztainu
 eztainuztatu, eztainuzta, eztainuztaten.
du ad.
 eztanda
 eztarri
 eztegu *Bizk.* 'ezteiak'
 eztei pl.
 ezteiliar
 ezten
 ezteindun
 eztenka
 eztenkada
 eztenkatu, eztenka(tu), eztenkatzen. *du*
 ad.
 eztera* e. geztera
 ezti 1 iz.
 eztitan (izan...)
 ezti 2 izond.
 eztialdi
 eztiarazi, eztiaraz, eztiarazten. *du* ad.
 eztigailu
 eztiagarri izond. eta iz.
 eztikeria
 ezтики
 eztitasun
 eztitu
 eztitu, ezti(tu), eztitzen. *da/du* ad.
 eztul
 eztul(-)belar *Tussilago farfara*
 eztul egin
 eztulka
 ezune *Bizk.* 'ezaldia'
 ezurte
 ezuste
 ezustean
 ezusteko izlag. eta iz.: *galerna eta zurrunbiloa ditu ezusteko lagun; sekulako ezustekoa etorri zaie gainera.*

F

f (efe)

fa 'musika nota'

faboratu, fabora, faboratzen. *du ad. Zah.*

h. fabore egin, mesede egin

fabore

-en fabore

-en faboretan

fabore egin

faborez

fabrika

fabrikatu, fabrika(tu), fabrikatzen. *du ad.*

fabrikatzaile

facsimile edo faksimile

fagoratu* e. fabore egin

fagore* e. fabore

fagot *Mus.*faisai *Phasianus colchicus*

faksimile edo facsimile

faktore

faktura

fakultate

falta

falta egin

falta gabe

falta izan, faltako. *da eta du ad.*

faltadun

faltarazi, faltaraz, faltarazten. *du ad.*faltatu, falta(tu), faltatzen. 1 *du ad.* 'huts egin'. 2 *da ad.* 'falta izan'

faltsu

faltsukeria

faltsuki

fama

famatu 1, fama(tu), famatzen. *du ad.* 'goraipatu'

famatu 2 izond. 'ospetsua'

familia

familiarte

familiarteko

fanatiko

fanatismo

fandango

fanfarre

fantasia

fantasma

faraoi

fardel

faringitis *Med.*

fariseu

farmakologia *Med.*

farmazia

faroera (hizkuntza)

fase

fatalista

fauna

fauno

fax

faxismo

faxista

fede

ene fedea

fede eman

fede on

fededun

fedegabe izond.

fedegabeko

fedegabetasun

federal: *Alemaniko Errepublikak Federala.*

federalismo

federalista

federatu, federa, federatzen. *da ad.: Mikronesiako Estatu Federatuak.*

federazio

feldespato

feminismo

feminista

fenix

feniziera (hizkuntza)

fenomeno

ferde* e. berde

fereka

ferekaldi

ferekatu, fereka(tu), ferekatzen. *du ad.*

ferekatzaile

feria

fermu *Ipar.* 'irmoa'

ferra

ferratoki

ferratu, ferra(tu), ferratzen. *du ad.*

ferratzaile

ferreta *Ipar.* 'edarra, suila'

fiesta

festazale

fetu 'umekia'

feudal

feudalismo

fida izan. *Ipar. du ad.* 'fidatu'

fidagaitz

fidagaiztu, fidagaitz/fidagaiztu, fidagaiz-
ten. *da/du ad.*

fidagarri

fidagarritasun

fidakor

fidantzia 'uste ona'

fidatu, fida, fidatzen. 1 *da ad.:* zeure in-
darretan soilik fidatzen zara. 2 *du ad.:*
ez diozu berritsuari sekreturik fidatzen.

fidel

fidelitate

fidelki

fideltasun

fideo *Heg.*

fier *Ipar. eta Naf.*

fierki *Ipar.*

figura

fijiar (herritarra)

fikzio

filantropia

filantropiko

filantropo

filarmoniko

filatelia

filateliko

filatelist

filipinar (herritarra)

film

filmatu, filma, filmatzen. *du ad.*

filmoteka 1 'mikrofilmen biltegia'. 2* e.
zinemateka

filologia

filologiko

filologo

filosofia: *filosofia sistemak.*

filosofiko

filosofo

fin 1 iz.

fin gaitz egin

fin 2 izond.: *langile fina; fin jokatu, ibi-
li.*

final *Kirol.*

final-laurden

final-zortziren

finalaurreko *Sin. finalerdi*

finalerdi *Sin. finalaurreko*

finalista

finantza: *finantza arazoak.*

findu, fin(du), fintzen. *da/du ad.:* petro-
lio*a* findu.

fini izan *Ipar. da/du ad.* 'amaitu, buka-
tu'

finitu, fini, finitzen. *Ipar. da/du ad.*
'amaitu', 'bukatu'

finkagarri 'finkatzen duena'

finkarazi, finkaraz, finkarazten. *dio ad.*

finkatu, finka, finkatzen. *du ad.:* Saulek
bere erregetza finkatu zuenean; zango-
ak non finkatzen zituen ikusi ere gabe;
bere egoitza Bilbon finkatzeko; *Do-
nostian finkatu dira e. Donostian ko-
katu dira.

finkatzaile

finki *Ipar.* 'fermuki, irmoki'

finko izond.

finkotasun

finlandiar (herritarra)

finlandiera (hizkuntza) *Sin. suomiera*

fintasun

fio izan *Gip. da ad. Lgart.* 'fidatu'

fiordo

firrinda *Ipar.*

firrindan

firu* e. **piru**

firurika *Ipar.*

firurikatu, firurika(tu), firurikatzen.
Ipar. da/du ad. 'birarazi'

fisika

fisikari iz.

fisiko izond.

fisiologia

fisiologiko

fisioterapia

fite *Ipar. eta Naf.*

fits

fitsik

fitxa

fitxategi

flakarazi, flakaraz, flakarazten. *Ipar. du*
ad. 'ahularazi'

flakatu, flaka, flakatzen. *da/du* ad. 1 *Batez ere Ipar.* 'ahuldu'. 2 *Heg.* 'argaldu'

flakezia

flakia *batez ere Gip. Herr.*

flako *Batez ere Ipar.* 'ahula'

flakotasun

flanela

flasko

flauta

flautista

flebitis

fleitean izan. *Ipar. da* ad. 'sasioan izan':

pilotari hori fleitean da egun.

flexio *Gram.*

floka *Ipar.*

flora *Sin. landare*

florin (dirua)

fluor

fluoreszentzia

fobia

foka *Fam. Phocidae. Sin. itsas txakur*

foku

folklore

fondo h. funts

fonema

fonetika

fonetiko

fongafaletar (herritarra)

fonologia

fonologiko

foral

forja

forjari

forma

formal 1 'formazkoa, formari dagokiona'. 2 *Heg. Herr.* 'zintzoa'

formaldatu, formalda, formaldatzen. *da/du* ad.

formaldu, formal(du), formaltzen. *Heg. da/du* ad. *Herr.* 'formal, zintzo bihurtu'

formalismo

formalizatu, formaliza, formalizatzen. *du* ad.

formatu 1, forma(tu), formatzen. *da/du* ad.

formatu 2 iz.

formazio

formula

formulatu, formula(tu), formulatzen. *du* ad.

fortuna 'zoria'

fortunatu, fortuna(tu), fortunatzen. *da* ad. *Lgart.* 'gertatu, suertatu': *fortunatu da horien etxetik dama gazte bat joatea.*

foru

Foru Aldundi

Foru Diputazio

Foru Erkidego: *Nafarroako Foru Erkidegoa.*

foruzale

foruzaletasun

fosfato

fosforeszentzia

fosforo

fosil

fosildu, fosil(du), fosiltzen. *da/du* ad.

foto

fotoelektriko

fotoelektrizitate

fotografia

fotografiatu, fotografia(tu), fotografia-tzen. *du* ad.

fotografiko

fotografo

fotoi *Fis.*

fotokonposaketa* e. **fotokonposizio**

fotokonposizio

fotokopia

fotometro

fragata

fraide

fraidegai

fraidego *Ipar.*

fraidetu, fraide(tu), fraidetzen. *da* ad.

fraidetza

fraile* e. **fraide**

fraka* e. **praka**

frakzio

frakzionario

framazon *Ipar.* 'masoia'

franela* e. **flanela**

frango* e. **franko**

franko 1 zenb.: *duela franko urte; etxe frankotan ikusten den gauza; isurarazi diote negarra franko.*

frankotan: *frankotan esana.*

franko 2 'antzinako Frantziako herritarra'
frantses 1 (herritarra) *Sin. frantziar. 2*
 (hizkuntza)
frantses(-)belar 'alpapa, luzerna'
frantses(-)porru 'zaincuria'
frantximant *Ipar. Pei.*
frantziar (herritarra) *Sin. frantses*
frantziskotar
freetowndar (herritarra)
freno
 frente* e. **fronte**
freskagarri
freskatu, freska, freskatzen. *da/du ad.*
fresko
freskotasun
freskura: *goizeko freskuran.*
frijiarazi, frijiaraz, frijiarazten. *dio ad.*
frijitu, friji, frijitzen. *du ad.*
frikari *Hizkl.*
frixtan *Ipar. 'bat-batean'*
froga 'zerbait egia dela finkatzeko edo egiaztatzeko balio duena': *euskararen antzinasunaren frogarik ez dute aurkitu han; *liburuaren lehen frogak e. liburuaren lehen probak.*
frogabide
frogaegin izond. 'ezin frogatuzkoa'
frogagarri
frogantza
frogarazi, frogaraz, frogarazten. *dio ad.*
frogatu, froga(tu), frogatzen. *du ad.: argudio egokiak erabili zituen haurraren aita zela frogatzeko; *lagunak frogatzeko esan zuen hori e. lagunak probatzeko esan zuen hori.*
 frogeta* e. **probeta**
fronte
frontoi 1 'arkitekturan erabilia'. 2 h. **pi-lotaleku**
fruitu
fruitutsu
fruta *Heg.*
 frutu* e. **fruitu**
fuel(-)olio
fuera *Herr. 'alde!, kanpora!'*
fuga 'musika-mota'
fula (hizkuntza)

fundamentu
fundatu, funda, fundatzen. *du ad.*
fundatzaile
fundazio
fundiarazi, fundiaraz, fundiarazten. *du ad. 'suntsiarazi'*
funditu, fundi, funditzen. *da/du ad.*
 1 *bonbilla funditu h. bonbilla erre.*
 2 *Ipar. 'hondatu, desegin, suntsitu'*
funikular
funsgabe izond.
funsgabekeria
funsgabeki
funsgabetasun
funki *Ipar. 'benetan'*
funts 1 'zerbaiten muina, oinarria'.
 2 'pertsonek ganora'. 3 (finantzetan-eta erabiltzen dena): *maileguaren funtsa eta korrituak.* 4 'lur ondasuna'
funtsian
funtssezko
funtssezkotasun
funtzio
funtzional
funtzionamendu
funtzionario
funtzionatu, funtziona, funtzionatzen. *du ad. (nor kasurik gabea): makina horrek ez du funtzionatzen = makina horrek ez du lan egiten, makina hori ez dabil.*
furfuria *Ipar. 'haserrea': nahi bezainbat furfuria eta zalaparta.*
furfurian: *badoaz furfurian.*
furia
fuselaje
fusible
fusil
fusilarazi, fusilaraz, fusilarazten. *du ad.*
fusilatu, fusila, fusilatzen. *du ad.*
fusilatze
futbol
areto(-)futbol (lagunartean *futbito* deitzen zaio)
futbol(-)zelai
futbolari
 futbolin* e. **mahai(-)futbol**
futxo *Ipar. (harridura adierazteko)*

G

g (ge)

g 'gramo' ren sinbolo nazioartekoa

gabardina

gabarra

gabe: *argirik gabe; argi gaberik; argi gabe.*

gabezia

gabi

gabirai *Accipiter nisus*gabon *Heg.* 1 'gau on!'. 2 pl. 'Eguberriak'

Gabon(-)egun

Gabon(-)eske

Gabon(-)gau

Gabon(-)kanta

Gabon zahar

gabondar (herritarra)

gaboronetar (herritarra)

gaelera (hizkuntza) *Sin. gaeliko*gaeliko (hizkuntza) *Sin. gaelera*gai: *zenbait gaitan aditua* (instrumentalean -e- hartzen du: *edozein gaiez mintzatu*).gai izan *da ad.*

gailen

gailendu, gailen(du), gailentzen. *da/du ad.*

gailur

gailurreratu, gailurrera, gailurrerutzen. *da/du ad.: eguerdirako gailurreratu dira mendizaleak.*gailurtu, gailur(tu), gailurtzen. *du ad.: haren idazkietan gailurtzen den gaia.*

gain 1 iz.

-az gain

-en gain: *bere gain hartu zuen lana.*

-en gainean '-i buruz'

gain behera adlag.

gainean

gainez(ka) egin

gainez gain ibili, joan

gainez gain irabazi *Ipar.* 'erraz irabazi': *gainez gain irabazi zuten.*

gain 2 iz. 'esne gaina'

gainalde

gainazal

gainazpikatu, gainazpika, gainazpikatzen. *du ad.*

gainbalio

gainbegiratu 1, gainbegira, gainbegiratzen. *du ad.*gainbegiratu 2 iz.: *gainbegiratu bat eman, egin.*gainbehera iz.: *erromatar inperioaren gainbehera.*

gainbide

gaindegi

gaindi iz. eta izond.

-n gaindi postpos.: *elkarrekin zebiltzan Galilean gaindi.*

-z gaindi postpos.

gaindi egin

gaindiarazi, gaindiaraz, gaindiarazten. *Ipar. du ad.*

gaindura

gaindika adlag.

gainditu, gaindi(tu), gainditzen. *du ad.*gaindu, gain(du), gaintzen. *du ad. h.*

gainditu

gaineko 1 *Ipar.* 'soinekoa'. 2 *Heg.* 'otordu batean sarreraren ondoko jakia'

gainera adlag.

-z gainera postpos.: *euskaraz ongi ikasteaz gainera, lan ikaragarria egin zuelako.*

gainerako

gainerakoan

gainerateko *Ipar. h. gainerako*gaineratu, gainera(tu), gaineratzen. *da/du ad.*

gainezka

gainezka egin

gaingiroki

ganka

gankarga

gankatu, ganka(tu), gankatzen. *du ad.* 'arra emearen gainean jarri'gainontzean *Gip.* eta *Naf. h. gainerakoan*gainontzeko *Gip.* eta *Naf. h. gainerako*

gainzurikeria

gainzuritu, gainzuri, gainzuritzen. *du ad.*

gaiso* e. gaixo

gaitasun
gaitu, gai(tu), gaitzen. *da/du* ad.
gaitz 1 iz.
gaitz egin
gaitz erdi adlag.
gaitz erran, gaitz erraten. *Ipar.*
gaitz esan, gaitz esaten
gaitz 2 izond.
gaitz iritzi
gaitzaldi
gaitzeko *Ipar. izlag.:* gaitzeko arrakasta izan zuen.
gaitzerizko *Jas.*
gaitzeru
gaitzesgarri
gaitzesle
gaitzespen
gaitzetsi, gaitzets, gaitzesten. *du* ad.
gaitzi izan *Ipar. zaio* ad.: *deus ez zaio hain gaitzi nola eskergabekeria.*
gaitzikor *Ipar.*
gaitzitu, gaitzi(tu), gaitzitzen. *Ipar. da/zaio* ad.: bikarioaren jokoa biziki gaitzitu zaitzaion *Oxalderi.*
gaitzizen
gaitzuru* e. **gaitzeru**
gaixo 1 iz. eta izond. 'eria'. 2 izond. 'errukarria'
gaixoaldi
gaixobera 'erikorra'
gaixotasun
gaixotegi
gaixoti 'erikorra'
gaixotu, gaixo(tu), gaixotzen. *da/du* ad.
gaizbera
gaizgabe izond.
gaizki 1 adlag. 2 iz.: *ongiaren eta gaizkiaren arbola.*
gaizkiagotu, gaizkiago(tu), gaizkiagotzen. *da/du* ad.
gaizkile
gaizkin
gaizkinahi iz.: *onginahia eta gaizkinahia.*
gaizkitu, gaizki(tu), gaizkitzen. *da/du* ad.: *gaixoa gaizkitu egin da.*
gaizkoatu, gaizkoa, gaizkoatzen. *da/du* ad. *Jas.:* *zauria gaizkoatu zaio.*
gaizo *Ipar. Adkor.* 'errukarria': *gaizo ni!*

gaizpide
gaiztagin
gaiztakeria
gaiztasun 'zaitasuna'
gaizto
gaiztoarazi, gaiztoaraz, gaiztoarazten. *du* ad.
gaiztoki adlag.
gaiztotasun
gaiztozu, gaizto(tu), gaiztotzen. *da/du* ad. 1 'gaizto bihurtu'. 2 '(zauria) gaizkitu'
gajo *Gip.* (emakumezkoei dagokie)
gakatu* e. **gakotu**
gako *Ipar.* 'giltza'
gakotu, gako(tu), gakotzen. *Ipar. du* ad. 'giltzatu, giltzaz itxi'
galai
galaiiki
galaitasun
galanki
galanperna *Cystoderma sp.; Lepiota sp.*
galant
galanto *Bizk.*
galarazi, galaraz, galarazten. *du* ad. 1 'eragotzi'. 2 'galtzera behartu'
galarazpen
galauts
galaxia
galbahe
galbide
galburu
galda
galdara
galdatu, galda, galdatzen. *du* ad. 1 'goritu'. 2 *Ipar.* 'galdegin; eskatu'
galde 1 'galdera, itauna'. 2 *Ipar.* 'eskaera'
galde-erantzunak
galdearazi, galdearaz, galdearazten. *dio* ad.
galdegai
galdegile
galdegin, galdegiten. *du* ad. 1 'galdetu'. 2 *Ipar.* 'eskatu'
galdeginarazi, galdeginaraz, galdeginarazten. 1 *dio* ad. 2 *Ipar. du* ad. 'eskarazi'
galdeikur* e. **galdera(-)marka**
galdekatu, galdeka, galdekatzen. *du* ad.

galdeketa
galdekizun
 galdemarka* e. **galdera(-)marka**
galdera
galdera(-)marka
galdetu, galde(tu), galdetzen. *du* ad.
galdetzaille
galdez
 galde-zeinu* e. **galdera(-)marka**
galdezka
galdu, gal, galtzen. *da/du* ad.
galdu-gordean 1 'galtzeko zorian'.
 2 'noraeezan, helbururik gabe'
galdukeria
galego (hizkuntza) *Sin.* **galiziera**
galeper *Coturnix coturnix*
galera 1 'galtzea'
galera 2 (itsasontzi-mota): *galeretara*
kondenatua.
galeria
galerna
galga
galga eman
galgarau
galgarri
galgatu, galga(tu), galgatzten. *du* ad. 'gal-
 ga eman'
galjar (herritarra)
galipot *Sin.* **brea**
galiziar
galiziera (hizkuntza) *Sin.* **galego**
galkatu, galka, galkatzen. 1 *du* ad. 'mu-
 kuru bete'. 2* e. **kalkatu**
galkor
galeoi 1 'neurri unitatea'. 2 'xingola'
galsoro 'gari soroa'
galtza pl.
galtzada
galtzadun
galtzaille
galtzamotz pl.
galtzar 'altzoa'
galtzarbe
galtze
galtzerdi
galzori
galzorian
gambiar (herritarra)
gamelu *Camelus bactrianus*

ganadu
ganbara *Heg.* 'teilatueko solairua'
ganbela
ganbelu *Lgart.* 'kirtena, inozoa'
ganbera 1 *Ipar.* 'logela'. 2 *Admin.:* *di-
 putatuen ganbera; merkataritza gan-
 bera; ganbera musika.*
ganbil *Sin.* **konbexu**
gandor
gandu
gandutu, gandu(tu), gandutzen. *da/du*
 ad.
ganer *Ipar.* 'ganbara'
ganga *Anat., Arkit.*
gangar *Bizk.* 1 iz. 'gandorra'. 2 izond.
 'ergela, harroa'
gangarkeria *Bizk.*
gangrena
ganibet
ganora
ganoraz
ganorazko
ganoragabe izond.
ganoratsu
gantz
gantzuz
gantzadura
gantzugailu *Jas.* 'gantzua, ukendua'
gantzutu, gantz(u), gantzutzen. *du* ad.
gapirio
gapoin *Ipar.* h. **kapoi**
gar 1 (suarena). 2 *Irud.* h. **kar:** *zure amo-
 dioaren kar saindua.*
gara-1 'arbiaren eta beste landare ba-
 tzuen zurtoina'
gara-2* *Ipar.* e. **geltoki**
garabi
garagar
garagardo
garagardotegi
garagarril 1 *Gip.* eta *Naf.* h. **ekain.**
 2 *Bizk.* h. **uztail**
garai 1 iz.: *Rubensen garaiko poeta.*
 2 izond.: *Normandia Garaia; Alpe Ga-
 raiak.*
garaiz
garaiarazi, garaiaraz, garaiarazten. *dio*
 ad.
garaiera: *garaiera handiko mendi bat.*

garaiezin izond.
garaikide
garaikunde
garaile
garaipen
garaitasun: *zure arimaren handitasun eta garaitasuna.*
garaitia *Ipar. Jas.* 'garaipena'
garaitiko *Ipar.* izlag. 1 'gainerakoa'.
 2 'goi(ti)koa'
garaitu, garai(tu), garaitzen. *du* ad.
garaitza *batez ere Bizk.* 'garaipena'
garaitzaile
garaje
garandu, garan, garantzen. *Bizk. du* ad.
 'aleak kendu'
garaño
garapen
gararazi, gararaz, gararazten. *du* ad.
garatu, gara, garatzen. *da/du* ad.
 garatxa* e. **garatxo**
garatxo
garatzaile
garau: *gaurik ere ez da gelditu. Sin.*
ale, bihi
garautegi
garba 'garrama, tresna'
garbai *Bizk.* 'damua'
garbaitu, garbai(tu), garbaitzen. *Bizk. da*
 ad. 'damutu'
garbantzu h. **txitxirio**
garbatu, garba(tu), garbatzen. *du* ad.
 'lihoa zehatu'
garbi izond. eta adlag.: *garbi azaldu*
digu auzia.
argi eta garbi
garbi-ikuzi iz.
garbialdi
garbiarazi, garbiaraz, garbiarazten. *du*
 ad.
garbigailu
garbigarri
garbikeria
garbiketa: *etxeko garbiketak egiten ari*
da; garbiketak egiteko ontziak.
garbiki *Ipar.* 'garbi'
garbikunde
garbiontzi
garbiro

garbitasun
garbitegi
garbitoki *Erl.:* *garbitokiko arimen bederatzaurrena.*
garbitu, garbi(tu), garbitzen. *da/du* ad.
garbitzaile
garbizale
garbizalekeria
garbizaletasun
 gardabera* e. **kardabera**
garden
gardendu, garden(du), gardentzen. *da/du*
 ad.: *ura gardendu zenean, garbi agertu zen hondoa.*
gardenki adlag.
gardentasun
 gardu* e. **kardu**
garesti
garestiarazi, garestiaraz, garestiarazten.
du ad.
garestitasun
garestitu, garesti(tu), garestitzen. *da/du*
 ad.
garestitze iz.: *bizimoduaren garestitzea.*
gari
garil h. **uztail**
 garitxa* e. **garatxo**
garizuma
garmin
garmindu, garmin(du), garmintzen.
da/du ad.
garo 1 *Gip.* 'ira, iratzea'. 2 *Bizk.* 'ihintza'
garondo
garraiarazi, garraiaraz, garraiarazten.
dio ad.
garraiatu, garraia, garraiatzen. *du* ad.
garraio
garraiovide
garraiolari
garrantzi
garrantzizko
garrantzitsu
garrasi
garrasi egin
garrasika
 garraska* e. **karraska**
garratz
garrazkeria
garrazki

- garraztasun**
garraztu, garratz/garraztu, garrazten.
da/du ad.
garreztatu, garrezta, garreztatzen. *du* ad.
 gartsu* e. **kartsu**
 gartsuki* e. **kartsuki**
 gartsutasun* e. **kartsutasun**
gartu, gar(tu), gartzen. *da/du* ad.
gartxu izond. 'jan-edan urrikoa'
 gartzela* e. **kartzela**
garun
garundegi
garuntxo
gas
 gas(-)hodi
 gasa* e. **gaza**
gasbide
gasdun
gaskoi
gasna *Lap.* eta *BNaf.* h. **gazta**
 gasoil* e. **gasolio**
gasolina
 (gasolina) zerbitzugune
gasolindegia h. (gasolina) zerbitzugune
gasolio
gastarazi, gastaraz, gastarazten. *du* ad.
gastatu, gasta, gastatzen. *da/du* ad.
gastatzaile
gasteropodo *Biol.*
gastronomia
gastu
gatazka
gatazkatsu
gatibatu, gatiba, gatibatzen. *du* ad.
gatibu
gatibualdi
gatibutasun
 gatilu* e. **katilu**
gatu *Ipar.* h. **katu**
gatz
 gatza bota
 gatza eman
gatzaga
gatzagi
gatzarazi, gatzaraz, gatzarazten. *du* ad.
gatzatu 1, gatza, gatzatzen. *da/du* ad.
gatzatu 2 iz. *Bizk.*
gatzdun
gatzemaile
gatzgabe izond.
gatzil izond.
gatzobi
gatzontzi
gatzozpindu iz.
gatzun
 gatzun(-)aska
gau (deklinabide berezia *du*: *gauk*, *gauri*, *gauren*, *gauez* mugagabeen, eta *gauean*, *gaueko*, *gauetik*, *gauera* singularrean)
gauaz
gau(-)eskola
gau eta egun
gau(-)lore *Mirabilis jalapa*
gau(-)mahai
gau on
gauraldi
guario
gaubeila
gaunenara *Ipar.* 'saguzarra'
gauerdi
gauero
gaupasa iz.
gaur
 gaur egun
gaur egunean
gaurko 1 izlag.: *gaurko lanak*. 2 adlag.: *gaurko egin behar genuen hori*.
gaurkoan adlag. h. **gaur**
gaurko egunean
gaurko egunez
gaurkoz
gaurdaino
gaurdanik
gaurgero
gaurgoitik *Ipar.* 'gaurdanik'
gaurkotasun
gaurkotu, gaurko(tu), gaurkotzen. *da/du* ad.
gautar
gautu, gau(tu), gautzen. *da/du* ad.
gautxori
gauza
 gauza izan. *da* ad.
gauzaez *Bizk.* izond.
gauzain
gauzaki
gauzatu, gauza(tu), gauzatzen. *da/du* ad.

gaza 'ehun mota'
gazela *Gazella*
gazi
 gazi-geza
 gazi-goza
gazigarri iz.
gaziki 1 adlag, 2 iz.
gazitasun
gazitu, gazi(tu), gazitzen. *da/du* ad.
 gazna* e. **gasna**
gazta
gaztagile
gaztagintza
gaztaina
gaztainadi
gaztainondo *Castanea sp.*
gaztanbera
gaztandegi
gztangin *Bizk.* 'gaztagilea'
gaztaro
gazte
 gaztean *Ipar.*
 gazterik
 gaztetan *Heg.*
gaztedi h. **gazteria**
gaztelania (hizkuntza) *Sin.* espainiera
gaztelera h. **gaztelania**
gaztelu
gazteria
gaztetasun
gaztetu, gazte(tu), gztetzen. *da/du* ad.
gztetxo
 gztigar* e. **astigar**
gztigatu, gztiga, gztigatzen. 1 *dio* ad.
 'abisatu, ohartarazi'. 2 *Ipar. du* ad. 'zi-
 gortu'
gztigu 1 'abisua'. 2 *Ipar.* 'zigorra'
gatur: *gztari gztura atera. Odol gztu-
 ra.*
ge "g" letraren izena
gedar* e. **kedar**
gehi 'eragiketa sinboloaren deitura'
gehiago
 are gehiago
 ezin gehiagoan
 gehiagoko(rik) gabe
 gehiagorik
 gehiagotan
gehiagotasun

gehiagotu, gehiago(tu), gehiagotzen. *du*
 ad.
gehiagi
 gehiagitan
 gehiagizko
gehiagikeria
gehiagitxo
gehiagixko
gehien 1 izond. 'nagusia': *etxeko gehie-
 na; seme gehiena.* 2 adlag.
 gehiene(t)an
 gehienez (ere)
 gehienik
gehienbat
gehiengo
gehientsu adlag.
gehiigarri
gehikuntza
gehitu, gehi, gehitzen. *da/du* ad.
gehitxoago
gehixeago
 gei* e. **gai**
gela
gelakide
gelari
gelatina
gelatzar
gelaxka (erleena)
gelbera
geldi
 geldi egon
 geldi-geldi
geldialdi
geldiarazi, geldiaraz, geldiarazten. *du*
 ad.
geldiera
geldigarri izond.
geldika 'apurka, pittinka'
geldirik
 geldi-geldirik
geldiro
 geldi(ro)-geldiro
gelditasun
gelditu, geldi, gelditzen. *da/du* ad.
geldiune
geldo
geldoki adlag.
geldotasun
geldotu, geldo(tu), geldotzen. *da/du* ad.

geltoki: *tren-geltokia, autobus-geltokia.*
general* e. **jeneral**
genero
genetika
genetiko
genitibo
genoma
geodesia
geografia
geografiko
geografo
geologia
geologo
geometria
geometriko
georgetowndar (herritarra)
georgiar (herritarra)
georgiera (hizkuntza) *Sin. kartveliera*
gerpardo *Acinonyx jubatus*
geraldi
geraleku
geranio *Geranium sp.*
gerarazi, geraraz, gerarazten. *du ad.*
geratu, gera, geratzen. *da/du ad.*
gerba ‘intxaurrondo, urritzondo edo gazingainondoaren lore arren multzo zintzilikaria’
gereta* e. **kereta**
gerezi
gereziondo *Prunus avium*
geriza
gerizatu, geriza(tu), gerizatzen. *da/du ad.*
gerizpe
gerizpetu, gerizpe(tu), gerizpetzen. *da/du ad.*
gerla *Ipar.*
gerlari *Ipar.*
gerli
gernu
gernu(-)debeku: *gernu debekutik operatu dute.*
gero
eta gero (partizipioaren ondotik erabiltzen da, ez izenaren ondotik: *bilera bukatu eta gero etxera abiatu ziren; *bilera eta gero e. bileraren ondoren*)
-(e)z gero
geroago

geroagoko
geroago eta ...-ago
gero eta ...-ago
geroko 1 izlag.: *geroko bizitza.* 2 adlag.: *egitekoak geroko utzi.*
gerora
gerorako
geroztik(ak)o
geroaldi
gerok *gu* izord.aren era indartua
gerotxoago
geroxeago
geroztik
gerra
gerra(-)gizon h. **gerrari**
gerraontzi
gerrari
gerrate (gerra jakin bat edo gerra-denbora adierazteko): *bake-denboran eta gerratean.*
gerren
gerri 1 ‘giza gorputzaren zatia’. 2 ‘zuhaitz-enborra’
gerrialde
gerrikatu, gerrika, gerrikatzen. *da/du ad.*
gerriko iz.
gerrilla
gerrillari
gerruntze *Sin. kortse*
gertaberritu, gertaberri, gertaberritzen. *du ad. Jas.*
gertaera
gertakari
gertaketa ‘prestaketa’
gertakizun
gertakizun egon
gertaldi
gertaleku
gertarazi, gertaraz, gertarazten. *du ad.*
gertari
gertatu, gerta, gertatzen. *da/du ad.*
gerta ala gerta
zer gerta ere
gertu 1 adlag. ‘prest’. 2 adlag. eta izond. ‘hurbil’
gertu egon
gertuera ‘prestaera’
gerturatu, gertura(tu), gerturatzen. *da ad.*

gerturik
gertutasun
geruza
gesal
gesaldu, gesal(du), gesaltzen. *da/du* ad.
 ‘(elurra) urtu’
geu *gu* izord.aren era indartua
geun *Bizk.* iz. 1 ‘amaraun handia’. 2 ‘lau-
 soa’
geundu, geun(du), geuntzen. *Bizk. da/du*
 ad. ‘lausotu, gandutu’
geure
geureganatu, geuregana(tu), geuregana-
 tzen. *du* ad.
geurekoi
geuretu, geure(tu), geuretzen. *du* ad.
geurtz *Jas. Zah.* ‘datorren urtean’
geza
 gazi-geza
gezatu, geza(tu), gezatzen. *da/du* ad.
gezi
geztera
gezur
 gezur-jario iz. eta izond.
 gezurra esan/erran
 gezurretan
gezurrezko
gezurrontzi izond.
gezurtagen
gezurtarazi, gezurtaraz, gezurtarazten.
dio ad.
gezur tatu, gezurta, gezur tatzen. *du* ad.
gezur ti
ghanatar (herritarra)
gia (haragiarena)
gibel 1 ‘atzea’. 2 ‘erraia’
 gibel(-)asmo
gibelalde
gibelamendu
gibelarazi, gibelaraz, gibelarazten. *du* ad.
gibelatu, gibela, gibelatzen. *da/du* ad.
gibelondo ‘ondorioa’
gibelori
gibelurdin *Russula virescens*
giboi *Hylobates sp.*
gida 1 ‘gidaria’. 2 ‘gidaritza’
gidabaimen
gidarazi, gidaraz, gidarazten. *du* ad.
gidari

gidaritza
gidatu, gida(tu), gidatzen. *du* ad.
gidatzaile
gider
gihar
 giharre* e. **gihar**
gihartsu
gihartu, gihar(tu), gihartzen. *da/du* ad.
gila
gilbor
giltza
 giltza(-)hitz
giltzadura
giltzape
giltzapetu, giltzape(tu), giltzapetzen. *du*
 ad.
giltzari
giltzarri
giltzatu, giltza(tu), giltzatzen. *du* eta *da* ad.
giltzurrun
gillotina
gillotinatu, gillotina(tu), gillotinatzen. *du*
 ad.
gimnasia h. **gimnastika**
gimnasio
gimnastika
gimnospermo
gin
ginarra *Bizk.* ‘txilarra’
ginbail
ginbaildun
ginbalet
 ginda* e. **ginga**
gineaberriar (herritarra)
gineabissautar (herritarra)
ginear (herritarra)
 ginebra* e. **gin**
ginekologia
ginekologo
ginezeo
ginga
gingil
gingondo *Prunus cerasus*
ginoan *Bizk.* ‘neurrian, heinean’: *ahal*
dugun ginoan saiatuko gara lana bu-
rutzen.
giputz 1 ‘gipuzkeraz mintzatzen dena’.
 2. ‘gipuzkoarra’
gipuzkera

gipuzkoar (herritarra)

girgil 'xingola'

girgileria

girgilu 'presoak lotzeko burdina'

girstino *Lap.* eta *BNaf.* 'kristaua'

girstinoki *Lap.* eta *BNaf.* 'kristaui'

girstinotasun *Lap.* eta *BNaf.* 'kristautasuna'

girstinotu, girstino(tu), girstinotzen.

Lap. eta *BNaf. da/du ad.:* 'kristautu'

giro

giro egon

giro izan. *da ad.*

giroskopio

girotu, giro(tu), girotzen. *da/du ad.*

girtain *Ipar.* h. **gider**, **kirten**

girten* e. **kirten**

gisa

-en **gisako**

-en **gisán** postpos.

-en **gisara** postpos.

-en **gisaz** postpos.

gisako izond. '(pertsonez) egokia, atsegin-a'

gisats *Bizk.* h. **isats**

gisu *Ipar.* eta *Naf.* 'karea'

gisuki *Ipar.* eta *Naf.*

gisuztatu, gisuzta, gisuztazen. *Ipar.* eta *Naf. du ad.*

gitarra

gitarrista

gilxi* e. **gutxi**

gizabanako

gizaberri, gizaberri, gizaberritzen. *da/du ad.*

gizabete 'gizakiaren neurria'

gizabide

gizabidetsu

gizadi

gizagaixo

gizagajo* e. **gizagaixo**

gizagaldu

gizajale

gizajende

gizajo *Lgart.* 'gizagaixo'

gizaki

gizakume

gizalde batez ere *Ipar.* 'giza taldea'

gizaldi

gizaldra *Bizk.* 'giza taldea'

gizalege

gizarte

gizartekoi

gizartekotu, gizarteko(tu), gizartekotzen.

da/du ad.

gizarteratu, gizartera(tu), gizarteratzen.

da/du ad.

gizaseme

gizatasun

gizateria *Bizk.*

gizatxar

gizatxarkeria

gizatxartu, gizatxar(tu), gizatxartzen.

da/du ad.

gizen 1 izond. 2 iz.

gizenarazi, gizenaraz, gizenarazten. *du ad.*

gizendu, gizen(du), gizentzen. *da/du ad.*

gizenkor

gizentasun

gizeraile

gizon

gizondu, gizon(du), gizontzen. *da/du ad.*

gizonezko

gizongai

gizonkeria

gizonki adlag.

gizontasun

gizontxo

gizotso

glizerina

gloria 'otoitz-izena' (beste adierazkizunetarako, ik. **aintza**, **loria**)

glosa

glukosa

goait *Ipar.* 'zain, erne, adi'

goaitan 'zelatan'

goaitatu, goaita, goaitatzen. *Ipar. du ad.*

1 'zain egon': *goaitatzen zaitut.*

2 'zaindu'

goarda* e. **guarda**

goardazibil* e. **guardia zibil**

goardia* e. **guardia**

gobada 'lixiba'

gobnadore

gobnarnendu

gobnarnari

gobnarnatu, goberna, gobernatzen. 1 *du*

ad.: *herrialde bat gobernatu; bere artaldea ongi gobernatzen duena.* 2 *da*

ad. 'jokatu, portatu'

- gobernatzaile**
gobernu
godalet *Ipar.*
godalet(-)dantza
godo
gogabera izond.
gogaide
gogaidetasun
gogaikarri
gogait egin
gogait eragin
gogaitarazi, gogaitaraz, gogaitarazten.
du ad.
gogaitu, gogait, gogaitzen. *da/du ad.*
gogaldi
gogamen
goganbehar *Jas.*
goganbehartu, goganbehar(tu), goganbehartzen. *da ad. Jas.*
gogapen
gogara adlag.
-en gogara
gogarte
gogartetsu
gogatu, goga, gogatzen. *batez ere Zub. du ad.* ‘norberaren iritzira erakarri’
gogo
gogo(a) hartu
gogoak eman
gogoan hartu
gogoan erabili
gogo eman
gogo izan: *egin gogo dut.*
gogo(-)jardun iz.
gogoz kontra
gogoangarri
gogobete, gogobetetzen. *da/du ad.* (*nor kasua beti pertsona*): *norbait zerbaitekin / zerbaitez gogobete da; zerbaitek norbait gogobetetzen du.*
gogobetegarri
gogobeteko izlag.
gogoeta
gogoeta egin
gogoeta egon *Ipar.*
gogoetagarri 1 *Ipar.* ‘kezkgarria’.
 2 ‘gogoeta eragingarria’
gogoetatsu
gogoetatu, gogoeta(tu), gogoetatzen.
 1 *Ipar. da/du ad.* ‘kezkatu’. 2 *da ad.* ‘gogoeta egin’
gogoko izlag. eta izond.
gogoko izan. *da/du ad.:* *ikaste bihurriak zituen gogoko.*
gogor
gogor egin
gogor hartu
gogorrean
gogoragarri
gogorakizun
gogoramen
gogorarazi, gogoraraz, gogorarazten. *dio ad.*
gogoratu, gogora, gogoratzen. 1 *da/du ad.* ‘burura etorri, burura ekarri’: *ezin gogoratu naiz haren izenaz; gogora ezazu lehen zer esan dugun.* 2 *zaio ad.* ‘bururatu, otu’: *halako batean gogoratu zaio lan horri ekitea.*
gogorkeria
gogorki
gogorrazazi, gogorrazaz, gogorrazazten.
du ad.
gogortasun
gogortu, gogor(tu), gogortzen. *da/du ad.*
gogortxo
gogorxko
gogotik
gogotsu
gogoz
gogoz kontra
gogoz kontrako
gogozko
gohaindu, gohain, gohaintzen. *Ipar. da/du ad.* ‘gogaitu’
goi
goi(-)nafarrera
goi(-)maila
goiaingeru
goialde
goi-behe iz.: *kritikariak hartu dizkio poemari goi-beheak eta luze-laburrak.*
goibel
goibelaldi
goibelarazi, goibelaraz, goibelarazten.
du ad.
goibeldu, goibel(du), goibeltzen. *da/du ad.*

- goibeldura**
goibelkor
goibeltasun
goien izond. eta iz.
goiko
goilare* e. **koilara**
goipe* e. **koipe**
goitar
goitasun
goiti
goitiko
goiti-beheiti
goitiarazi, **goitiaraz**, **goitiarazten**. *du ad.* 'altzarazi'
goitika *Ipar.* adlag. eta iz.
goitika egin
goititu, **goiti(tu)**, **goititzen**. *Ipar.* eta *Naf.* *da/du ad.*
goitzen
goitu, **goi(tu)**, **goitzen**. *du ad.*
goiz
goizalde 'egunsentia' (**goizalde lanean eman dute e. goiza, goiz-partea...*)
goizdanik
goizerdi
goizero
goizik adlag.
goiztiar
goiztiri *Ipar.* 'egunsentia'
goiztxo
gol
goldaketa
goldatu, **golda**, **goldatzen**. *du ad.*
golde
goldelari
golf *Sin.* **kali(-)joko**
golko *Geogr.:* *Bizkaiko Golkoa; Liongo Golkoa.*
goma
gomendagarri
gomendatu, **gomenda**, **gomendatzen**.
 1 *du ad.:* *Salbatzaileak hitzez gomen-*
datu diguna. 2 *zaio ad.:* *zure errukiari*
gomendatzen natzaio.
gomendio
gomit h. gomit
gomitatu, **gomita**, **gomitatzen**. *du ad. h.*
gonbidatu
- gomuta**
gomuta izan. *du ad.:* *ez dut gomuta*
zer esan zidan.
gomutagarri
gomutarazi, **gomutaraz**, **gomutarazten**.
dio ad.
gomutatu, **gomuta(tu)**, **gomutatzen**.
da/du/zaio ad. 'oroitu': *oraindik ondo*
gomutatzen naiz horretaz; gomutatu
zuen ugazabaren esana; gomutatu zaio
ez dituela oraindik etxeko lanak egin.
gona
gona-barren: *gona-barrena hartu.*
gonadun
gonazale *Lgart.*
gonbidatu, **gonbida**, **gonbidatzen**. *du ad.:*
Mikelek bere festara gonbidatu nau.
gonbit
gonbito
gonburu *Bizk.* adlag. 'mukuru'
gonburu egin
gongoil
goniometro
gontz *Ipar.* pl. '(atearen) erroak'
gopor
gor
gora
azpikoz gora
gora jo
gorabehera: *eragozpen horiek gorabe-*
hera, aurrera egitea erabaki dute; go-
rabehera handiak izan dituzte.
gutxi gorabehera
goragale
goragarri
goraintzi: *etxekoei goraintzi; semeak go-*
raintziak igorri dizkigu.
goraipamen
goraipatu, **goraipa**, **goraipatzen**. *du ad.*
gorakada
goraki adlag.
goraldi
goraltxatu, **goraltxa**, **goraltxatzen**. *Ipar.*
du ad.
goranahi
gorapen 1 'goratzea'. 2 'ilgora'
gorarazi, **goraraz**, **gorarazten**. *du ad.*
gorarik *Ipar.:* *kopeta gorarik zebilen.*

goratasun 1 'garaitasuna': *Ama Birjinaren goratasuna*. 2 'garaiera, altuera'
goratik *Ipar*.
goratu, gora(tu), goratzen. *da/du* ad.
goratzaile
goratzapen
goraxko
gorazarre
gorbata
gorbatadun
gordailu
gorde, gordetzen. *da/du* ad.
gordean adlag.: *bekatariak eginagatik bekatu ustez gordean*.
gordearazi, gordearaz, gordearazten. *du* ad.
gordegarri 'babesgarria'
gordegia *Ipar*. 'ezkutalekua'
gordeka
 gorde-gordeka
 gordeketan
 kuku-gordeka
gordeleku
gordetegi
gordetzaile
gordezale
gordin
gordinik
gordindu, gordin(du), gordintzen. *da/du* ad.
gordinkeria
gordinki
gordintasun
goren
 gorenaz (ere) *Ipar*. 'gehienez ere'
 goreneko
 gorengo
goresgarri
goresle
goresmen
gorespen
goretsi, gorets, goresten. *du* ad.
gori
goriarazi, goriaraz, goriarazten. *du* ad.
gorila *Gorilla gorilla*
goritasun
goritu, gori(tu), goritzen. *du* ad.
gor-mutu
goroldio *Cl. Musci*

gorosti *Ilex aquifolium*
gorotz
goroztegi
gorporazio* e. **korporazio**
gorpu
gorputz
 gorputz(-)adar
 gorputz(-)enbor
gorputzaldi
gorpuzdun
gorpuzgabe izond.
gorpuzkera
gorpuzki iz. 'erlikia'
gorpuzkin* e. **gorpuzki**
gorpuztu, gorputz/gorpuztu, gorpuzten. *da/du* ad.
gorraize
gorrantz
gorrasta
gorreri
gorri
gorriarazi, gorriaraz, gorriarazten. *du* ad.
gorrikara
gorrimin
gorrina 1 'elgorria'. 2 'landareen gaitza'
gorringo
gorriño *Ipar*. 'gorrixka'
gorritasun
gorritu, gorri(tu), gorritzen. *da/du* ad.
gorriune
gorrixka
gorrizta
gorrotagarri
gorrotarazi, gorrotaraz, gorrotarazten. *du* ad.
gorrotatu, gorrota, gorrotatzen. *du* ad.
gorroto *Sin. herra*
 gorroto izan. *du/dio* ad.
gorte
gortina h. errezel
gortu, gor(tu), gortzen. *da/du* ad.
goru
 goruetan adlag.
gorulari
gosaldu, gosal, gosaltzen. *du (Heg.)* edo *da (Ipar.)* ad.
gosari
gose 1 iz. 2 izond.: *zerri goseak ezkurra amets*.

gose izan
goseak egon
gosebera *Liter.*
gosegarri: *elurra bere aroan asegarri, handik kanpoan gosegarri.*
gosekil *Bizk.*
goserik
gosete
goseti
gosetu, *gose(tu), gosetzen. da/du ad.*
gostu* e. **gustu**
gotiko
gotor
gotorleku
gotortasun
gotortu, *gotor(tu), gotortzen. da/du ad.*
gotzain
gotzainburu
gotzaindegi
gotzaindu, *gotzain(du), gotzaintzen. da/du ad.*
gotzaingo
gotzaintza
goxatu, *goxa, goxatzen. da/du ad. Adkor.*
goxo *Adkor.*
gozabide
gozagailu *Ipar. 'gozagarría'*
gozagarri
gozakaitz
gozaldi
gozamen 1 'atsegina, bozkarioa, poza'.
 2 'ondasunak erabiltzea eta horien etekinak eskuratzea': *ondasun horietarik bat bere-berea du, eta bestea gozame-nezkoa.*
gozarazi, *gozaraz, gozarazten. du ad.*
gozatsu
gozatu, *goza, gozatzen. da/du ad.*
gozo *izond. eta iz.*
gozogabe *izond.: gaurko bizimodu gozoga-bea.*
gozogile
gozogintza
gozokeria
gozoki 1 *iz.*
gozoki 2 *Ipar. adlag.*
gozoro
gozotasun
gozotegi

gozozale
gr* e. **g**
grabatu, *graba, grabatzen. du ad.*
gradiente *Fis.*
gradu
grafia
grafiko
grafito
grafologia
grafologo
grama* e. **gramo**
gramatika
gramatikal
gramatikari
gramo
granada (*jaurtigaia*)
granito
grazia
greba
greko 1 (*herritarra*) *Sin. greziar.* 2 (*hiz-kuntza*) *Sin. greziera*
grenadar (*herritarra*)
greziar (*herritarra*) *Sin. greko*
greziera (*hizkuntza*) *Sin. greko*
grina
grinagarri
grinarazi, *grinaraz, grinarazten. du ad.*
grinati *Ipar.*
grinatsu
grinatu, *grina(tu), grinatzen. Ipar.*
 1 *da/du ad. 'arduratu, kezkatu'. 2 da ad. 'joera izan': idoloetara grinatu ziren.*
gripe
gris
groenlandiera (*hizkuntza*)
grua* e. **garabi**
gu
guanianera (*hizkuntza*)
guarda 1 *batez ere Ipar. 'mugazaina'.*
 2 *Heg. h. -zain, zaintzaile*
guardasol *Heg. Lgart. 'aterkia'*
guardia h. 1 *zaintza.* 2 *zaintzaile, udal-tzain, etab.*
guardia zibil
guatemalar (*herritarra*)
gubia
guda h. **gerra**
gudagizon h. **gerra(-)gizon, gerrari**
gudalburu

- gudaldi**
gudaletxe 'kaserna, kuartela'
gudamutil
gudari
gudaritza
gudaroste h. **armada**
gudu
gudu-eten
guduka iz.
gudukarazi, **gudukaraz**, **gudukarazten**.
du ad.
gudukatu, **guduka(tu)**, **gudukatzen**.
da/du ad.: *etsai bortitzenekin gudukatu dira* (ez **gudukatu dute*); *beti gudukatu ditu bere etsaiak*.
gudulari iz. eta izond.: *herri gudularia*.
guganatu, **gugana(tu)**, **guganatzten**. *da/du* ad.
guhaur *gu* izord.aren era indartua
gujaratera (hizkuntza)
gune
gupida
gupida izan
gupidagabe izond.
gupidagarri
gupidatsu
gupidatu, **gupida(tu)**, **gupidatzen**. *du* ad.
gupidetsi, **gupidets**, **gupidesten**. *du* ad.
gur egin
gur-gur egin
gura
gurako izlag.: *bere gurako gaia ematen badiote*.
gura izan, **gurako**. *du* ad.
guraize pl. *Sin. aiztur, artazi*
gurari
guraritu, **gurari(tu)**, **guraritzen**. *du* ad.
guraskide 'ezkonlagunen gurasoak elkarrekiko'
guraso (pl. da gehienetan; zenbait tes-tuingurutan erabil daitezke *guraso bat* bezalakoak)
gurata adlag.: *gurata egin dute horrela*.
gurbil 1 iz. 'pitxerra'
gurbil 2 izond. *Liter. 'zuhurra, prestua'*
gurbitz *Arbutus unedo*
gurdi
gurdibide
gurdikada
- gurdizain**
gureganatu, **guregana(tu)**, **gureganatzen**.
da/du ad.
guren
guretu, **gure(tu)**, **guretzen**. *da/du* ad.
gurgarri
guri
guriarazi, **guriaraz**, **guriarazten**. *du* ad.
gurikeria
gurin
guritasun
guritu, **guri(tu)**, **guritzen**. *da/du* ad.
gurpen h. **gurtza**
gurpil
gurtu, **gur(tu)**, **gurtzen**. 1 *Ipar. da* ad. 'makurtu'. 2 *du* ad. 'adoratu'
gurtza
guruin: *malko-guruinak*.
gurutzada
gurutzadura
gurutzatu, **gurutzata**, **gurutzatzen**. 1 *du* ad.: *zangoak gurutzatu*. 2 *da/du* ad.: *atean gurutzatu gara. Kanean gurutzatu dugun laguna*.
gurutze
gurutzefika *Ipar.* iz. 'Kristoren irudia duen gurutzea'
gurutzefikatu, **gurutzefika(tu)**, **gurutzefikatzen**. *Ipar. du* ad.
gurutzegramata h. **hitz gurutzatuak**
gurutziltzatu, **gurutziltza**, **gurutziltzatzten**. *du* ad.
gustagarri
gustatu, **gusta**, **gustatzen**. *zaio* ad.
gustu
gustuko
gustura
gutar
gutartean *Ipar.* eta *Naf.* 'gure artean'
gutarteko
guti *Ipar.* 'gutxi'
gutiz gehienak 'ia denak'
gutixko
gutizia
gutiziagarri
gutiziarazi, **gutiziaraz**, **gutiziarazten**. *du* ad.
gutiziatsu

gutuziatu, gutuzia(tu), gutuziatzen. 1 *du* ad. 'biziki desiratu'. 2 *da/du* ad. 'gutuziaz bete'
gutuzios(o) h. **gutuziatsu**
gutun
gutun-azal
gutxi: *hamarrak hamar gutxi; hamarrak hamar gutxiago; hamarrak hamar gutxitan; hamarrak hamar gutxiagotan.*
gutxiago
gutxi bat 'pixka bat, xorta bat'
gutxieneko
gutxiegi
gutxienez
gutxiarik
gutxi gorabehera
gutxitan
gutxiagotu, gutxiago(tu), gutxiagotzen. *du* ad.
gutxiarazi, gutxiaraz, gutxiarazten. *du* ad.

gutxiengo
gutxiespen
gutxietsi, gutxiets, gutxiesten. *du* ad.
gutxika adlag.
gutxitu, gutxi(tu), gutxitzen. *da/du* ad.
gutxitxo
gutxixeago
guyanar (herritarra)
guzi h. **guzti**
guzti: *hau guztia; bide hartan guztian; horiekin guztiekin; hau guztiau; hori guztiori.*
eta guzti
guztian
guztiarekin ere
guztira
guztiz
guztiahaldun
guztizko izlag.

H

h (**hatxe**)
haatik
habaila
habailari
habanar (herritarra)
habe 1
habe 2 *Ipar.* 'ezpara'
habearte
habia
habitat
haboro *Zub.* 'gehiago'
haborokin
habuin *Zah.* h. **hagun**
haga
hagin 1
haginak erakutsi
hagine(ta)ko min
hagin 2 *Taxus baccata*
haginka adlag.
haginka egin
haginkada
haginkari
hagiografia

hagitz 'asko, oso'
hagitzez ...-ago
hagoan *Zah.* 'orekan'
hagun
haia-haia *Ipar.* adlag. 'arin, laster'
haidor *Ipar.* 'burgoia, harroa'
haikatu, haika, haikatzen. *Ipar. da* ad. 'jaiki'
hain
hain zuzen (ere)
haina izord. 'delako pertsona hura': *nor ere etorriko baita, haina ene laguna da.*
haina* e. adina
hainbat
hainbatean 'erdipurdi, hainbestean'
hainbateko izlag.
hainbat ...-en batez ere *Bizk.:* *hainbat lasterren erabaki.*
hainbatenaz... non
hainbatetan
hainbat gaizto(ago) '(-entzat) okerrago': *hainbat gaizto(ago) egiten ez dutenentzat.*

hainbat hobe(to): *ikusten dut zenbaiten aurpegia arintzen: hainbat hobe!*
hainbat izan. *da ad.*: *bizkaitar guztientzat hainbat da "sartzea" edo "sartutea".*
hainbateko iz.
hainbertze *Lap. eta Naf. h.* **hainbeste**
hainbertzenarekin
hainbeste
hainbestean: *orduko hainbestean lan egiten dute; —zer moduz? —hainbestean!*
hainbesteko izlag.
hainbestetan
hainbeste(ta)raino
hainbesteko iz.
haiotz* e. **aihotz**
haitada *Ipar.* 'saioa': *bazkal ondoan gaur izan dira bertso-haitada beroak.*
haitiar (herritarra)
haitz 1
haitz 2* e. **haritz**
haitzarte
haitzulo
haitzur* e. **aitzur**
haitzurdin 'marmola'
haizarazi, haizaraz, haizarazten. *du ad.*
haizatu, haiza, haizatzen. *da eta du ad.*
haizatzaile
haize
haize alde *Ipar.* adlag.: *haize alde, nornahik egin dezake auzapez baten lana.*
haizea **poparean**
haize(-)bolada
haize(-)burrumba *Lap. eta BNaf.*
haize egin
haize hego 'hego haizea'
haize eman
haize(-)errota
haize kirri *Meteorol.*
haize kontra *Ipar.* adlag.
haize-laster iz.
haize(-)oihal *Sin.* **bela**
haize(-)orraz
haize(-)zirimola
haize(-)zurrumbilo
haizealde
haizealdi

haizebe
haizeberritu, haizeberri, haizeberritzen.
da/du ad.
haizebide
haizegune
haizemaile
haizeño
haizetako 'automobilaren aurreko kristala'
haizete
haizetsu
haizetxo
haizeztatu, haizezta, haizeztatzen. *du ad.*
haizeztatze
haizkora* e. **aizkora**
haizpe
haizu izan *Ipar.* *da ad.* 'zilegi izan'
hala
hala-hala *Ipar.* adlag. 'berdin-berdin'
hala ere *Sin.* **halere**
hala eta guztiz ere
hala nola 1 'adibidez'. 2 *Ipar.* 'bezala': *jauregiko eskailerak berriak izan dira, hala nola zureriaren bertze zati asko.*
hala... nola
hala-hola 'ez oso ongi'
hala-holako
halarik ere
halabehar
halabeharrez
halabeharrezko izlag.
halaber *Sin.* **orobat**, **berebat**
halabiz
halakatu, halaka, halakatzen. *Ipar. da/du ad.*
halako
halako bat egin: *hitz eder horiek aditzeak halako bat egiten digu.*
halako batean
halako eran... non
halako gisan... non
halako moldez... non
halakoxe
halan *Bizk.* e.* **hala**
halatsu
halaxe
halere *Sin.* **hala ere**
halogeno
haltsar pl. *Liter.* 'erriak'

haltz *Alnus* sp.

haltzari* e. altzari

hamabi

hamabiko iz.

hamabina

hamabiren iz.

hamabortz *Ipar.* eta *Naf.* h. **hamabost**

hamabosgarren

hamaboskari iz.

hamabosna

hamabost

hamabostaldi

hamabosteroko h. **hamaboskari**

hamahiru: *atzoko hirurak etorri ziren, baina beste hamahiruak etxean gelditu ziren.*

hamaika: *hamaika pertsona dira; hamaika lan egin du.*

hamaikagarren

hamaikatxo: *hamaikatxo aldiz errepikatu zigun hori irakasleak.*

hamaiketako iz.

hamalau: *atzoko laurak etorri ziren, baina beste hamalauak etxean gelditu ziren.*

hamalaudun *Sin.* soneto

hamar: *hamarrez gero = hamarrak ezker.*

hamargarren

hamarkada

hamarna

hamarraldi

hamarratz *Astacus* sp. eta *Carnicus* sp. eta *Pachygrapsus* sp.

hamarreko iz.

hamarren

hamarretako iz.

hamartar izond.

hamasei

hamazazpi

hamazortzi h. **hemezortzi**

hamikatu *Ipar.* izond. '(goseak) akitua': *goseak (edo gosez) hamikatua.*

hamster *Cricetus* sp. eta *Mesocricetus* sp.

hamu* e. amu

han

handik hara

handik hona

han-hemenka

hanbat* e. **hainbat**

handi

handi-mandi

handiagotu, **handiago**(tu), **handiagotzen**. *da/du* ad.

handiarazi, **handiaraz**, **handiarazten**. *du* ad.

handietsi, **handiets**, **handiesten**. *du* ad.

handigarri

handigura iz. eta izond.

handikari 'handizalea'

handikeria

handiki 1 iz.

handiki 2 *batez ere Ipar.* adlag. *g.er.* 'handizki'

handinahi iz. eta izond.

handinahakeria

handinahiko izond.

handinahitasun

handiro

handitasun

handitsu 'handitua, batez ere mamitsua'

handitu, **handi**(tu), **handitzen**. *da/du* ad.

handitxo

handiuste *Sin.* **hantuste**

handixko

handizale

handizka: *handizka saldu, erosi.*

handizkatu, **handizka**(tu), **handizkatzen**. *du* ad. 1 'goraipatu'. 2 'zerbait den baino handiagotzat eman'

handizki 1 adlag.

handizki 2 iz. *g.er.* 'handikia'

hangar 1 'hegazkinak gordetzeko aterpea'. 2 *Ipar.* 'aterpe hormaz itxi gabea'

hangare* e. **hangar**

hanitz* e. **anitz**

hanka 1 *Heg.* 'oina, zangoa'. 2 *Ipar.* 'aldaka, mehaka'

hanka-arin

hanka egin

hanka(-)hezur

hanka-hutsik

hanka(-)joko

hanka-luze

hanka-motz

hanka-oker

hanka(-)zain

hankaz gora

- hankabiko**
hankape 1 iz. 2 adlag.
hankaperatu, hankapera, hankaperatzen.
du ad.
hankarte
hankazpi
hanoitar (herritarra)
hanpadura *Sin. enfasi*
hanparazi, hanparaz, hanparazten. *du ad.*
hanpatu, hanpa, hanpatzen. *da/du ad.*
hantarazi, hantaraz, hantarazten. *du ad.*
hantu, hant(u), hantzen. *da/du ad.* 'puztu'
hantura
hantuste *Sin. handiuste*
har (animalia)
hara
 harago
 hara han
 hara hemen
 hara hor
 harantz-honantz
harabartu, harabar, harabartzen. *da ad.*
Liter. 'harrek jan'
haragi
 haragi bizi(t)an (egon, jarri)
 haragi egin: *hitza haragi egin zen.*
 haragita(ra)ko
 haragi(-)uzte
 haragi(-)xerra
 haragizale
 haragizko
haragijale
haragikeria
haragikoi
haragitsu
haragitu, haragi(tu), haragitzen. *da ad.*
haragitze
haraindi: *mugaz haraindi(an, -ko, -tik, -ra).*
harakai 'haragitako aberea'
harakin
harakintza
harakiri
harako: *harako Cervantesek aipatzen zuen lanbide hura.*
haran
hararetar (herritarra)
harat-honat iz., batez ere pl.: *gerraren harat-honatak.*
- harategi**
haratu, hara(tu), haratzen. *da ad.*
harbi* e. **arbi**
harbide 'harrizko bidea'
harbitxi* e. **harribitxi**
harea
hareatsu
hareatza
harenganatu, harengana(tu), harenganatzten. *da/du ad.*
harez gero* e. **harrezkero**
hargailu: *uhin hargailua.*
harganatu, hargana, harganatzten. *Heg. da ad.*
hargin
hargintza
hari
harik eta: *lan honetan jarraituko dugu, harik eta bukatu arte.*
haril
harildu, haril(du), hariltzen. *du ad.*
harilkai
harilkatu, harilka, harilkatzen. *du ad.*
harilketa
harilko *Ipar. h. haril*
haristatu* e. **hariztatu**
haritz *Quercus sp.*
hariztatu, harizta, hariztatzen. *du ad.*
harizti
harjo 1 iz.: *sagar honek harjoa du.*
 2 izond.: *obra hilak, harjoak, hutsalak.*
harkaitz
 harkaitz(-)zulo
harkaizpe
harkantoi
harlandu
harlauza
harma* e. **arma**
harmagin* e. **armagin**
harmaila
harmailu
harmarri* e. **armarri**
harmategi* e. **armategi**
harmonia
harmonium
harnabar h. **harrinabar**
haro *Ipar.* 'zarata'
haro* e. **aro 2**
harotz* e. **arotz**

- harpa** 1 'musika-tresna'. 2 'arranpa'
harpa jo
harpe
harpide
harpidedun
harpidetu, harpide(tu), harpidetzen.
da/du ad.
harpidetza
 harpoi* e. **arpoi**
harrabots
harramantza
harramantzatsu
harramazka
harramazkatu, harramazka(tu), harramazkatzen. *du ad.*
harrapagailu
harrapaka
harrapakeria
harrapaketa
harrapakin
harraparazi, harraparaz, harraparazten.
dio ad.
harrapari
harrapatu, harrapa, harrapatzen. *du ad.*
harrapatzaile
harrapazka *Gip.* eta *Naf.* h. **harrapaka**
harrarazi, harraraz, harrarazten. *dio ad.*
harrarte 'haitzen arteko igarobidea'
harraska
harreman
 harreman(-)hauste
harrera
harresi
harresitu, harresi(tu), harresitzen. *du ad.*
harrezkero
harri
 harri bizi
harri(-)erauntsi
harri eta belarri: *harri eta belarri eginik, eta lur jorik gelditu nintzen.*
harri eta zur
harri(-)koskor
harri(-)meta
harri(-)min
harri preziatu
harri(-)ukaldi
harri xehe
harri zabal
 harri bitxi* e. **harribitxi**
- harriabar**
harriarazi, harriaraz, harriarazten. *du ad.*
harribitxi
harridura
 harridura(-)marka
 harridura-ikur* e. **harridura(-)marka**
harrigarri
harrigarriro
harrigarritasun
harrika adlag.
harrikada
harrikarazi, harrikaraz, harrikarazten.
du ad.
harrikatu, harrika(tu), harrikatzen. *du ad.*
harrikatz
harriko iz.
 harrikoa egin
harrimen
harrinabar
harrite
harritsu
harritu, harri(tu), harritzen. *da/du ad.*
harritza
harritzar
harritzeko: *harritzekoa da hori berandu ibiltzea.*
harrixka
harriztatu, harrizta, harriztaten. *du ad.*
harro
harroaldi
harrobi
harroin
harrokeria
harroki adlag.
harroputz
harropuzkeria
harropuztu, harroputz/harropuztu, harropuzten. *da ad.*
harrotasun
harrotu, harro(tu), harrotzen. *da/du ad.*
harroxko
 harrukaldi* e. **harri(-)ukaldi**
hartakotzat
hartan: *hartan, bukatu zen jokoa eta gure bost gizonok hartu zuten etxerako bidea.*
hartara: *hartara, ez luke gehiagoren beharrik.*
harta(ra)ko: *euskaltzain ohorezko izendatu direnei hartako sinestamendua*

- emango zaie; ez zuen, hartako bazen ere, herriko karguetan sartu nahi.*
- harta(ra)kotasun:** *organoak hartarakotasuna behar du.*
- hartara(tu), hartara(tu), hartaratzen.** *da/du ad.*
- hartu, har, hartzen.** *du ad.*
bere (neure...) buruaz hartu
elkar hartu
- hartu-eman h. harreman**
- hartxintzar**
- hartz** *Ursus sp.*
- hartzaila**
- hartzte**
hartzte izan *Ipar.* ‘merezi izan, zor izan’: *hiltzea hartzte du.*
- hartzedun** *Ipar.* h. **hartzekodun**
- hartzeko iz.**
- hartzekodun**
- hartzi* e. hartzi(tu)**
- hartzidura**
- hartzi(tu), hartzi, hartzitzen.** *da/du ad.*
- hartzulo**
- harzuri**
- has** *Ipar.* (ia beti bigarren osagai bezala erabilia): *buru-has (= buru hutsik), ipurdi-has, mahunga-has.*
- hasarazi, hasaraz, hasarazten.** *du ad.*
- hasbeherapen** *Ipar.* ‘hasperena’
- haserrearazi, haserrearaz, haserrearazten.** *du ad.*
- haserre**
haserre egin *dio ad.* ‘errieta egin’
- haserrealdi**
- haserrebidet**
- haserrekor**
- haserrekontza** *Bizk.* ‘haserrea’
- haserretu, haserre(tu), haserretzen.** *da/du ad.*
- hasgabe* e. hats-gabe**
- hasgabetu* e. hats-gabetu**
- hasgorapen**
- hasi, has, hasten.** *da/du ad.*
hasian-hasi *Ipar.:* *hasian hasi, goazen bururaino.*
- hasialdi**
- hasiberri** izond.
- hasiera**
- hasikin**
- hasi-masi.** *iz.*
- hasperen**
hasperen egin
- hasperenka**
- hastandu, hastan, hastantzen.** *da/du ad.*
 ‘urrundu’
- hastapen**
- haste**
- hastiagarri**
- hastiarazi, hastiaraz, hastiarazten.** *Ipar. du ad.*
- hastiatu, hastia, hastiatzen.** *Ipar. du ad.*
- hastio**
hastio izan. *du ad.*
- hatiera (hizkuntza)** *Sin.* **aurrehitiera**
- hats 1:** *azken hatsa eman.*
- hats hartu**
- hats(-)hartzte**
- hats 2** ‘usain txarra’
- hats-bahi** *Ipar.* adlag. ‘arnasestuka’:
mendi tontorrera iritsi zen hats-bahi.
- hats-beherapen* e. hasbeherapen**
- hats-gabe**
- hats-gabetu, hats-gabe(tu), hats-gabetzen.** *da ad.*
- hats-gorapen* e. hasgorapen**
- hatsaldi**
- hatsanditu, hatsandi, hatsanditzen.** *da ad. Sin. hatsantu*
- hatsanka** *Ipar.* ‘arnasestuka’
- hatsantu, hatsant(u), hatsantzen.** *Ipar. da ad. Sin. hatsanditu*
- hatsapen* e. hastapen**
- hatsarre batez ere Zub.**
- hatsartze* e. hats(-)hartzte**
- hatu**
- hatxe** “h” letraren izena
- hatz 1** (eskukoa). 2 ‘aztarna, arrastoa’.
 3 ‘hazteria’
- hatz-belar** *Knautia arvensis*
- hatz egin**
- hatzamar* e. atzamar**
- hatzazal* e. azazkal**
- hatzeman* e. atzeman**
- hau:** *hau guztia; bide honetan guztian; hauekin guztiek; hau guztiau.*
- hau da**
- haundi* e. handi**

haur

haurdanik *batez ere Ipar.* ‘haurretik, umetatik’

haur(-)denbora

haurrean *Ipar.* ‘umetan’

haur egin

haur(-)egite

haur(-)galtze

haur(-)min

haur(-)oihal

haurdun

haurdunaldi

haurgintza

haurkeria

haurño

haurride

haurridetasun

haurridetu, haurride(tu), haurridetzen.
da/du ad.

haurtu, haur(tu), haurtzen. *da ad.:* *za-hartu eta haurtu.*

hautxo

hautzain

hautzaindegi

hautzaintza

hautzaro

haus (hizkuntza)

hausgarri: *albiste bihotz-hausgarria.*

hausiabar* e. ausiabar

hauskaitz

hauskara

hausketa h. hauste

hausko *Ipar.* h. hauspo

hauskor

hauskortasun

hauskortu, hauskor(tu), hauskortzen.
da/du ad.

hausle

hausnar

hausnar egin

hausnarrean

hausnarka

hausnarkari

hausnartu, hausnar(tu), hausnartzen. *du ad.*

hausnartzaile

hausnartu* e. hausnartu

hauspo

hauspogile

hauspogintza

hauspotu, hauspo(tu), hauspotzen. *du ad.*

haustaile h. hausle

hauste 1

hauste 2 *Ipar.* ‘hausterrea’

haustegi *Ipar.* ‘erraustegia’

hausterre

haustu, hauts/haustu, hausten/haustutzen. *da/du ad. Sin. hauts egin*

haustura

hauta *Ipar.* 1 izond. ‘bikaina’: *pilotari hauta.* 2 iz. ‘aukera’

hautagai

hautaldi

hautapen

hautarazi, hautaraz, hautarazten. *dio ad.*

hautatu, hauta, hautatzen. *du ad.*

hautatzaile

hautatze

hauteman, hauteman, hautematen. *du ad.*

hautemanarazi, hautemanaraz, hautemanarazten. *dio ad.*

hautemangarri

hauteskunde

hautesle

hautespen

hautetsi 1 hautets, hautesten. *du ad.*

hautetsi 2 iz.

hauts

hauspean: *hauspeko ogia.*

hauts bihurtu

hauts egin *Sin.* haustu

hauts(-)egun

hauts(-)kolore

hautsarazi, hautsaraz, hautsarazten. *du ad.*

hautsezin izond. ‘ezin hautsizkoa’

hautseztatu, hautsezta, hautseztatzen. *du ad.*

hautsi, hauts(i), hausten. *da/du ad.*

ezin hautsizko

hautsi-mautsi

hautsontzi

hautu 1, haututzen. *Heg. du ad.* ‘hautatu’

hautu 2 *Ipar.* iz. ‘aukeratzea, hautatzea’
hautura: *gure hautura edo nahitara egiten ditugu lanak.*

- hautuz**
hautuzko
hauxe
 hauzi* e. **auzi**
 hauzitegi* e. **auzitegi**
 hauzo* e. **auzo**
 hauzo lan* e. **auzolan**.
haxe *Ipar.* 'zama': *belar-haxea*.
haxekatu, haxeka, haxekatzen. *Ipar. du*
 ad. 'zamatu'
haxelari
hazaita
hazaldi
hazama
hazarazi, hazaraz, hazarazten. *du* ad.
hazbete
hazgai *Ipar. iz.*
hazgale
hazgarri
hazi 1, haz, hazten. *da/du* ad.
hazi 2 *iz.*
hazibide
haziera
hazil *Lap. eta BNaf. h. azaro*
hazitegi
hazitoki
hazka adlag.
hazka egin
hazkor
hazkunde: *biztanleen hazkundera*.
hazkuntza: *usoen hazkuntza*.
hazkurri
hazle
hazpegi pl. 1 'beso-zangoak'. 2 'begitar-
 tearen alderdiak'
hazta *iz.* 'pisua'
haztaka *Ipar. eta Naf.* 'haztamuka'
haztamu *iz.* 'haztamuka bilatzea': *haur*
denborako haztamu eta lehen urratsak.
haztamuka: *haztamuka dabil ilunpean*
doana bezala.
haztatu, hazta, haztatzen. *du* ad. 1 'uki-
 tuz hauteman'. 2 'pisuaz jabetzeko es-
 kuan hartu'. 3 'pisatu'
hazte: *hazte gaiztoko umea*.
hazteri
hazteritsu
hebain
hebain-hebain egin
- hebaindu**, hebain(du), hebaintzen. *da/du*
 ad.
hebreera (hizkuntza)
hedabide
hedadura
hedagarri
hedailo *Zub.* 'ahuspez, luze-luze etzan-
 da'
hedakor: *olioa berenez hedakor da*.
hedamen
hedapen
hedarazi, hedaraz, hedarazten. *du* ad.
hedatu, heda, hedatzen. *da/du* ad.
hede
hedexuri *Ipar. Lgart.* 'jendarmea'
 hedoi* e. **hodei**
hegabera *Vanellus vanellus*
hegada h. **hegaldi**
hegaka
hegal 1 'teilatuaren, kapelaren,... ertza'.
 2 *Ipar. eta Naf.* 'hegaztien hegoa'.
 3 'arrainen igeri organoa'
hegalabur *Thunnus (Thunnus) thynnus*.
Sin. atungorri
hegalari
hegaldaka adlag.
hegaldarazi, hegaldaraz, hegaldarazten.
du ad.
hegaldari *Ipar.* 'hegalaria'
hegaldatu, hegald, hegaldatzen. *da* ad.
hegaldi
hegaldun
hegalpe
hegaluze *Thunnus (germo) alalunga*.
Sin. atunzuri
hegan
hegan egin
heganagi *Liter.* 'basoiloa'
hegabe
hegats 'luma'
hegatu, hega, hegatzen. *da* ad.
hegatxabal *Alauda sp.*
hegatxuri *Larus ridibundus*
hegatz *Ipar.* 'teilatu ertza'
hegaz *batez ere Bizk.*
hegaz egin
hegazka *batez ere Bizk.*
hegazkada *batez ere Bizk.*
hegazkaldi *batez ere Bizk.*

hegazkin
hegazkinlari
hegaztegi 'teilatua'
hegazterren 'pauma'
hegazti
hegazti(-) hazkuntza
hegaztiki 'hegazti-okela'
 hegaztin* e. **hegazti**
hegatzizain
hegatzizaintza
hegi 'ertza, bazterra'
hegiz hegi
hegigo *Zah.* 'gorrotoa'
hego 1 (hegaztien organoa). 2 (haize-mota)
haize hego
hego-ekialde
hego(-)haize
hego-mendebalde
 hegoa* e. **hego**
hegoafrikar (herritarra)
hegoalde
hegoburu
hegodun
heia *Ipar.* 'abeltegia'
heiahora *Jas.* 'garrasia, oihua'
heiahora egin
heiahoraz
hein iz. 'maila, neurria, tamaina': *ez apal zuen buruak hein horretaraino.*
hein bat 'apur bat'
hein batean 'neurri batean'
hein berean 'neurri berean'
 -tzeko **heinean** '-tzeko zorian'
heintsu *Ipar.:* *heintsu bat egon* ('berdintsu egon'); *heintsu berean egon.*
hektarea
hektogramo
hektolitro
hektometro
hel 'laguntza eskatzeko oihua': *hel guri!*
hel egin 'laguntza eskatzeko oihu egin'
hela *Ipar.* 'eup!'
helarazi, **helaraz**, **helarazten**. *du* ad.
helbide
helbideratu, **helbidera(tu)**, **helbideratzen**. *du* ad.

helburu
helde *Ipar.* 1 'izurritea'. 2 'zertzelada'
heldu 1, **hel**, **heltzen**. 1. *da* ad. 'iritsi, ailegatu': *gure oihua zuregana hel bedi; autobusa heldu zeneko aspertuak ginen.* 2. *Ipar. eta Naf. da* ad. 'etorri': *menditik heldu dira (menditik datoz); heldu den astean ekarriko dugu hori (datorren astean).* 3. *Ipar. da* ad. 'gertatu': *gertakari txarraz inor gutxi ohartzen da heltzen den arte.* 4. *zaio* ad. 'lagundu, sorotsi': *hel zakizkie, eror ez daitezen.* 5. *da* ad. 'umotu, zoritu'. 6. *dio* ad. 'oratu, eutsi'. 7. *dio* ad. 'ausiki, ziztatu': *suge batek heldu ziolako moztu zioten hanka.*
heldu 2 iz. 'ausikia, hozkada': *suge pozoitsuen heldu edo hozkadetatik sendatu.*
heldu 3 izond.: *gari helduaren kolorekoa; mutil gazte eta gizon helduak.*
heldualdi
helduaro
heldubada *Zub.* 'beharbada'
helduera *Bizk.*
heldugabe izond.
helduleku
heldutasun
heleniar (herritarra): *Heleniar Errepublikak.*
helenismo
helenizatu, **heleniza**, **helenizatzen**. *da/du* ad.
helmen
helmenean: *helmenean egon, jarri.*
helmuga
helsinkiar (herritarra)
heltze
hemen
hemendik aitzina
hemendik hara
hemendik aurrera
hemengo
hementxe
hemeretzi
hemeretzina
hemezortzi
hemezortzina
hemisferio

hemofilia *Med.*

hemoglobina

hemorroide *Med.*

hepatitis *Med.*

heptagono

hera

herabe

herabe izan 1 *da ad.*: ez zara herabe jendartera ilkitzera; herabe zen gauza horietaz mintzatzeko. 2 *du ad.*: herabe du gezurra esatera.

herabez 'lotsaz, ahalkez'

herabearazi, herabearaz, herabearazten.

Ipar. du ad.

herabeki

herabetasun

herabeti

herabetu, herabe(tu), herabetzen. *da/du ad.*

heraldika

herbal *batez ere Ipar. eta Naf.* 1 'ahula'. 2 'elbarria'

herbaldu, herbal(du), herbaltzen. *da/du ad.*

herbaltasun

herbeheretar (herritarra) *Sin. nederlandar*

herdoil

herdoildu, herdoil(du), herdoiltzen. *da/du ad.*

herdoildura

herdoilgaitz

herdoilgarri 'herdoiltzen duena'

herdoilkor 'erraz herdoiltzen dena'

herdoiltzu

heredatu, hereda, heredatzen. *Heg. du ad.* 'jarauntsi'

heredero *Zah. h. oinordeko*

hereje *Heg. h. heretiko*

heren

herenegun

herensuge

herentzia *Heg.* 'ondoretasuna'

heresia

heretiko *iz. eta izond.*

herexa *Ipar.* 1 'aztarna': aitzinekoen herexa sailduen jarraikirik. 2 'kaltea': haizeak ez du herexa edo kalte handirik egin.

herexe* *e. heretiko*

herio: herioak eraman zuen.

heriosuhar *adlag.* 'ahalegin bizian': eta heriosuhar thesari eman zioten.

heriotza 1: heriotzako orduan. 2: heriotza bat eginda, Ameriketara joan zen.

heriotze* *e. heriotza*

heriozko *izlag.*

heroi

heroiko

heroína (droga)

heroismo

herori *hi* *izord.aren* era indartua

herots *Zub.* 'zarata'

herpes *Med.*

herra *Sin.* gorroto

herratsu

herratu, herra(tu), herratzen. *da ad.* 'bidea galdurik ibili'

herren

herren egin

herrendu, herren(du), herrentzen. *da/du ad.*

herrenka

herrentasun

herresa* *e. erres; erresa*

herresta

herrestan

herrestarazi, herrestaraz, herrestarazten. *du ad.*

herrestari 'herrestan dabilena'

herrestatu, herresta(tu), herrestatzen. *da/du ad.*

herri

herri(-)errepublika: Aljeriako Herri Errepublika Demokratikoa.

herri(-)gizon

herriko etxe

herriko mutil

herri(-)lan

herri(-)zerbitzu

herrialde

herribildu *h. hiribildu*

herriburu

herrikide

herriko

herrikoitasun

herrikoitu, herrikoi(tu), herrikoitzen. *da/du ad.*

- herrimin**
herraño *Ipar.*
herriratu, herrira(tu), herriratzen. *da/du* ad.
herritar
herritartasun
herritartu, herritar(tu), herritartzen. *da* ad.
herritasun
herrixka
herrizain
herrizale
herrizaletasun
herrizaletu, herrizale(tu), herrizaletzen. *da/du* ad.
herronka *Ipar.* ‘errenkada, ilara’
herskari
 herstu* e. **estu**
herstura
hertarazi, hertaraz, hertarazten. *Ipar. du* ad.
hertsatu, hertsas, hertsatzen. *du* ad.
hertsi 1 izond. ‘estua’: *zentzu hertsian mintzatuz; hitz baten adiera hertsia; jabeari eman beharreko kontu hertsia.*
 hertsi 2* e. **itxi, hetsi**
hertsigune
hertsikeria
hertsiki
hertsitasun
hertsitu, hertsi, hertsitzen. *da/du* ad. ‘estutu’
hertu, hert, hertzen. *Ipar. da/du* ad.
hertze h. **heste**
hesgailu *Ipar.* ‘zaurietako lotura’
hesi
hesitu, hesi(tu), hesitzen. *du* ad.
hesola (hesiak egitekoa)
hespil
heste
 heste itsu
 heste lodi
 heste mehar
hestebete
hestegorri
 hestu* e. **estu**
heterodoxo
heterogeneo
heterosexual
- hetika**
hetsi, hets, hesten. *Ipar. eta Naf. du* ad. ‘itxi’
heu *hi* izord.aren era indartua
heure
heureganatu, heuregana(tu), heuregana-tzen. *du* ad.
heuretu, heure(tu), heuretzen. *du* ad.
hexaedro
hexagono
hexametro
heze
hezetasun
hezetu, heze(tu), hezetzen. *da/du* ad.
hezi, hez, hezten. *du* ad.
hezibide
heziera
hezigabe izond.
hezigaitz
heziketa
hezitzaile
hezkuntza
hezle
hezuri
hezur
 hezur eta azal (egin, egon, gelditu)
 hezur eta larru (egin, egon, gelditu)
 hezur eta mami
 hezur-huts
hezurdura
hezurtegi
hezurtsu
hezurtu, hezur(tu), hezuritzen. *da/du* ad.
hi
hiato
hiazinto *Hyacinthus sp.*
 hibai* e. **ibai**
 hibaibide* e. **ibaibide**
 hidoi* e. **idoi**
hidratatu, hidrata, hidratatzen. *du* ad.
hidratazio
hidrato
hidraulika
hidrodinamika
hidrogeno
hidrografia
hidrokarburu
hidrolisi
hidrosfera

hidrostatika *Fis.*
hidroxido
hidruro
hiena *Subfam. Hyaeninae*
hierarkia
hieroglifiko izond.
hieroglifo iz.
higadura
higanatu, higanatu(tu), higanatzen. *da* ad.
higanot
higatu, higa, higatzen. *da/du* ad.
higatzaile
higialdi
higiarazi, higiaraz, higiarazten. *du* ad.
higiene
higieniko
higiezin izond.
higigaitz
higikari
higikera
higikor
higimen
higitu, higi, higitzen. *da/du* ad.
higitzaille
higuin
higuin izan. *du* ad.
higuinaldi
higuinarazi, higuinaraz, higuinarazten.
dio ad.
higuindu, higuin(du), higuintzen. *du* eta
da ad.
higuingarri
hihaur *Ipar. hi* izord.aren era indartua
hika: *hika hitz egin*
hikako: *hikako formak; hikako moldea*
hil 1, hiltzen. *da/du* ad.
hil edo bizi(ko)
hil 2 iz. 1 'hiltzea'. 2 'pertsona hila'
hil(-)hotza adlag.: *hil-hotza erori zen.*
Sin. hil(-)hotzik
hil(-)hotzik *Sin. hil(-)hotza*
hil-jantzi
hil-oh
hil 3: *abenduko hilaren 24a.*
hilabete: *hilabete egon zen gaixorik;*
hiru hilabete egon zen gaixorik.
hilabetekari
hilaldi *Liter.*
hilarazi, hilaraz, hilarazten. *du* ad.

hilarri
hilauro
hilaurotu, hilauro(tu), hilaurotzen. *da* ad.
hilberri iz.: *haren hilberria heldu zitzaigun* (baina *Txomin hil berri da*)
hilburuko
hildako *Heg. iz.:* *hildakoen artean* ('hilen artean')
hildo* e. **ildo**
hildu izond.: *eguzki hildua.*
hildura
hilduratu, hildura(tu), hilduratzen. *du*
 ad.
hile* e. **hil**; **hilabete**
hileko iz.
hilero
hileroko
hilerri
hileta
hileta jo
hiletak egin
hiletari
hiletsi, hilets, hilesten. *du* ad.
hilezin izond.
hilezintasun
hilezkor *Liter.* 'hilezina'
hilezkortasun
hilgarri 'hiltzen duena'
hilik 'hilda'
hilketa
hilkor 'hiltzen dena'
hilkortasun
hilkutxa
hilobi
hilobiratu, hilobira(tu), hilobiratzen. *du*
 ad.
hilondoko
hilotz 'gorpua'
hiltamu *Bizk.* 'agonia'
hiltegi
hiltzaile
hiltze: *zerri-hiltzea; hiltze on bat eman*
diezagula.
hizori
himno
hindi (hizkuntza)
hiperbola
hiperbole
hipnosi

hipnotismo
hipodromo
hipofisi *Anat.*
hipokrisia
hipokrita
hipopotamo *Fam. Hippopotamidae*
hipoteka
hipotekatu, hipoteka(tu), hipotekatzen.
du ad.
hipotenusa
hipotesi
hira *Zah.* 'haserre'
hiraka* e. **iraka**
hire
hireganatu, hiregana, hireganatzen.
da/du ad.
hiretu, hire(tu), hiretzen. *du ad.*
hiri
hiriarteko
hiribide
hiribildu
hiriburu
hirigintza
hirigune
hiritar
hiritartu, hiritar(tu), hiritartzen. *da/du ad.*
hirizain
hiro *Zub.* 'zornea'
hiroarazi, hiroaraz, hiroarazten. *Zub. du ad.*
hirodura *Zub.*
hirotu, hiro(tu), hirotzen. *da/du ad.*
hiru
hiruna
hirunaka
hiruretan hoge *Ipar.* 'hirurogei'
hirugarren
hirugarrenekorik
hirugarrengo
hirugarrenik
hirugarrendar 'hirugarren ordena erlijiosoko kidea'
hirugihar iz.
hiruhortz iz.
hiruki iz.
hiruko iz.
hirukoitz
hirukoiztasun

hirukoiztu, hirukoitz/hirukoiztu, hirukoizten. *da/du ad.*
hirukote
hirur *Ipar.* eta *Naf. Zah.* h. **hiru**
hirurehun
hirurehungarren
hirurogei: *hirurogeita lau*; *hirurogeita batgarren.*
hirurogeina
hirurogeigarren
hirurogeitar izond.
hirurren
hirusta *Trifolium sp.*
hirutasun
hiruzpalau
hisia *Ipar.* g.er. 'gorroto pasakorra': *hisia handitan daude bi auzoak.*
histeria
histeriko
historia
historialari
historiaurre
historiko
historiografia
histu, hits, histen. *da/du ad.*
histura
hitano
hititera (hizkuntza)
hits
hitsarazi, hitsaraz, hitsarazten. *du ad.*
hitz
hitz-aspertu
hitz atxiki
hitz bete
hitz hautsi
hitz jan
hitzaren jabe egon
hitzari eutsi
hitzean egon
hitz egin
hitz eginarazi
hitz eragin
hitz(-)erdika
hitz eta pitz
hitzetik hortzera
hitzezko
hitz-jario 1 iz.: ezin atertzeko *hitz-jarioa*. 2 izond.: *zaharrago eta hitz-jarioago izaten omen gara.*

- hitz(-)mitz**
hitz(-)mizti izond.
hitz-motel izond.
- hitzaldi**
hitzalditxo
hitzarmen
hitzartu, hitzar, hitzartzen. *du* ad.
hitzaurre
hitzaurregile
hitzeko: *hitzeko emakumea da Edurne.*
hitzeman, hitzematzen. *du* ad.
hitzontzi izond.
hitzordu: *Itiakirekin hitzordu bat hartu dugu; badut bihar hitzordu bat Maite-rekin.*
- hizka**
hizka-mizka *Ipar.* 1 adlag. 2 iz.: *hizka-mizka zerbait izan dugu gure artean.*
hizkatu, hizka, hizkatzen. *da* ad. ‘ezta-baidatu’
hizkera
hizketa
hizketan
hizketakide
hizketaldi
hizketatu, hizketa(tu), hizketatzen. *da* ad: *elkarrekin hizketatu ziren.*
hizki
hizkuntza
hizkuntzalari *Sin. linguista*
hizkuntzalaritza *Sin. linguistika*
hizlari
hizpide
hizpidean egon ‘arrazoia izan’
hiztegi
hiztegi gile
hiztegi gintza *Sin. lexikografia*
hiztun
hobari
hobe izond. (**hobe esan* e. *hobeki esan*)
hobe beharrez
hobe izan, hobe izaten, hobe izango / hobeko. *da/du* ad.: *hobe dugu isildu lotsagabe gelditu baino.*
hobe ustean
hobe ustez
hobeki adlag.
hobekien
- hobekienik**
hobeki esan
hobekitu, hobeki(tu), hobekitzen. *Ipar. da/du* ad. ‘hobetu’
hobekuntza
hoben
hobendun
hobengabe izond.
hobengabetasun
hoberen
hobeto
hobetsi, hobets, hobesten. *du* ad.
hobetu, hobe(tu), hobetzen. *da/du* ad.
hobi
hobikari *Hizkl.*
hobiratu, hobira(tu), hobiratzen. *du* ad.
hobiratzaile
hodei
hodeiarte *Sin. ostarte*
hodeitsu
hodeitu, hodei(tu), hodeitzen. *da/du* ad.
hodeitxo
hodi
hoditeria
hogei: *hogeita bost; hogeita batgarren.*
hogeigarren
hogeiren
hogen* e. **hoben**
hogerleko* e. **ogerleko**
hogoi* e. **hoge**i
hola ‘honela, horrela’
hola-hala
hola-hola
holako
holakatu, holaka, holakatzen. *Ipar. da/du* ad.
holandar (herritarra)
holandes (herritarra)
holatsu ‘honelatsu, horrelatsu’
holaxe
holtz ‘pareta mehea’
homilia
homogeneo
homologo
homonimo
homosexual
homotezia *Mat.*
hona
hona hemen

- honaino**
hona non
honantz
honaindi: *mugaz honaindi(an, -ko, -tik, -ra)*
honako: *honako adibide hau jarri zuen.*
honatx ‘hona hemen’
hondabide
hondagarri
hondakin
hondamen
hondamendi
hondar 1 1 ‘harea’. 2 ‘jaten edo erabiltzen den zerbaitetik gelditzen dena’: *eltzeko hondarrak.*
hondar 2 1 *Ipar.* ‘hondoa’. 2 *Ipar.* eta *Naf.* ‘azkena’: *urtearen hondarrean.*
hondarreko: *hondarreko aldian.*
hondarazi, hondaraz, hondarazten. *du* ad.
hondargabe *Ipar.* izond.: *itsaso hondargabea.*
hondarraldi *Ipar.* eta *Naf.* ‘azkenaldia’
hondartu, hondar(tu), hondartzen. 1 *Ipar.* *da/du* ad. ‘azkendu, ahitu’. 2 *da* ad. ‘ontzi bat, hondoa jo duelako gelditu’
hondartza
hondatu, honda, hondatzen. *da/du* ad. 1 ‘desegin, galdu’. 2 ‘hondoratu’
hondatzaile
hondeatu, hondea, hondeatzen. *du* ad. ‘lurzoruan zangak edo zuloak egin’: *nabasaiaz harrotu eta laiaz hondeatu.*
hondo
hondoa jo
hondogabe izond.
hondoratu, hondora, hondoratzen. *da/du* ad.
hondurastar (herritarra)
honela
honelako
honelakoxe
honelatsu
honelaxe
honen: *ez nuen uste honen ergela nintzenik.*
honenbeste
honenbestean: *ehuneko honenbestean erosi dute.*
- honenbesteko** izlag.
honenbestearaino
beste honenbeste
honenbesteko iz.
honzekero
honiarrar (herritarra)
hontz
hor
horko
hortik
hor-hemen
hor-hemengo
hor-hemenka
hor nonbait
horail
horaildu, horail(du), horailtzen. *da/du* ad.
hordi
hordialdi
hordiarazi, hordiaraz, hordiarazten. *du* ad.
hordigarri izond. eta iz.
hordikeria
hordirik
horditasun
horditu, hordi(tu), horditzen. *da/du* ad.
hori 1: *hori guztia; horiekin guztiekin.*
hori bai
horregatik
hori 2
horikara
horitasun
horitu, hori(tu), horitzen. *da/du* ad.
horitza* e. **oritz**
horixe
horixka
horizontal
horizonte ‘ostertza’
horizta
horiztatu, horizta, horiztatzen. *da/du* ad.
horma 1 *Sin.* **izotz, lei**
horma 2
horma(-)belar *Parietaria officinalis.*
Sin. **pareta(-)belar**
horma(-)bular
horma lehor
horma(-)sugandila *Podarcis muralis*
hormamendi h. **izozmendi**
hormate

hormatu, horma(tu), hormatzen. *du ad.*

Sin. izoztu, leitu

hormatxori 'txolarrea'

hormona

horni 'hornidura'

hornidura

hornigai

hornikuntza

hornitegi

hornitu, horni(tu), hornitzen. *da/du ad.*

hornitzaile

horoskopo

horra

horra-hona

horra hor

horraino

horrantz

horrako: *lastima horrako zuzentzaile horrek liburua zuzendu duen bezain erraz mundua ezin zuzendu ahal izatea.*

horratik

horratu, horra(tu), horratzen. *da ad.*

horratx

horregatik junt.

horrela

horrelako

horrelatsu

horrelaxe

horren: *ez nuen uste horren ergela nintzenik.*

horrenbeste

horrenbestean: *iritsi ginen, eta horrenbestean pozik; hileko horrenbestean egin zuten tratua.*

horrenbesteko

horrenbestetan 'horrenbeste aldiz'

horrenbesterainoko

beste horrenbeste

horrenbestez

horretaratu, horretara(tu), horretaratzen. *da/du ad.*

horrezkero

hortakotz *Ipar.* 'horregatik'

hortaz: *liburu gehienak eleberriak ditu; eleberrigile handi dugu, hortaz?*

hortentsia *Hydrangea hortensia*

hortxe

hortz

hortzetako eskuila

hortzetako pasta

hitzetik hortzera

hortz-artatzaile* e. **aho-artatzaile**

hortz-midiku* e. **aho-artatzaile**

hortz-ore* e. **hortzetako pasta**

hortzeskuila* e. **hortzetako eskuila**

hortzorde

horzbiko

horzdun

horzgabe izond.

horzkari *Hizkl.*

hoskide

hoskidetasun

hostaila

hostailatu, hostaila(tu), hostailatzen. *da ad.*

hostaldi

hostatu, hosta, hostatzen. *da ad.* 'landareak hostoz jantzi'

hostazuri *Sorbus aria*

hostia* e. **ostia**

hosto

hosto erorkor

hosto iraunkor

lore(-)hosto

hostoberritu, hostoberri(tu), hostoberritzen. *da ad.*

hostodun

hostope

hostotsu

hostotza

hotel

hots

hots egin

hots eman 1 'gidatu': *ardiak hots emateko.* 2 'akuilatu'

hotsandiko: *hotsandiko zeremonia.*

hotsemaile 'eragilea, gidaria'

hotz 1 iz. 2 izond.

hotz-hotzean

hotzaldi

hotzarazi, hotzaraz, hotzarazten. *du ad.*

hotzepel

hotzeri

hotzete

hotzik

hotzikara

hotzil 'epela baino zerbait hotzagoa'.

hotzildu, hotzil(du), hotziltzen. *da/du ad.*

hozbera
hozberatasun
hozbero iz. 'temperatura'
hozgarri 'hozten duena'
hozi 'ernamuina'
hozitu, hozi(tu), hozitzen. *da* ad.
hozka 1 iz. 2 adlag.
hozka egin
hozkada
hozkailu
hozki
hozkirri 1 izond. eta iz.
hozkirri 2 *Bizk.* 'hotzikara'
hozpera* e. **hozbera**
hozpil
hozpildu, hozpil(du), hozpiltzen. *da/du* ad.
hoztasun
hozte: *hozte-prozesua*.
hoztu, hotz, hozten. *da/du* ad.
humanismo
humanista
humil* e. **umil**
hungariar (herritarra)
hungariera (hizkuntza)
hunki 1, hunkitzen. *Ipar. du* ad. h. **hunkitu**
hunki 2 iz. 'ukitua': *Jainkoaren hunki eztiak onera bihurtzen gaitu*.
hunkiarazi, hunkiaraz, hunkiarazten. *du* ad.
hunkigarri izond.
hunkitu, hunki, hunkitzen. *da/du* ad.
huntz *Hedera sp.*
hupa *Ipar.* 'aupá!'
hupatu, hupa(tu), hupatzen. *Ipar. du* ad. 'aupatu, gora altxatu'
hur 1 iz. 'hurritzaren fruitua'
hur 2 *Bizk.* adlag. 'hurbil, hurran'
hurreean
hurreko
hurrera
hurretik
hur-hurreean
hur-hurreko
hur-hurretik
ezta hurrik eman ere
hura
huraxe

hurbil: *Ekialde Hurbila*
hurbildik
hurbiletik
hurbileko
hurbilagotu, hurbilago(tu), hurbilagoz-
 tzen. *da/du* ad.
hurbilarazi, hurbilaraz, hurbilarazten. *du* ad.
hurbildanik
hurbildu, hurbil(du), hurbiltzen. *da/du* ad.
hurbilketa
hurbilkor: *lerro hurbilkorrak*.
hurbiltasun
hurbiltxo
hurko izond. eta iz.
lagun hurko
hurkotasun
hurran *Ipar.* 1 'hurbil'. 2 '-tzeko zorian':
hil hurran da; zeren akabatu hurran baita eguna.
hurraneko
hurrandu, hurran(du), hurrantzen. *Ipar.*
 1. *da/du* ad. 'hurbildu'. 2. *da* ad. 'hiltzorian egon'
hurte h. **hur 2**
hurreen
hurreen arte
hurrena
hurrenik
hurrenez hurreen
hurresco
hurrenkera
hurrreratu, hurrrera(tu), hurrreratzen.
da/du ad.
hurriera (hizkuntza)
hurritz *Corylus avellana*
hurrondo *Corylus avellana*
hurrup
hurrupa
hurruparazi, hurruparaz, hurruparazten.
du ad.
hurruptatu, hurrupa(tu), hurruptatzen. *du* ad.
huskeria
hustasun
hustu, huts/hustu, husten. *da/du* ad.
hustuezin 'ezin hustuzkoa'

huts 1 iz.**huts egin****huts eragin****hutsa izan:** *akats hori, akatsa baldin bada, hutsa da besteen aldean.***hutsean****huts 2 izond.****huts-hutsik****huts ala kausi****huts edo bete****huts 3 zenb.:** *bost eta huts; huts eta huts.***hutsal****hutsaldi****hutsalkeria****hutsarazi,** hutsaraz, hutsarazten. *du ad.***hutsarte****hutsegile****hutsegite****hutsezin** 'hutsik ezin egin duena'**hutsezintasun****hutsik****hutsune****I****i** "i" letraren izena**i greko** "y" letraren izena**ia****ia-ia****iaio** *Gip.* eta *Naf.* (bi silabatan esaten da)**iaiotasun****iaz****ibai:** *Ibai Beltza; Ibai Gorria.***ibai(-)aho****ibaiadar****ibaiabide****ibaiertz****ibaika****ibar****ibeni*** e. **ipini****iberiar** iz. eta izond.**iberiera** (hizkuntza)**iberiko****ibi****ibiarazi,** ibiaraz, ibiarazten. *du ad.***ibilaldi****ibilarazi,** ibilaraz, ibilarazten. *du ad.***ibilbide****ibilera****ibilgailu****ibilgaitz:** *leku ibilgaitza da hau.***ibili,** ibil, ibiltzen. *da/du ad.:* *berriz ibili behar ez ditugun bideak.***ibilkari****ibilketa****ibilki****ibiltari****ibiltoki****ibis** *Fam. Threskiornicidae***ibitu,** ibi, ibitzen. *da/du ad.*idaroki* e. **iradoki**idarokizun* e. **iradokizun****idatzaldi****idatzarazi,** idatzaraz, idatzarazten. *dio ad.***idatzi,** idatz, idazten. *du ad.***idazgai****idazgela****idazkari****idazkariorde****idazkaritza****idazkera****idazketa****idazki**idazkintza* e. **idazkuntza**idazkun *Sin. inskripzio***idazkuntza****idazlan****idazlari****idazle****idazmahai****idazmakina****idazmen** 'idazteko gaitasuna'**idazpen****idazpuru**idaztaldi* e. **idatzaldi****idaztankera****idazti** h. **liburu****idaztoki**

ide* e. kide

ideal

idealismo

idealista

idea

identifikatu, identifika, identifikatzen.

du ad.

ideografiko

ideograma

ideologia

ideologiko

ideologo

idi

idi(-)begi *Anacyclus clavatus*

idi(-)bihotz 'tulipa'

idi(-)mihi *Anchusa azurea*

idiki 'idi-okela'

idisko

idoi 1 'zingira'. 2 *Ipar*. 'iraina, laidoa'

idoitsu

idoki, idokitzen. *Ipar*. *du* ad. 1 'atera'.

2 'kendu'

idolatra

idolatria

idolo

idolozale

idor *Ipar*. eta *Naf*. 'lehorra, agorra'

idorki adlag.

idoro, idorotzen. *da/du* ad.

idorraldi

idorrarazi, idorraraz, idorrarazten. *du* ad.

idorreri

idortasun

idorte 'agortea'

idortu, idor(tu), idortzen. *da/du* ad.

idulki

idun *Bizk*.

iduneko *Bizk*. iz.

iduri iz. *Ipar*. eta *Naf*. h. irudi

iduri izan *Ipar*. eta *Naf*.: *iduri du eri dela*.

ene iduriko *Ipar*. eta *Naf*. 'nire ustez'

idurimen* e. irudimen

iel

ieldu, iel(du), ieltzen. *da* ad.

ifernu* e. infernu

ifrentzu 'txanpon, oihal, etab.en atzeko aldea'. *Sin*. iruntzi

ifrentzuz *Sin*. iruntzitara

igali 'fruitua'

igan, igaten. *da* ad. *Ipar*. eta *Naf*. 'igo'

igande

igandero

igaraba *Lutra sp.* eta *Enhydra sp.*

igarkizun

igarle

igarmen

igaro, igarotzen. *da/du* ad.

igaroaldi

igaroarazi, igaroaraz, igaroarazten. *du* ad.

igarobide

igarokor

igarrarazi, igarraraz, igarrarazten. *dio* ad.

igarri, igar, igartzen. *du/dio* ad.

igaz* e. iaz

igboera (hizkuntza)

igebelar *Nymphaea sp.*

igel *Fam. Ranidae* eta *Hylidae*

igeltsari* e. igeltsero

igeltsaritza* e. igeltserotza

igeltsero

igeltserotza

igeltsu

igeltsuztatu, igeltsuzta, igeltsuztazen.

du ad.

igeri adlag. 1: *ibaia igeri zeharkatu*. 2: *airean igeri gelditzen den ilauna*.

igeri egin

igerian

igeri egon: *ur gainean igeri dagoen enborra*.

igerialdi

igerika batez ere *Ipar*. eta *Naf*. 'igerian'

igerikari *Ipar*. 'igerilaria'

igerikatu, igerika(tu), igerikatzen. *Ipar*.

da ad. 'igeri egin'

igeriketa

igerilari

igerileku

igeritako iz.

igerri* e. igarri

igita iz. 'igitatzea': *igita lanera joan da*.

igitai

igitaldi

igitari

igitatu, igita(tu), igitatzen. *du* ad.

iglu
igo, igotzen. *da* ad.
igoaldi
igoarazi, igoaraz, igoarazten. *du* ad.
igobide
igoera
igogailu
igokari
igokunde
igon* e. **igo**
igongailu* e. **igogailu**
igorgailu
igorle
igorpen
igorrarazi, igorraraz, igorrarazten. *dio* ad.
igorri, igor, igortzen. *du* ad.
igortziri* e. **ihurtzuri**
igotze
igun 'gabia, mailu handia'
igurain *g.er.* 'basozaina'
igurikatu, igurika, igurikatzen. *Ipar. du* ad. h. **iguriki**
iguriki, igurikitzen. *Ipar. du* ad. 'itxaron': *zaude ene begira, iguriki nazazu.*
igurikimen *Ipar.* 'itxaropena'
igurtzaldi
igurtzarazi, igurtzaraz, igurtzarazten. *dio* ad.
igurtzi, igurtz, igurtzen. *du* ad.
igurtzika
igurtzkari *Hizkl.*
iguzki e. **eguzki**
ihabali 'beldurtia'
ihakin *Ipar.* 1 'norbaiten keinuen edo moldeen antzeratzea, askotan isekazkoa'. 2 'iseka'. 3 'keinua'
ihakindatu, ihakinda, ihakindatzen. *Ipar. du* ad. 'norbaiten keinuak eta moldeak antzeratu, norbaiten ihakina egin'
ihaloskatu* e. **ihalozkatu**
ihalozka *Ipar.*
ihalozkatu, ihalozka(tu), ihalozkatzen. *Ipar. da* ad. 'iraulkatu'
ihar
ihardesle
ihardespen
ihardetsarazi, ihardetsaraz, ihardetsarazten. *dio* ad.

ihardetsi, ihardets, ihardesten. *du* ad.
iharduera* e. **jarduera**
iharduki, iharduki, ihardukitzen. *Ipar. du* ad. 1 'eztabaidatu'. 2 'mintzatu'. 3 'gogor egin'
ihardun* e. **jardun**
ihardun erazi* e. **jardunarazi**
ihardunaldi* e. **jardunaldi**
ihardunbide* e. **jardunbide**
ihardungai* e. **jardungai**
ihargarri
iharrarazi, iharraraz, iharrarazten. *du* ad.
iharrausi* e. **inarrosi**
iharrosi* e. **inarrosi**
ihartasun
ihartu, ihar(tu), ihartzen. *da/du* ad.
ihauli* e. **irauli**
ihaurkin* e. **inaurkin**
ihaurri 1, ihaur, ihautzen. *Ipar. du* ad.
ihaurri 2 *Ipar.* adlag.
ihausi *Ipar.* iz. 'zaunka'
ihausika *Ipar.*
ihauska *Ipar.*
ihauskatu, ihauska(tu), ihauskatzen. *Ipar. da* ad.
ihaute* e. **inaute**
ihauteri* e. **inauteri**
ihaz* e. **iaz**
ihes iz.
ihes egin
ihesari eman
ihesari lotu *Ipar. zaio* ad.
ihes eragin
ihes(-)hodi
ihesaldi
ihesarazi, ihesaraz, ihesarazten. *dio* ad.
h. ihes eragin
ihesbide
ihesi 1 adlag.: *etsaiaren ihesi dabilena; ihesi (joan, etorri, etab.) direnak.*
ihesi 2, ihes(i), ihesten. *da* eta *du* ad.
iheska
iheskor
iheslari
ihesleku
ihi *Juncus sp.*
ihintz
ihinztatu, ihinzta, ihinztatzen. *du* ad.
ihizaldi* e. **chizaldi**

ihizi *Ipar.* eta *Naf.* h. ehiza

ihizketa* e. ehiza

ihiztoka *Ipar.* ‘zingira’

ihiztokatsu *Ipar.*

ihortziri* e. ihurtzuri

ihurtzuri *Sin.* inusturi

ijito

ijito(-)sardina *Sprattus sprattus*

ijitokeria

ika-mika iz.

ikara iz.

ikara egin

ikara egon

ikara eman

ikara eragin

ikara ibili

ikaran *Ipar.*

ikaraz

ikaretan

ikaragarri

ikaragarriko *Ipar.*

ikaragarritzko *Heg.*

ikaragarrikeria

ikaraio *Torpedo marmorata*

ikarakor

ikaraldi

ikararazi, ikararaz, ikararazten. *du* ad.

ikarati

ikaratu, ikara(tu), ikaratzen. *da/du* ad.

ikasarazi, ikasaraz, ikasarazten. *dio* ad.

ikasbide

ikasgai

ikasgela

ikasi, ikas, ikasten. *du* ad.

ikasketa

ikaskide

ikaskizun

ikaskuntza

ikasle

ikasliburu

ikasmahai

ikaspen *g.er.* h. irakaspén

ikastaldi

ikastaro

ikaste

ikastegi

ikastetxe

ikastola

ikastordu

ikastun

ikasturte

ikatz

ikazketa iz. ‘ikatz-garraioa’

ikazketari

ikazkin

ikazkintza

ikaztegi

ikaztobi

ikaztu, ikatz/ikaztu, ikazten. *da/du* ad.

ikergai

ikergaitz

ikergoa* e. ikerketa, ikertze

ikerka *Ipar.* ‘ikertzen’

ikerketa

ikerkuntza

ikerlan

ikerlari h. ikertzaile

ikerraldi

ikertu, iker, ikertzen. *du* ad.

ikertzaile

ikertze

ikol *Bizk.* izond. ‘barne-hutsa’

ikoldu, ikol(du), ikoltzen. *Bizk.* *da/du* ad.

ikoltasan *Bizk.*

ikono

ikonoklasta

ikortziran ‘azaleko baba’

ikosaedro

ikoti *Bizk.* ‘jauzia’

ikotika

iktiologia

ikuilu* e. ukuilu

ikur

ikurrin ‘bandera, bereziki Euskal Herri-koa’

ikus-entzule

ikus-entzunezko

ikusarazi, ikusaraz, ikusarazten. *dio* ad.

ikusbera

ikusbide

ikusezin izond. ‘ezin ikusizkoa’

ikusezintasun

ikusgai

ikusgailu

ikusgaitasun

ikusgaitz

ikusgarri 1 izond. 2 iz.

ikusgarriro

ikusgune
ikusgura iz. eta izond.
ikusi, ikus, ikusten. *du* ad.
ikusi-makusi
ikusiezin iz. *Sin. ezinikusi*
ikuska
ikuskari 1 'ikusbizuna'. 2 'ikuskatzailea'
ikuskatu, ikuska(tu), ikuskatzen. *du* ad.
ikuskatzaile
ikusker
ikusker
ikusket
ikuskezun
ikuskor* e. **ikusgai**
ikusle
ikusliar *Ipar.*
ikusmen
ikusmin
ikusmira
ikusmiran
ikusmiratu, ikusmira(tu), ikusmiratzen.
du ad.
ikusmolde
ikusnahi iz. eta izond.
ikuspegi
ikuspen
ikuspuntu
ikustaldi
ikustate *Ipar.* 1 'begirunea'. 2 'esker
 ona'
ikustatu, ikusta, ikustatzen. *du* ad. 'ikus-
 katu'
ikuste
ikusterrean: *ikusterrean duen haranari*
begira.
ikustoki
ikutu* e. **ukitu**
ikuzgailu *Sin. ikuzmakina*
ikuzgarri *Ipar.*
ikuzi, ikuz, ikuzten. *Ipar. da/du* ad. 'urez
 garbitu'
ikuzle *Ipar.*
ikuzmakina *Sin. ikuzgailu*
ikuztegi *Ipar.*
ilagin *Ipar.*
ilagintza *Ipar.*
ilaintsa *Zub.* 'mirua'
ilaje
ilar 1 *Pisum sativum*. 2 *Ipar. eta Naf.*
 'babarruna, indaba'

ilar xabal *Ipar. eta Naf.* 'dilista'
ilar xehe *Ipar. eta Naf. Pisum sativum*
ilar biribil *Ipar. eta Naf. Pisum sativum*
ilara
ilargi
ilargi-jo izond. 'aldizkako zoroaldiak
 dituen'
ilargi-aldarte
ilargi berri
ilargi bete
ilargialdi
ilargitar
ilargite
ilaun 1 izond.: *aztarna hutsal eta ilau-
 nak*. 2 iz. 'errautsa': *berehala ikatzak
 ilaunez estaltzen dira.*
ilaundu, ilaun(du), ilauntzen. *da/du* ad.
ilaur* e. **hilaur**
ilaurtu* e. **hilaurtu**
ilbehera
ilbeltz *Gip. eta Naf. h. urtarril*
ilberri
ilbete
ildaska
ildaskatu, ildaska(tu), ildaskatzen. *du* ad.
ildo
ildokatu, ildoka(tu), ildokatzen. *du* ad.
ile
ile alde
ile kontra
ile(-)apaindegi
ile-apaintzaile
ile(-)motots
ileapaindegi* e. **ile(-)apaindegi**
ileapaintzaile* e. **ile-apaintzaile**
ileberritu, ileberri(tu), ileberritzen. *da*
ad.
iledun
ilegabe izond.
ileki *Ipar.* iz.
ilendi* e. **ilinti**
ileorde
ileti* e. **ilinti**
iletsu
ilgora
ilinti
ilki, ilkitzen, ilkiko. *Batez ere Ipar. da*
ad. 'atera, irten'
ilkialdi *Ipar.*

ilkiarazi, ilkiaraz, ilkiarazten. *Ipar. du ad.*
ilkiabide *Ipar.*
ilkitze
iloba 1 'senidearen semea nahiz alaba'.
 2 'biloba, semearen edo alabaren semea nahiz alaba'
iloba txiki 'lehengusuaren semea nahiz alaba'
ilobaso *Ipar. Sin. biloba*
 ilor* e. **hilaur**
iltzatu, iltza, iltzatzen. *du ad.*
iltze
iltze-belar *Caryophyllus aromaticus*
iltzegile
iltzeztatu, iltzeztata, iltzeztatzen. *du ad.*
ilun
ilunabar
ilunabartu, ilunabar(tu), ilunabartzen.
du ad. (nor kasurik gabea)
ilunaldi
ilunantz 'argitasun ahula'
ilunarazi, ilunaraz, ilunarazten. *du ad.*
ilunarte
 ilunbe* e. **ilunpe**
ilundegi
ilundu, ilun(du), iluntzen. *da/du ad.*
ilundura
ilungarri
ilunik adlag.
ilunkara
ilunkera *Bizk.* 'ilunabarra, iluntzea'
ilunki adlag.
ilunkor
ilunpe
 ilunpean
 ilunpetan
ilunpetsu
iluntasun
iluntze
ilunxko
ilunzale
ilusio
ilustrazio
imajina
imajinatu, imajina(tu), imajinatzen. *du ad.* 'irudikatu'
imajinazio 'irudimena'
iman
 iman(-)harri

imandu, iman(du), imantzen. *da/du ad.*
imanorrazt
imantze
imilaun *Bizk.*
imina *Bizk.*
iminerdi *Bizk.*
 imini* e. **ipini**
imintzio
imitatu, imita, imitatzen. *du ad.*
imitazio
immunitate
immunizatu, immuniza, immunizatzen.
da/du ad.
immunizazio
imurtxi
imurtxi egin
inar 1 *Ipar.* 'txinparta, pindarra'. 2 e. **ginarra**
inarrosaldi
inarrosarazi, inarrosaraz, inarrosarazten.
du ad.
inarrosi, inarros, inarrostean. *da/du ad.*
inarrosle
inarroste
inauguratu, inaugura, inauguratzen. *du ad.*
inaugurazio
inaurkin
 inaurri* e. **ihaurri**
inausaldi
inausarazi, inausaraz, inausarazten. *dio ad.*
inausi, inaus, inaussten. *du ad.*
inauskai
inausketa
inausteri
inauste
inaute 'inauteria': *hori astelehen inautez egingo da.*
inauteri
inbasio
inbentario
inbertsio *Mat.*
inbidia batez ere *Herr.*
inbutu *Sin. onil*
indaba *Bizk. Phaseolus vulgaris*
indar
 indar egin
 indar eman

- indarrean:** *indarrean dagoen legea; indarrean zeuden ohiturak.*
- indarrez**
- indarrezko**
- indarberritu,** indarberri(tu), indarberritzen. *da/du* ad.
- indardun**
- indargabe** izond.
- indargabetasun**
- indargabetu,** indargabe(tu), indargabetzen. *da/du* ad.: *gaitz luze hark gorpuzta argaldu eta indargabetu zion; gobernuaren dekretu guztiak indargabetuz.*
- indargarri**
- indarka**
- indarkeria**
- indarraldi**
- indarretxe**
- indartsu**
- indartu,** indar(tu), indartzen. *da/du* ad.
- indartze**
- independentzia**
- Indi** gaztaina *Aesculus hippocastanum.*
Sin. itsas gaztaina
- indiano**
- indiar** (herritarra)
- indikatio**
- indioilar** *Meleagris gallopavo*
- indioilasko**
- indioilo**
- indizio** *Heg. Herr.* (gaixoari orratzaz egiten zaiona)
- indoeuropar** (herritarra)
- indoeuropar hizkuntzak**
- indoeuopera** (hizkuntza)
- indonesiar** (herritarra)
- indonesiera** (hizkuntza)
- indukzio**
- induljentzia** h. barkamen
- induska** adlag.
- industria**
- industrial** izond.
- industrialari**
- industrializatu,** industrializa, industrializatzen. *da/du* ad.
- inertzia**
- infanteria**
- infekzio** *Med.*
- infernu**
- infernuratu,** infernura(tu), infernuratzen. *da/du* ad.
- infernutar**
- infinitibo** *Gram.*
- infinitu**
- inflazio** *Ekon.*
- informatika**
- informatu,** informa, informatzen. *da/du* ad.
- informatzaile**
- informazio**
- infragorri**
- infusorio**
- ingeles** (hizkuntza)
- ingeniari**
- ingeniaritza**
- ingira**
- ingude**
- inguma** 1 'lo dagoenari erasotzen dion iratxo; amesgaiztoa'. 2 'iratxo, mamua'. 3 'tximeleta, pinpirina'
- ingurabide** 'herria inguratzen duen bidea'
- inguraldi**
- ingurarazi,** inguraraz, ingurarazten. *du* ad.
- inguratu,** ingura, inguratzen. 1 *da* ad. 'hurbildu'. 2 *du* ad.: *urak inguratzen dituen lurralde ezkuuak.*
- inguratzaile**
- ingurrazti* e. **koaderno, kaier**
- inguru**
- inguru-minguru**
- ingurubira**
- ingurugiro** h. **ingurumen**
- inguruka**
- ingurumari:** *herriko eta ingurumariko etxeetan.*
- ingurumen** (bereziki Ekologian): *autobi-deek kalte handiak egiten dizkiote ingurumenari.*
- ingurune**
- ingurutren* e. **aldiriko tren**
- ingurutxo**
- injektore**
- injekzio**
- injineru** h. **ingeniari**
- injinerutza** h. **ingeniaritza**

inkesta 1 'iritzi-bilketa'. 2 *Ipar.* 'auzite-
giko ikerketa'
inkestagile
inkoniatu *Ipar.:* *eri inkoniatua.*
 inmunitate* e. **immunitate**
inoiz
inoiz edo behin
inoiz ere ez
inoizka
inoizko
inola
inola ere ez
inolako
inolaz ere
inon
inondik
inondik ere
inondik inora
inongo: *ez naiz inongoa; ez dugu inongo*
testutan aurkitu.
inor
inora
inorako
inortxo
inozente *Herr.* 1 'errugabea'. 2 'tolesga-
bea'
inozo
inozokeria
inozotasun
inperialismo
inperialista
inperio
inplizitu
inporta izan. *dio/zaio ad. Herr.*
inportant h. **garrantzitsu**
inportantzia h. **garrantzi**, **munta**
inportatu, inporta, inportatzen. *du ad.*
inportazio
inposatu, inposa, inposatzen. *du ad.*
inposatze
inposizio
inprenta h. **inprimatze**
inpresio h. **zirrara**
inpresionismo
inpresionista
inprimagailu
inprimaki
inprimarazi, inprimaraz, inprimarazten.
dio ad.

inprimategi
inprimatu, inprima, inprimatzen. *du ad.*
inprimatzaile
inprimatze 'inprimatzeko teknika'
inprimeria h. **inprimatze**
 insektizida* e. **intsektizida**
 insektu* e. **intsektu**
inskripzio 1 'izen ematea'. 2 *Sin.* **idaz-
kun**
inspektore 1 'poliziaren kargua'. 2 h.
ikuskatzaile
instalatu, instala, instalatzen. *du ad.*
instalazio
 instant* e. **istant**
institutu
instituzio h. **erakunde**
instrumental
instrumentu 'musika-tresna'
integral *Mat.*
integratu, integra, integratzen. 1. *Mat.*
 2. h. **bertakotu**, **gizarteratu**
integrazio 1 *Mat.* 2 h. **bertakotze**, **gi-
zarteratze**
integrismo
integrista
intelektual
intentsitate
intenzio *Herr.*
interes
interesatu, interesa, interesatzen. *da ad.*
interesgarri
interferentzia *Fis.*
interjekzio
internazional h. **nazioarteko**
interpretatu, interpreta, interpretatzen.
du ad.
interpretatzaile
interpretazio
interprete
intsektizida
intsektu
intsektujale
intsentsatu, intsentsa, intsentsatzen. *du*
ad.
intsentsu
intsentsu(-)belar *Senecio cruentus,*
etab.
intsentsu(-)ontzi
intsulina

intsusa *Sambucus sp.*
intsusa-txori 'txinboa'
intuizio
intxaur
 intxaur beltz
 intxaur(-)hauskailu
 intxaur muskatu
 intxaur(-)saltsa
intxaurrondo *Juglans regia*
intxaurtze 'intxaurrondoa'
intxixu
intzestu
intziri
 intziri egin
intzirika
inude
inurri *Formicidae*
inurritegi
inurritu, inurri(tu), inurritzen. *da ad.*
inusturi *Sin. ihurtzuri*
inuzente *Herr.*
inuzentekeria *Herr.*
ioi
ionizatu, ioniza, ionizatzen. *da/du ad.*
ionosfera
ipar
 ipar-ekialde
 ipar(-)haize
 ipar-mendebalde
 ipar-orratz* e. iparrorratz
 ipar-sartalde 'ipar-mendebalde'
 ipar-sortalde 'ipar-ekialdea'
iparburu
iparralde
 iparraldeko
iparraldetar
iparrizar
iparrorratz
ipartar
ipi-apa
ipinarazi, ipinaraz, ipinarazten. *dio ad.*
ipini, ipin, ipintzen. *du ad.*
ipotx
ipuin
ipuingile
ipuingintza
ipuinlari
ipurbeltz

ipurdi
ipurdi-has *Ipar.: ipurdi-has utzi dute Txomin, gehiegizko irabazpideak salatzean.*
ipur diz gora
ipurdiko iz.
ipurkada
ipurmami
ipur talde izond.
ipur tandi 'ipurdi-handia'
ipur targi *Lamprys noctiluca*
ipur tarin izond. 'ipurdi-arina'
ipur tats *Putorius putorius*
ipur terre izond.
ipur teste 'ipurdi hestea, heste lodia'
ipur tezur 'ipurdi hezurra'
ipur tondo
ipur zulo
ipuru 1 *Juniperus communis*
ipuru 2 'alor baten ertza, landu gabe geratzen dena'
ipuruko iz. 'kopetakoa, idi eta behiei, uztartzean, kopetan jartzen zaiena'
ira Bizk. 'iratzea'
irabazarazi, irabazaraz, irabazarazten. *dio ad.*
irabazi 1, irabaz, irabazten. *du ad.*
 irabazian
irabazi 2 iz.
irabazkin
irabazle
irabazpide
irabaztun
irabiagailu
irabiaketa
irabiatu, irabia, irabiatzen. *da/du ad.*
irabio
irabiur
iradoki, iradokitzen. *du ad.*
iradokizun
iragabide* e. iraganbide
iragaile
iragaitte
iragaitza
 iragaitzaz 'bidenabar'
iragan 1, iragaten, iraganen. *da/du ad.*
iragan 2 iz.
iraganaldi

iraganarazi, iraganaraz, iraganarazten.

du ad.

iraganbide

iragangaitz

iragangaiztasun

iragankor

iragankortasun

iragarki

iragarkizun

iragarle

iragarmen: *batari sendatzeko antzea ematen diozu, besteari iragarmena, beste bati mirari egiteko indarra.*

iragarpen

iragarri, iragar, iragartzen. *du ad.*

iragazgaitz *Sin. irazgaitz*

iragazgaiztasun *Sin. irazgaiztasun*

iragazi *Sin. irazi*

iragazki *Sin. irazki 1*

iragazkor *Sin. irazkor*

iragazkortasun *Sin. irazkortasun*

iragaztegi *Sin. iraztegi*

irail

irain

irain egin

iraindu, irain(du), iraintzen. *du ad.*

iraingarri

iraitzi, iraitz, iraitzen. *du ad.*

iraitz-aparatu edo **iraitzaparatu**

iraizean* e. **iragaitzaz**

iraka

irakasbide

irakasgai

irakaskizun

irakaskuntza

irakasle

irakasleria

irakaspen

irakastaldi

irakaste

irakastegi

irakatsi 1 irakats, irakasten. *du ad.*

irakatsi 2

irakiar (herritarra)

irakidura

irakin, irakiten. *du ad. (nor kasurik gabea)*

irakinaldi

irakinarazi, irakinaraz, irakinarazten. *du ad.*

irakitan

irakite

irakitu* e. **irakin**

irakurgai

irakurgaitz

irakurgarri

irakurgarritasun

irakurgela

irakurketa

irakurkizun

irakurle

irakurlego 1 'irakurletza'. 2* e. **irakurleria**, **irakurleak**

irakurleria

irakurletza

irakurmen 'irakurtzeko gaitasuna'

irakurpen

irakurraldi

irakurrarazi, irakurraraz, irakurrarazten.

dio ad.

irakurri, irakur, irakurtzen. *du ad.*

irakurterraz

irakurtezin

irakurtze

iralki* e. **eralki**

irandar (herritarra)

irarketa

irarkola

irarlan

irarle

irarri, irar, irartzen. *du ad.: igeltsu eta barretan irarritako lerroak.*

irasagar

irasagarrondo *Cydonia oblonga*

irastor 'lapa-belarra'

irato, iratotzen. *du ad. 'itoarazi'*

iraxteki* e. **eraxxiki**

iratxo

iraxtori 'buztanzuria'

iratzargailu

iratzargarri

iratzarri, iratzar, irartzartzen. 1. *da/du ad.*

'irartzartu': *oso goiz iratzarri naiz gaur; garaiz iratzarri dugu haurra. 2 izond.: gazte batzuk beste batzuk baino iratzarriagoak dira.*

iratzarrarazi, iratzarraraz, iratzarrarazten. *du ad.*

iratzartu, iratzar, irartzartzen. *da/du* ad.:
lotatik iratzartu zenean; telefono-ho-
tsak iratzartu zuen.

iratzartzaille
iratze *Filicopsida*
iratze ar
iratze eme

iratzeketa iz. 1 'iratze-bilketa'. 2 'iratze-
pila'

iraulaldi
iraularazi, iraularaz, iraularazten. *du* ad.
irauli, iraul, iraultzen. *da/du* ad.

iraulka
iraulkatu, iraulka(tu), iraulkatzen. *da/du*
ad.

iraulketa
iraultza
iraultzaile
iraultze
iraun, irauten. *du* ad.

iraunaldi
iraunarazi, iraunaraz, iraunarazten. *dio*
ad.

iraunarazle
iraungarri
iraungi, iraungitzen. *da/du* ad. *Jas.* 'itza-
li; ahitu'

iraungiarazi, iraungiaraz, iraungiaraz-
ten. *du* ad.

iraungidura
iraungigaitz
iraungikor
iraungitzaile
iraunkor
iraunkortasun
iraupen
irausi adlag. 'ahardia arreske'

iraute
irazeki, irazekitzen. *du* ad. *Jas.* 'piztu'

irazgaitz *Sin.* **iragazgaitz**
irazgaitzasun *Sin.* **iragazgaitzasun**
irazi, iraz, irazten. *du* ad. *Sin.* **iragazi**
irazki 1 *Sin.* **iragazki**
irazki 2 'hari-multzoa'

irazkitu, irazki(tu), irazkitzen. *du* ad.
irazkor *Sin.* **iragazkor**
irazkortasun *Sin.* **iragazkortasun**
iraztegi *Sin.* **iragaztegi**
iraztor 'iratze saila'

ireki, irekitzen. *da/du* ad.
irekialdi
irekiarazi, irekiaraz, irekiarazten. *du* ad.
irekidura
irekigune
irekitasun
iren izond.
irendu, iren(du), irentzen. *du* ad.
irensle
irentsarazi, irentsaraz, irentsarazten. *dio*
ad.
irentsi, irents, irensten. *du* ad.
iretargi *Bizk.* 'ilargia'
iretsi* *Ipar. e.* **irentsi**
iri *Ipar.* 'ingurua': *eguerdi iria.*
irian
irin
irindu, irin(du), irintzen. *da/du* ad.
irineztatu, irinezta, irineztatzen. *du* ad.
iringile
irintsu
iris *Anat.*
irispide: *irispidean (izan, jarri...*
iritzi, irits, iristen. *da/du* ad.
iritzi 1, iritz(i), iritzen. *dio* ad.
iritzi 2 iz.
iritzira
irizkide
irizpen
irizpide
irila *Ipar. h.* **uharte**
irlandar (herritarra) *Sin.* **eiretar**
irmo
irmoki
irmotasun
irmotu, irmo(tu), irmotzen. *da/du* ad.
ironia
irozgarri iz. 'euskarria, indargarria'
irozkai iz. 'euskarria'
irozo, irozotzen. *du* ad. 'eutsi, jasan'
irozoarazi, irozoaraz, irozoarazten. *dio*
ad.
irrada *Sin.* **erradiazio**
irradi
irratsaio
irrazional
irri
irri(-)antzerki
irri(-)belar *Ranunculus sceleratus*

irri egin
irri eragin
irri-karkaila
irribarre
irribarre egin
irribarrez
irribarreka
irribarretsu
irribera *Sin.* irrikor
irrigarri
irrika 1 iz.
irrikan
irrikaz
irrika 2 adlag.
irrikatu, irrika(tu), irrikatzen. *du* ad.
irrikor *Sin.* irribera
irrimarra *Sin.* karikatura
irrintzi
irrintzi egin
irrintzika
irrintzilari
irriño *Ipar. Sin.* irribarre
irris *Sin.* arroz
irrisku* *Ipar. e.* arrisku
irrist
irrist egin
irrista iz.
irristada iz.
irristagarri
irristailu
irristakor
irristalari
irristaldi
irristarazi, irristaraz, irristarazten. *du* ad.
irristatu, irrista, irristatzen. *da* ad.
irrits ‘grina bizia’
irritsu 1 izond. ‘irriz dagoena’
irritsu 2 izond. ‘irritsez betea’
irriz
irrizko
irrizale
irteera
irten, irteten. *da* ad.
irtenaldi
irtenarazi, irtenaraz, irtenarazten. *du* ad.
irtenbide
irtegun
irudi
irudia egin *Sin.* itxura egin

irudiz
irudizko: *irudizko munduak.*
irudialdatu, irudialda, irudialdatzen.
da/du ad.
irudiarazi, irudiaraz, irudiarazten. *du*
ad.: *irudiarazi zieten haien alde zeu-*
dela.
irudidun
irudigile
irudigintza
irudikatu, irudika, irudikatzen. *du* ad.
irudikeria
irudiko 1: *bere irudiko egin zuen gizona.*
2: *gehienen irudiko* (‘gehienen ustez’).
irudikor
irudikortasun
irudikortu, irudikor(tu), irudikortzen.
da/du ad.
irudimen
irudimentsu
irudipen
iruditu, irudi(tu), iruditzen. *zaio* ad.
irudiztatu, irudizta, irudizatzen. *du* ad.
 ‘irudiz hornitu’
irule
irun, iruten. *du* ad.
irunaldi
irundegi
iruntz *Bizk. h.* ihintz
iruntzi *Sin.* ifrentzu
iruntzitara *Sin.* ifrentzuz: *iruntzitara*
jantzia duzu elastikoa.
iruzkin
iruzkina egin: *testu horri iruzkina*
egin diot.
iruzkindu, iruzkin(du), iruzkintzen. *du* ad.
iruzkingile ‘testu-iruzkinak egiten ditue-
na’
iruzur
iruzur egin
iruzurgile
iruzurkeria
iruzurti
isats
isatsdun
isatsgabe izond.
iseka
iseka egin
isekari

isekatu, iseka(tu), isekatzen. *du* ad.
isil
 isil-gorde
 isil-gordeka
 isil-hizketa
 isil-isila *Ipar.*
 isil-isilik
 isil-misil
 isil-misilean
 isil-misilka
 isil-poltsa
isilaldi
isilarazi, isilaraz, isilarazten. *du* ad.
isildu, isil(du), isiltzen. *da/du* ad.
isilean
isileko
isilik
isilka
 isilkako
isilpe
 isilpeko izlag. eta iz.
isiltasun
isilune
isiotu, isio, isiotzen. *Batez ere Bizk. du*
 ad. 'argia, sua) piztu'
isipu
 isipu(-)belar *Hyssopus officinalis*
isipula *Herr.*
iskanbila
iskanbilatsu
iskilinba
iskilu
iskiludun
isla 1 h. uharte
isla 2 iz.: *mendien isla uretan.*
 islara: *Jainkoaren edertasuna islara*
ikusten dugu.
 islada* e. isla 2
 isladatu* e. islatu
islamabadar (herritarra)
islamiar (herritarra): *Irango Errepublikan*
Islamiarra.
islandiar (herritarra)
islandiera (hizkuntza)
islapen
islatu, isla(tu), islatzen. *da/du* ad.
islatze
 iso interj. (agindu-hitza)
isobara

isoglosa
isolagailu *Fis.*
isolamendu *Fis.*
isolatu, isola, isolatzen. *du* ad. *Fis.* (beste arloetan hobestekoak dira *bakartu*, *bakandu*)
isolatzaile *Fis.*
isomero *Kim.*
isomorfismo
isomorfo
isoszele
ispilu
israeldar (herritarra)
istant
 istibor* e. **istribor**
istil
istiltzu
istilu
istinga
istingadi
istingor *Gallinago gallinago*
istorio
istribor
istripu
isun
 isuna ezarri
isuraldatu, isuralda, isuraldatzen. *du* ad.:
odol kutsatua isuraldatu diote.
isuraldatze
isurarazi, isuraraz, isurarazten. *du* ad.
isurbera
isurbide
isuri 1, isur, isurtzen. *da/du* ad.
isuri 2 iz.
isurialde
isurkari *Sin. likido*
isurketa
isurki iz.
isurkor
isurle: *gizon gaizto odol-isurlea.*
isurpen
isurtze
isuski *Bizk.* 'erratza'
 itaizur* e. **itaxur**, **itogin**
italiar (herritarra)
italiera (hizkuntza)
 itatxur* e. **itaxur**, **itogin**
itaun
itaundu, itaun(du), itauntzen. *du* ad.

itaunka
itaunketa
itaurleri *Bizk.* 'itaurrekoa'
itaurrean adlag.
itaurreko iz.
itaxur *Ipar. eta Naf. Sin.* **itogin**
itegi 'ukuilua, korta'
iteuli *Tabanus bovinus*
ito, **itotzen**. *da/du* ad.
itoaldi
itoarazi, **itoaraz**, **itoarazten**. *du* ad.
itobehar iz.
itogarri
itogin *Bizk. Sin.* **itaxur**
itoiti* e. **itaxur**, **itogin**
itoka adlag.
ito-itoka
itokarrean adlag.
itolarri iz.
itomen
itote* e. **itaxur**, **itogin**
itsasadar
itsas aingira *Conger conger*
itsasalde
itsasaldi
itsasandi* e. **itsas handi**
itsasargi
itsas arrano *Haliaeetus albicilla*
itsasarte
itsasbazter
itsasbehera
itsasbide
itsasegi* e. **itsas hegi**
itsasertz
itsas gaztaina *Aesculus hippocastanum*.
Sin. **Indi gaztaina**
itsasgizon
itsasgora
itsas handi
itsas hegi
itsas izar *Asteroidea*
itsasikara
itsas kabra *Scorpaena scrofa*
itsasketa: *itsasketan ohituak diren gizonak*. *Sin.* **nabigazio**
itsaski 1 'sagailoa, itsaso nahasia'
itsaski 2 (jatekoa)
itsaskirri
itsaskor

itsas korronte* e. **itsaslaster**
itsaslabar
itsaslamina
itsaslapur
itsaslapurreta
itsaslaster
itsas lehoi *Otaria sp. eta Zalophus sp.*
itsas lore *Coelenterata*
itsasmutil
itsaso: *Galileako Itsasoa edo Kinneret aintzira*.
itsasontzi
itsasontziratatu, **itsasontzira**, **itsasontziratzen**. *da/du* ad.
itsasoratu, **itsasora(tu)**, **itsasoratzen**. *da/du* ad.
itsasorratz
itsas otso *Phoca vitulina*
itsasozain
itsaspe
itsaspekari
itsaspeko
itsasperatu, **itsaspera(tu)**, **itsasperatzen**. *da/du* ad.
itsastar
itsas triku *Echinoidea*
itsasturi *Ipar.* 'marinela'
itsas txakur *Fam. Phocidae. Sin.* **foka**
itsasuntzi* e. **itsasontzi**
itsas zabal
itsas-zain* e. **itsasozain**
itsas zaldi *Hippocampus sp.*
itsatsarazi, **itsatsaraz**, **itsatsarazten**. *dio* ad.
itsatsi, **itsats**, **itsasten**. *Batez ere zaio* ad.
itsu
itsu-itsuan
itsu-gidari *Ipar.* 'itsuaurrekoa'
itsura adlag.: *itsura jarraiki zitzaion jakin gabe nora*.
itsuaurreko iz.
itsugarri izond.
itsuka
itsukeria
itsuki adlag.
itsulapiko *Sin.* **eltzeitsu**
itsumandoka
itsumen
itsumustu iz. 'ustekabea'
itsumustuan

itsumustuka
itsumutil
itsurik
itsusarazi, itsusaraz, itsusarazten. *du ad.*
itsusgarri izond.
itsusi
itsuskeria
itsuski adlag.
itsustasun
itsustu, itsus, itsusten. *da/du ad.*
itsutasun
itsutu, itsu(tu), itsutzen. *da/du ad.*
itsutuki
itun 1 iz.
itun 2 izond. *Jas.* ‘tristea, goibela’
itundu 1, itun(du), ituntzen. *da/du ad.*
 ‘ituna egin, hitzartu’
itundu 2, itun(du), ituntzen. *da/du ad.*
 ‘tristetu, goibeldu’
ituntasun
iturbegi
iturburu
iturgin
iturgintza
iturri
iturri(-)belar *Nasturtium officinale*
itxaro izan *du ad.* 1: *oneratuko dela itxaro dut.* 2: *itxaro zuten Jesu Kristoren etorrera.*
itxarobide
itxaron, itxaroten, itxarongo. 1 *dio ad.*
 (objektu biziduna denean): *Mireni itxaron diogu luzaz.* 2 *du ad.*: *itxaroten dut hilen piztuera.*
itxaronaldi
itxaronarazi, itxaronaraz, itxaronarazten. *dio ad.*
itxarongela
itxaropen
itxaropentsu
itxi, ixten. *da/du ad.*
itxialdi
itxiarazi, itxiaraz, itxiarazten. *du ad.*
itxiera
itxigailu
itxindi *Ipar.* ‘ilintia’
itxitura ‘eremu itxia; eremua ixten duen hesia’
itxoin, itxoiten. *dio ad.* h. **itxaron**

itxulastu, itxulas, itxulasten. *du ad.* ‘ira-biatu, nahasi’
itxura
itxura(k) egin
itxura denez
itxuragabe
itxuragabeko
itxuragabekeria
itxuragabeki izond.
itxuragabetu, itxuragabe(tu), itxuragabetzen. *du ad.*
itxurakeria
itxurako: *arrautza-itxurako perretxikoa, tonto-itxurako pertsona.*
itxuraldaketa
itxuraldatu, itxuralda, itxuraldatzen. *da/du ad.*
itxuraldatze
itxuran: *jaitsi zen zerutik uso baten itxuran; itxuran bizi da.*
itxurapen
itxurati
itxuratu, itxura(tu), itxuratzen. *da/du ad.*
itxuratxarki
itxuratxartu, itxuratxar(tu), itxuratxar-tzen. *da/du ad.*
itxuraz: *gauzak itxuraz egin; itxuraz, oso pozik daude.*
itxurazale
itxurazalekeria
itxurazko 1 ‘egiazkoa ez dena’: *itxurazko damua.* 2 ‘itxura onekoa’: *emakume itxurazko eta maitagarria.*
itxuroso *Herr.* ‘itxura onekoa; behar den bezalakoa’
itzain
itzaingo *Ipar.*
itzaintza
itzal
itzalaldi
itzalarazi, itzalaraz, itzalarazten. *du ad.*
itzalezin
itzalezlatu, itzalezta, itzalezlatzen. *du ad.*
itzalgaitz
itzalgaizka *Liter.*
itzalgarri izond.
itzalgune
itzali, itzal(i), itzaltzen. *da/du ad.*

- itzalkor**
itzalpe
itzalpetu, itzalpe(tu), itzalpetzen. *du ad.*
itzaltasun
itzaltsu
itzarri 1, itzar, itzartzen. *da ad.*
itzarri 2 izond.
itzarrik *Bizk.*
itzartu, itzar, itzartzen. *da ad.*
 itzatu* e. **iltzatu**
itze *Ipar.* eta *Naf.* h. **iltze**
itez izond. 'ikaragarria, oso handia'
 itzelezko
itzul-amilka
itzul-lan
itzulaldi
itzularazi, itzularaz, itzularazten. *du ad.:*
 etxera itzularazi du; testua frantsesera
 itzularazi digute.
itzulbide
itzulbira
itzulera
itzulerraz
itzulezin
itzulgai
itzuli 1, itzul, itzultzen. 1 *da ad.* 2 *du ad.*
itzuli 2 iz.
itzuli-mitzuli
itzulika
itzulikatatu, itzulika(tu), itzulikatzen.
 da/du ad. 'irauli, biratu'
itzulinguru
itzulipurdi
itzulipurdika
itzulketa
itzulpen
itzultzaile
itzultze
itzurarazi, itzurazaz, itzurazaten. *du ad.*
itzurbide
itzuri, itzur, itzurtzen. *da/zaio ad.*
 itzuri ibili
 itzuri joan
itzurkor
ixa "x" letraren izena
ixi *Bizk.* 'ixo'
ixo
 ixtante* e. **istant**
 ixtil* e. **istil**
- izadi**
izaera
izai h. **izei**
izain *Hirudo medicinalis*
 izakera* e. **izaera**
izaki
izan 1, izaten. *da/du ad.*
 izan ere lok.
 izan ezik 'salbu': *denak joan ziren,*
 ama izan ezik.
izan 2 iz.: *izena eta izana.*
izanarazi, izanaraz, izanarazten. *du ad.*
izandun izond. 'aberatsa'
izar
 izar(-)belar *Stellaria holostea*
 izar egon: *zerua izar dago.*
 izar(-)laino *Sin. nebuloza*
 izar(-)multzo *Sin. konstelazio*
izara *Sin. maindire, mihise*
izari 'neurria, tamaina'
izarigabe izond.
izarño
izarniarazi, izarniaraz, izarniarazten.
 Ipar. du ad. 'distirarazi'
izarniatu, izarnia, izarniatzen. *Ipar. du*
 ad. 'distiratu'
izarratu, izarra, izarratzen. *da ad.:* *zeru*
 izarratua.
izartegi
izartsu
izartu 1, izar(tu), izartzen. *du ad.* 'neur-
 tu'
izartu 2, izar(tu), izartzen. *da ad.* 'izarrez
 bete'
izartxo
izatasun
izate
izatedun
izatekide
izatez
izeba
izei *Abies sp.* eta *Pseudotsuga sp.* eta *Pi-
 cea sp.*
izeki, izekitzen. *da/du ad.* 'su hartu, sua
 piztu'
izeko *Bizk.* 'izeba'
izen 1: *Xabier du izena.* 2: *haren izen*
 ona zikindu.
 -ren izenean

izenburu**izendapen**

izendatu, izenda, izendatzen. *du ad.*: *Euskaltzaindiak horretarako izendatu nauelako; ez dugu izendatuko nor den; euskaldumok "euli" izendatzen dugun intsektua; langileen soldataren neurria izendatzeko; egun izendatua.*

izendatuki adlag.

izendatzaile**izendatze****izendegi****izendun****izengabe** izond.**izengabeko****izengoiti****izenkide**

izenlagun *Gram.*

izenondo *Gram.*

izenordain *Gram.*: *pertsona izenordainak.*

izenorde 1 'ezizena'. 2* e. **izenordain**

izenpe

izenpearazi, izenpearaz, izenpearazten. *dio ad.*

izenpetu, izenpe(tu), izenpetzen. *du ad.*

izenpetzaile**izerbera****izerdi**

izerdi(-)zapi: *aurpegia izerdi-zapi batekin estali zioten hilotzari.*

izerdi(-)guruin

izerditan

izerdi(-)bitsetan *Bizk.*

izerdi(-)lapetan *Bizk.*

izerdi(-)patsetan

izerdi(-)uharretan *Bizk.*

izerdialdi

izerdiarazi, izerdiaraz, izerdiarazten. *du ad.*

izerdikor**izerditsu**

izerditu, izerdi(tu), izerditzen. *da ad.*

izerkari: *aurpegia izerkari batez estalita ehortzi zuten.*

izi *Ipar. eta Naf. h. izu*

izialdura *Ipar. 'izua'*

izipera *Ipar. 'izutia'*

izkilu* e. **iskilu**

izkina

izkira *Subord. Natantia*

izkiriatu, izkiri, izkiriitzen. *Ipar. du ad.* 'idatzi'

izkirimiri**izkribu****izkribuz****izkribuzko**

izkutu* e. **ezkutu**

izokin *Salmo sp.*

izorra *Zah. izond.* 'harduna'

izorra izan, egon, Zah. 'hardun izan'

izorratu, izorra, izorrazten. 1 *da ad. Zah.* 'hardun gertatu'. 2 *da/du ad. Arrunk.*

'kalte egin, hondatu'

izotz *Sin. horma, lei*

izotza egin

izotzaldi

izotzil *Naf. h. urtaril*

izozkailu**izozki**

izozki(-)denda

izozkigile**izozkitegi**

izozmendi: *izozmendi batek hondoratu zuen Titanic itsasontzia.*

izozte**izoztegi**

izoztu, izotz/izoztu, izozten. *da/du ad.*

Sin. hormatu, leitu

izpar *g.er. h. albiste, berri*

izparringi *g.er. h. egunkari*

izpi

izpirik

izpika 1 adlag. 'zatika'

izpika 2 iz. 'izpi txikia'

izpil**izpildun**

izpiliku *Lavandula officinalis*

izpiltu**izpiño**

izpiritu *Ipar. edo Jas. h. espiritu*

izpitsu**izpitxo**

iztai 'izterra eta sabela elkartzen diren (sakon)gunea'

iztarte 'hankartea'

izter

izter-lehengusu

izterbegi *Batez ere Zub.* ‘etsai pertsonala’
iztupa
izu
 izu-laborri
izualdi
izuarazi, izuaraz, izuarazten. *du ad.*
izugarri izond. eta iz.
 izugarrizko
izugarrikeria
izukaitz
izukari
izukor

izur iz.
izurde *Delphinus delphis*
izurri
izurrite
izurritsu
izurritu, izurri(tu), izurritzen. *da/du ad.*
izurtsu *Sin.* **zimirtsu**
izurtu, izur(tu), izurtzen. *du ad.*
izutasun
izuti
izutu, izu(tu), izutzen. *da/du ad.*
izutzaile

J

j (**jota**)
ja *Ipar.* eta *Naf.* ‘dagoeneko; ordurako’
jabal *Ipar.*
jabalaldi *Ipar.*
jabalarazi, jabalaraz, jabalarazten. *Ipar. du ad.*
jabaldu, jabal(du), jabaltzen. *Ipar. da/du ad.*
jabaldura *Ipar.*
jabalgarri *Ipar.*
jabaltasun *Ipar.*
jabe
 jaun eta jabe
 jabe egin
jabedun
jabegabe izond.
jabegai
jabegaitasun
jabego *Sin.* **jabetasun**, **jabetza**
jabekide
jabekidetasun
jabekuntza
jabetasun *Sin.* **jabego**, **jabetza**
jabetu, jabe(tu), jabetzen. *da ad.*
jabetza *Sin.* **jabego**, **jabetasun**
jada ‘jadanik’
jadanik
jadetsi, jadets, jadesten. *Bizk. du ad.* ‘erdietsi, lortu’
jagi, jagiten. *Bizk. da ad.* ‘jaiki’

jagoitik *Ipar. Zah.* ‘aurrerantzean, gaurdanik’
jagole
jagon, jagoten. *Bizk. du ad.*
jaguar *Panthera (jaguaris) onca*
jai (instrumentalean *jaiez*)
 jai egin
 jai eman
 jai hartu
jaialdi
jaidura ‘joera’
jaiegun
jaiera
jaiero
jaiki, jaikitzen. *da ad.*
jaikialdi
jaikiarazi, jaikiaraz, jaikiarazten. *du ad.*
jaikiera
jainko
Jainkoarren interj.
jainkogabe izond.
jainkosa
jainkotasun
jainkotiar
jainkotu, jainko(tu), jainkotzen. *da/du ad.*
jainkozale
jainkozaletasun
jainkozko
jaio, jaiotzen. *da ad.*
jaioarazi, jaioaraz, jaioarazten. *du ad.*

jaioberri
jaioberritu, jaioberri(tu), jaioberritzen.
da ad.
jaiopera 'jaiotza'
jaioleku
jaiotegun
jaioterri
jaiotetxe
jaiotordu
jaiotza
jaiotze *Ipar. eta Naf. h. jaiotza*
jaiotzez
jaitsaldi
jaitsarazi, jaitsaraz, jaitsarazten. *du ad.*
jaitsi, jaits, jaisten. *da/du ad.*
jaitsiera
jaka
jakartar (herritarra)
jaki
jakile
jakin, jakiten. *du ad.*
jakina: *beste asko ere, jakina, mintzatuak dira auzi horrezaz.*
jakinaren ganean
jakinean
jakinarazi, jakinaraz, jakinarazten. *dio ad.*
jakinarazpen
jakinbide
jakinduria
jakingai
jakingarri
jakingura iz. eta izond.
jakin-min
jakin-nahi iz. eta izond.
jakintasun
jakintsu
jakintza
jakitate
jakite
jakitun
jakitun egin
jakitun egon
jakitun ipini
jakiturgia *batez ere Bizk.*
jakobino
jale
jalgi, jalgitzen. *Ipar. da ad.* 'atera, irten'
jalgialdi

jalgiarazi, jalgiaz, jalgiazten. *Ipar. du ad.*
jalgitze
jalki, jalkitzen. *da ad.* 'isurkari batean dildan dauden zatikiak hondoratu'
jalkin
jamaikar (herritarra)
jamusukroar (herritarra)
jan 1, jaten. *du ad.*
jan-arin(ean)
jan berri
jan-txakur
jan-urri
jan-zahar
jan 2 iz.
janaldi
janarazi, janaraz, janarazten. *dio ad.*
janari
janari(-)denda
janaritegi 'janariak gordetzeko tokia'
janaritu, janari(tu), janaritzen. *du ad.*
zeure herria aingeruen ogiaz janaritu zenuen.
janbo
jandarma* e. **jendarme**
jangai iz. 'janaria, jatekoa'
jangaitz
jangale
jangarri iz. 'janaria, jatekoa'
jangartxu izond.
jangela
jangura iz.
janiza *Ipar.* 'gose handia; grina makurra'
jankatu, janka, jankatzen. *Ipar. du ad.*
'hortzikatu'
janleku
jansenismo
jansenista
jantegi
jantoki
jantxakur
jantzarazi, jantzaraz, jantzarazten. *du ad.*
jantzi 1, jantz, jantzten. *da/du ad.*
jantzi 2 iz.
jantzigintza
janzkera
janzki
janzteko iz.

- japoniar** (herritarra)
japoniera (hizkuntza)
jaramon
 jaramon egin *dio* ad.
jaraunse
jarauntsi, jaraunts, jaraunsten. *du* ad.
jardin* e. **lorategi**
jarduera
 jardun 1, jarduten. *da/du* ad.: *lanean jardun da / du egun osoa.*
 jardun 2 iz. 'hizketa, solasa'
 jardunaldi
 jardunarazi, jardunaraz, jardunarazten. *du* ad.
 jardunbide
 jardungai
 jare izond.
 jaregin, jaregiten. *dio* ad. (*nor* kasurik gabea) 'askatu, libratu': *neuk esatean, jaregin usoei.*
 jargia batez ere Zub. 'jarlekua'
 jargoi 'tronua'
 jariagai
 jariakin
 jariarazi, jariaraz, jariarazten. *dio* ad.
 jariatu, jaria, jariatzen. 1 *zaio* ad.: *ur bizko ibaia jariatuko zaizkio sabeletik.* 2 *du* ad. *Biol.:* *malko-guruinek malkoak jariatzen dituzte.*
 jario 1, jarioko. *zaio* ad.
 galtza-jario
 gezur-jario
 hitz-jario
 jarioan
 jario 2 iz.
 jarioka
 jarki, jarkitzen. *zaio* ad.
 jarleku
 jarrai 1 adlag.: *norbaiti / norbaiten jarrai ibili.*
 jarrai 2* izond. gisa e. **jarraitu**, **jarraiki**: **hezkontza jarraia e. hezkuntza jarraitua / jarraikia.*
 jarraian: *elkarren jarraian zetozen.*
 jarraiarazi, jarraiaraz, jarraiarazten. *dio* ad.
 jarraibide
 jarraika
 jarraiki 1, jarraikitzen. *da/zaio* ad.
- jarraiki 2** izond.: *lan jarraikia.*
 jarraikitasun *Ipar.*
 jarraikitzaile
 jarraipen
 jarraitu 1, jarrai(tu), jarraitzen. *du/dio* ad.: *lanean jarraitu du; Jesusi jarraitu dio.*
 jarraitu 2 izond.: *errotaren hots jarraitua.*
 jarraituki adlag.
 jarraitutasun 'jarraitua denaren nolokotasuna'
 jarraitzaile
 jarrarazi, jarraraz, jarrarazten. *du* ad.
 jarrera
 jarri, jar, jartzen. *da/du* ad.
 jarrialdi
 jartoki h. jarleku
 jartzaile
 jas Bizk. iz.: *dantzan jasa dauka horrek. jaseko: jaseko mutila.*
 jasa iz.: *kanpoan jasa itsua ari du, kazkabarrak gogor astintzen ditu artaburuak.*
 jasaile
 jasan, jasaten. *du* ad.
 jasanarazi, jasanaraz, jasanarazten. *dio* ad.
 jasanezin
 jasangaitz
 jasangarri
 jasankor
 jasan kortasun
 jasmin *Jasminum sp.*
 jaso, jasotzen. *du* ad.
 jasoaldi
 jasoarazi, jasoaraz, jasoarazten. *dio* ad.
 Jasokunde
 jasotasun
 jasotzaile
 jasotze
 jaspe
 jateko iz.
 jaten iz. (batez ere abereena)
 jatetxe
 jator
 jatordu
 jatorkeria
 jatorki adlag.

jatorri
jatorriz
jatorrizko
jatortasun
jats *Ipar.* 'erratza'
 jatsi* e. **jaitsi**
jatun
jaugin *Ipar.* 'joera'
jaulki, jaulkitzen. 1 *zaio* eta *du* ad. (ahotik) irten, (ahotik) bota'. 2 *du* ad. *Finantz.:* *eusko bonoak jaulki.*
jaulkiarazi, jaulkiaraz, jaulkiarazten. *dio* ad.
jaulkipen *Finantz.*
jaulkitze
jaun
 jaun eta jabe
Jauna hartu
jaunartzaile
jaunartze
jaundetar (herritarra)
jaundu, jaun(du), jauntzen. *da/du* ad.
jauneria *Ipar.*
jaungoiko h. **jainko**
jauntasun
jauntxo
jauntxokeria
jauntzi, jauntzi, jaunzten. *Ipar.* h. **jantzi**
jaunxkila
jauregi
jauregitar
jaurerri
jauretsi, jaurets, jauresten. *du* ad.
jauretxe
jaurgo
jaurlaritza (Euskal Autonomia Erkidegoko gobernua izendatzeko)
jaurti, jaurtitzen. *du* ad.
jaurtiarazi, jaurtiaraz, jaurtiarazten. *dio* ad.
jaurtigai
jaurtigailu
jaurtika
jaurtiketa
jaurtiki, jaurtikitzen. *du* ad. h. **jaurti**
 jaurtikigai* e. **jaurtigai**
jaurtitzaile
jausarazi, jausaraz, jausarazten. *du* ad.
jausi, jaus, jausten. *Batez ere Bizk.* *da* ad.

jausitasun
jauskor
jauspen *Ipar.* 1 'jaustea'. 2 'begirunea'
jautsapan *Jas.:* *Erromako inperioaren jautsapena.*
jautsi, jauts, jausten. *Lap.* eta *Naf.* h. **jaitsi**
jauzarazi, jauzaraz, jauzarazten. *du* ad.
jauzi 1, jauz, jauzten. *da* ad.
jauzi 2 iz.
 jauzi egin
jauzi eragin
jauzian
jauzika
jauzilari: *lasterkari eta jauzilari txapel-dunak.*
jauzkari: *orein jauzkaria.*
jauzte
jauzteka adlag. 'jauzika'
 jaz* e. **iaz**
jazarbide
jazarkunde *Ipar.* h. **jazarpen**
jazarle
jazarpen
jazarraldi
jazarri, jazar, jazartzen. *zaio/dio* ad.
 jazinto* e. **hiazinto**
 jazki* e. **janzki**
 jazmin* e. **jasmin**
jazo, jazotzen. *da* ad.
jazoera
jazz
 jei* e. **jai**
 jeiki* e. **jaiki**
jeinu *Ipar.* 'antzea, trebetasuna'
 jeitsi* e. **jaitsi**
jela *Gip.*
jelatu, jela(tu), jelatzen. *Gip.* *da/du* ad.
 'izoztu'
jelkide
jelosia 'jeloskortasuna'
jeloskor
jeloskortasun
jeloskortu, jeloskor(tu), jeloskortzen. *da/du* ad.
jeloskortze
jelostu, jelos(tu), jelosten. *Ipar.* *da/du* ad.
 'bekaiztu'
jeltzale

jeltzaletasun
jeltzaletu, jeltzale(tu), jeltzaletzen. *da/du*
 ad.
jendaila *Pei*.
jendaki iz.
jendalde
jendarme
jendarte
 jendartean
 jendarteko
jendaurre
 jendaurrean
 jendaurreko
jende
jendeketa *Ipar. h. jendetza*
 jendeki* e. **jendaki**
 jendekin 'jendartea atsegin zaiona'
jendetasun
jendetsu
jendetza
jendeztatu, jendezta, jendeztatzen. *du*
 ad.: 72 *leinuek jendeztatu zuten mun-*
dua.
jeneral
jeneralza
jenio 1 *Heg.:* *jenio txarra du. 2: Einstein*
jenio bat zen.
jentil
jentiltasun
jertse
jerusalemendar (herritarra)
jesan, jesa(i)ten. *Zub. du* ad. 'maileguz
 hartu'
jesapen
jesarleku *Bizk.*
jesarri, jesar, jesartzen. *Bizk. da/du* ad.
jesuita
jesulagun
jetzi, jezten. *du* ad.
jetzialdi
jin, jiten. *Ipar. da* ad.
jinarazi, jinaraz, jinarazten. *Ipar. du* ad.
jipoi
jipoialdi
jipoitu, jipoi(tu), jipoitzen. *du* ad.
jira
jirabira
 jirabiran
jirabiraka

jirabiratu, jirabira(tu), jirabiratzen. *du*
 ad.
jirafa *Giraffa camelopardalis*
jiraka
jiratu, jira(tu), jiratzen. *da/du* ad.
jite 1 'izaera'. 2* e. **eite**
jo, jotzen. *du* ad.
 gora jo
 -tzat jo: *egokitzat jo.*
 jo eta jo
 jo eta ke
 jo eta su
joaki adlag. *Batez ere Ipar.:* *beti joaki*
eta joaki, eta sekula joaten ez.
joaldi
joaldun: *Iturengo joaldunak.*
joan, joaten. *da* ad.
joan-etorri iz.
joan-jin *Ipar. iz.*
joanaldi
joanarazi, joanaraz, joanarazten. *du* ad.
joanera
joarazi, joaraz, joarazten. *dio* ad.
joare
 joaredun* e. **joaldun**
joera
jogailu
jogurt
joia h. **bitxi**
joile *Ipar. h. jotzaile*
joka adlag.
jokabide
jokaera
jokalari
jokaldi
jokalege
jokaleku
jokamolde
jokarazi, jokaraz, jokarazten. *dio* ad.
jokatu, joka, jokatzten. 1 *du* ad.: *dirua jo-*
katu du. 2 da/du ad.: *era lotsagarrian*
jokatu dugu / gara.
joko
jolas
 jolasean (ibili, ari izan...)
 jolas egin
 jolas(-)ordu
 jolas(-)parke
jolasaldi

jolasgarri iz. eta izond.
jolaskeria
jolasketa
jolasleku
jolasti izond.
jolastoki
jolastu, jolas(tu), jolasten. *da* ad.
jole h. **jotzaile**
jomuga
joniko izond.: *Itsaso Jonikoa*.
jopu
joputasun
joputza
joran
gorantsu
jordaniar (herritarra)
jori
goritasun
goritu, jori(tu), goritzen. *da/du* ad.
goritzaile
jornal Herr. ‘soldata’
jorra
jorran
jorrai ‘jorratzeko aitzur txikia’
jorrai(-)dantza
jorrail h. **apiril**
jorraldi
jorratu, jorra(tu), jorratzen. *du* ad.: *artoa jorratu; gai bat jorratu; pertsona bat jorratu*.
jorratzaile
gorubera (hizkuntza)
josi, jos, josten. *du* ad.
joskera
josketa
joskura* e. **jostura**
josle
jostagailu* e. **jostailu**
jostagarri iz. eta izond.
jostagura: *ez gara hemen inor jostagura, lazten gaitu bazterren isiltasunak*.
jostailu
jostailu(-)denda
jostaketa *Heg.* h. **josteta**
jostakin
jostalagun
jostalari
jostaleku
jostarazi, jostaraz, jostarazten. *du* ad.

jostatu, josta, jostatzen. *da* ad.
joste
josteko makina
josteta
jostetan
jostirudi ‘Lore Jokoen garaiko euskal komedia’
jostorraz
jostun
jostundegi
jostura
jota “j” letraren izena
jotzaile
jotze
jubilazio* e. **erretiro**
judaismo
judegu *Bizk.* h. **judu**
judizio *Jas.* ‘epaiketa’
judo
judu iz. eta izond.
juez *Heg.* h. **epaile**
jugoslaviar (herritarra)
juizio *Heg.* ‘epaiketa’
jujamendu *Ipar.* ‘epaiketa’
jujatu, juja, jujatzen. *Ipar. du* ad. ‘epaitu’
juje *Ipar.* ‘epailea’
jukutria
julufrai *Ipar.* ‘krabelina’
juntagailu
juntarazi, juntaraz, juntarazten. *du* ad.
juntatu, junta(tu), juntatzen. *da/du* ad.
juntura
juramentu *Zah.* 1 h. **zin.** 2 h. **arnegu**, **birao**
juridiko
jurisdikzio
jurisprudenzia
jus* e. **zuku**
justifikatu, justifika, justifikatzen. *da/du* ad.
justizia
justu *Herr.*
hain justu ere
justu-justu
justuki *Ipar.*
juzgatu, juzga, juzgatzen. *Heg. du* ad. h. **epaitu**
juzgu: *Pauloren juzgua egin* (‘Paulo dela uste izan’)

K

k (ka)**ka** "k" letraren izena**kabala** *Ipar.* 'aberea,azienda'**kabalkada** *Ipar.***kabalzain****kabaret****kabarra*** e. **gabarra****kabestru****kabia*** e. **habia****kabiar****kabila** 'eusteko edo lotzeko ziria'**kabina****kabinete****kabitu**, kabi, kabitzen. *Heg.* 1 *da* ad.: *hemen ez naiz kabitzen* (hemen ez naiz sartzen). 2 *du* ad.: *kutxa honek asko kabitzen du* (kutxa honek asko hartzen du)**kable****kabo** *Heg.* h. **kaporal****kabuldar** (herritarra)**kabuxa** *Blennius gattorugine***kabuz** (*neure, zeure, bere...* *kabuz* esapi-deetan erabiltzen da)**kaden batez ere** *Bizk.* izond. 'ahula, argala'**kadena** *Ipar.* h. **kate****kadendu**, kaden(du), kadentzen. *Batez ere* *Bizk.* *da/du* ad. 'ahuldu, argaldu'**kadentasun batez ere** *Bizk.* 'ahultasuna, argaltasuna'**kadete****kadira** *Ipar.* (aulki-mota)erregeen **kadira** (haur-jokoa)**kadmio****kafe****kafe(-)denda****kafe(-)errota****kafe-eten** 'kafea hartzeko egiten den eternaldia'**kafe(-)etxe****kafe(-)landare****kafeina****kafeinagabe:** *hiru kafesne, bi kafe, eta kafeinagabe bat.***kafeondo** *Coffea sp.***kafeontzi****kafesne****kafetegi****kafetxe*** e. **kafe(-)etxe****kahaka** *Ipar.* 'mozoloa'**kai****kaialde****kaier** *Ipar. Sin.* **koaderno****kaiku** 1 iz. 'ontzia'. 2 izond. 'irain-hitza'**kaikukeria****kaikutzar****kailu** *Ipar.* iz. eta izond.: *gizon kailua* (hezur eta azal dena)**kaiman** *Fam.* *Alligatoridae***kainabera*** e. **kanabera****kainoi*** e. **kanoi****kaio****kaiola****kaiolatu**, **kaiola(tu)**, **kaiolaten.** *da/du* ad.**kairotar** (herritarra)**kaisar** 'Alemaniako enperadorea'**kaixo** *Heg.* *Lgart.***kaixoka****kaizu** 'neurria, tamaina'**kajoi*** e. **tiradera****kaka****kaka** egin**kaka-nahaste****kaka-ume****kaka zahar****kakagale****kakagura** iz.**kakahuete** *Arachis hypogaea***kakalardo** *Fam.* *Scarabaeidae* eta *Dytiscidae* eta *Hydrophilidae* eta *Gyrinidae***kakalarri** iz.**kakamarlo** *Ipar.* 'kakalardo'**kakanarru** *Lgart.* iz. eta izond.**kakao** *Theobroma cacao***kakarraldo** *Bizk.* 'kakalardo'**kakati****kakatsu****kakaztu**, **kakaz(tu)**, **kakazten.** *da/du* ad.**kakazu** *Ipar.* eta *Naf.* 'kakatsua'**kakeri****kako****kako-mako**

kakodun
kakofonia
kakola *Ipar.* 1 izond. 'okertua; traketsa'.
 2 iz. pl. 'zama eramateko kakoak'
kakolakeria *Ipar.*
kakolatu, kakola(tu), kakolatzen. *da/du*
 ad.
kakontzi izond.
kakotu, kako(tu), kakotzen. *da/du* ad.
 'kako-itxura eman'
kakotx h. koma
kaktus *Cactus sp.*
kala 1 *Heg.* 'arrantza-gunea'
 2 *Zantedeschia aethiopica*
kalabaza *Heg.* h. kuia
kalabazin *Heg.* h. kuiatxo
kalaka *Ipar.* eta *Naf.*
kalakari *Ipar.* eta *Naf.*
kalamu *Cannabis sativa*
kalapita *Ipar.* eta *Naf.*
kalapitari *Ipar.* eta *Naf.*
kalatxori 'antxeta-mota txikia'
kalbario
kalbinismo
kalbinista
 kaldera* e. **galdara**
kale
 (kale) **agerraldi** *Sin.* **manifestazio**
 kale egin 'huts egin'
 kale-garbitzaile
kaleidoskopio
kalejira
kalekume
kalentura *Heg.* h. **sukar**
kaleratu, kalera(tu), kaleratzen. *da/du*
 ad.
kaletar
kaletartu, kaletar(tu), kaletartzen. *da/du*
 ad.
kalezulo
kali *Ipar.* iz. 'kali-jokoko makila'
 kali(-)joko
kalibratu, kalibra, kalibratzen. *du* ad.
Tekn. 'kalibrea hartu'
kalibre
kalifa
kalifaldi
kalifikatu, kalifika, kalifikatzen. *du* ad.
kalifikazio

kaligrafia
kalipu *Ipar.* 'adorea'
kalitate
kalitu, kali, kalitzen. *Ipar.* *du* ad. '(piz-
 tia) akabatu, hil'
kalitxa *Ipar.* 'garatxoa'
kalitxa-belar 'zaran-belarra'
kaliza iz. 1 (mezakoa). 2 (loreena)
kalkatu, kalka, kalkatzen. *du* ad.
kalko
kalkulagailu
 kalkulamakina* e. **kalkulagailu**
kalkulatu, kalkula, kalkulatzen. *du* ad.
kalkulu
kalonje
kaloria
kalostra *Ark.*
kalostrape iz.
kalpar
kalte
 -en kaltean
kalte egin
kalte eragin
kalte-galera
kalte hartu
kalte izan
kalte-ordain: *kalte-ordaina eman, kal-
 te-ordaina hartu.*
kaltetun
kaltegarri
kaltegile
kaltekor h. **kaltegarri**
kaltetsu
kaltetu, kalte(tu), kaltetzen. 1 *da* ad.
 'kaltea jasan': *autoa kaltetu zitzaigun;*
gauza kaltetua ontzat saldu. 2* *du* ad.
 e. **kalte egin**
 kaltzara* e. **galtzada**
kaltzio
kaltzita
kamaina
 kamaleoi* e. **kameleoi**
kamamila
 kamara* e. 1 **kamera**. 2 **ganbera**
 kamarero* e. **zerbitzari**
kameleoi *Chamaeleontidae*
kamelia *Camellia sp.*
 kamelu* e. **gamelu**
kamera

kamerundar (herritarra)
kamino *Bizk.* h. **errepide**
kamio *Heg.* h. **errepide**
kamioi
kampalar (herritarra)
kamustasun
kamustu, kamuts/kamustu, kamusten.
da/du ad.
kamuts
kana
 kana bete
 kana-erdi
kanabera *Arundo donax*
kanaberadi
kanadar (herritarra)
kanal
kanariar: *Kanariar Uharteak*.
kanari(o) *Serinus canaria*
kanbiatu, kanbia, kanbiatzen. *da/du* ad.
 h. **aldatu**
kanbodiari (herritarra)
kandela
kanela *Cinnamomum ceylanicum* eta
 Cinnamomum cassia
kanelondo
kanguru *Macropus sp.*
kanibal ‘gizajalea’
kanibet* e. **ganibet**
kanika h. **puxtarri**
kanila *Heg.* h. **txorrota**
kankailu
kankarreko ‘buruan hartu edo emanda-
 ko kolpea’
kannada (hizkuntza)
kanoa
kanoi
kanoigintza
kanon
kanoniko izond.
kanonizatu, kanoniza, kanonizatzen. *du*
 ad. *Erl.*
kanore *Ipar.* h. **ganora**
kanpadenda *Sin.* **oihal-etxola**
kanpai
 kanpai-hots
 kanpaia(k) jo
kanpaina ‘ekinaldia’
kanpaina denda* e. **kanpadenda**
kanpaitxo

kanpaleku
kanpandorre
kanpatu, kanpa, kanpatzen. *da* ad.
kanpin *Sin.* **camping**
kanpo: *legez kanpoko*; *kanpo-harremanak*.
 kanpoko izlag. eta iz.
 kanpora
 kanpotiko
 kanpo utzi
kanpoalde
kanpoeder izond.
kanpolarrosa *Bizk.*
kanporaketa
kanporakoi
kanporatu, kanpora(tu), kanporatzen.
 da/du ad.
kanposantu *Heg.* h. **hilerri**
kanpotar
kanputxear (herritarra)
kanta
 kantaz
 kantaezin
 kantagile
 kantagintza
 kantaldi
kantarazi, kantaraz, kantarazten. *dio* ad.
kantari
kantata
kantatu, kanta(tu), kantatzen. *du* ad.
kantatxo
kantatzaile
kantiarazi, kantiaraz, kantiarazten. *du*
 ad.
kantika
kantitate
kantitu, kanti, kantitzen. *Ipar.* *da/du* ad.
 ‘higitu, mugitu’
kantoi: *kale baten kantoian*.
kantonamendu: *Lau Kantonamenduen aintzira*.
kantore batez ere *Zub.* ‘kanta, kantua’
kantu
 kantuz
kantutegi
kantziler
kaoba *Swietenia mahoganis*
kaolin
kaos

kapa
kapar 1 *Rhizina inflata*; *Rhizina sp.* 2 (akain-mota)
kapare iz. 'aitonen semeen eta bilauen artekoa'
kapazitate *Elektr.*
kapela
 kapela(-)denda
kapelu *Ipar.* h. **kapela**
kapera
kaperaño
kapeta *Ipar.*
kapilau
kapilautza
 kapirio* e. **gapirio**
kapitain
kapital
kapitalismo
kapitalista
kapitalizatu, kapitaliza, kapitalizatzen. *du ad.*
kapitulazio
kapitulu
kapoi
kaporal
kaporalburu
kapusai
kaputxino
kar: *zure amodioaren kar saindua.*
kar-kar(-kar) adlag. 'barrearen onoma-topeia; algaraz'
kara *batez ere Ipar.* 'itxura'
karabana
karabina
karabinero h. **mugazain**
 karaitz* e. **kare(-)haitz**
karaka 'oiloaren kantua'
karako(i)l h. **barraskilo**
karamelu
 kararri* e. **kareharri**
karate
 karats* e. **kirats**
 karatxo* e. **garatxo**
karbonato
karbono
karburagailu
karburo
karda
kardaba *Gip.* 'kezka, egonezina'

kardabera *Sonchus sp.*
kardantxilo *batez ere Bizk.* 'karnaba'
kardantxori *Bizk.* 'karnaba'
kardari
kardatu, *karda(tu)*, *kardatzen.* *du ad.*
 kardenal* e. **kardinal**
kardinal iz.
kardinalgo
kardiologia
kardiologo
kardu *Carduus sp.*, etab.
kardulatz *Cirsium sp.*, etab.
kare
 kare(-)haitz
 kare(-)ikatz
 kare(-)lur
karealdi
karedun
karegai
kareharri
karel
karen 'ume ondokoa, plazenta'
kareore
karesa *Ipar. Herr.* 'fereka'
karesatu, *karesa(tu)*, *karesatzen.* *Ipar. du ad. Herr.* 'ferekatu'
karga
kargaketa
kargarazi, *kargaraz*, *kargarazten.* *du ad.*
kargatu, *karga(tu)*, *kargatzen.* *da/du ad.*
kargu
 kargu hartu *Heg.* 'erantzukizuna eskatu'
 kargua utzi
kargudun
kari *Ipar.*
 -en **kariaz** *Jas.*
 -en **karietara**
karie(s) h. **txantxar**
karikatuta
kario *Ipar.* eta *Naf.* 'garestia'
kariotasun *Ipar.* eta *Naf.* 'garestitasuna'
kariotu, *kario(tu)*, *kariotzen.* *Ipar.* eta *Naf. da/du ad.* 'garestitu'
karisma
karismadun
karitate
karitatetsu
karkaba

- karkaila**
karkailaz
karkailaka
karkara
karkaraz
karkaraka
karkaxa
karkaxaka
karlismo
karlista
karlistada h. **karlistaldi**
karlistaldi
karmeldar
karmin 1 *Ipar.* ‘garratza’
karmin 2 (kolorea)
karmindu, karmin(du), karmintzen.
Ipar. da/du ad. ‘garraztu’
karmindura *Ipar.*
karnaba *Carduelis carduelis*
karnata ‘beita’
karnazer(u)* e. **harakin**
karnet* e. **nortasun-agiri**, **gidabaimen**,
(X Elkarteko) txartel
karobi
karpa *Cyprinus carpio*
karraio* e. **garraio**
karraka ‘metala edo zura berdintzeko
edo leuntzeko tresna’
karrakatu, karraka(tu), karrakatzen. *du*
ad.
karrakela *Littorina sp.*
karramarro *Astacus sp.* eta *Carnicus sp.*
eta *Pachygrapsus sp.*
karranka
karrankari
karranpa *Sin. arranpa*
karrasi* e. **garrasi**
karraska
karraskari
karraskatu, karraska(tu), karraskatzen.
du ad.
karraskila *Rhamnus alaternus*
karraspio *Symphodus (Crenilabrus) sp.*
karratu *Ipar.* izond. ‘koadroa’
karrera *Heg.* h. **ikasketak**: **Zuzenbide**
karrera h. **Zuzenbide ikasketak**.
karretera* e. **errepide**
karretila* e. **eskorga**
- karrika** *Ipar.* eta *Naf.* ‘kalea’
karrika egin ‘kale egin, huts egin’
karro *Herr.* h. **orga**: **zaldi-karroa**.
karroin *Ipar.* ‘horma, izotza’
karroindatu, karroinda(tu), karroinda-
tzen. *da/du* ad. ‘izoztu’
karroza
karrozeria
karsoil
karsoildu, karsoil(du), karsoiltzen. *da/du*
ad.
karta 1 (jokokoa). 2* e. **gutun**, **eskutitz**;
mapa
kartel *Heg. Sin. afixa*
karteldegi* (gaztelaniazko **kartelera**-rako
e. **ikuskizunak**)
kartera* e. **diru(-)zorro**, **paper(-)zorro**
kartilago
kartografia
kartoi
kartoi mehe
kartoifin* e. **kartoi mehe**
kartsu
kartsuki
kartsutasun
kartulina* e. **kartoi mehe**
kartutxo
kartuxa* e. **kartutxo**
kartveliar (herritarra)
kartveliera (hizkuntza)
kartzela
kartzelatu, kartzela(tu), kartzelatzen. *du*
ad.
karu *Bizk.* ‘garestia’
karutu, karu(tu), karutzen. *Bizk. da/du*
ad. ‘garestitu’
kasa (*neure, zeure, bere...* **kasa** esapide-
etan erabiltzen da)
kasaila *Ipar.* ‘kalapita, iskanbila’
kasaka (jantzi-mota)
kasarazi, kasaraz, kasarazten. *Ipar. du*
ad.
kasatu, kasa, kasatzen. *Ipar. du* ad.
kaserna *Ipar. Sin. kuartel*
kasete
kasik
kasino
kaska
kaskabeltz *Parus sp.*

kaskabilo 'txilin-modukoa'
kaskagor izond.
kaskagorri izond.
kaskail 1 'kankailua'. 2 'bipila, soila'
kaskaildu, kaskail(du), kaskaitzen.
da/du ad.
kaskako iz.
kaskamotz izond.
kaskar
kaskarin izond.
kaskarreko iz.
kaskazuri izond.
kasket* e. **kasketa**
kasketa 'apeta'
kasketaldi
kaskezur
kasko
kaskodun
kaskutsik
kasta
kastigatu, kastiga, kastigatzen. *du* ad.
Heg. h. **zigortu**
kastigu *Heg.* h. **zigor**
kastitate
kasu
kasu!
kasu egin
kasu eman
kasualitate
kasuistika
katabut *Zah.* 'zerraldoa, hilkutxa'
katagorri *Sciurus sp.*
katakonba
katakume
katakunba* e. **katakonba**
katalan 1 (herritarra): *Herrialde Katalan*. 2 (hizkuntza)
katalingorri *Fam. Coccinellidae. Sin. marigorri(ngo), amona mantangorri*
katalisi
katalizatu, kataliza, katalizatzen. *du* ad.
katalizatzaile
katalogatu, kataloga, katalogatzen. *du* ad.
katalogo
katamixar *Bizk.* 'katagorria'
katamotz *Lynx sp.*
katanarru
katapulta

katar 'katu arra'
katarro *Heg.* 'hotzeria'
katarsi
katastro
katatzori 'okila'
katazuri 'erbinude zuria'
kate
kateatu, katea(tu), kateatzen. *da/du* ad.
katedra
katedradun
katedral
kategoria
katekesi
kateme 'katu emea'
kateto *Mat.*
katibatu* e. **gatibatu**
katibu* e. **gatibu**
katigatu, katiga, katigatzen. *da* ad. 'lotu, trabatu'
katigu 'lotua, trabatua'
katilu
katilukada
katixima *Ipar.* 'kristau-ikasbidea'
katmandutar (herritarra)
katodo
katoliko
katolikotasun
katolizismo
katramila
katramilatsu
katramilatu, katramila(tu), katramilatzen. *da/du* ad.
katu *Felis catus* eta *Felis silvestris* eta *Felis (Leptailurus)*
katu-belar *Nepeta cataria*
katuarrain *Scyliorhinus canicula*
katutu, katu(tu), katutzen. *Bizk. da/du* ad. *Lgart.* 'mozkortu, horditu'
kaudimen
kausa
dela kausa
direla kausa
-en kausaz
kausal
kausatu, kausa(tu), kausatzen. *du* ad.
kausazko
kausiarazi, kausiaraz, kausiarazten. *du* ad.
kausitu, kausi, kausitzen. *da/du* ad.

kautan: *neure, bere... kautan* ('neure, bere... artean').
kauter *Ipar.* (-r biguna du)
kautxu
kaxa 1 *Heg.* 'kutxa'. 2 *Ipar.* 'kazola'
kaxalote *Physeter catodan. Sin. zeroi*
kaxarranka 'Lekeitioko dantza'
kaxmirera (hizkuntza)
kaxoj* e. **tiradera**
kazakhera (hizkuntza)
kazakhstandar (herritarra)
kazeta
kazetagintza
kazetari
kazetaritza
kazetateria* e. **prentsa**
kazike
kazkabar
kazola
ke
kealdi
kebidu
kedar
kedartu
kedartu, **kedar(tu),** **kedartzen.** *da/du* ad.
keheila *Zub.* 'kereta'
keina
keinada
keinatu, **keina(tu),** **keinaten.** *du* ad.
keinu
 keinu egin
keinuka
kemen
kemendu, **kemen(du),** **kementzen.** *da/du*
 ad.
kemendun
kementasun
kementsu
kemin 'garmina'
ken
kenarazi, **kenaraz,** **kenarazten.** *du* ad.
kendu, **ken,** **kentzen.** *da/du* ad.
kendura *Mat.*
kenka* e. **kinka**
kenketa *Mat.*
kenkizun *Mat.*
kentzaile
kenyar (herritarra)
keramika* e. **zeramika**

keramikari* e. **zeramikari**
kereila
kereta
keroseno
kerubin
keta 1 *Ipar.* iz. 'multzoa'
keta 2 *Ipar.* adlag. 'bila'
ketsu
ketu, **ke(tu),** **ketzen.** *da/du* ad.
ketzal *Trogons resplendens*
kexa
kexadura
kexarazi, **kexaraz,** **kexarazten.** *du* ad.
kexati
kexatu, **kexa(tu),** **kexatzen.** *da* ad.
 1 'arranguratu'. 2 *Ipar.* 'kezkatu; hase-
 rretu'
kexu 1 iz. 'kexa'. 2 adlag. 'urduri; hase-
 rre'. 3 izond.
 kexu izan *da* ad.
kezka
kezkabide
kezkagarri
kezkarazi, **kezkaraz,** **kezkarazten.** *du* ad.
kezkati
kezkatsu
kezkatu, **kezka(tu),** **kezkutzen.** *da/du* ad.
keztatu, **kezta,** **keztatzen.** *da/du* ad.
kg 'kilogramo'ren sinbolo nazioartekoa
khartumdar (herritarra)
khemerera (hizkuntza)
kibizta* e. **begizta**
kide
kideko
kidekotasun
kider* e. **gider,** **kirten**
kidetasun
kidetsu
kidetu, **kide(tu),** **kidetzen.** *da/du* ad.
kiebra *Heg. Herr.* 'porrota'
 kiebra jo
 kiebra egin
kievtar (herritarra)
kigaliar (herritarra)
kikara
kikil
kikildu, **kikil(du),** **kikiltzen.** *da/du* ad.
kikilgarri izond.
kila* e. **gila**

- kilika** 1 *Ipar.* izond. 'kilikorra; irudiko-rra'. 2 iz. 'kili-kilia'
- kilikagarri**
- kilikari**
- kilikatu**, *kilika(tu)*, *kilikatzen*. 1 *du* ad. 'kilika egin'. 2 *da/du* ad. 'ernatu, kitzikatu'
- kili-kili** iz.
- kilikor**
- kilima** *Gip.* 'kilika, kili-kilia'
- kilimakor** *Gip.* 'kilikorra'
- kilimatu**, *kilima(tu)*, *kilimatzen*. *Gip.* 'kilikatu'
- kilimon egin** *Bizk.* 'porrot egin'
- kilker** *Gryllidae*
- kilo** 1 'kilogramoa'
- kilo** 2 'gorua'
- kilogramo**
- kilometro**
- kima** 1 'abarraren muturra'
- kima** 2 'zaldiek eta beste zenbait aberek lepagainean duten zurden multzoa'
- kimatu**, *kima(tu)*, *kimatzen*. 1 *du* ad. 'kimak kendu'. 2 *da* ad. 'kimua(k)erne'
- kimatzaile**
- kimera** 1 'liskarra'. 2 'ametsa, lilura'
- kimika**
- kimikari** iz.
- kimiko** izond.
- kimioterapia**
- kimono**
- kimu**
- kina** *Heg. Chinchona sp.*
- kingstondar** (herritarra)
- kingstowndar** (herritarra)
- kiniela** *Heg.*
- kinina**
- kinka**
- kinkina** *Ipar. Chinchona sp.*
- kinhasar** (herritarra)
- kintal**
- kintze** *Ipar.* 'pilota-jojoko tantoa'
- kinyaruanda** (hizkuntza)
- kio** 'aholegarra'
- kiosko**
- kipula** *Bizk. h. tipula*
- kirasdun**
- kirastasun**
- kirastu**, *kirats/kirastu*, *kirasten*. *da/du* ad.
- kirats** 1 iz. 'usain txarra'. 2 izond. 'mingotsa, samina'
- kirats*** e. **kirats**
- kirgizera** (hizkuntza)
- kirgizistandar** (herritarra)
- kiribatiar** (herritarra)
- kiribatiera** (hizkuntza)
- kiribil** iz. eta izond.
- kiribildu**, *kiribil(du)*, *kiribiltzen*. *da/du* ad.
- kiribilka**
- kiribilkor**
- kirika**
- kirikino** *Erinaceus europaeus. Sin. sagarroi, triku*
- kirio** *Liter.* 'nerbioa'
- kirmen**
- kirmentasun**
- kirofono*** e. **operazio(-)gela, ebakuntza(-)gela**
- kirol**
- kirolari**
- kiroldegi**
- kirolzale**
- kirrinka** 'karranka, batez ere zorrotza'
- kirrinkari**
- kirru**
- kirten**
- kirtenkeria**
- kirundi** (hizkuntza)
- kirurgia**
- kirurgiko**
- kishinevar** (herritarra)
- kiskaili*** e. **kiskali**
- kiskalarazi**, *kiskalaraz*, *kiskalarazten*. *du* ad.
- kiskaldu**, *kiskal*, *kiskaltzen*. *da/du* ad.
- kiskalgarri**
- kiskali**, *kiskal*, *kiskaltzen*. *da/du* ad.
- kisketa**
- kiskil**
- kiskilkeria**
- kisu*** e. **gisu**
- kitagarri**
- kitantza** *Ipar.* 'ordainagiria'
- kitara*** e. **zitara**
- kitarra*** e. **gitarra**
- kitatu**, *kita*, *kitatzen*. *du* ad.

- kito** adlag.: *zorrak kito utzi.*
kito egin
kito izan, *da* ad. ‘zorrik gabe gelditu’:
zorretan ginen eta orain kito gara.
kitorik ‘doan, urririk’
eta kito
- kitxua** (hizkuntza)
kitzika
kitzikan
kitzikari
kitzikatu, *kitzika(tu)*, *kitzikatzen*. *da/du*
ad.
kitzikatzaile
kiwi 1 *Actinidia deliciosa*. 2 *Apteryx australis*
kizki
kizkur
kizkurtu, *kizkur(tu)*, *kizkurtzen*. *da/du*
ad.
klabier
klabikordio
klan
klar h. **argi**
klaratar
klarinete
klarion
klarki h. **argi(ro)**
klaru h. **argi**
klase: *klase-borroka*; *ornogabeen klasea*;
eragile baliokideen klasea.
klasiko
klasikotasun
klasikozale
klasizismo
klaska *Ipar.* iz.: *zigorraren klaska*; *bi*
klaskaz irentsi zuen.
klaskatu, *klaska*, *klaskatzen*. *du* ad.
 1 ‘irentsi’. 2 ‘hortzekin, hatzekin hotsa
 egin’
klausula
klera
klik
klikarazi, *klikaraz*, *klikarazten*. *Ipar. du*
ad.
klikatu, *klika*, *klikatzen*. *Ipar. du* ad.
 ‘irentsi’
klima
klimatologia
klinika
- kliniko**
kliska *Ipar.* ‘begiaren itxi-irekia’
kliskatu, *kliska(tu)*, *kliskatzen*. *Ipar. du*
ad.
klisket* e. **kisketa**
klixe
kloro
klorofila
kloroformo
kloruro
klub
km ‘kilometro’ren sinbolo nazioartekoa
koaderno *Heg. Sin.* **kaier**
koadro: *bost metro koadro.*
koala *Phascolarctos cinereus*
koalizio
koartel* e. **kuartel**
koartza *Ardea purpurea*, etab.
koba *Heg.*
kobalto
kobazulo *Heg.*
kobla *Zub.* h. **kopla**
koblakari *Zub.* h. **koplari**
koblari *Zub.* h. **koplari**
koblatu, *kobla(tu)*, *koblatzen*. *du* ad.
Zub. h. **koplatu**
kobra *Elapidae*, *Naja naja*, *Naja nigricollis*, etab.
kobrantza
kobraraizi, *kobraraz*, *kobrarazten*. *Ipar.*
du ad.
kobratu, *kobra*, *kobratzen*. *du* ad. 1 *Ipar.*
 ‘berreskuratu’. 2: *soldata kobratu.*
kobratzaile
kobre
kobreztatu, *kobrezta*, *kobreztatzen*. *du*
ad.
kobru
kobru eman
kobrutan ipini
kodaina *Sin.* **sega**
kode
kodetu, *kode(tu)*, *kodetzen*. *du* ad.
kodoin ‘irasagarra’
koefiziente
koerlazio* e. **korrelazio**
kofau* e. **kofoin**
kofesategi *Ipar.* h. **aitorleku**
kofesatu *Ipar.* h. **aitortu**

kofesio *Ipar.* h. aitortza
kofesor *Ipar.* h. aitorle
kofoin *Ipar.*
kofradia
koherente
koherentzia
kohesio
koilara
koilarakada
koilare h. iduneko, lepoko
koinak* e. koñak
koinata *Sin.* ezkonarreba; ezkonahizpa
koinatu
koiote *Canis latrans*
koipe
koipedun
koipekeria
koipeketa
koipetu, koipe(tu), koipetzen. *da/du* ad.
koipetsu
koipeztaketa
koipeztatu, koipezta, koipeztatzen. *du* ad.
koipezto
koitadu *Lgart.*
kojin* e. kuxin
kojo *Gip.* h. herren
koka
koka-landare *Erythroxylum coca*
kokaina
kokainazale
kokaleku
kokarazi, kokaraz, kokarazten. *du* ad.
kokatu, koka, kokatzen. *da/du* ad. (per-
 tsonak lekuz aldatzean, *kokatu* egiten
 dira bizileku berrian, eta ez *finkatu*)
kokildu* e. **kikildu**
kokin *Ipar.* eta *Naf.*
koko 1 'lekarien zomorrotxoak'
koko 2 1 *Ipar.* 'espainola'. 2 *Naf.* 'ondo-
 ko ibarreko biztanlea'
koko 3 'kokondoaren fruitua'
kokodrilo* e. **krokodilo**
kokolo *Bizk.*
kokolokeria
kokolotu, kokolo(tu), kokolotzen. *da/du*
 ad.
kokondo *Cocos nucifera*
kokorikatu, kokorika, kokorikatzen. *da*
 ad. 'kokoriko jarri'

kokoriko 1 adlag. 'nor bere orkatilen
 gainean eseririk'
kokoriko 2* e. **kukurruku**
kokospe
kokote *Heg.*
kokoteko *Heg.* iz.
kokots
kokotseko iz.
koktel
kola
kolaio (arrain-mota)
kolatu, kola(tu), kolatzen. *da/du* ad.
 'itsatsi'
koldar
koldarkeria
koldartasun
koldartu, koldar(tu), koldartzen. *da/du*
 ad.
kolegio 1: *kardinalen kolegioa*. 2 h. **ikas-**
tetxe. 3 h. **elkargo**
kolektibizatu, kolektibiza, kolektibiza-
 tzen. *du* ad.
kolektibizazio
kolektibo
kolera
koleratsu
koleratu, kolera(tu), koleratzen. *da/du*
 ad.
kolesterol
kolibri *Trochilus sp.*
koliflor* e. **azalore**
koliko *Med.*
kolirio
kolka* e. **loka**
kolko 'jantziaren eta bularraren arteko
 hutsunea': *kolkoa bete diru*.
-en kolkorako: *bere kolkorako hitz*
egin.
koloka 1 adlag.
kolokan adlag.
koloka 2 *Ipar.* izond. h. **loka**
kolonbiar (herritarra)
kolonboar (herritarra)
kolonia 1 'atzerritar-multzoa; orobat lu-
 rraldea'
kolonia 2 *Heg. Sin.* **Kolonia ur**
Kolonia ur
kolonial: *administrazio koloniala = kolo-*
nia-administrazioa.

- kolonialismo**
kolonialista
koloniar (herritarra)
kolonizatu, koloniza, kolonizatzen. *du* ad.
kolonizatzaile
koloragarri
koloratu, kolora, koloratzen. *du* ad.
kolore
kolorebakar izond.
koloredun
koloregabe izond.
koloregai
koloretsu
kolorezale
koloreztatu, kolorezta, koloreztatzen. *du* ad.
kolorge izond.
kolorgetu, kolorge(tu), kolorgetzen. *da* ad.
kolpatu, kolpa, kolpatzen. *du* ad.: *gani-bet-ukaldiz kolpatu zuten* (teklak-eta ez dira kolpatzen). *Sin.* **zauritu**
kolpatzaile
kolpe
 kolpe batez
 kolpe batean
 kolpe egin
 kolpea huts egin
 kolpetik *Heg.*
 kolpez batez ere *Ipar.*
kolpeka
kolpekada
kolpetxo
kolpetzar
koltxoi h. **lastaira**
 koltxoi(-)denda h. **lastaira(-)denda**
koltza
koma
komandante
komandantzia
komatxo
komedia
komekatu, komeka, komekatzen. *Naf.* *da* ad. 'Jauna hartu'
komenentzia *Gip. Herr.* 'aukera ona'
komenigarri
komeni izan, komeni izaten, komeni-ko/komeni izango. *zaio* eta *du* ad.
komentario h. **iruzkin**
komentu
komeria *Heg. Herr.*
komertzio h. **merkatalgo**, **merkataritza**
kometa
komiki
komiko
 komisaldegi* e. **polizia(-)etxe**
komisaria h. **polizia(-)etxe**
komisario
komisio 1 h. **batzorde**
komisio 2 h. **betekizun**
komisio 3 'kobratzen den saria'
komisiiodun
 komit* e. **gonbit**
komoreera (hizkuntza)
komoretar (herritarra)
komulgatu, komulga, komulgatzen. *Heg.* *da* ad. h. **Jauna hartu**
komun 1 iz.
komun 2 izond.: *guztion ondare komuna.*
komuniatu, komunია, komuniatzen. *Ipar.* *du* ad. 'Jauna hartu'
komunikabide
komunikazio
komunio h. **jaunartze**
komunismo
komunista
komunitate
komunzki h. **arrunki**, **eskuarki**
komunztadura
komunztatu, komunzta, komunztatzen. *da* ad.
konakriar (herritarra)
konbergente *Sin.* **hurbilkor**
konbergentzia
konbertitu, konberti, konbertitzen. *da/du* ad.
konbertsio
konbexu *Sin.* **ganbil**
konbidatu, konbida, konbidatzen. *du* ad. h. **gonbidatu**
konbinatu, konbina, konbinatzen. *du* ad.
konbinazio
konbit(e) h. **gonbit**
kondaira
kondar *Gip.* 'hondarra, hondakina'
kondatu* e. **kontatu**

- konde**
kondena
kondenagarri
kondenarazi, kondenaraz, kondenaraz-
 ten. *du* ad.
kondenatu, kondena(tu), kondenatzen.
da/du ad.
kondenatzaile
kondenazio
kondentsadore
kondentsatu, kondentsa, kondentsatzen.
da/du ad.
konderri
kondesa
kondetza
kondizio 1 ‘baldintza’. 2 ‘egoera, izaera;
 izateko modua’
kondor *Vultur gryphus*
 kondu* e. **kontu**
konektatu, konekta, konektatzen. *du* ad.
konfederakunde: *Suitzako Konfедера-*
kundea.
konfederatu, konfedera, konfederatzen.
da ad.
konfederazio
konfesakizun
konfesatoki h. aitorleku
konfesatu, konfesa, konfesatzen. *da/du*
 ad. h. aitortu
konfesio h. aitortza
konfiantza
 konfidantza* e. **konfiantza**
konfirmatu, konfirma, konfirmatzen.
 1 *du* ad. h. berretsi. 2 *da/du* ad. *Erl.*
 h. sendotza hartu, sendotza eman
konfirmazio 1 h. berrespen. 2 *Erl.* h.
 sendotza
konfiskatu, konfiska, konfiskatzen. *du*
 ad.
konfitatu, konfita, konfitatzen. *du* ad. 1
 h. melatu (fruituak). 2 h. urinean
 eman (haragikiak)
konfitura *Sin.* marmelada
konformatu, konforma, konformatzen.
Heg. *da* ad. *Herr.*
konforme *Heg.* *Herr.*
 conforme izan
 conforme egon
 conforme gelditu
 konfraria* e. **kofradia**
kongestio *Med.*
kongoar (herritarra)
kongregazio
kongresu
koniko
konjuntibitis
konjuru
konkabo *Sin.* ahur
konkanera (hizkuntza)
konketa
konkista
konklabe
konklusio ‘ondorioa’
konkor
konkordatu iz.
konkordun
konkortasun
konkortu, konkor(tu), konkortzen. *da/du*
 ad.
konkretu
konkurrentzia *Ekon.*
konnotazio
kono
konorte
 konortea galdu
 konortea kendu
konortegabetu, konortegabe, konortega-
 betzen. *da/du* ad.
konorteratu, konortera(tu), konortera-
 tzen. *da/du* ad.
konpainia
konpaktu ‘trinkoa’
konparantza *Ipar.* eta *Naf.*
konparatibo
konparatu, konpara, konparatzen. *du* ad.
Sin. erkatu
konparazio
konparazio baterako
konparazione *Ipar.* ‘adibidez, esate ba-
 terako’
konpas
konpletibo *Gram.*
konplexu
konplimendu 1 *Zah.* ‘bururatzea, buka-
 tzea’. 2 ‘kortesiazko hitza, ele onak’
konplitu, konpli, konplitzen. *da/du* ad.
 ‘bete’: *norbaitekin konplitu* ‘norbaite-
 kikoak egin’

konplituki *Zah.* ‘osoki’

konplot

konplot egin

konponbide

konpondu, konpon, konpontzen. *da/du* ad.

hor konpon

konponduezin iz.

konponezin izond. ‘ezin konponduzkoa’

konponketa

konpontzaile

konposaketa h. **konposizio**

konposatu, konposa, konposatzen. *du* ad.

konposizio

konpota

konpreniarazi, konpreniaraz, konpreniarazten. *dio* ad.

konprenitu, konpreni, konprenitzen. *du* ad. ‘ulertu’

konpromezu* e. **konpromiso**

konpromiso *Heg. Herr.*

konputagailu

konsagratu* e. **kontsakratu**

konspirazio

konstante

konstelazio *Sin.* izar(-)multzo

konstituzio

kontabilitate

kontaera

kontaezin izond. ‘ezin kontatuzkoa’

kontagai

kontagailu

kontagaitz

kontagarri

kontakatilu

kontaketa

kontakizun

kontaktu

kontalari

kontarazi, kontaraz, kontarazten. *dio* ad.

kontari

kontatu, konta, kontatzen. *du* ad.

ezin konta ahal(a)

kontatzaile

kontent (*kontent izan, egon* esapideetan erabiltzen da batez ere)

kontentagaitz

kontentamendu *Ipar. Zah.*

kontentarazi, kontentaraz, kontentarazten. *du* ad.

kontentatu, kontenta, kontentatzen. *da/du* ad.

kontentu iz. *Heg. Zah.*

kontestu* e. **testuinguru**

kontinental

kontinente

kontra

-en kontra

-i kontra *Ipar.*

kontra egin

kontrabanda* e. **kontrabando**

kontrabandista

kontrabando

kontrabaxu

kontradantza

kontraeraso

kontraesan iz.

kontrairaultza

kontrajarri, kontrajar, kontrajartzen. *du* ad.

kontrakar iz.

kontrakarrean jarri

kontrako

kontrako eztarri

kontrakotasun

kontralto *Mus.*

kontramaisu

kontrapas

kontrapisu

kontrapozoi

kontrara adlag.

kontrario *Herr.* ‘aurkaria’

kontrarreferma

kontraste

kontratu iz.

kontrizio *Sin.* maite-damu

kontrol

kontrolatu, kontrola, kontrolatzen. *du* ad.

kontrolatzaile

kontsakratu, kontsakra, kontsakratzen. *du* ad. *Erl.* h. **sagaratu**

kontsakrazio *Erl.* h. **sagara**

kontseilari

kontseilaritza

kontseilatu, kontseila, kontseilatzen. *du* ad.

kontseilu
kontsekitibo h. ondoz ondoko, ondoriozko
kontserba
kontserbadore
kontserbategi
kontserbatorio
kontserbatu, kontserba(tu), kontserbatzen. *da/du* ad.
kontserbazio
konsideratu, kontsidera, kontsideratzen. *du* ad. *Zah.* 'gogoan erabili; gogo eman'
kontsigna 'zaindegia'
konsolagarri
konsolamendu *Ipar.*
konsolatu, kontsola, kontsolatzen. *da/du* ad.
konsolatzaile
konsolazio
kontsonante
konsul
konsulatu iz.
konsuletxe
konsulorde
konsulta 1 (medikuarekikoa). 2 *Heg.* h. argibide(-)eskaera, aholku-eske
konsulta egin
konsultatu, konsulta(tu), konsultatzen. *du* ad. *Zah.* 'argibidea, kontseilua eskatu'
kontsumitu, kontsumi, kontsumitzen. *du* ad.
kontsumitzaile
kontsumo
kontu
nire (zure...) **kontu**
kontuak atera
kontuak egin
kontuan eduki
kontuan egon
kontuan hartu
kontuan ipini
kontuan jarri
kontu egin
kontu(-)emaile
kontu eman
kontu hartu
kontu(-)hartzaile

kontu(-)hartze
kontu(-)kontari
kontu korronte
kontuz
kontuz ibili
kontuzko
kontulari
kontularitza
konturarazi, konturaraz, konturarazten. *du* ad.
konturatu, kontura(tu), konturatzen. *da* ad.
kontxo interj. *Lgart.*
kontzeju *Heg.*
kontzentratu, kontzentra, kontzentratzen. *da/du* ad.
kontzentrazio
kontzeptu
kontzepzio
kontzertu
kontzesio
kontzesionario
kontzientzia
kontzientzia(-)eragozle *Sin.* **kontzientzia(-)objektore**
kontzientzia(-)eragozpen *Sin.* **kontzientzia(-)objekzio**
kontzilio
koñak
kooperatiba
kooperatibo: *Guyanako Errepublika Kooperatiboa.*
koordinatu iz.
koordinakunde
koordinarazi, koordinaraz, koordinarazten. *du* ad.
koordinatu, koordina, koordinatzen. *da/du* ad.
koordinatzaile
koordinazio
kopa
kopau *Bizk.* 'mokadua, ahamena'
kopenhagetar (herritarra)
kopeta
kopeta(-)hezur
kopetako iz. 1 'idiei-eta kopetan jartzen zaien babesgarria'. 2 'kopetan emandako edo hartutako kolpea'
kopetalde

- kopetatsu**
kopetilun
kopetilundu, kopetilun(du), kopetilun-
 tzen. *da/du* ad.
kopia
kopiagintza
kopiarazi, kopiaraz, kopiarazten. *dio* ad.
kopiatu, kopia(tu), kopiatzen. *du* ad.
kopiatzaile
kopla
koplari
koplatu, kopla(tu), koplatzen. *du* ad.:
etxeoandrea kopla dezagun nagusia-
ren hurrena.
koptoera (hizkuntza)
kopuru
kopurutsu
 koraina* e. **kodaina**
koral iz. *Ord. Corallimorpha* eta *Ord.*
Madreporaria eta *Subkl. Octocorala-*
ria
korapilatsu
korapilatu, korapila, korapilatzen. *da/du*
 ad.
korapilo
koraza
korazatu iz.
 korbata* e. **gorbata**
korbeta
korda 1 'soka': *korda bat hiru korapiloz*
estekaturik dagoena. 2 'sorta lotua':
baratxuri-korda handi bana hartuz.
korde
kordegabetu, kordegabe(tu), kordegabe-
 tzen. *da/du* ad.
kordel 'soka mehea, listaria baino lodia-
 goa'
kordeldegi
kordeleria 'kordel-multzoa'
korderatu, kordera(tu), korderatzen.
da/du ad.
kordoka
kordokarazi, kordokaraz, kordokaraz-
 ten. *du* ad.
kordokatu, kordoka(tu), kordokatzen.
da/du ad.
korear (herritarra)
koreera (hizkuntza)
koreografia
- koreografo**
 korkoi* e. **korrokoi**
korkox 1 iz. 'konkorra'. 2 izond. 'kon-
 korduna'
kornadu 'kobrezko diru zaharra'
kornubiera (hizkuntza)
koroa
koroadun
koroatu, koroa(tu), koroatzen. *da/du* ad.
koroatze
korola
koronario izond.
koronel
korortar (herritarra)
 korotz* e. **gorotz**
korporazio
 korputz* e. **gorputz**
korrale *Ipar.*
korrejidore
korrelazio
korridore
korrika *Gip.*
korrikalari *Gip.*
korritu 1, korri, korritzen. *du* ad.
korritu 2 iz.: *dirua korrituan jarri,*
%15eko korrituarekin.
korrok
 korrok egin
korroka *Sin.* korrokada, korroskada
korrokada *Sin.* korroka, korroskada
korrokoi *Fam. Mugilidae. Sin.* lazun
 korronka* e. **korroka**
korronte
korroskada *Sin.* korroka, korrokada
korta
kortesia
 kortina* e. **errezel** (eta bigarren mailan,
 gortina)
kortsario
kortse *Sin.* gerruntze
kortxo *Heg.* 'artelazkia'
koru 1 (elizakoa). 2 'abesbatza'
kosekante *Mat.*
kosinu *Mat.*
kosk
 kosk egin
koska
koskabilo *Lgart.* 'barrabila'
koskadun

- koskari** *Ipar.*
koskatsu
koskoil *Ipar.* 'barrabila'
koskol* e. **oskol**
koskor
 mutil koskor
 neska koskor
koskordun
koskortsu
koskortu, koskor(tu), koskortzen. 1 *da/du*
 ad. 'koskorrez bete'. 2 *da* ad. 'hazi'
kosmetika
kosmetiko
kosmo* e. **kosmos**
kosmogonia
kosmopolita
kosmopolitismo
kosmos
kosta
kostalde
kostaprezio
kostarik adlag.
kostata adlag.
kosta(tu), *kosta*, kostatzen. *zaio* ad.
 kosta ahala kosta
kostu
kostuma *Ipar. Zah.* 'ohitura'
kostumatu, *kostuma(tu)*, kostumatzen.
 da ad. *Ipar. Zah.* 'ohitu'
kota
kotangente *Mat.*
kotizatu, *kotiza*, kotizatzen. *du* ad.
kotizazio
kotoi
 kotoi(-)landare *Gossypium sp.*
kotsu* e. **kutsu**
kottear (herritarra)
kotxe 1* e. **auto(mobil)**, **beribil**. 2 'zal-
 gurdia; bagoia'. 3 *Heg.* (haurrentza-
 koa)
koxxor *Adkor.*
koxu *Bizk.* 'herrena'
kozkor *Adkor.*
kozkordun* e. **koskordun**
kozkortsu* e. **koskortsu**
kozkortu* e. **koskortu**
kraba *Serranus cabrilla*
krabarroka *Scorpaena scrofa*
krabelin *Dianthus sp.*
- kraka**
krakada
krako *Ipar.* 'kakoa'
kraska
kraskarazi, *kraskaraz*, *kraskarazten. du*
 ad.
kraskatu, *kraska(tu)*, *kraskatzen. da/du*
 ad.
krater
kreatu, *krea*, *kreatzen. du* ad. *Erl.*
kreatura *Erl.*
kreatazile *Erl.*
kreazio *Erl.*
kreditu
kredo
krema
kremaiera
kreolera (hizkuntza)
kresal
kretona
krima* e. **krimen**
krimen 'lege-hauste larria'
kriminal
krisantemo *Chrysanthemum sp. Sin.*
 urrelili
kriseilu
krisi
krisialdi
krisket* e. **kisketa**
kriskitin
 kriskitin-suge *Subfam. Crotalinae*
krisma
kristal 1 (mineralogian). 2 'kalitate han-
 diko beira': *Bohemiako kristala.*
kristaldu, *kristal(du)*, *kristaltzen. da/du*
 ad.
kristandade *Bizk.*
kristau
 kristau(-)ikasbide
kristaugai
kristautasun
kristautu, *kristau(tu)*, *kristautzen. da/du*
 ad.
kristoren *Lgart.:* *kristoren haserrea.*
 kristorenak (esan, egin, entzun...)
kriterio* e. **irizpide**
kritika
kritikari iz.
kritikatu, *kritika(tu)*, *kritikatzen. du* ad.

kritiko izond.
kroaziar (herritarra)
kroaziera 'serbokroaziera'
krobitxet *Ipar. Zah.* 'hil-mihisea'
kroketa
krokodilo *Fam. Crocodylidae*
kromatiko
kromatu, kroma, kromatzen. *du ad.*
kromo *Kim.*
kromosoma
kromoztatu, kromozta, kromoztatzen.
du ad.
kronika
kronikari iz.
kroniko izond.
kronologia
kronometro
kros
kroska *Ipar. h. koska*
kroslari
krozka* e. **kroska**
krudel
krustaz* e. **oskoldun**, **krustazeo**
krustazeo *Sin. oskoldun*
kruxpeta *Ipar.* 'opil-mota'
ku "q" letraren izena
kua* e. **kuma**
kualalumpurta (herritarra)
kualitate* e. **nolakotasun**
kualitatibo
kuartel *Sin. kaserna*
kuarteto
kubatar (herritarra)
kubiko
kubismo
kubista
kubo 1 *Geom. 2: zortzi metro kubo.*
kudeaketa
kudeatu, kudea(tu), kudeatzen. *du ad.*
kudeatzaile
kui iz. 'akuria'
kuaia *Cucurbita pepo*
kuiatxo *Cucurbita pepo* var. *oblonga*
kuku *Cuculus sp. eta Clamator sp.*
kukuak jo
kukuak makur jo
kukuak oker jo
kuku(-)bala
kuku(-)belar *Aquilegia vulgaris*

kuku egin
kuku jo
kuku(-)lore 'kuku-belarra'
kuku(-)praka *Digitalis purpurea*
kuku(-)sagar
kukuarazi, kukuaraz, kukuarazten. *Ipar. du ad.*
kukuka
kukula *Ipar.* 'zerbaiten goialdea'
kukuma *Amanita ovoidea*
kukurruku
kukurrukuka
kukuso *Sin. arkakuso*
kukuso(-)belar *Plantago psillium*
kukutu, kuku(tu), kukutzen. *Ipar. da/du ad. 1 'estali'. 2 'ezkutatu, gorde'*
kulatz* e. **puntu**
kuleto *Amanita caesarea*
kuliska *Limosa*
kulpa
kulpadun
kulpagabe izond.
kulto* e. **kultu**
kultu 1 iz. *Erl.*
kultu 2* e. **ikasi**, **landu**
kultura
kultural
kulubiz
kulunka
kulunkari
kulunkatu, kulunka(tu), kulunkatzen.
da/du ad.
kuluska* e. **kuluxka**
kuluxka
kuma *batez ere Bizk.* 'sehaska'
kume 'animalien umea'
kumino *Cuminum cyminum*
kunplitu* e. **konplitu**
kuota
kupel h. **upel**
kupira* e. **gupida**
kupitu, kupi, kupitzen. *Gip. da/du ad. h.*
gupidatu
kupoi
kupula
kuraia *Ipar.* 'adorea'
kuraios *Ipar.* 'adoretsua'
kurba *Geom.*
kurbadura

kurbatu, kurba(tu), kurbatzen. *da/du* ad.
kurduera (hizkuntza)
kurios *Ipar.* 'polita, ikusgarria'
kurioso *Herr.* 1 izond. 2 adlag.
kuriostasun *Ipar.*
kurka *Zah.* 'hurrupa'
kurkubita (kuia-mota)
kurlinta *Numenius sp.*
kurlo 1 *Ipar.* h. **kurrilo**
kurlo 2 *Ipar.* 'nanao'
kurloi *Bizk.* 'txolarrea'
kurrika batez ere pl.
kurrilo *Grus sp.*
kurrinka
kurrinkari
kurritu, kurri, kurritzen. *du* ad. *Ipar.* h.
korritu
kurrixka 'oihua, txilioa'
kurruka '(usoaren) urruma'
kurtso 1 h. **ikasturte**, **ikastaro**. 2 h. **ibildibe**
kurumino *Vespa crabro*
kusi *Ipar.* 'lehengusua, lehengusina'
kusku
kuskula *Cuscuta epithimum*
kutizia* e. **gutizia**
kutsadura
kutsaezin'

kutsagarri: *baterietako merkurioa kutsagarria da.*
kutsakor: *gaitz kutsakorra.*
kutsapen
kutsarazi, kutsaraz, kutsarazten. *du* ad.
kutsatu, kutsa, kutsatzen. *da/du* ad.
kutsatzaile: *baterietako merkurioa kutsatzailea da.*
kutsu
kutsudun
kutsugabe izond.
kutturlio *Galerida sp.*
kutun 1 iz.
kutun 2 izond.
kutunki adlag.
kutuntasun
kutxa
aurrezki-kutxa
kutxare* e. **koilara**
kutzazain
kuwaitar (herritarra)
kuxian *Ipar.* adlag. 'berekala'
kuxidade *Gip. Lgart.* 'txukuntasuna'
kuxin
kuxkuxean
kuzkur
kuzkurtu, kuzkur(tu), kuzkurtzen. *da/du* ad.

L

l (ele)
laba: *sumendiaren laba.*
labain izond.
labaina* e. **labana**
labainarazi, labainaraz, labainarazten.
du ad.
labainarri 'labainarazten duen harria'
labaindu, labain(du), labaintzen. *da* ad.
labaingarri: *bide labaingarriak.*
labainka adlag.
labainkada
labainkatu, labainka(tu), labainkatzen.
da ad. 'labaindu'
labainkeria
labainketa
labainkor

labainkortasun
labaintasun
labaki 'luberria'
labakitu, labaki(tu), labakitzen. *du* ad.
labana iz.
bizar(-)labana
labankada 'labana-ukaldia'
labar
labe
labe garai
labe handi* e. **labe garai**
labealdi
labekada 'labealdia'
laberatu, labera(tu), laberazten. *du* ad.
labetegi *Ipar.* 'labea'
labezomorro *Blattaria*

- labirinto**
laborantza
laborari
laborategi
laboratu, labora, laboratzen. *du ad.*
labore
laborri
labur
labur-zurrean
laburbildu, laburbil, laburbiltzen. *du ad.*
laburdura
laburgarri
laburketa
laburki
laburkiro
laburpen
laburrazazi, laburrazaz, laburrazatzen. *du ad.*
laburtasun
laburtu, labur(tu), laburtzen. *da/du ad.*
laburtxo
laburtzapen
laga, lagatzen. *du ad.* ‘utzi’
lagin
laginketa
lagostar (herritarra)
lagun
lagun egin: *etxeraino lagun egin diot adiskideari.*
lagun eraman
lagun hartu
lagun hurko
lagun izan
lagunarte
lagundi (*Jesusen Lagundia* esapidean erabilia)
lagundu, lagun(du), laguntzen. *du (Ipar.) eta dio (Heg.) ad.* 1 ‘lagun egin’. 2 ‘laguntza eman’
lagungarri
lagungo ‘lagun izatea, laguntasuna, laguntza’
lagunkin *Ipar.* ‘jendekina’
laguntasun
laguntxo
laguntza
laguntzaile
lahar *Rubus sp.*
lahardi
- laia**
laiaketa
laiari
laiatu, laia(tu), laiatzen. *du ad.*
laido *Ipar. edo Jas.*
laidogarri
laidoka
laidotu, laido(tu), laidotzen. *du ad.*
laidoztatu, laidozta, laidoztatzen. *du ad.*
laiko
laikotasun
lain *Bizk. eta Gip.* ‘adina’: *banai z hori egiteko lain.*
laineza
laineza eman
laineza hartu
laino 1 ‘behe-lainoa’. 2 *Batez ere Gip. h. hodei*
lainope
lainotsu
lainotu, laino(tu), lainotzen. *da/du ad.*
laiotz iz. eta izond. *Sin. ospel 2*
laira *Ipar.* ‘aihena’
laka 1 ‘errotariaren saria’
laka 2 (berniz-mota)
lakain* e. **akain**
lakar batez ere *Bizk.* ‘zakarra’
lakari ‘garau-neurria’
lakatu, laka(tu), lakatzen. *du ad.*
lakatz 1 *batez ere Bizk.* izond. ‘latza’
lakatz 2 *batez ere Bizk.* iz. ‘gaztainaren eskola’
laket izond.: *gizon laketa da.*
laket izan 1 *da ad.*: *adiskidegoa berdintasunean baizik ez da laket.* 2 *zaio ad.*: *hona zer zaidan niri gehienik laket euskaran.* 3 *du ad.*: *arriskuan laket duena, han galduko da.*
laket-portu
laketaldi
laketarazi, laketaraz, laketarazten. *du ad.*
laketgarri
laketontzi
laketu, laket(u), laketzen. *da/zaio ad.*
lakio
iako 1 *Bizk. h.* **bezalako**
lako 2 ‘dolarearen ontzia’
laku h. **aintzira**

lama *Ipar* 'garra'
su-lama
lamada
lamikatu* e. **miazkatu, milikatu**
lamina
lan
lan egin
lan eragin
lanabes
lanaldi
lanarte
lanbide
lanbo* e. **lanbro**
lanbro
lanbrotsu
lanbrotu, lanbro(tu), lanbrotsen. *da/du* ad.
landa 1 iz. 1 'lantzeko on den lur-eremua, alorra'. 2 'hiriguneari kontrajartzen zaion eremua' (batez ere hitz elkartuetan)
landa 2 postpos.
-tik landa
-z landa(ra)
landara* e. **landare**
landarazi, landaraz, landarazten. *dio* ad.
landare
landaredi *Sin. flora*
landaretza
landatu, landa(tu), landatzen. *du* ad.
landatzaile
landazain
lander *Jas.* 'behartsua'
landerretxe *Jas.*
landetxe
landu, lant/landu, lantzen. *du* ad.
landugabe izond.
lanegun
langa
langabe iz. eta izond.
langabezia 'lanik eza'
langai
langar
langatu, langa(tu), langatzen. *du* ad.
langela
langile
langilego 1 *Ipar.* 'langiletasuna'. 2* e.
langileria, langileak
langileria

langiletasun
langintza
lanjer *Ipar. g.er.* 'arriskua'
lanjeros *Ipar. g.er.* 'arrisksua'
lankide
lankidego *Sin. lankidetza*
lankidetasun
lankidetza *Sin. lankidego*
lanleku
lano* e. **laino; laño**
lanpa *Ipar. h. lanpara*
lanpara
lanperna 1 (oskolduna) *Fam. Lepadidae.*
2 (perretxikoa) *Amanita sp.*
lanpetu izond.
lanpeturik
lanpostu
lansari
lantegi 1 'lan egiteko tokia, batez ere fabrika baino txikiagoa': *eskultorearen lantegia.* 2 'egitekoa, lana': *lantegi ederra hartu dik bere gain!*
lantoki
lantsu
lantu iz.
lantza
lantzaile (gehienetan hitz elkartuko bigarren osagai bezala): *lur-lantzaile.*
lantzean *Bizk.*
lantzean behin
lantzoi *Ammodytes tobianus, etab.*
lanuzte
laño 1 'apala'. 2 'laua': *itsasoa laño dago.*
lañotasun
laosera (hizkuntza)
laostar (herritarra)
lapa *Fam. Patellidae*
lapa-belar *Arctium lappa*
lapastu, lapats/lapastu, lapasten. *da* ad.
g.er. '(esnea) mindu'
lapati *Fam. Gobiesocidae*
lapatin 'lapa-belarraren fruitua'
lapats
lapatx *Bizk.* 'lapa-belarra'
lapaztar (herritarra)
lapiko
lapikoko iz.

- lapikotxo**
lapikotzar
lapitz 1 *Ipar.* 'arbela'. 2 *Sin.* **arkatz**
lapranean *Bizk.* 'zeharka'
laprast
 laprast egin
laprastada
laprasteko iz.
lapur
 lapurketa* e. **lapurreta**
lapurreria
lapurreta
lapurtar
lapurtera
lapurtu, lapur(tu), lapurtzen. *du* ad.
lapurtxori 'mika'
lar *Bizk.:* *ez dio geroari lar begiratu behar; lar ondo ere; lar zorrotz erantzun zion; beldur lar har ez dezaten.*
laranja: *laranja-zukua.*
 laranjaondo* e. **laranjondo**
laranjondo *Citrus sinensis*
laratro *Bizk.* 'daratulua'
laratz
larba
lardaska
lardaskatu, lardaska(tu), lardaskatzen. *du* ad.
lardaskeria
lardastu, lardats/lardastu, lardasten. *du* ad.
lardats
larderia *Ipar.* eta *Naf.*
larderiatsu *Ipar.*
larderiatu, larderia(tu), larderiatzen. *Ipar. da/du* ad.
 larchun* e. **laurehun**
largabista *Ipar.* 'betaurrekoa'
largatu, larga, largatzen. *du* ad. *Zah.* h. laga
largo *Ipar.* 'zabala, lasaia': *sorbaldaz arras largoa.*
largoki *Ipar.*
largotasun *Ipar.*
laringe
laritz *Larix decidua*
larmintz
 larogei* e. **laurogei**
larrabere
- larrain**
 larrapast* e. **laprast**
larrasuge 'sugegorria'
larratu, larra, larratzen. *da/du* ad.
larrazken *Ipar.* eta *Naf.* 'udazkena'
larre
larregi batez ere *Bizk.*
larregikeria
larreratu, larrera(tu), larreratzen. *da/du* ad.
larretxori 'hegatxabala'
larri 1 izond.: 1 'handia': *gatz larria.* 2 (estutasunekoa): *gure hizkuntzaren egoera larria.*
larri 2 iz. 'larritasuna': *bere hutsa aitortu beharrak ematen zion larria eta lotsa.*
larri-ikara
larriagotu, larriago(tu), larriagotzen. *da/du* ad.
larrialdi
larriarazi, larriaraz, larriarazten. *du* ad.
larrigarri
larriki
larrimin
larritasun
larritu, larri(tu), larritzen. *da/du* ad.
larritxo
larru
 larrua apaindu
 larrua jo 1 'larrua ondu'. 2 *Lgart.* 'sexu harremanak izan'
 larrua ondu
 larrutik pagatu
larruarazi, larruaraz, larruarazten. *du* ad.
larruazal
larrudura *Ipar.*
larrugin
larrugorri: *larrugorrien buruzagia; gizon larrugorriak; larrugorri zegoen eguzkitan.*
 larrugorrian
larrugorritasun
larrugorritu, larrugorri(tu), larrugorritzen. *da/du* ad.
larruki
larrutu, larru(tu), larrutzen. *da/du* ad.
larrutzaile
lartxo *Bizk.* 'gehiegitxo'

laru *batez ere Bizk.* izond. eta iz. '(kolorre) horia'

larunbat

larutu, laru(tu), larutzen. *da/du* ad.

lasai

lasaialdi

lasaiarazi, lasaiaraz, lasaiarazten. *du* ad.

lasaibide

lasaigarri izond. eta iz.

lasaikeria

lasaiki

lasaitasun

lasaitu, lasai(tu), lasaitzen. *da/du* ad.

lasaitxo

lasatu* e. **lasaitu**

laskitu, laski, laskitzen. *Bizk. da/du* ad. 'hondatu'

lastaira

lastaira(-)denda

lastamarrega

lastargi

lastategi

laster 1 izond. eta iz.: *laster batean; lan lasterra*. 2 adlag.: *laster etorriko da*.

laster egin

lasterrean

lasterbide

lasterka: 1 adlag. 2 iz.: *lasterka batean*.

lasterka egin

lasterkarazi, lasterkaraz, lasterkarazten. *du* ad.

lasterkari

lasterkatu, lasterka(tu), lasterkatzen. *Ipar.* 1 *da* ad. 'lasterka egin'. 2 *Zub. du* ad. 'jazarri': *etsaiak hilik eta lasterkaturik*.

lasterketa

lasterraldi

lastertasun

lastertxo

lastima

lastimagarri

lasto

lastodun

lastokara

lastotu, lasto(tu), lastotzen. *da* ad.

lastoztatu, lastozta, lastoztatzen. *du* ad.

lata 1 'teilapeco ohol mehea'

lata 2 *Heg.* 'kontserba-ontzi mota bat'

laterri h. **estatu**

latex

latifundio

latin

latorri

lats *batez ere Ipar.* 'ur-laster txikia'

latsari

latsarri

latsatu, latsa, latsatzen. *du* ad. 'arropa urez garbitu'

latz

latzarazi, latzaraz, latzarazten. *du* ad.

lau 1: *arratsaldeko laurak dira; uztaillaren lauan*.

lau hankan 'eskuak eta zangoak lurrean ezarriz'

lau oinean 'eskuak eta zangoak lurrean ezarriz'

lauretan hoge *Ipar.* 'lauragei'

lau 2 iz. eta izond.

lauburu

laudagarri

laudamen

laudarazi, laudaraz, laudarazten. *dio* ad.

laudatu, lauda, laudatzen. *du* ad.

laudatzaile

laudorio

laugarren

lauhazka 1 adlag. 'urratsik bizienean (ibili, zaldiak eta)'. 2 iz.: *espainiar behorren lauhazka pisua*.

lauhazkatu, lauhazka(tu), lauhazkatzen. *da* ad.

lauhortz

lauki

lauko

laukoitz

laukoiztu, laukoitz/laukoiztu, laukoizten. *da/du* ad.

laukote

laukun

laun* e. **lau 2**

launa

launaka

launakatu, launaka(tu), launakatzen. *da/du* ad.

launazka *Ipar.* h. **launaka**

laundu* e. **lautu**

lauoineko

lauoinka 1 adlag. ‘urratsik bizienean (ibili, zaldiak eta)’. 2 iz.: *zaldien lauoinka ezin geldituz.*

laurden: *ordu bat eta laurden; ordu bat eta laurdenak; hirurak eta laurden; hiru eta laurdenak.*

laurdendu, laurden(du), laurdentzen. *da/du* ad.

laurdenkatu, laurdenka, laurdenkatzen. *du* ad. *Ipar.* 1 ‘laurdendu’. 2 ‘gillotinatatu’

laurehun: *laurehun eta bost; laurehun eta hogei.*

laurehungarren

laurleko *g.er.* h. **pezeta**

laurogei: *laurogeita bat; laurogeita hamar; laurogeita batgarren.*

laurogeigarren

laurogeina

lausengari

lausengatu, lausenga, lausengatzen. *du* ad.

lausengu

lauso

lausogarri izond.

lausotasun

lausotu, lauso(tu), lausotzen. *da/du* ad.

lautada *Geogr.* h. **ordoki**

lautasun

lautu, lau(tu), lautzen. *da/du* ad.

lauza

lauzatu, lauza(tu), lauzatzen. *du* ad.

lauzka *Ipar.*

lauzkatu, lauzka(tu), lauzkatzen. *du* ad. *Ipar.* ‘lagundu, indartu’

lauzpabost

laxatu, laxa, laxatzen. *Ipar.* eta *Naf.* *da/du* ad. 1 ‘askatu’. 2 ‘lasaitu’. 3 ‘zabartu’

laxo

laxokeria

laxoki

laxotasun

lazeria *Ipar.* ‘miseria’

lazgarri: *oroitzapen ile-lazgarria.*

lazki

laztabin

laztan iz. eta izond.

laztan egin

laztan eman

laztan izan ‘maite izan’

laztandu, laztan(du), laztantzen. *du* ad.

laztangarri

laztanka adlag.

laztanki

laztankiro

laztantasun

laztantxo

laztasun

laztu, latz/laztu, lazten. *da/du* ad.

laztura

lazun *Fam. Mugilidae.* *Sin.* **korroko**

lebatz* e. **legatz**

lebitar *Erl.*

legamia

legamiadun

legamiagabe izond.

legamiagabeko

legamiatu, legamia(tu), legamiatzen. *da* ad. ‘(orea) altxatu’

legar

legarrezatu, legarrezta, legarreztatzen. *du* ad.

legartsu

legartza

legatz *Merluccius merluccius*

lege

lege nagusi

legealdi

legebiltzar

legebiltzarkide

legedi *Sin.* **legeria**

legegabe izond.

legegai

legegile

legegin *Bizk.* ‘legegilea’

legegintza

legegintzaldi

legegizon ‘gizon legegilaria’

legelari

legen

legendar ‘legen beltza, Hansen-en bazilok eragindako legen-mota’

legendun

legendun

legeria *Sin.* **legedi**

legetxe *Bizk.* ‘bezalaxe’

legez 1 ‘legearen arabera’. 2 *Bizk.* ‘beziala’

legezko

legezkotasun

legeztapen

legeztatu, legeztatu, legeztatzen. *du* ad.

legoa (bide-neurri zaharra)

lehen 1 adlag. 'lehenago'. 2 ord. 'lehenengo'. 3 iz. 'lehenaldia, iragana'

lehen baino lehen 'lehenbailehen'

lehen buruan

lehenago

lehenagoko

lehenaldi

lehenbailehen

lehenbizi

lehenbiziko

lehenbizikoz h. **lehenbizi**, **lehenik**

lehendabizi

lehendabiziko

lehendakari

lehendakariorde

lehendakariordetza

lehendakaritza

lehendani *Jas.* h. **lehendik**

lehendik

leheneko *Ipar.* h. **lehenago**

lehenen

lehenengo

lehenengo eta behin

lehenengoz

lehengai

lehenago

lehengoratu, lehengora(tu), lehengoratzten. *da/du* ad.

lehengusina *Bizk.*

lehengusu

lehenik

lehenik eta behin

lehentasan

lehentxeago

leher egin 1 'lehertu, eztanda egin'.
2 'gutziz nekatu'

ahalak eta leherrak egin

leher eragin

leher gaizto egin

leherrenak egin

lehergai

lehergailu

lehergarri

leherkari *Hizkl.*

leherketa

leherra *Ipar.*: *arrainez bazen leherra han; aste guztian euriz leherra egin zuen.*

leherrarazi, leherraraz, leherrarazten. *du* ad.

lehertu, leher(tu), lehertzen. *da/du* ad.:
1 'eztanda egin'. 2 'nekatu'. 3 *Batez ere Ipar.* 'zanpatu'

lehertzaille

lehia 1 'ahalegin bizia'. 2 'norgehiagoka': *elkarren lehian ibili.*

lehiaka adlag.

lehiaketa

lehiakide

lehiarazi, lehiaraz, lehiarazten. *du* ad.

lehiatsu

lehiatu, lehia(tu), lehiatzen. *da* ad.

lehiatuki

lehoi *Panthera (leo) leo*: *lehoi arra; lehoi emea; lehoi-zuloa.*

lehoinabar *Panthera (panthera) pardus.*

Sin. **pantera**

lehoitegi

lehoitzar

lehor izond. eta iz.: *itsasoz eta lehorrez.*

lehor-haize

lehorpe

lehorreratu, lehorrera(tu), lehorreratzten. *da/du* ad.

lehortar

lehortasan

lehorta

lehortu, lehor(tu), lehortzen. *da/du* ad.

lei *Sin.* **horma**, **izotz**

leia egin

leial

leialki

leialtasun

leiar 1 *Opt.* 'gutxienez alde bat konkaboa edo konbexua duen beirakia'. 2 h.

kristal; **beira**

leihatila

leiho

leior* e. **lehor**

leinargi iz. eta izond.

leinargitasun

leinu

leinuru batez ere *Zub.* 'izpia, distira'

leitu 1 *Herr.* 'irakurri'

leitu 2 *da/du* ad. *Sin.* **hormatu**, **izoztu**

leizar* e. lizar

leize

leize-zulo

su(-)leize

leizetsu

leka izond. eta iz.

lekadun 1 izond.: *arbola lekadunak*. 2 iz.

'*Leguminosae* familiako landarea'

lekaide

lekaime

lekaio 1: *erregeren lekaio lehena*.

lekaio 2 'oihua, irrintzia'

lekari

lekaro g.er. 'basamortua'

lekat *Ipar. Zah.* 'salbu, izan ezik': *leku guztietako herriez, lekat juduez*.

lekatu 1, lekat(u), lekatzen. *Ipar. du ad.*

Zah. 'kanpo utzi, salbuetsi'

lekatu 2, leka(tu), lekatzen. 'lekan sartu';

'lekek aletu'; '(landarea) lekaz bete'

lekoa* e. legoa

lekora postpos.

-tik *lekora Ipar.* '-tik kanpora'; '-en ondoan, handik berehala'

-z *lekora Ipar.* '-z kanpora': *ez da nehor onik Jainkoaz lekora*.

leku

-en *lekuan* '-en ordeztu': *arrainaren lekuan suge bat emango dio*.

lekuan 'beharrean' (aditzaren era burutuaren ondoan): *lehengo neke gogorrak arindu lekuan, eman zizkien neke berriak*.

lekuan-lekuan adlag.

lekuan lekuko izlag.: *lekuan lekuko fruituak ezagutu nahi zituen*.

leku eman

leku(-)izen

leku onean (egon, etab.): *orain ordaindu behar dizudala? Bai, leku onean!*

lekutan: *lekutan dago lan horren bukaera!*

lekutara

lekualdaketa

lekualdatu, lekualda, lekualdatzen. *da/du ad.*

lekualdatze

lekuko iz.

lekukotasun

lekukotu, lekuko(tu), lekukotzen. *da ad.*

lekune

lekuratu, lekura(tu), lekuratzen. *da/du ad.*

lekutu, leku(tu), lekutzen. *da/du ad.*

'urrundu, baztertu, desagertu': *Jesus handik lekutu eta bere herrira itzuli zen; bazterrerera lekutu zuen*.

lekutze

lelo 1 iz. 'errepika; askotan errepikatzen dena'

lelo 2 izond. *Batez ere Bizk.* 'ergela'

lelokeria

lelotu, lelo(tu), lelotzen. *da/du ad.*

lema (itsasontziarena)

lemamia* e. legamia

lemari

lemazain

lengoia *Zah. h. mintzaira, hizkuntza*

lengoradu* e. mihi-arrain

leninismo

leninista

lente *Heg. h. leiar*

lenteja* e. dilista

lentilla 1 (begietakoa). 2* e. dilista, ilar xabal

lento *Pagellus acarne*

leopardo* e. lehoinabar, pantera

lepahori *Martes martes*

lepauztai

lepazuri *Martes foina*

lepo

-en *lepora*

-en *lepotik*

lepoa egin (ipini, jokatu, etab.) 'apustu egin'

lepo egin 'lepoa moztu'

lepo(-)hezur

lepo-luze

lepo-motz

lepo-okor

leporaino

lepo(-)zintzur *Ipar.* 'lepoa'

lepoalde

lepogain

lepoko iz.

lepondo

leporatu, lepora(tu), leporatzen. 1 *dio ad.*: *hilketa berari leporatu ziotelako*.

2 *du ad.*: *berrehun kiloko harria leporatu baitetz!*

lepozaki 'lepondoa'

- lepra** h. **legendar**
lepradun h. **legendar-dun**
ler *Pinus* sp. *Sin.* **pinu**
ler beltz
ler gorri
lera 1 'gurpilik gabeko orga'. *Sin.* **narra**
lera 2 *batez ere Bizk.* 'grina'
leratsu 'grinatsua'
lerdamin h. **aloe**
lerde *Sin.* **adur**
lerden
lerdendu, **lerden(du)**, **lerdentzen**. *da/du* ad.
lerdengarri
lerdenki
lerdentasun
lerdoi *Sin.* **pinudi**
lerradura *Sin.* **lerrakuntza**
lerragarri
lerrakor
lerrakuntza *Sin.* **lerradura**
lerraldi
lerrarazi, **lerraraz**, **lerrarazten**. *du* ad.
lerratu, **lerra**, **lerratzen**. *da* ad.
lerro
lerroan
lerro-lerro adlag.
lerroka
lerrokada
lerrokatu, **lerroka(tu)**, **lerrokatzen**. *da/du* ad.
lertsun *Grus grus*
lertxun *Populus tremula*
lertxundi
lertzo *Ipar.* 'lohitasuna'
lertzotu, **lertzo(tu)**, **lertzotzen**. *Ipar.* *da/du* ad.
lesbianismo
lesothoar (herritarra)
lesuin* e. **pezoi**
letagin
letania
letaria h. **letania**
letoi
letoniar (herritarra)
letoniera (hizkuntza)
letra
letra larri *Sin.* **maiuskula**
letra xehe *Sin.* **minuskula**
letra nagusi* e. **letra larri**, **maiuskula**
letra xipi* e. **letra xehe**, **minuskula**
letradu *Heg.* 'legelaria'
letradun
letragabe izond.
letratu 'ikasia, letraduna'
letrazale
letreiatu, **letreia**, **letreiatzen**. *du* ad.
letxe *Bizk.* h. **legetxe**, **bezalaxe**
letxuga h. **uraza**
leukozito
leun
leunarazi, **leunaraz**, **leunarazten**. *du* ad.
leundu, **leun(du)**, **leuntzen**. *da/du* ad.
leungarri izond. eta iz.
leunkeria
leunketa
leunki
leunkiro
leuntasun
leuntzaille
leuzemia
lexikal
lexiko
lexikografia *Sin.* **hiztegitza**
lez *Bizk.* h. **legez**
leze* e. **leize**
lezka *Typha* sp.
lezoi h. **pezoi**
libanoar (herritarra)
libera 1 'Frantziako dirua'. 2 *Ipar.* h.
libra
libera esterlina
liberal 1 *Zah.* izond. 'eskuzabala'
liberal 2 iz. eta izond.: *karlistak eta li-beralak*.
liberalismo
liberalkeria
liberalki
liberaltasun
liberdi 'libra-erdia'
liberiar (herritarra)
libertate *batez ere Ipar.* 'askatasuna'
libertimendu *Ipar.*
libertitu, **liberti**, **libertitzen**. *da* ad. *Ipar.* h. **dibertitu**, **jostatu**
libiar (herritarra)
libido iz.
libra (pisu-neurria): *libra-erdi*.

librantza *Ipar.*
librarazi, libraraz, librarazten. *du* ad.
libratu, libra(tu), libratzen. 1 *du* ad. ‘atera, askatu’. 2 *da* ad. *Lgart.* ‘kaka egin’
libratzaile
libre
libreki
librevilletar (herritarra)
libro *Ipar.* h. **libre**, aske
liburu
liburu(-)denda
liburugile
liburugintza
liburuki *Sin.* tomo
liburukote
liburutegi
liburuxka
liburuzain
liburuzale
lidiera (hizkuntza)
liechtesteindar (herritarra)
liga 1 1 ‘elkarte-mota’. 2 ‘kirol-lehiaketa’
liga-txapelketa
liga 2 ‘ardoak-eta eratzen duten hondar lodia’
lignito
 lihazi* e. **linazi**
liho *Linum sp.*
lika *Sin.* **biska**
likatsu *Sin.* **biskatsu**
likatu, lika(tu), likatzen. *da/du* ad. *Sin.*
biskatu
liken *Lichenes*
likido *Sin.* **isurkari**
 likidu* e. **likido**
likiera (hizkuntza)
likin *Bizk.* ‘itsaskorra, likatsua’
likiskeria
likistasun
likistu, likits/likistu, likisten. *da/du* ad.
likits ‘zikina, lizuna’
lili *Ipar.* edo *Jas.* ‘lorea’
lilipa ‘nartzisosa’
lilitegi
lilitu, lili(tu), lilitzen. *da* ad.
liliztatu, lilizta, liliztatzten. *du* ad.
lilongwetar (herritarra)
lilura

lilurabide
liluragarri
lilurakeria
lilurakor
liluraldi
liluramendu
liluratu, lilura(tu), lilurazten. *da/du* ad.
 1 ‘argi gehiegiak ikusmena nahasi’: *argiaren distirak begiak liluratu dizkie-lako.* 2 *hegaztia lilurazten duen sugea.*
liluratzaille
lima 1 (altzairuzko lanabesa)
lima 2 *Citrus limetta*
limatar (herritarra)
 limikatu* e. **milikatu**
limoi
limoiondo *Citrus limon*
limondo *Citrus limetta*
limosna
limosna egin
limosna eman
limosnagile
limosnari
limuri
limurkeria
limurkor
limurrazazi, limurrazaz, limurrazazten.
du ad.
limurtu, limur, limurtzen. 1 *da/du* ad.
 ‘irristatu, labaindu’. 2 *du* ad. ‘lerratu, zerbait egitera bultzatu’: *ez dakit nork limurtu duen haiei dirua uztera.*
limurtzaille
linabera
linai *Gip.* edo *Naf.* ‘gorua’
linazi
linbo
 linburi* e. **limuri**
 linburtu* e. **limurtu**
linea
lineal
linfa
lingala (hizkuntza)
 lingirda* e. **lirdinga**
linguista *Sin.* **hizkuntzalari**
linguistika *Sin.* **hizkuntzalaritza**
linguistikoko: *atlas linguistikoa* = *hizkuntz atlasa.*
 lino* e. **liho**

linotipia**linterna** 1 Ark. 2 Heg. h. esku-argi**lintzura** 'zingira'

linu* e. liho

lipar 1 'unea': *hari begira gelditu naiz lipar batez.* 2 Ipar. 'apurra, zati txikia': *ogi liparrik ez dut etxean.***lipizta** 'kalapita'**lipotimia**

lipu* e. lupu

lira 1 (musika-tresna)**lira 2** (diru-banakoa)**lirain****liraindu**, lirain(du), liraintzen. *da/du* ad.**liraintasu**

liranja* e. laranja

lirdinga**lirdingatsu****lirika** iz.**liriko** izond.**lirin** Jas. 'umoa, heldua': *gordinak jaten dituenak jan ditzake lirinak.***lirindu**, lirin(du), lirintzen. *da* ad. Jas. 'gehiegi umotu'**lirio** Heg.**lisaburdina****lisaketa****lisatu**, lisa, lisatzen. *du* ad.**lisatzaile****lisboar** (herritarra)liseriketa* e. **digestio**lisiba* e. **lixiba****liskar****liskarbide****liskarraldi****liskarti****liskartsu****liskartu**, liskar(tu), liskartzen. *da* ad.liskatsu* e. **likatsu****lista** Sin. **zerrenda****listafin** Ipar. 'liztorra'**listari** 'hari sendoa'**listu****listuka****listukari**litera* e. **ohatze****literario****literato****literatura****literaturazale****litio****litografia****litro****lits****lituaniar** (herritarra)**lituaniera** (hizkuntza)**liturgia****liturgiko**: *musika liturgiko = liturgia-musika.***litxar****litxarrerria****litxarrero** Heg.**lixiba****lixibatu**, lixiba(tu), lixibatzen. *du* ad.**lizar** *Fraxinus* sp.**lizardi****lizentzi izan** Gip. *da* ad. Herr. 'zilegi izan'**lizentzia****lizentziadun****lizeniziatu** Heg. h. **lizentziadun****lizeo****lizpaper****liztor** *Superfam. Vespoidea* etab.**litzortzar** h. **kurumino****lizun****lizunarazi**, lizunaraz, lizunarazten. *du* ad.**lizundu**, lizun(du), lizuntzen. *da/du* ad.**lizunkeria****lizunki****lizunkiro****lizunkoi****lizuntasun****ljubljanar** (herritarra)**lo****loak hartu**. *du* ad.: *bitarte hartan loak hartu zuen Jesus.***lo-belar** *Papaver somniferum***lo egin****lo eragin****lo-lo** Haur.**lotan****loaldi****loba** Bizk.**lobambar** (herritarra)**lodi****lodiarazi**, lodiaraz, lodiarazten. *du* ad.

- lodiera**
lodikote
loditasun
loditu, lodi(tu), loditzen. *da/du* ad.
lodixko
loeri 1 'logalea, logura'. 2 'gaitza'
logale
logaletu, logale(tu), logaletzen. *da/du* ad.
logaritmo
logela
logika
logikari
logiko iz. eta izond.
logura
lohi iz. eta izond.
lohidura
lohigabe
lohihartzeko iz. 'lan-jantzia'
lohikeria
lohitasun
lohitsu
lohitu, lohi(tu), lohitzen. *da/du* ad.
lohitzatu, lohizta, lohizatzen. *Ipar. da/du* ad. 'lohitu'
loina *Chondrostoma* sp.
loka 1 1 izond.: *oilo loka*. 2 adlag.: *oiloa loka jarri da*.
loka 2 adlag. 'koloka': *loka-loka jarri zitzaizkion hortzak*.
lokabe izond.
lokabetasun
lokabetu, lokabe(tu), lokabetzen. *da/du* ad.
lokailu
lokal
lokarrarazi, lokarraraz, lokarrarazten. *du* ad.
lokarri
lokartu, lokar, lokartzen. *da* ad.: *berehala lokartu zen haurra*.
lokatu, loka(tu), lokatzen. *da/du* ad.
lokatz iz. 'lohia, basa'
lokatzta 'lokaztia, lokatzta dagoen tokia'
lokazti
loki 'buruaren alboko alde'a
loki(-)hezur
lokia *Ipar.* 'heldulekua'
lokotz 'morkotsa, lakatzta'
lometar (herritarra)
- londrestar** (herritarra)
loptide *Ipar.* 'heldulekua'
lor
zor eta lor
loradenda
lorail h. **maiatz**
loraketa
loraldi
lorarazi, loraraz, lorarazten. *du* ad.
lorategi
loratu, lora, loratzen. *da/du* ad.
loratze
lorbide
lore
lore(-)hauts *Sin.* **polen**
lore(-)orraz *Sin.* **pistilo**
lore-zil* e. **lorezil**
loredun
loreontzi
loretoki
loretsu
lorezain
lorezaintza
lorezil *Sin.* **estamine**
lorenzatu, lorezta, loreztatzen. *da/du* ad.
loria 1 'aintza'. 2 *Ipar.* 'poza'
loriagarri *Ipar.*
loriatu, loria(tu), loriatzen. *Ipar. da/du* ad. 'poztu'
lorifikatu, lorifika, lorifikatzen. *Ipar. du* ad. *g.er.*
lorios *Ipar.*
loro *Psittacula* sp.
lorpen
lorraldi
lorratz
lorrin *Bizk.* 1 izond.: *eguraldi lorrina*.
 2 iz.: *satorrak soroan lorrinak egin ditu*.
lorrindu, lorrin(du), lorrintzen. *Bizk. da/du* ad.: *basatzen lorrindu; etxea eta ondasunak lorrintzen*.
lortu, lor, lortzen. *du* ad.
losintxa
losintxari
losintxatu, losintxa(tu), losintxatzen. *du* ad.
lotaratu, lotara(tu), lotaratzen. *da/du* ad.
lotarazi, lotaraz, lotarazten. *du* ad. 'lotzera behartu'

lotazil h. **abendu**
loteria
loti
lotinant *Ipar. Sin. teniente*
loto *Nelumbo nucifera* edo *Nymphaea Lotus*
lotsa 1 'ahalkea'. 2 *Ipar.* 'beldurra'
lotsa gaizto
lotsa izan
lotsabako *Bizk.* izlag.
lotsabide
lotsagabe izond.
lotsagabeko
lotsagabekeria
lotsagabeki
lotsagabetasun
lotsagabetu, lotsagabe(tu), lotsagabe-
 tzen. *da/du* ad.
lotsagaldu izond.
lotsagalduko
lotsagarri
lotsagarritzko
lotsagarrikeria
lotsaizun *Jas.*
lotsakor
lotsaldi
lotsarazi, lotsaraz, lotsarazten. *du* ad.
lotsari *batez ere Bizk.* 1 'lotsa'. 2 pl.
 'giza ernalkinen ageriko zatia': *ikusi*
zuen bere aitaren lotsariak agerian
zeudela.
lotsati
lotsatu, lotsa(tu), lotsatzen. *da/du* ad.
lotseria *Ipar.* 'beldurra'
lotsor
lotu, lot, lotzen. 1 *du* ad. 2 *zaio* ad. 'atxi-
 ki, itsatsi'. 3 *zaio* ad. 'heldu, oratu;
 ekin': *zeri lot ez dakizula; bizitza be-*
rri bati lotu.
lotune
lotura
lotutasun
lotzaile
lozorro
luandar (herritarra)
lubaki
luberri
luberritu, luberri(tu), luberritzen. *du* ad.
ludi 'lurbira, mundua'

luebaki* e. **lubaki**
lugin
lugintza
lugorri
luhartz *Gryllotalpa gryllotalpa*
luizi
lukainka
luki *Bizk.* 'azeria'
luki(-)buztan 'azeri-buztana'
 lukru* e. **lukuru**
lukur h. **lukurari**
lukurantz h. **lukurreria**
lukurari
lukurreria
lukurreru *Heg.* h. **lukurari**
lukuru
luma
lumaberritu, lumaberri, lumaberritzen.
da ad.
lumadi *Sin.* lumaje
lumadun
lumagabe izond.
lumaje *Sin.* lumadi
lumatsu
lumatu, luma(tu), lumatzen. 1 *du* ad. 'lu-
 maz gabetu'. 2 *da* ad. 'lumaz hornitu'
lumatxa
lumatxo
lumera 'baleen eta arrainen koipea'
lunbago
lupa
lupetz *Bizk.* 'basa, lohia, lokatza'
lupetza *Bizk.* 'basatza, lokaztia, lokatza
 dagoen tokia'
lupia *Dicentrarchus labrax*
lupu 1 'eritasun kutsakorra'
lupu 2 'animalia txiki pozoitsua'
lur
lur-emaile *Sin.* ehorzle
lur eman
lur-lan
lur jo
Lurra mug. *Astron.:* gure planeta, *Lu-*
rra da.
lurbira
lurburu 'Lurraren poloa'
 lurgerri* e. **ekuatore**
 lurkapa* e. (**lur**) **geruza**
lurkoi

lurmen 'elurra urtu den lur-zatia'
lurmendu, lurmen(du), lurmentzen.
da/du ad.
lurmutur
lurmuturtar (herritarra)
lurpe
 lurpebide* e. **azpibide**
lurperatu, lurpera(tu), lurperatzen. *da/du*
 ad.
lurpetu, lurpe(tu), lurpetzen. *da/du* ad. h.
lurperatu
lurraldatu, lurralda, lurraldatzen. *du* ad.
lurralde
lurrazal
lurrerarazi, lurreraraz, lurrerarazten. *du*
 ad.
lurreratu, lurrera(tu), lurreratzen. *da/du*
 ad.
lurreztatu, lurrezta, lurreztatzen. *du* ad.
lurrikara
lurrin 1 'usain gozoa'. 2* e. **lurrin**
lurrindu, lurrin(du), lurrintzen. *du* ad.
lurrinontzi 'lurrina edukitzeko ontzia'
lurrontzi
lurrontzigintza
lurrin 'gasa'
lurrin(-)makina
lurrindu, lurrin(du), lurruntzen. *da/du*
 ad.
lurrunkor
lurrinontzi 'lurrinez dabilen ontzia'
lursagar *batez ere Ipar.* 'patata'
lurtar
lurtu, lur(tu), lurtzen. *da* ad.
lusakar (herritarra)
lusitaniar (herritarra)
lusuil
luteranismo
luterano
luto *Heg.* iz. h. **dolu**
lutxo *Fam. Esocidae*
luvitera (hizkuntza)

luxemburgar (herritarra). *Sin.* **luxen-**
burgotar
luxenburgera (hizkuntza)
luxenburgotar (herritarra). *Sin.* **luxem-**
burgar
luzabide
luzaezin
luzagarri iz. eta izond.
luzakeria
luzakin
luzakor
luzamen
luzamendu *Ipar.*
luzanga izond.
luzapen
luzara adlag. 'luzarora': *ihintz handiak*
luzara kalte egiten dio ardiari.
luzaran izond.: *begi luzaranak dituzte*
ekialdekoek.
luzarazi, luzaraz, luzarazten. *du* ad.
luzaro
luzaroan
luzaro gabe
luzaroko 1 izlag.: *luzaroko egonaldiak*
egin zituen han. 2 adlag.: *munduan lu-*
zaroko ez zegoela.
luzarora
luzarotxo
luzatu, luza, luzatzen. *da/du* ad.
luzaz
luze
luze-labur iz.
luze-zabal iz.
luzeki *Ipar.* 'luzaro, luzaz'
luzera
luzerna *Medicago sativa.* *Sin.* **alpapa**
luzetasun
luzetsi, luzets, luzesten. *dio* ad.: *luzetsi*
dio hitzaldiari.
luzetxo
luzexko
luzoker *Cucumis sativus.* *Sin.* **pepino**

M

m (eme)

m 'metro'ren nazioarteko sinboloa

madagaskartar (herritarra)

madari

madari(-)dantza

madarikatu, *madarika*, *madarikatzen*. *du ad.*

madarikazio

madariondo *Pyrus communis*

madrildar (herritarra)

madura *batez ere Bizk.* 'padura'

mafrundi *Ipar.* 'buruko hotzeria'

mafrunditu, *mafrundi(tu)*, *mafrunditzen*.

Ipar. du ad.

magal

magalpe

magia

magiko

magina *Zah.* 'ezpata eta antzeko armak gordetzen diren zorroa'

magisteritza* 1 e. **irakasle(-)ikasketak**: *magisteritza ikasi zuen** e. *irakasle ikasketak egin zituen*. 2. *Magisteritza-eskola** e. *Irakasle-eskola*.

magistratu iz.

magnesio

magnetiko

magnetismo

magnetita

magnetofono

magnitudo *Fis.*

magnolia *Magnolia sp.*

mago: *Errege magoak*.

magurio *Littorina littorea*. *Sin. karra-kela*

magyar (herritarra)

magyarrera (hizkuntza)

mahai

gau(-)mahai

mahai(-)inguru

mahai(-)futbol

mahai(-)zapi

mahaiburua

mahaiburuko iz.

mahaikide

mahaiko iz.

mahairatu, *mahaira(tu)*, *mahairatzen*. *da/du ad.*

mahaitxo

mahasgintza

mahaspasa

mahasti

mahastizain

mahats

mahatsardo *Zah.* 'ardoa'

mahatsondo *Vitis vinifera subsp. Vinifera*

mahel* e. **urmael**

mahuka

mahuka-hutsik

mahunga *Ipar.* 'mahuka'

mahunga-has *Ipar.*

maiatz

maiestate

mail* e. **maila**

maila

mailadi *Sin.* **mailak**

mailaka

mailakatu, *mailaka(tu)*, *mailakatzen*. *du ad.*

mailaketa

mailakide

mailasto *Bizk.* 'artoaren lastoa'

mailatu 1, *maila(tu)*, *mailatzen*. *da/du ad.:* *fruta mailatua*.

mailatu 2 iz.: *mailatuak egin dizkiote gure autoari*.

mailatune *Bizk.*

mailegatu, *mailega*, *mailegutzen*. *du ad.*

mailegu

mailu

mailu-arrain *Sphyrna sp.*

mailuka 1 adlag.

mailuka 2 *Bizk.* iz. 'mailu txikia'

mailukada

mailukari

mailukatu, *mailuka(tu)*, *mailukatzen*. *du ad.*

mailuki *Bizk.* 'marrubia'

mailutzar

mailuxka

maina 1 'amarrua'. 2 *Ipar.* eta *Naf.* 'arta'. 3 'haurraren negar-zotinak'

mainatu 1, *maina(tu)*, *mainatzen*. *du ad. Ipar. Zah.* 'mainak, xerak egin'

mainatu* 2 e. **bainatu**
maindire *Sin.* mihise, izara
maingu *Sin.* herren
maingueri
mainguka
mainontzi izond.: *ume mainontzia.*
 mainu* e. **bainu**
maionesa
maiorazko
maiordomo *Heg.*
maira *g.er.* ‘azpila, aska’
mairu
maiseketa
maiseatu, maisea, maiseatzen. *du* ad.
maiseatzaile
maiseo
maistra
maisu
maisukeria
maisuki
maisulan
maisutasun
maisutza
maitabera
maitagarri
maitagarriki
maitagarritasun
maitakeria
maitakor* e. **maitekor**
maitale
maitarazi, maitaraz, maitarazten. *dio* ad.
maitasun
maitatu, maita, maitatzen. *du* ad.
maitatzaile
maite
 maite egin
 maite-maite egin
maite-damu *Sin* kontrizio
maite izan, maite izaten, maiteko / maite izango. *du* ad.
maiteki
maitekor: *Jainko maitekorra.*
maitemin
maitemindu, maitemin(du), maitemintzen. *da* ad.
maiteño
maitetsu
maitetxo
maitetz adlag. ‘maitasunez’

maiuskula *Sin.* letra larri
maiz
 maizenik
 maizko izlag.: *maizko erabilera.*
maiztasun
maizter
maiztertza
maiztu, maiz(tu), maizten. 1 *Batez ere Bizk. da/du* ad. ‘(arropa) hondatu, hingatatu’. 2 *du* ad. ‘(zerbait) maiz egin’
maiztxo
majo *Heg. Lgart.* adlag.
majuroar (herritarra)
makailao* e. **bakailao**
makako *Macaca sp.*
makakorro ‘abere nagusien orroa’
makal 1 iz. *Populus sp.*
makal 2 izond. ‘ahula’: *ez zen hura lan makala!*
makalaldi
makaldu, makal(du), makaltzen. *da/du* ad.
makalik
makaltasun
makar 1 iz. ‘betazal-ertzetan pilatzen den malxo lehortua’
makar 2 *Bizk. g.er.* izond. ‘txikia, ahula’
makarro
makatu, maka(tu), makatzen. *da/du* ad. *Ipar.* ‘mailatu’
makatz 1 iz. ‘fruitu-zuhaitz txertatu gabea, eta horrelakoan fruitua (batez ere madaria)’. 2 izond. ‘txertatu gabea’
makestu, makets/makestu, makesten. *du* ad.
maketa
maketo *Heg.* (irain-hitza)
makets izond. ‘kamutsa’
makila
 makil dantza
makilada
makiladaka adlag. ‘makilaka’
makiladun
makilaia* e. **makillaje**
makilaka
makilakada
makilakari ‘makila-kolpeka ari dena’
makilakatu, makilaka(tu), makilakatzen. *du* ad.
makilari ‘makilekin jolasean ari dena’

makilatu, makila(tu), makilatzen. *du ad.*

makilazo *Heg. Lgart.*

makillaje

makillatu, makilla, makillatzen. *da/du ad.*

makina

makina-erreminta *Heg. h. makina*

(-)tresna

makina(-)tresna

makina bat: *makina bat lagun gixotuzen bidean; makina bat gizagaixok galdu du hor bizia.*

makineria

makinista *Heg.*

mako

makodun

makola *Ipar. h. makulu*

makotu, mako(tu), makotzen. *da/du ad.*

makulu

makur 1 izond.

makur 2 *batez ere Ipar. iz. 'ezbeharra, istripua'*

makurbide

makurdura

makurgaitz

makurka

makurkeria

makurki

makurraldi

makurrarazi, makurraraz, makurrarazten. *du ad.*

makurrera

makurtasun

makurtu, makur(tu), makurtzen. *da/du ad.*

makutsik* e. mahuka-hutsik

malabarera (hizkuntza)

malaboar (herritarra)

malapartatu 1, malaparta, malapartatzen.

1 Ipar. du ad. 'barreiatu, hondatu'

malapartatu 2 *Heg. izond. Lgart. 'mardarikatua'*

malaria

malatu 'erretena'

malawiar (herritarra)

malaysiar (herritarra)

malaysiera (hizkuntza)

malba *Malva sp. eta Althaea sp.*

malba zuri *Althaea officinalis*

malda 1 'aldapa': *malda(n) gora (joan, etab.); malda(n) behera (abiatu, amil-*

du, etab.); malda gora egin. 2 Ipar.

'babesa, geriza': *haize-maldan.*

maldatsu 'aldapatsua'

maldatu, malda(tu), maldatzen. *du ad.*

'babestu': *bere burua maldatzeko.*

maldivar (herritarra)

maldivera (hizkuntza)

maldizio

malenkonია *Liter.*

malenkoniatsu *Liter.*

malenkoniatu, malenkonია(tu), malenkoniatzten. *da ad. Liter.*

malerus *Zub. h. malurus*

malet *Ipar. 'ahula'*

maleta

maletar (herritarra)

malezia

maleziatsu

malgaxe (hizkuntza)

malgu

malguki 1 *adlag. 'malgutasunez'*

malguki 2 *iz. 'gorputz edo gailu elastikoa'*

malgutasun

malgotu, malgu(tu), malgutzen. *da/du ad.*

maliar (herritarra)

malizia* *e. malezia*

malkar 1 *iz. 'aldapa'. 2 izond. 'aldapatsua'*

malkartsu

malkartu, malkar(tu), malkartzen. *da/du ad. 'amildu'*

malko

malmutz 'maltzurra'

malta

maltar (herritarra)

maltera (hizkuntza)

malts* *e. mantso*

maltzur

maltzurkeria

maltzurki

maltzurtasun

maltzurto, maltzur(tu), maltzurtzen. *da ad.*

malur *batez ere Ipar. 'zorigaitza': oi ene malurra!*

malurto, malur(tu), malurtzen. *da/du ad.*

Ipar. 'kaltetu; kalte egin'

malurus

- malurusi**
maluta
mama *Haur.* 'edaria'
mamala *Herr.* (emakumez mintzatuz) 'memeloa'
mami 1 iz.: *ogiaren mamia*. 2 iz. *Gip.* 'gatzatua, gaztanbera'. 3 izond.: *adis-kide mamia*.
mamidun
mamigabe izond.
mamitsu
mamitu, mami(tu), mamitzen. *da/du* ad.
mamorro *Gip.* 'zomorroa'
mamu
mamurtu, mamur, mamurtzen. *Bizk. du* ad. 1 *Sin.* **mastekatu**, **murtxikatu**. 2 'hausnartu, gogoan erabili'
mamut *Mammot sp.*
mamutxa 'zomorroa'
mana 'Jainkoak israeldarrei basamortuan igorri zien janari miragarria'
manaeraz
managuar (herritarra)
manaiatu* e. **maneiatu**; **maneatu**
manak pl. *Ipar.* '(Eliz) deiak'
manamar (herritarra)
manamendu *Ipar.* 'agindua'
manatu, mana, manatzen. *Ipar. eta Naf. du* ad.
manatzaile *Ipar. eta Naf.*
mandako iz. 'mando gaztea'
mandarin
mandarina
mandarinondo *Citrus deliciosa*
mandatari
mandataritza
mandatu iz.
mandazain
mandeuli *Hippobosca equina*
mandil *Ipar.* 'bidelapurra; gizatxarra'
mandio
mando
mandotegi
mandragora *Mandragora officinarum*
mandrain *Ipar.* 'nagia, alferra'
maneatu, manea, maneatzen. 1 *da/du* ad. 'atundu, prestatu'. 2 *du* ad. '(janaria) prestatu, ondu'. 3 *du* ad. '(lurra) landu'
maneatzaile
maneiatu, maneia, maneiatzen. *du* ad. 'erabili': *armak maneiatu*.
manera *Ipar. eta Naf.*
manex *Zub.*
manganeso
mangolino *Bizk. Sin.* **karrakela**
manierismo
manierista
manifestatu, manifesta, manifestatzen. 1 *Heg. da* ad.: *milaka lagun manifestatu ziren Bilboko kaleetan*. 2 *Ipar. du* ad.: *milaka lagunek manifestatu zuten Baionako kaleetan*.
manifestazio *Sin.* (kale) **agerraldi**
manifestu
manikeismo
manikeo
manilar (herritarra)
manipurera (hizkuntza)
maniura (musika-tresna)
manta *Heg.* 'burusia, tapakia'
mantal 1 'jantziak ez zikintzeko, horien gainean jartzen den soinekoa'. 2 'gorputzaren aurreko aldea babesteko, gainerako jantzien gainean ezartzen den janzkia'
mantar 1 *Ipar.* 'emakumeen atorra'. 2: *abarka-mantarrak*.
mantar 2 'enplastua'
mantelina
mantendu, manten, mantentzen. *da/du* ad. 1 '(abereak) elikatu'. 2 'iraun edo irauarazi, atxiki'
mantenimendu* e. **mantentze**
mantentzaile
mantentze: *mantentze-lanak*.
mantenu: *mantenua eta soldata*.
mantso
mantsoki
mantsoetasun
mantso, mantso(tu), mantsotzen. *da/du* ad.
mantu *Heg.*
mantxa *Heg. Herr.* 'orbana'
mantxu *Heg. Herr.* 'besomotza'
manu
manupeko *Ipar.*
manxera (hizkuntza)
maoismo

maoista
maoriera (hizkuntza)
mapa
mapatxe *Procyon rotor*
maputoar (herritarra)
mara-mara adlag.: *elurra mara-mara ari zuen.*
marabedi
 maradikatu* e. **madarikatu**
marapilo *Bizk.* 'korapiloa'
marasma *Bizk.* 'armiarma'
marathera (hizkuntza)
maratila
maratz
maraztasun
marbre *Ipar. g.er. h. marmol, haitzurdin*
mardo *Bizk.* 'mardula'
mardotasun *Bizk.*
mardotu, mardo(tu), mardotzen. *Bizk.*
da/du ad.
mardul izond. eta adlag.
marduldu, mardul(du), mardultzen.
da/du ad.
mardulik adlag. 'mardul'
mardultasun
marea
mareabehera 'itsasbehera'
mareagora 'itsasgora'
marexal 1 *Ipar.* 'albaitaria'
marexal 2 *Ipar. h. mariskal*
marfil h. boli
margarina
margo *Sin.* pintura
margolan
margolari
margotu, margo(tu), margotzen. *du ad.*
Sin. pintatu
margul
marguldu, margul(du), margultzen.
da/du ad.
margultasun
mari (elkartuen lehen osagai gisa erabilia; erdeinuzkoa da): *mari-maistra; mari-maisu; mari-matraka; mari-mutil; mari-mutiko; mari-motrailu; mari-gizon; marizikin.*
marian adlag.: *marian berotu; marian egosarazi; marian egosi.*
mariburduntzi

marigorri(ngo) *Coccinellidae. Sin. katalingorri, amona mantangorri*
marihuana
marijesi pl. 'Gernikaldeko gabon-kantak'
marina
marinel
 marioneta* e. **txotxongilo**
mariorratz *Libellula*
maripulis *Ipar.*
mariskal
marisorgin *Mantis religiosa*
maritzar 'emagaldua': *maritzar adinbat manestzar bada munduan.*
marka 1 'seinalea, ezaugarria'
marka 2 1 'kiroletakoa': *marka hautsi, marka berdindu.* 2 'merkataritzakoa': *industri marka.*
marka 3 'golde-mota'
markatu, marka(tu), markatzen. *du ad.*
markes
markesa
markets
marko
marloi 'antxeta'
marmalo *Ipar.* 'zomorroa'
marmar
 marmarrean
 marmar egin
marmario *Gip.* 'marmarra'
marmarka
 marmarka jardun
marmarti
marmelada *Sin.* konfitura
marmita
marmitako iz.
marmoka *Cl. Scyphozoa*
marmol
 marmola* e. **marmol**
marmolari
marmota *Marmota sp.*
 marmuka* e. **marmoka**
marmutxa *Ipar.* 'zomorroa'
marokoar (herritarra)
marra
 marraga* e. **marrega**
marraka 'ardien, ahuntzen, etab.en orroa'
 marraka egin
marrakaldi

marrakari
marraketa
marranta 1 ‘eztarri latza’. 2 *Ipar.* ‘buruko hotzeria’
marraño
marraska *batez ere Ipar.* ‘orroa’: *nigar-marraskak.*
marraskari
marraskatu, marraska(tu), marraskatzen. *du* ad.
marraskilo* e. **barraskilo**
marratu, marra(tu), marratzen. *du* ad.
marratxo
marratzaile
marraza *Ipar.* ‘ganibet handia’
marrazketa
marrazki
marrazkigile
marrazkilari
marrazo *Lamnidae*
marraztu, marraz(tu), marrazten. *du* ad.
marrega ‘artilezko oihal arunta’
marro *Ipar. eta Naf.* ‘aharia’
marroi
marru
marrubi *Fragaria vesca*
marruka
marruma
marrumaka
marrumalari
marruskaldi
marruskatu, marruska, marruskatzen. *du* ad.
marrusketa ‘zurginaren lanabesa’
marshalldar (herritarra)
marshallera (hizkuntza)
marteilu *Ipar.* ‘mailua, mailuxka’
marti *Bizk.* h. **martxo**
martin *Uris sp. eta Cepphus sp.*
martin arrantzale *Alcedo atthis*
martineta h. **martin arrantzale**
martinsalto *Ipar. eta Naf.* h. **matxinsalto**
martir *Ipar.* h. **martiri**
martiri
martirio
martiritza 1 ‘martirioa’. 2 ‘martiri izatea’
martirizatu, marturiza, martirizatzen. *du* ad.
martitzen *Bizk.* h. **astearte**

martopil
martxa
martxandiza *Ipar.* h. **salgai**
martxo
martxuka *Ipar.* ‘masusta’
martzal *Heg.* ‘sendoa, indartsua’
maruga *Zub.* ‘arbolako masusta’
marugatze *Zub.* ‘masustondoa’
marxismo
marxista
masa
masaia* e. **masaje**
masail
masaileko iz.
masailekoka
masailezur
masaje
masakratu, masakra, masakratzen. *du* ad.
masakre *Ipar.* ‘sarraskia’
maseruar (herritarra)
maska *Ipar.* h. **maskara**
maskal
maskaldu, maskal(du), maskaltzen. *da/du* ad.
maskara ‘mozorroa’
maskarada
maskatar (herritarra)
maskor
maskordun
maskur ‘eskuetako gogorrunea’
maskuri 1 ‘gernu-zorroa’. 2 *Ipar.* ‘maskurra’
maskurtu, maskur(tu), maskurtzen. *da/du* ad.
masoi *Heg.*
masokismo
masokista
masoneria *Heg.*
masopa* e. **mazopa**
maspil iz. ‘mailatua, akatsa’
maspildu, maspil(du), maspiltzen. *da/du* ad.
maspildura
masta
mastadi *Sin.* **mastak**
mastekatu, masteka, mastekatzen. *du* ad.
Sin. **mamurtu**, **murtxikatu**
mastodonte

masusta 'laharraren eta masustondoaren fruitua'
masustondo *Mora sp.*
matalaz *Ipar. h. lastaira*
mataza
matela *Ipar. eta Naf.* 'masaila'
matelezur
matematika
matematikari iz.
matematiko izond.: *kalkulu matematikoa*.
matematikoki
materia 1 'gaia'
materiazko
materia 2 *Herr.* 'zornea'
materiadun
materiagabe izond.
material iz. eta izond.
materiale* e. **material**
materialismo
materialista
mato *Ipar.* 'makila lodia'
matoi 'gazta egiteko gatzatu bildua'
matrail 'masaila'
matraileko
matrailezur
matraka *Bizk. Herr.* 'istilua, iskanbila'
matrikula
matrikulatu, matrikula(tu), matrikulatzen. *Heg. da/du* ad.
matrize *Mat.*
matutia pl.
matxete (aihotz mota)
matxinada
matxinarazi, matxinaraz, matxinarazten. *du* ad.
matxinatu, matxina, matxinatzen. *da* ad.
matxingorri *Bizk.* 'marigorringoa'
matxino
matxinsalto *Subord. Saltatoria*
matxite* e. **matxete**
matxura
mau h. **miau**
mauka* 1 e. **mahuka**
mauka 2 'aukera aparta'
mauka-mauka adlag. (jateko moduz mintzatuz)
maukari izond. h. **miaulari**
mauritaniar (herritarra)

mauriziar (herritarra)
mausoleo
maximo *Mat.*
mazal izond.
mazapan
mazedoniar (herritarra)
mazedoniera (hizkuntza)
mazela *Ipar. eta Naf.*
mazelako *Ipar. eta Naf.* iz.
mazi
mazopa *Phocaena phocaena*
mazpil *Sorbus torminalis*
mbabanetar (herritarra)
mea
meategi
meatoki
meatzari
méatzarritza
meatze
medaila 'domina'
mediku iz.
medikuntza
medio postpos.: *hori dela medio.*
-en medioz *Ipar.*
meditatu, medita, meditatzen. *du* ad. *Erl.* 'meditazioa egin'
meditazio
medium
medizina h. **sendagai**
medusa 'marmoka'
megafono
mehaka 1 'bide meharra'
mehaka 2 'aldaka, gorputz-alboa'
mehaka(-)hezur
mehar
mehargune
mehartasun
mehartu, mehar(tu), mehartzen. *da/du* ad.
mehastu, mehats/mehastu, mehasten. *Ipar. da/du* ad. 'mehetu'
mehats *Ipar.* 'mehea'
mehatu, meha, mehatzen. *Ipar. da/du* ad.
h. mehetu
mehatxagarri
mehatxari
mehatxatu, mehatxa, mehatxatzen. *du* ad.
mehatxatzaile
mehatxu
mehatxu egin

mehatxukamehatz(e)* e. **meatze****mehazketa****mehaztu**, mehaz(tu), mehazten. *Bizk.**da/du* ad. 'bakandu'**mehe****mehe egin****meheki****mehetasun****mehetu**, mehe(tu), mehetzen. *da/du* ad.**mekanika 1** *Ipar.* 'tresna, makina'**mekanika 2** 'Fisikaren atala'**mekanikari** iz. 'makinak muntatzen edo konpontzen dituen langilea'**mekaniko** izond.**mekanikoki****mekanismo****mekano** (jostailua)**mekanografia****mela-mela egin****melankolia** 'malenkonía'**melatu**, mela, melatzen. *da/du* ad.: *fruitu melatuak*.**melodia****melodrama****melei** *Cucumis melo***melokotoi** *Heg.* h. **mertxika****memelo** *Herr.***memento****memoria 1** h. **oroimen**. 2 h. **oroitzapen****memorio** *Ipar.* h. **oroimen****men****men egin****menda** *Mentha species***mendabeltz** *Mentha spicata***mendafin** *Mentha piperita***mendate****mende 1** 'ehun urteko denbora-bitartea'**mende 2** *Sin.* **menpe****-en mende** '-en mendean'**-en mendean:** *etsaien mendean erori ziren*.**-en mendera****-en mendetik****mendean hartu****mendebal****mendebal-haize****mendebal alde****mendebalde** 'mendebal aldea'**mendekari****mendekatu**, mendeka, mendekatzen.*da/du* ad.**mendekatzaila****mendekio** *Ipar.* h. **mendeku****mendeko****Mendekoste****mendekotasun** 'mendetasuna'**mendeku****mendel****mendemuga****menderaezin** izond.**menderagailu** *Gram.***menderakaitz****menderakuntza****menderarazi**, menderaraz, menderarazten. *dio* ad.**menderatu**, mendera(tu), menderatzen.*du* ad.**menderatzaile****mendetasun****mendeurren****mendi****mendialde****mendiarte****mendigoizale****mendigoizaletasun****mendigune:** *Erdialdeko Mendigunea*.**mendikate****mendilerro****mendipe****menditar****menditsu****menditzar****mendixka****mendizain****mendizale****mendizaletasun****mendratu**, mendra, mendratzen. *Batez**ere Ipar.* eta *Naf.* *da/du* ad. 'gutxitu; ahuldu'**mendre batez ere** *Ipar.***den mendrena****mendretasun****meneko** *Ipar.***meneratu**, menera(tu), meneratzen. *Ipar.**du* ad.**mengel** 'ahula, erkina'

mengeldu, mengel(du), mengeltzen.
da/du ad. 'ahuldu, erkindu'
menhir
menia
meninge
meningitis
menpe *Sin.* **mende 2**
menstu, ments/menstu, mensten. *Ipar.*
zaio ad. 1 'ments izan, falta izan'.
 2 *da/du* ad. 'ergeldu, zozotu'
menta 1 'arrakasta'
menta izan *Ipar. du* ad. 'arrakasta
 izan'
menta 2* e. **benta**
ments 1 *Ipar.* izond. 2 *Zub.* iz. 'eskasia,
 hutsa'
ments izan *Zub. du* ad. 'falta izan, es-
 kas izan'
mentu 'txertoa'
mentura
menturan
menturaz 'beharbada'
menturazko
menturatu, mentura(tu), menturatzen.
da ad.
menu
mera h. **alkate**, **auzapez**
merezi iz.
merezi onez
merezi izan, merezi, mereziko. *du* ad.:
bere saria merezi du langile zintzoak;
*merezi du nolakoa den adieraztea (*jo-*
ateak merezi du e. joatea merezi du).
merezidun
merezimendu
merezitu, merezi(tu), merezitzen. *du* ad.
meridiano
merindade
merio
meritu *Herr.*
merkaldi* e. **merkealdi**
merkantzia *Heg.* h. **salgai**, **gai**
merkatalgo *Sin.* **merkataritza**
merkatar
merkataritza *Sin.* **merkatalgo**
merkatu 1 iz.
merkatu 2, merka, merkatzen. *du* ad.
merkaturatu, merkatura(tu), merkatura-
 tzen. *du* ad. *Ekon.*

merke
merke-zurrean
merkealdi
merketu* e. **merkatu 2**
merketxo
merkurio 'zilarbizia'
merla *Ipar.* 'tupa'
merlatu* e. **melatu**
mero *Epinephelus guaza* eta *Polyprion*
americanus
meroera (hizkuntza)
merxika
mertxikondo *Prunus persica*
mertzenario
mesede
mesede egin
mesedez
mesedegarri
mesedegile
mesfidantza
mesfidatu, mesfida, mesfidatzen. *da* ad.
mesianismo
mesias
mespretxatu, mespretxa, mespretxatzen.
Ipar. du ad. 'gutxietsi'
mespretxu *Ipar.* 'gutxiespena'
meta
metafisika
metafisiko izond.
metafora
metagailu
metahizkuntza
metaka
metaketa
metal
metalezko
metal(-)iturri
metal(-)ur
metalgintza
metaliko izond.
metalurgia
metalurgiko
metamorfosi
metano
metanol
metatu, meta(tu), metatzen. *du* ad.
metatzaile
meteorito
meteorologia

metodo
metodologia
metodologiko
metraila
metrailadore
metrailatu, metraila(tu), metrailatzen. *du*
 ad.
metraileta
metrika
metriko
metro
 metro karratu ‘metro koadroa’
 metro koadro
 metro kubiko
 metro kubo
metropoli
metxa
mexikar (herritarra)
meza
 meza atera
 meza eman
 meza entzun
 meza lagundu
 meza nagusi
mezalagun
mezenas
mezerdi
mezprezatu* e. **mespretxatu**
mezu
mezulari
mezularitza
mezutu, mezu(tu), mezutzen. *Ipar.* 1 *du*
 ad. ‘agindu, manatu’. 2 *dio* ad. ‘mezua
 igorri’
mg ‘miligramo’ren sinbolo nazioartekoa
miaka *Ipar.* ‘miatuz’
miaketa
miatu, mia, miatzen. *du* ad.
miatzaile
miau
miauka
miaulari izond.
miazkatu, miazka(tu), miazkatzen. *du*
 ad.
miaztu, miaz, miazten. *du* ad.
midiku* e. **mediku**
midikuntza* e. **medikuntza**
mihi
 mih(-)arrain *Fam. Soleidae*

mihidun
mihigabe izond.
mihilu *Foeniculum vulgare subsp. Vul-*
gare var. Azoricum
mihimen
mihipeko iz.
mihise *Sin. izara, maindire*
 mihise(-)denda
mihiseria
mihura *Viscum album*
mihuri *Ipar. g.er.*
mika *Cyanopica* eta *Haematopus* eta
Pica sp.
 mika (arrunt): *Pica pica*
mikatz ‘mingotsa’
mikaztasun ‘mingostasuna’
mikaztu, mikatz/mikaztu, mikazten.
da/du ad. ‘mingostu’
mikelete
miko
mikologia
mikologiko
mikra h. **mikroi**
mikrobio
mikrobiologia
mikrobus
mikrofilm
mikrofono
mikroi
 mikrokosmo* e. **mikrokosmos**
mikrokosmos
mikrometro
mikronesiar (herritarra)
mikroskopia
mila: *mila eta berrehun; mila berrehun*
eta bi; bosna mila pezeta zor dizkigute.
mila bana: mila bana pezeta ordaindu
dugu bazkaria.
 milatan *Sin. miletan*
 mila esker
milagarren
milagro h. **mirari, mirakulu**
milaka
milako iz.
milaren iz.
milesker *Ipar.* eta *Naf.* ‘mila esker’
miletan *Sin. milatan*
milia
miliar ‘mila milioi’

- miliarka**
miligramo
milika *batez ere Ipar. eta Naf.:* 1 iz. *bil-dotsak, sortu delarik, behar du amaren milika.* 2 adlag.: *milika ari da.*
milikarazi, *milikaraz*, *milikarazten.* *dio* ad.
milikari
milikatu, *milika(tu)*, *milikatzen.* *du* ad.
mililitro
milimetro
milioi
milioika
militante
militantzia
militar
militarismo
milizia
*milu** e. *mihilu*
mimosa *Acacia dealbata*
min 1 1 iz. 2 izond.: *piper mina; edari mina; adiskide mina.*
min egin
min eman
min hartu
min izan
min hori
min 2 *Bizk.* ‘mihia’
minagre *Ipar. h. ozpin*
minbera 1 izond.
minbera 2 iz. *Mimosa pudica*
minberakaitz
minberatasun
minberatsu
minberatu, *minbera(tu)*, *minberatzen.* *da/du* ad.
minbizi
minbizidun
mindegi* e. **mintegi**
mindu, *min(du)*, *mintzen.* *da/du* ad.
mindura
minduri *Ipar.* ‘erostaria, hiletaria’
mineral
mineralogia
mingain ‘mihia’
mingar *Zub.* ‘mingotsa, garratza’
mingarratz *Rumex acetosa*
mingarri
mingor *Gallinago gallinago*
- mingorri** ‘elgorria’
mingostasun
mingostu, *mingots/mingostu*, *mingosten.* *da/du* ad.
mingots
mingrana
mingranondo *Punica granatum*
minigona
minimo *Mat.*
ministergoa* e. **ministerio**
ministerio
ministeritza* e. **ministerio**
ministrari* e. **ministro**
ministraritza* e. **ministerio**
ministro
minki adlag.
minkor
minoria* e. **gutxiengo**
minskar (*herritarra*)
mintasun
mintegi
mitsu
mintu* e. **mindu**
mintz
mintzabide
mintzaera 1 ‘mintzatzeko modua’
mintzaera 2* e. **mintzaira**
mintzagai
mintzaide
mintzaira
mintzalari
mintzaldi
mintzaleku
mintzamen
mintzamolde
mintzarazi, *mintzaraz*, *mintzarazten.* *du* ad.
mintzategi
mintzatu, *mintza*, *mintzatzen.* *da* ad.
mintzatzaille
mintzo iz.
mintzo izan *da* ad.
mintzura
minuet
minus *Mat.*
minuskula *Sin.* *letra xehe*
minutu
miñoi
miokardio

miopia
mira iz. 'mirespena'
mira egin: 1 'harritu'. 2 'norbaiten edo zerbaiten falta nabaritu'
miraz (egon, gelditu, jarri,...)
mirabe
mirabetu, mirabe(tu), mirabetzen. *da/du* ad.
mirabetza
miragarri
miragarrizko
miragarriki *Ipar.*
miragarriro
miragarritasun
mirail *Ipar.* 'ispilua'
mirakulu *Ipar. Sin.* **mirari**
mirakuluz
mirakuluzko
mirari
mirariz
mirarizko
mirarigile
miraritsu
miraritu, mirari(tu), miraritzen. 1 *da/du* ad. 'harritu'. 2 *du* ad. 'miretsi'
miratu, mira(tu), miratzen. *Batez ere Ipar. da/du* ad.
miresgarri
miresle
mirespen
miratsarazi, miratsaraz, miratsarazten. *dio* ad.
miretsi, mirets, miresten. 1 *du* ad.: *haren bertutea miretsi zuten paganoek*. 2 *da* ad.: *han ikusi zuenaz miretsi zen*.
mirotz 'gabiraia'
mirra
mirrin
mirrindu, mirrin(du), mirrintzen. *da/du* ad.
mirto *Myrtus communis*
miru *Milvus milvus*
misantropo
misera *Homarus gammarus*
miseria
miserikordia *Zah.* 'errukia'
miserikordios(o) *Zah.* 'errukiorra'
misio *Erl.:* misioetara joan.
misiolari

misiolaritza
misionest *Ipar.* h. **misiolari**
miskitoera (hizkuntza)
misterio
misteriozko
misteriotsu
mistika
mistiko
miter *Juniperus sabina*
mitiko
mitin
mitinlari
mito
mitologia
mitologiko
mitra
mitradun: *abade mitraduna*.
mitrailus* e. **metrailadore**
mitxa* e. **metxa**
mitxeleta h. **tximeleta**
mitxirrika *Gip.* h. **tximeleta**
mitxoleta *Papaver rhoeas*
mixkandi *Zub.* 'morroia, zerbitzaria'
mizkin
mizpira
mizpirondo *Mespilus germanica*
Japoniako mizpirondo *Eriobotrya japonica*
mizto iz. 'suge eta muskerren mihia'
ml 'mililitro'ren sinbolo nazioartekoa
mm 'milimetro'ren sinbolo nazioartekoa
mobitu* e. **mugitu**
moda
modan egon
modan izan
modan jarri
modal
modelo
modernismo
moderno
modestia *Zah.* 1 'apaltasuna'. 2 'lotsa, modu ona (janzkeran)'
modu
modu onean: *modu onean, modu txarrean erantzun; modu onean erositako tresna*.
moduko (izen baten ondoren): *han ikusi genuen etxe moduko bat, handia*.
modulu

moduzko izond.: *izan gaitezen apalak, moduzkoak, baketsuak.*

moduzkotasun: *moduzkotasunez jantzi.*

moduztatu, moduzta, moduztatzen. *Bizk. du* ad. 'zerbaiti itxura ona edo egokia eman'

moeta* e. **mota**

mogitu* e. **mugitu**

moila 'kaia'

moja

mojagai

mojategi

mokadu

mokanes *Ipar.* 'musuzapia'

mokasin

moketa

mokil *Bizk.* 'mokorra, sokila'

moko

moko-zuri *Ipar.*

mokodun

mokofin

mokoka

mokokada

mokokatu, mokoka(tu), mokokatzen.

da/du ad.

mokor

mokordo

mokortu, mokor(tu), mokortzen. *da/du* ad.

mol *Kim.*

moldaera

moldakaitz

moldakaizki

moldakaiztasun

moldaketa

moldakuntza

moldarazi, moldaraz, moldarazten. *du* ad.

moldatu, molda, moldatzen. *da/du* ad.

moldatzaile

moldaviar (herritarra)

molde

moldegabe izond.

moldiztegi

molekula

molekular

molestatu, molesta, molestatzen. *Heg.*

du ad. *Herr.* h. **eragotzi**

molestia *Heg. Herr.* h. **eragozpen**

moleta *Ipar.* 'arrautzopila'

molokot egin *Bizk.* 'porrot egin'

moltsa *Ipar.* 'diru-zorroa'

moltsa *Bizk.* 'multzo nahasia'

moltsotu, moltsot(u), moltsotzen. *Bizk.*

da/du ad.

momentu 1 *Heg. Lgart.* h. **memento**

momentu 2 *Fis.*

momia

monakoar (herritarra)

monarka

monarkia

monarkiko *Sin.* **erregetiar**

monastegi* e. **monasterio**

monasterio

moneda* e. **moneta**

moneta 1 h. **diru, dibisa:** *Europako moneta-batasuna* h. *Europako diru-batasuna;* *dirua bi monetatan daukat* h. *dirua bi dibisatan daukat;* *lira Italiako moneta da* h. *lira Italiako dirua da. 2** e. **txanpon, xehe:** *hiru moneta** e. *hiru txanpon*

mongol (herritarra)

mongoliar (herritarra)

mongoliera (hizkuntza)

monje *Heg. Zah.*

monogamia

monografia

monolito

monopolio

monopolizatu, monopoliza, monopolizatzen. *du* ad.

monoteismo

monoteista

monotonia

monotono

monroviar (herritarra)

monstru(o)* e. **munstro**

montevideoar (herritarra)

monumentu

moral

moralismo

moralista

moralitate 'moralitasuna'

moralitasun

mordo

mordoilo

mordoilokeria

mordoilotu, mordoilo(tu), mordoilotzen.

du ad.

mordoilozale

mordoka

mordoxka

mordoxkaka

more

moretu, more(tu), moretzen. *da/du* ad.

morfema

morfina

morfologia

morfologiko

morko* e. **murko**

morkots

moro h. **mairu**

morokil

moroniar (herritarra)

moropilo *Bizk.* h. **korapilo**

morroi

morroilo ‘sarraila’

morroin h. **borraja**

morrontza

morrosko

mortero 1 ‘kareorea’. 2 ‘arma’

mortsa *Odobenus rosmarus*

mortu *g.er.* ‘basamortua’

mosaiko

moskete

mosketoi

moskutar (herritarra)

mostaza *Heg.* h. **ziape**

mosu* e. **musu**

mota

motel 1 izond.

motel 2 *Lgart.* (dei-hitza gisa erabilia):

bai, motel!

motel 3 (hotel-mota)

motelaldi

moteldu, motel(du), moteltzen. *da/du* ad.

motelgarri

motelki

moteltasun

motibazio

motibo

motin* e. **mutin**

moto 1 *Ipar.* ‘mototsa’

moto 2 ‘motozikleta, motorra’

motodun

motor 1 ‘makina’. 2 ‘motozikleta’

motordun

motore* e. **motor**

motots

motozikleta

motrailu ‘aleak kolpeka apurtzeko tresna’

motroilo *Bizk.* 1 izond. ‘potoloa’. 2 iz. ‘multzo nahasia’

motu (hizkuntza)

motxaile ‘ijittoa, buhamea’

motxila *Heg.* ‘bizkar-zorroa’

motz

motzaldi

motzarazi, motzaraz, motzarazten. *dio* ad.

motzondo

moxal

mozambiketar (herritarra)

mozarabiar (herritarra)

mozarabiera (hizkuntza)

mozkeria

mozketa

mozki *Ipar.:* *mozki eta idorki erantzun zioten.*

mozkin ‘etekina’

mozkindu, mozk(du), mozkintzen.

Ipar. du ad. ‘murriztu’

mozkor

mozkorgarri izond. eta iz.

mozkorkeria

mozkorraldi

mozkorrarazi, mozkorraraz, mozkorrarazten. *du* ad.

mozkorrondo

mozkorti

mozkortu, mozkor(tu), mozkortzen. *da/du* ad.

mozle *Ipar.*

mozolo 1 *Athene noctua*. 2 (irain hitza)

mozolokeria

mozorro

mozorrotu, mozorro(tu), mozorrotzen. *da/du* ad.

moztaile

moztasun

moztu, motz/moztu, moztzen. *du* ad.

muble* e. **altzari**

mudakor

mudakortasun

- mudantza**
mudarazi, mudaraz, mudarazten. *du ad.*
mudatu, muda, mudatzen. *da/du ad.*
 mucta* e. **mota**
muga
mugaezin izond.
mugagabe izond.
mugagabetasun
mugagaitz
mugagarri
mugaketa
mugakide
mugakidetasun
mugako
mugalde
mugarri
mugarritzatu, mugarritzta, mugarritzta-
 tzen. *du ad.*
mugatu, muga(tu), mugatzen. *da/du ad.*
mugatzaile
mugazain
mugazaingo
mugazaintza
muger 1 *Ipar.* izond. 2 *Bizk.* iz. 'legarra'
mugertasun *Ipar.*
mugertu, muger(tu), mugertzen. *Ipar.*
da/du ad. 'zaildu, laztu, gogortu'
mugiarazi, mugiaraz, mugiarazten. *du*
ad.
mugida
mugiezin izond.
mugigaitz
mugikor
mugikortasun
mugimendu
mugita *Arrhenaterum elatius*
mugitu, mugi, mugitzen. *da/du ad.*
mugon *g.er.* 'aukera'
 mugonean 'ordu onean'
 mugonez 'ordu onez'
muilatatu, muila, muilatzen. *Ipar. da/du*
ad. Zah. 'aingura bota'
muin 1 'hezurren barneko gaia'; 'zerbai-
 ten zatirik barnekoena'
muin 2 'musua, aurpegitik at ematen
 dena'
 muin egin
 muin eragin
 muin eman
- muindun**
muinetaratu, muinetara(tu), muinetara-
 tzen. *da/du ad.*
muinkatu, muinka(tu), muinkatzen. *du*
ad.
muino
muinotxo
muker
mukerkeria
mukertasun
mukertu, muker(tu), mukertzen. *da/du*
ad.
muki
mukieri
mukitsu
mukizu: *ume mukizua.*
mukur *Bizk.* 'enborra'
 mukurru* e. **mukuru**
mukuru 1 adlag. 2: *hau da zorakeriaren*
mukurua!
mukurutu, mukuru(tu), mukurutzen. *da*
ad.
mulko *Ipar.* 'multzoa'
mulkoka
multa h. **isun**
multiplo *Mat.* 'anizkoitza'
multzo
multzoka
multzokari
multzokatu, multzoka(tu), multzokatzen.
da/du ad.
multzotasun
multzotu, multzo(tu), multzotzen. *da/du*
ad.
 multzu* e. **multzo**
 mun* e. **muin**
mundu
munduratu, mundura(tu), munduratzten.
da/du ad.
mundutar
munduzale
munizio
muniziotegi
 muno* e. **muino**
munstro
munstrokeria
munta: *munta handiko gertakaria.*
munta izan. *du ad.:* *zer munta du ho-*
rrek?

muntatu, munta(tu), muntatzen. *du ad.*
‘antolatu’
munukutuba (hizkuntza)
muqdishoar (herritarra)
mur-mur adlag.
muraila *Zah.* ‘harresia, murrua’
murde *Ipar. Zah.:* *Murde Etxepareren li-
burua.*
murgil
murgil egin
murgilaldi
murgilarazi, murgilaraz, murgilarazten.
du ad.
murgilari
murgildu, murgil(du), murgiltzen. *da/du*
ad.
murko ‘suila’
murmur iz. h. **marmar**
murmuratu, murmura, murmuratzen.
Zah. h. **marmar egin**, **marmarka jar-
dun**
murmurazio *Zah.* h. **marmar**
murmurikatu, murmurika, murmurika-
tzen. *Ipar. du ad.*
murriz
murrizgarri ‘murrizten duena’
murrizketa
murriztapen
murriztasun
murrizte
murriztu, murrizt/murriztu, murrizten.
da/du ad.
murru
murrutzar
murrik *Bizk.* ‘tutik’
murtxatu, murtxa, murtxatzen. *Ipar. du*
ad.
murtxikatu, murtxika, murtxikatzen.
*Ipar. du ad. Sin. mamurtu, masteka-
tu; txikitu*
mus
musa
musde *Ipar. Zah.*
muselina
museo
musika: *musika-terapia.*
musikagile
musikaldi
musikari

musikatu 1, musika(tu), musikatzen.
Ipar. du ad. ‘iseka egin’
musikatu 2, musika(tu), musikatzen. *du*
ad. ‘musika jarri’
musikazale
musker 1 iz. *Lacertidae.* 2 izond. *Jas.*
‘berdea’
muskertu 1, musker(tu), muskertzen.
Ipar. da ad. ‘haserretu’
muskertu 2, musker(tu), muskertzen.
da/du ad. ‘berdatu’
musketa
muskete* e. **moskete**
muskil ‘kimua’
muskildu, muskil(du), muskiltzen. *da ad.*
muskiltsu
muskuilu *Mytilus edulis*
muskulo* e. **muskuilu**
muskuilu ‘giharra’
muslari
mustarda *Ipar.* h. **ziape**
mustio* e. **muztio**
mustra *Ipar.* ‘itxura’
mastro* e. **munstro**
mustupil *Ipar.* ‘muturra, aurpegia’
mustupilka *Ipar.* ‘ahoz behera’
mustupilkatu, mustupilka(tu), mustupil-
katzen. *Ipar. 1 da ad.* ‘mustupilka ero-
ri’. 2 *du ad.* ‘muturrekoa hartu edo
eman’
mustur* e. **mutur**
musu 1 ‘lantzana, muina, pota’. 2 ‘aurpe-
gia, begitartea’
musu eman
musu-huts
musu(-)truk
musuka
musukatu, musuka(tu), musukatzen. *du*
ad.
musulman
musuri *Ipar.*
musurika *Ipar.*
musurikatu, musurika(tu), musurika-
tzen. *Ipar. du ad.* ‘lardaskatu’
musuzapi
mutazio *Biol.*
mutiko
mutil
mutil(-)dantza

mutildu, mutil(du), mutiltzen. *da ad.*
mutilgo *Ipar.* eta *Naf.* ‘morrontza’
mutilzahar
mutilzahartu, mutilzahar(tu), mutilzaha-
 rtzen. *da ad.*
mutilzale
mutin
mutinatu, mutina, mutinatzen. *da ad.*
mutiri *Ipar.* eta *Naf.*
mutiritasun *Ipar.*
mutiritu, mutiri(tu), mutiritzen. *Ipar. da*
ad.
mutu
muturik
mutualdi
mutualitate
mutuarazi, mutuaraz, mutuarazten. *du*
ad.
mutur
muturka
muturkatu, muturka(tu), muturkatzen.
du ad.
muturreko iz.
muturrekoka

muturtu, mutur(tu), muturtzen. *da/du*
ad.
mutufasun
mututu, mutu(tu), mututzen. *da/du ad.*
mututurik
mutxi *Ipar.*
mutxidura *Ipar.*
mutxikin
mutxiko (dantza-mota)
mutxitu, mutxi(tu), mutxitzen. *Ipar.*
da/du ad.
mutxurdin
 mutzitu* e. **mutxitu**
muxar *Diplodus sp.*
muxika
muxurka
muzin
muzin egin
muzinaldi
muzindu, muzin(du), muzintzen. *da/du*
ad.
muzinka
muzinkeria
muztio

N

n (ene)
naba 1 *g.er.* ‘laua, zelaja’. 2 *Zub.** ‘ibarra’
nabala *Ipar.* eta *Naf.* h. **labana**
nabar 1 izond. ‘kolore askotakoa’
nabar 2 iz. ‘goldearen hortza’
nabari
nabari izan *da/zaio/du ad.:* *nabari da*
zer gertatzen zaigun; nabari zaio ez
dela hemengoa; ez dut uste nabari ez
dugun hutsa huts dei daitekeenik.
nabarigaitz
nabarigarri
nabaritu, nabari(tu), nabaritzen. *du ad.*
nabarmen
nabarmen izan *da/du ad.:* *udaberria-*
ren zantzu garbiak nabarmen zirene-
an; giro eta joera baten ezaugarriak
nabarmen dituzte aurpegian.
nabarmendu, nabarmen(du), nabarmen-
 tzen. *da/du ad.*

nabarmengarri
nabarmenkeria
nabarmenki
nabarmentasun
nabarmentxo adlag.
nabarri
nabartasun
nabartu, nabar(tu), nabartzen. *da/du ad.*
nabasai *Bizk.* ‘lau hortzeko golde-mota’
nabasi *Zub.* izond.
 nabigari* e. **nabigatzaile**
nabigatu, nabiga, nabigatzen. *da/du ad.*
nabigatzaile
nabigazio *Sin.* *itsasketa*
nafar
nafarrera
nafarreri
nafartasun
nafta
naftaleno *Kim.*

naftalina
nagi
 nagiak atera
nagialdi
nagiarazi, nagiaraz, nagiarazten. *du* ad.
nagikeria
nagiki
nagitasun
nagitu, nagi(tu), nagitzen. *da/du* ad.
nagusi
nagusiarazi, nagusiaraz, nagusiarazten.
du ad.
nagusigo
nagusikeria
nagusiki
nagusiorde
nagusitasun
nagusitu, nagusi(tu), nagusitzen. *da* ad.
nagusitza
 naharo* e. **naro**
nahasarazi, nahasaraz, nahasarazten. *du*
 ad.
nahasbide
nahasdura *Ipar.* ‘nahasmendua, batez
 ere burukoa’
nahasgarri
nahasi 1, nahas, nahasten. *da/du* ad.
 nahasian
nahasi 2 izond.: *arazo nahasia da hori.*
nahasialdi
nahasi-mahasi iz.
nahaskeria
nahasketa
nahasle
nahas-mahas 1 adlag. ‘nahasirik’. 2 iz.
 ‘nahastea, nahaspila’
nahasmendu
nahaspila
nahaspilatu, nahaspila(tu), nahaspila-
 tzen. *du* ad.
nahastaile h. **nahasle**
nahastatu, nahasta, nahastatzen. *Batez*
ere Bizk. da/du ad. ‘nahasi’
nahaste 1 iz. 2 adlag.: *gizon eta emaku-*
me nahaste dantzan ibiltzea.
 nahastean
nahaste-borraste iz.
nahasteka 1 adlag. ‘nahasian’. 2 iz. ‘na-
 hastea’

nahastu, nahas, nahasten. *da/du* ad. h.
 nahasi
nahastura ‘zenbait gai nahasiz sortzen
 den gaia’
nahi 1 iz. 2 *Bizk.* junt.
 nahi... nahi... Bizk.: *nahi txantxetan*
zoazela, nahi benetan zoazela.
nahi izan, nahi izaten, nahiko/nahi izan-
 go. *du* ad.
esan nahi izan: *ez dakit hitz horrek zer*
esan nahi duen.
nahiago izan
nahien izan
nahi eta nahi ez
nahiera iz.
 nahierara adlag.: *mana gozoa biltzea*
asko zuten nahierara bazkatzeko.
nahiez iz.: *ba al da, ezkontzeko, nahieza*
baino eragozpen handiagorik?; lan-
postu batean nahiezik dagoena.
nahigabe iz.
nahigabealdi
nahigabetsu
nahigabetu, nahigabe(tu), nahigabetzen.
da/du ad.
nahikari
nahikeria
nahiko
nahikotu, nahiko(tu), nahikotzen. *da/du*
 ad.
nahikunde ‘nahi izatea, nahikaria; bere-
 ziki, nahi izate hutsa edo ondoriorik
 gabea’: *batasunaren aldeko gogo bizia*
nabari genuen: nahia, eta ez nahikun-
dea.
nahimen
nahita
 nahita ere
nahitaez
nahitaezko
 nahitanahiez* e. **nahitaez, nahi eta nahi**
ez
nahitara *Ipar.* ‘(bere) gogoz’
nahitasun
nahiz junt.
 nahiz eta
 nahiz... nahiz...
 nahiz... edo...
nairobiar (herritarra)

nakar: *nakarrezko kutxatila.*

namibiar (herritarra)

nano iz. eta izond.

narda

narda izan zaio eta *du* ad.

nardagarri

nardarazi, nardaraz, nardarazten. *du* ad.

nardatu, narda(tu), nardatzen. *da/du* ad.

nardo *Valeriana celtica*. *Sin. akara*

nare

narerik

naretasun

naretu, nare(tu), naretzen. *da/du* ad.

narkotiko

naro

naroki

naroro

narotasun

narotu, naro(tu), narotzen. *da/du* ad.

narra *Sin. lera 1*

narras 1 izond.: *hizkera narrasa*. 2 ad-

lag. 'herrestan, arrastaka'

narraska 'herrestan, arrastaka'

narraskeria

narraski

narrastari izond.: *suge narrastariak*.

narrastasun

narrasti

narrastu, narras(tu), narrasten. *da/du* ad.

narrats* e. **narras**

narraz* e. **narras**

narrazti* e. **narrasti**

narriatu, narria(tu), narriatzen. *da/du* ad.

Zah.

narrio *Zah.* 'akatsa, orbana'

narritamendu *Zah.*

narritatu, narrita, narritatzen. *du* ad. 'ha-

serrearazi; zirikatu'

narru *Bizk. h. larru*

nartziso *Narcissus sp.*

nasa

nasai 1 *Ipar.* 'ugaria, zabala'. 2 *Bizk.* 'la-saia'

nasaialdi *Bizk.*

nasagarri *Bizk.*

nasaikeria *Bizk.*

nasaiki *Ipar.* 'ugaritasunez'

nasaitasun 1 *Ipar.* 'ugaritasuna, joritasuna'. 2 *Bizk.* 'lasaitasuna'

nasaitu, nasai(tu), nasaitzen. *Bizk. da/du* ad.

naski *Ipar.* 1 'nire ustez'. 2 *bai naski!* ('bai segurki')

nassautar (herritarra)

Natibitate *Herr.* 'Eguberria'

natura

natural

naturalismo

naturalista

naturaltasun

nauruar (herritarra)

nauruera (hizkuntza)

nausa *Ipar.* 'burla, trufa'

nausi* e. **nagusi**

naza *Ipar.* 'erretena, ubidea'

nazaretar

nazi

nazio

nazioarteko

nazioartekotasun

nazional

nazionalismo

nazionalista

nazionalitate

nazionalizatu, nazionaliza, nazionalizaten. *du* ad.: *burdinbideak nazionalizatu zituzten.*

nazionalsozialismo

nazionalsozialista

naziotasun: *Finlandiarren naziotasuna asko indartu zen halako epetan.*

nazismo

nazka

nazkagarri

nazkagarrikeria

nazkatu, nazka(tu), nazkatzen. *da/du* ad.

ndebelera (hizkuntza)

n'djamenar (herritarra)

neba *Bizk.*

neba-arrebak

nebulosa *Sin.* **izar-laino**

nederlandar (herritarra)

nederlandera

negar

negar(-)anpulu

negar batean

negar egin

negar eragin

negarrari eman
negarrez
negar(-)zotin
negarbide
negargale *Naf.* 'negargura'
negargarri
negargarrizko
negargura
negarraldi
negarrontzi
negarti
negartsu
negartu, negar(tu), negartzen. *du ad.*
negatibo
negel *Ipar.* 'larruazaleko erregosia'
negel(-)belar *Knautia arvensis*
negoziatu, negozia, negoziatzen. *du ad.*
negoziazio
negozio
negu
negualde 1 'Iparraldea'. 2 'negualdia'
negualdi
neguburu
negutar izond.
negute
negutegi h. berotegi
negutu, negu(tu), negutzen. *du ad.*
nehoiz *Ipar.* 'inoiz'
nehola *Ipar.* 'inola'
neholere *Ipar.* 'inola ere'
nehon *Ipar.* 'inon'
nehor *Ipar.* 'inor'
nehorat *Ipar.* 'inora'
nekabide
nekadura
nekaezin izond.
nekagarri
nekaldi
nekarazi, nekaraz, nekarazten. *du ad.*
nekatu, neka, nekatzen. *da/du ad.*
nekazale
nekazalgo *Naf.* 'nekazaritza'
nekazari: nekazari-kooperatibak.
nekazaritza: nekazaritza-produktuak.
neke
neke izan. *da/du ad.*: *neke da beleaz aztoze egitea; ez zaigu neke horrelakok ulertzea; neke du hizkuntza ilun ba-*

tek hizkuntza argi bati gogor egitea; neke izan duzu euskaraz ikastea?
nekepe (batez ere leku-denborazko kasuetan)
neketsu
nekez 1 adlag.'eragozpen edo zailtasun handiz'
nekez 2 izond. 'neketsua, zaila'
nekezia *Ipar.*
nekoso *Heg. Lgart.*
nekosta *Cupressus sp.*
nekrologia h. hilberri
nekropoli
nektar: *jainkoen nektarra.*
neolitiko
neologismo
nepalдар (herritarra)
nepalera (hizkuntza)
nerabe
nerabetasun
nerabezaro
nerau
nerbio
neska
neskame
neskametza
neskatila
neskato
neskatxa
neskazahar
neskazahartu, neskazahar(tu), neskazahartzen. *da/du ad.*
neskazale
neskenegun *Zub. h. larunbata*
net *Ipar. g.er.* 'txit, oso'
neu ni izord.aren era indartua
neumatiko* e. **pneumatiko**
neumonia* e. **pneumonia**
neurastenia
neure
neureganatu, neuregana(tu), neureganatzen. *du ad.*
neuretu, neure(tu), neuretzen. *du ad.*
neurgai
neurgailu
neurgaitz
neurgarri
neurkera
neurketa

neurkizun
neurologia
neurona
neurosi
neurotiko
neurri
neurribide
neurridun
neurrigabe izond.
neurrigabeko
neurrigabekeria
neurrigabeki
neurrigabetasun
neurritatu, neurritu(tu), neurritzen.
da/du ad.
neurritasun
neurritsu
neurritzko
neurtzein izond. 'ezin neurtuzkoa'
neurtitz
neurtu, neur, neurtzen. *du ad.:* *zerbaiten luze-zabala neurtu; soka horrek bost metro neurtzen ditu: h. soka hori bost metro luze da.*
neurtzaile
neutral
neutralizatu, neutraliza, neutralizatzen.
du ad.
neutraltasun
neutro
neutroi
newdelhiar (herritarra)
ni (deklinabidea: *nire, niri, nirekin, niretzat, etab.*)
niameiar (herritarra)
nibel
niganatu, nigana(tu), niganatzen. *da/du ad.*
nigar* *Ipar. e. negar*
nigeriar (herritarra)
nigertar (herritarra)
nihaur *Ipar. ni* izord.aren era indartua
nihilismo
nikaraguar (herritarra)
nikel
nikeleztatu, nikelezta, nikeleztatzen. *du ad.*
niketz *g.er.:* *mila goraintzi, niketz, atezainari.*

nikosiar (herritarra)
nikotina
ninfa
nini
ninika iz.
ninikatu, ninika(tu), ninikatzen. *da ad.*
nipondar (herritarra)
nireganatu, niregana(tu), nireganatzen.
da/du ad.: *muil hori nireganatu arte ez naiz geldituko.*
nirekoi
nirekoikeria
nirekoitasun
niretar
niretu, nire(tu), niretzen. *du ad.:* *niretu ditut bestek egin dituen bekatu guztiak.*
nitrato
nitro
nitrogeno
nitroglizerina
no
nobela 'eleberria'
nobelagintza
nobizio
noble
noblezia
noel *Ipar. Liter. 'gabon-kanta'*
noharroin *Zah. g.er. 'behartsua, erramesa'*
noiz
noiz baino noiz
noizean behin
noizean behingo
noizean behinka
noizean noiz
noiz edo behin
noiz edo noiz
noiz ere: *noiz ere uste baituzu urrun naizela zureganik, orduan zure hurbi-lean naiz.*
noiz eta ere
noizetik noizera
noizik behin
noizik behingo
noizik behinean
noizik behinka
noizik noizera
noiz... noiz...
noiz nola: *langilea da? Noiz nola.*
noizaldi *Jas.*

noizbait
noizbaiteko
noizbehinka
noizdaino
noizdanik
noizdanik(ak)o
noizgura
noizko 1 adlag.: *noizko bukatuko duzue lana?* 2 izlag.: *Jainkoak daki noizkoa den.*
noiznahi
noiznahi den
noiznahiko
noiznolako
noiztenka *Ipar.* 'noizbehinka'
noiztik
noiztik(ak)o
noiztsu
noka adlag.: *noka hitz egin.*
noketa
nola
nola edo hala
nola... ere!
nola eta ez ...-n: *etorriko gara, nola eta ez duen sekulako euri-jasa egiten.*
nola... hala...
nola hala
nola-halako
nolabait
nolabait ere
nolabaiteko
nolakatu, nolaka, nolakatzen. *Ipar. da/du ad.: begira zure gorputza lurpean eta nolakaturia gelditzen den.*
nolako
nolakotasun
nolakotsu: *hona, nolakotsua izan zen gure solasa.*
nolanahi
nolanahi ere
nolanahika *Ipar. eta Naf.* 'nolanahi': *ez da, ordea, nolanahika egiteko lan bat.*
nolanahiko 1 'edozein motatakoa'. 2 'er-dipurdikoa'
nolatan
nolatsu
nolaz h. nola
nolazpait h. nolabait
nolerebait h. nolabait ere

nomada
nomenklatura
nominatibo
non
hala... non
halako eran (gisaz, maneraz)... non
non edo han
non edo non
non ere 1: *non ere baitzaude, kanpoko zara eta arrotz.* 2: *Erromara jo zuen non ere sasoi hartan aurkitzen zen Hugolino.*
non (eta) ez... -n: *etorriko gara, non eta ez duen sekulako euri-jasa egiten.*
non-nahi *Sin.* **nonahi**
non-nahi den *Sin.* **nonahi den**
non-nahiko *Sin.* **nonahiko**
non-nahitik *Sin.* **nonahitik, nondik-nahi**
nonbait
nonbaiteko
nonbaitera h. norabait
nonbaitetik
nonbaitik *Ipar.* 'nonbaitetik'
nonbait han
nonbait hor
nonbre* *Ipar. e.* **kopuru**
nondar
nondik
nondik(ak)o
nondik edo handik
nondik ere: *hitzak hartu behar dira, nondik ere baitute beren etorkia.*
nondik nora
nondik norako
nondik-nahi *Sin.* **non-nahitik, nonahitik**
nondik-nahiko
nongo
nongotar
nongotasun
nongura *Bizk.*
nonius *Mat.*
nonnahi* e. **nonahi, non-nahi**
nontsu
nor
nor edo nor
nor ere 1: *nori ere pot egingen baitiot, hura da;* 2: *nor ere baitzara, adiskidea, barka iezadazu ene bizitasuna.*

nor izan: ez naiz *nor* auzi hau erabakitzeko.

nor... nor...: herri berean bizi behar dugu, *nork* batera, *nork* bestera maite dugun herrian.

nora

norabait

nora edo hara

nora ere: *nora ere* doan, *hara* noakizu atzetik.

nora ezean: *itsasontzia nora ezean* zihoan.

nora gabe

norako

norabide: *norabide baten bi noranzkoak.*

norabideratu, *norabidera,* *norabideratzen.* *da/du* ad.

noraezean 'nahitaez, ezinbestean': *ez ohi naiz sartu ardandegietan noraezean baino.*

noraezeko

noragabe izond.: *gerra alferrikako eta noragabea.*

noraino

norainoko

noranahi

noranahiko

norantz

*norantza** e. **noranzko**

noranzko: *norabide baten bi noranzkoak.*

noratsu

noratu, *nora(tu),* *noratzen.* *da/du* ad. *Zah.*

norbait

norbaitzuk

norbera *Heg.*

norgehiagoka

norgehiagokako

norgehiagokan

norlehenka

normal

normalizatu, *normaliza,* *normalizatzen.* *da/du* ad.

normalizazio

normalki

normaltasun

nornahi

nornahi den *Ipar.* 'nornahi'

nortasun: *nortasun-agiria.*

nortsu: *nortsu zen edo zertsu bizitze eraman zuen.*

nortu, *nor(tu),* *nortzen.* *da/du* ad.

nortzuk: *nortzuk dira ene anaiak? h. nor dira ene anaiak?*

norvegiar (herritarra)

norvegiara (hizkuntza)

noski 1 (ziurtasun adierazlea) 'jakina, horixe!': *bai noski!* ('bai segurki!'); **noski baietz!* e. *bai, noski!* 2 *g.er.* 'beharbada, dirudienez'

nostalgia

nota 1 *Mus.* 2: *eskolako notak.*

nota 2 *Ipar. g.er.* 'lohidura, orbana'

notalgo *Ipar.* 'notariotza'

*notari** e. **notario**

notario

notariotza

notizia *Heg. Herr.*

noziarazi, *noziaraz,* *noziarazten.* *dio* ad.

nozitu, *nozi,* *nozitzen.* *du* ad.

nuakchotar (herritarra)

nuklear

nukleo

nukualofar (herritarra)

nulu *Mat.*

numero *Gram.*

numismatika

*nun** e. **non**

nuntzio

nylon

Ñ

ñ (eñe)

ñabar

ñabardura

ñabartu, *ñabar(tu),* *ñabartzen.* *du* ad.

ñañan *egin Haur.*

ñaño *Adkor.*

ñandu *Rhea americana*

ñapur *Ipar.* izond.

ñapurki *Ipar.*
ñapurtu, ñapur(tu), ñapurtzen. *Ipar.*
da/du ad.
ñarro *Ipar.*
ñarrotu, ñarro(tu), ñarrotzen. *Ipar. da/du*
ad.
ñimiño

ñimiñotu, ñimiño(tu), ñimiñotzen. *da/du ad.*
ñir-ñir adlag.
ñir-ñir egin
ñirñir iz.
ñirñirka
ñirñirtu, ñirñir(tu), ñirñirtzen. *da ad.*
ñu *Connochaetes sp.* eta *Gorgon sp.*

O

o 1 "o" letraren izena
o 2 interj.
oasi
obal izond.
obalo
obediarazi, obediaraz, obediarazten. *dio*
ad.
obedient *Ipar.* 'esanekoa'
obediente *Heg.* 'esanekoa'
obedientzia 'esanekotasuna'
obeditu, obedi, obeditzen. *du/dio ad.*
obeditzaile
obeditze
obelisko
objektibo
objektiboki
objektibotasun
objektore (*kontzientzia(-)objektore* hitz
elkartuan bakarrik erabiltzekoa)
kontzientzia(-)objektore *Sin. kon-*
tzientzia(-)eragozle
objektu
objekzio
kontzientzia(-)objekzio *Sin. kon-*
tzientzia(-)eragozpen
obligarazi, obligaraz, obligarazten. *Ipar.*
du ad.
obligatu, obliga, obligatzen. *da/du ad. h.*
behartu, obligarazi
obligazio *Ekon.*
obra
obramendu *Heg. Herr.* 'giza kaka'
obratu, obra(tu), obratzen. *du ad.*
obus
oda
odaiertz h. **ostertz**
odi* e. **hodi**

odieria* e. **hoditeria**
odol
odol(-)belar *Parietaria officinalis*
odol(-)emaile
odol(-)hodi
odol(-)kolpe
odolaldi
odolbatu *Sin. odolbildu, odoluri*
odolbide
odolbildu *Sin. odolbatu, odoluri*
odoldu, odol(du), odoltzen. *da/du ad.*
odoldun
odoleztatu, odolezta, odoleztatzen. *Ipar.*
eta *Naf. da/du ad.* 'odoldu'
odoleztatze
odolgabe izond.
odolgabetu, odolgabe(tu), odolgabetzen.
da/du ad.
odolgiro izond. 'odolzalea'
odoljario iz.
odolkara izond. 'odol kolorekoa'
odolki *Sin. odoloste*
odolkide
odolkidetasun
odolko 'odolzalea'
odolodi* e. **odol(-)hodi**
odoloste *Bizk. Sin. odolki*
odoltsu
odoluri *Ipar.* eta *Naf. Sin. odolbatu,*
odolbildu
odoluste
odolustu 1, odoluts, odolusten. *da/du ad.*
odolustu 2 iz. 'odolustea': *odolustea*
agudoago egiteko, harakinaren lagun-
tzaileak atzeko hanka batetik oratu
zion idiskoari.
odolzale

odontologia
ofenditu, ofendi, ofenditzen. *Heg. du ad.* 'iraindu'
ofentsa
ofentsagarri *Zah.* 'iraingarria'
ofentsatu, ofentsatu(tu), ofentsatzen. *Ipar. du ad.* 'iraindu'
ofentsatzaile *Ipar.* 'iraintzailea'
ofizial 1 izond.
ofizial 2 *Heg. iz.* 'armadako karguduna'. *Sin. ofizier*
ofiziale *Ipar. iz.* 'bere kontura ari den hargina, arotza, etab.'
ofizialki
ofizialtasun
ofizier *Ipar.* 'armadako karguduna'. *Sin. ofizial*
ofizio
ofrenda *Zah. h. eskaintza*
ogale *Ipar.* 'azienda-bazka'
ogasun 1 *Bizk.* 'ondasuna'. 2 *Admin.* 'finantzak'
ogean *Zub. h. hoben*
ogerleko iz.
ogi 1 'jangaia'. 2 *Batez ere Ipar.* 'garia'
ogi-zuhaitz *Artocarpus communis*
ogibide
ogidun *Bizk.* 'ogi-saltzailea'
ogigazta *Bizk. Mustela nivalis. Sin. erbi-nude*
ogiketa 1 iz. 'gari-uzta; gari-kopurua'. 2 *Ipar. adlag.* 'gari bila; ogi bila': *ogiketa joan dira.*
ogipeko iz.
ogitarteko iz.
ogitsu 'garitsua'
ogu(t)zi* e. **ahoskatu, ebaki**
oh* e. o 2
ohaburu* e. **oheburu**
ohaburuko* e. **oheburuko**
ohaide
ohako
ohantze *Ipar. 1* 'habia'. 2 'etzauntza, etzalekua'
ohape* e. **ohepe**
ohar
ohargarri
ohargarriki

oharkabe adlag.
oharkabean
oharkabeke
oharkabez
oharkabekeria
oharkabetasun
oharkabetu, oharkabe(tu), oharkabetzen. *da ad.*
oharkizun *Sin. oharpen*
oharkor
oharmen
oharpen
ohartarazi, ohartaraz, ohartarazten. *du ad.*
oharti izond.
ohartu, ohart/ohartu, ohartzen. 1 *da/du ad.:* ez da horretaz ohartu. 2 *Ipar. zaio ad.*
ohartuki
ohartzaile
ohartzekete adlag.
ohatu, oha, ohatzen. *Batez ere Ipar. 1 da ad.* 'ohean etzan'. 2 *da/du ad.* 'oheratu'
ohatze 1 *Ipar. eta Naf. iz.* 'ohea'. 2 *Ipar. 'etzauntza'*
ohe
ohe(-)bagoi
oheburu
oheburuko iz.
ohepe
oherarazi, oheraraz, oherarazten. *du ad.*
oheratu, ohera(tu), oheratzen. *da/du ad.*
ohi 1 (partikula): *zintzo etorri ohi zen.* 2 (elkarketako bigarren osagaia): *lehendakari ohia.*
ohiz kanpoko
ohiko
ohikotasun
ohikunde
ohikuntza
ohil *Zub.* 'basa, basatia'
ohildu, ohil(du), ohiltzen. *Zub. du ad.* 'egotzi, bota'
ohitu, ohi(tu), ohitzen. *da/du ad.*
ohitugabe izond.
ohitura
ohiturazko
ohituratu* e. **ohitu**

ohizko h. **ohiko**
ohoin
ohoingo
ohoinkeria
ohointza
ohol
oholeztatu, oholezta(tu), oholeztatzen.
du ad.
oholtxo
oholtza
ohondikatu, ohondika, ohondikatzen.
Ipar. Zah. 'oinperatu'
ohoragarri
ohoragarriki
ohorarazi, ohoraraz, ohorarazten. *du* ad.
ohoratu, ohora, ohoratzen. *du* ad.
ohorataile
ohore
ohoretsu
ohorezki *Ipar.*
ohorezko
 ohostu* e. **ostu**
 ohots* e. **ordots**, **orots**
oi 1 interj.
oi 2 'hortz-haginak inguratzen eta finkatzen dituen haragi sendo gorrixka'
 oial* e. **oihal**
 oian* e. **oihan**
oies
oihal
 oihal(-)denda
 oihal(-)etxola *Sin. kanpadenda*
 oihaldegi* e. **oihaltegi**
 oihaldenda* e. **oihal(-)denda**
oihaldun
oihalgile
oihalgintza
oihalki iz.
oihaltegi
oihaltxo
oihan
oihanbide
oihandar
oihandu, oihan(du), oihantzen. *da/du* ad.
oihaneratu, oihanera(tu), oihanerutzen.
da/du ad.
oihanpe
oihantsu
oihantzain

oihanzaingo
oihartzun
oier *Ipar. Zah. g.er. 'okerra'*
oihu
 oihu egin
 oihuz
 oihuz egon
oihuka
oihukari *g.er. h. oihulari*
oihukatu, oihuka(tu), oihukatzen. *du* ad.
oihulari
oihuztatu, oihuzta(tu), oihuztatzten. *du* ad.
oilagor *Scolopax rusticola*
oilakaran 'zumalakarra'
oilaki 'oilo-okela'
oilaloka
oilanda
oilar 1 'oiloaren arra'. 2 (arrain mota)
Lepidorhombus sp., etab.
oilaran *Prunus mahaleb*
oilarite *Jas. 'egunsentia'*
oilarkatu, oilarka, oilarkatzen. *Ipar. da/du* ad. 'oilartu; nabarmendu'
oilarkeria
oilartoki
oilartu, oilar(tu), oilartzen. *da* ad. 1 'harrotu'. 2 'nagusitu, gailendu'
oilasko
oilaskoki 'oilasko-okela'
oilategi
oilo *Gallus gallus*
 oilo(-)salda
oilokeria
oiloki 'oiloaren motako hegatzia'
oilotu, oilo(tu), oilotzen. *da* ad.
oin 1 (pertsonea, animalia nahiz gauzena). 2 (bertsoarena). 3 (luzera neurria): *hamabost oin eta hamar ontza luze da.*
 oina eman
 oinez
 oin hartu
 oin(-)ohar
 oin(-)zola
oinalde
oinarri
oinarritu, oinarri(tu), oinarritzen. *da/du* ad.
oinarritzko

oinatz
oinaze
oinazealdi
oinazegarri
oinazetsu
oinazetu, oinaze(tu), oinazetzen. *du* ad.
oinazkar *Gip.* 'oinaztarria'
oinazpi iz.
oinazpiratu, oinazpira(tu), oinazpiratzen. *da/du* ad.
oinaztarri batez ere *Bizk.* 'lurra jotzen duen tximista': *trumoiak hots egin du eta oinaztarria dator gure gainera.*
oinaztatu, oinazta, oinaztatzen. *Ipar. du* ad. 'oinazetu'
oinaztu *Bizk.* 'tximista'
oinaztura *Naf.* 'tximista'
oinbete* e. **oin**
oindun
oinetako iz.
oinetakodun: *Karmeldar oinetakoduna.*
oinetxe
oinezko iz.
oinkada
oinkatu, oinka(tu), oinkatzen. *du* ad.
oinorde
oinordeko iz.
oinordekotasun
oinordekotza
oinordetza *Zuz.*
oinpe: *oinpean erabili.*
oinperatu, oinpera(tu), oinperatzen. *du* ad.
oinustu, oinuts/oinustu, oinusten. *da* ad. 'oinetakoak kendu, erantzi': *oinuts zaitetz, zeren lur hau santua den.*
oinuts
oinutsean 'oinutsik'
oinutsik
oixtian *Ipar.* 'arestian'
oixtion
ok egin '(janariz edo edariz) erabat ase'
ok eragin
oka iz. 1 'oka egitea'. 2 'oka egiten dena'
oka egin
oka eragin
okada *Bizk.* 'gorakoa'
okagarri
okaila 'ardien gaitza'

okapi *Okapia johnstoni*
okaran *Bizk.* 'arana'
okasio 1 'aukera, era'. 2 *Gip. Herr.* 'liskarra'. 3 *Bizk.* 'hileta'
okatu, oka(tu), okatzen. *du* ad.
okaztagarri
okaztatu, okazta, okaztatzen. *Batez ere Ipar. du* ad.
okela 'jateko haragia, abere-hegaztiena'
oker izond. eta iz.: *hori gaizki dago, eta beste hori okerrago.*
oker egin: *besteren batek oker eginda, niri nahi zidan erantsi.*
oker egon
oker ibili
okerbide
okerbideratu, okerbidera, okerbideratzen. *da/du* ad.
okerka
okerkeria
okerki
okerraldi
okerrarazi, okerraraz, okerrarazten. *du* ad.
okerrerratu, okerrera(tu), okerrerratzen. *da/du* ad. 'okerrera jo, okertu'
okerrune
okertasun
okertu, oker(tu), okertzen. *da/du* ad.
okertzaille
okil *Picus sp.* eta *Dryocopus sp.* eta *Dendrocopos sp.*
okin
okindegia
okintza 'okinaren lanbidea'
okitu 1 *Ipar.* izond.: *aberats okitua.*
okitu 2, oki, okitzen. *da/du* ad. 'nazkatu'
okotz* e. **kokots**
oktaedro
oktogono
okulista
okume *Aucoumea klaineana*
okuntza 'laborantzako lur ona'
okuntzatu, okuntza(tu), okuntzatzen. *du* ad.
okupatu, okupa, okupatzen. *da/du* ad.
okupazio
okzitaniar
okzitaniera

ola 1 'burdin lantegia'
ola 2 *Ipar.* 'artzain-etxola, txabola'
ola 3 *Ipar.* 'pilpira'
olagarro *Ord.* *Octopoda*
olagizon
olajaun
olata
olatu *Heg.* 'uhina'
oldar
oldarka
oldarkor
oldarraldi
oldartsu
oldartu, oldar(tu), oldartzen. *da/zaio* ad.:
lurrari uhin zabalak azkar oldartzen
zaizkio.
olde 'borondatea, nahia, gogoa'
 (neure, bere...) **oldez**
oldoztu, oldoz, oldozten. *du* ad. 'pentsatu'
oleazio 'oliadura'
olerkari
olerkaritza
olerki
olerti 'poesia'
oles
 oles egin
oleska
olgatu, olga, olgutzen. *da/du* ad. *Bizk.*
olgeta
olgetan
oliadura (sakramentua)
oliatu, olia, oliatzen. *du* ad.
oliba
 oliba(-)olio
olibadi
olibondo *Olea europaea*
oligarka
oligarkia
oligarkiko
olinpiada
olimpiar
olio
oliontzi
oliotegi
oliotso
olioztatu, olioza, olioztatzen. *du* ad.
olo *Avena sativa*
olo gaizto *Avena fatua*
omandar (herritarra)

omeleta* e. **moleta**
omen 1 'ei'
omen 2 'ospea, fama'
omenez: *A. Irigaray jaunaren omenez-*
ko liburuan.
omenaldi
omendu, omen(du), omentzen. *du* ad.
omengarri
omenka
omentsu
Omiasaindu *Ipar. Sin. Domu Santu(ru)*
omonier *Ipar.* 'kapilaua'
on 1 izond. 2 iz. 3. *Heg. Zah. (praeno-*
men gisakoa): On Manuel Lekuona.
 (neure, bere...) **onetik atera, irten, ilki**
on beharrez
onean (egon, jarri,...)
on eduki
on egin
onenean ere
onera ekarri
onera etorri
onez onean
onez onez
onezkoak egin
on-gaitz pl.: *proposamen baten on-*
-gaitzak.
onik onenean
on iritzi *dio* ad.
on izan *da/zaio/du* ad.
ontzat eman
ontzat hartu
onargarri
onargarritasun
onarkizun
onarpen
onarrarazi, onarraraz, onarrarazten. *dio*
ad.
onartezin
onartu, onar, onartzen. *du* ad.
onbehar *Jas.* 'behartsua'
onbehartu, onbehar(tu), onbehartzen.
da/du ad.
onbera
onberatasun
onbide
onbideratu, onbidera(tu), onbideratzen.
da/du ad.
onda* e. **uhin**

ondamu *Jas.* 'bekaizkeria, inbidia'
ondare
ondarez: *Oihenarten paper pila baten jabe ondarez egin zen jaun hori.*
ondasun
ondasundun
ondasunzale
onddo *Mycota*
ondeste 'ipurtestea'
ondikatu, ondika, ondikatzen. *Ipar. da/du* ad. 'atsekabetu'
ondiko *batez ere Ipar.* 'atsekabea, zorigaitza'
ondikoz 'damurik, zoritxarrez'
ondo 1 adlag. *Sin. ongi*
ondo 2 'alboa; ostea'
ondoan: *etxe ondoan; gerra ondoan.*
ondoko izlag.
ondora
ondorik
ondotik
ondotik(ak)o
ondo *z* **ondo**
ondo *z* **ondoko**
ondo 3 *batez ere Ipar.* 'zenbait landare edo zuhaitzen banakoa'
ondoez iz.
ondoezik
ondoko iz.
ondokotasun
ondoratu, ondora(tu), ondoratzen. *da* ad. 'alboratu, alderatu'
ondore 1 'ondorioa'. 2 'leinua'
ondorean h. **ondoren**
ondoren 1 postpos.
ondorenean
ondorengo izlag.
ondoren 2 iz.: *bekatuaren ondorenak.*
ondorengo iz.
ondoretasun
ondorio
ondorioa(k) *atera: hauxe da nik ateratzen dudan ondorioa.*
ondorioz
ondoriozko *Gram.:* *ondoriozko per-pausak.*
ondoriotasun *Ipar.:* *izan du milioi bateko ondoriotasuna.*
ondoriotstu

ondorioztatu, ondoriozta, ondorioztatzen. *du* ad. 'ondorioa atera'
ondotxo
ondotxoz 'askoz': *ondotxoz oroimen handiagoz hornitua.*
ondo *z* **ondo**
ondo *z* **ondo**
ondozka
ondozkatu, ondozka(tu), ondozkatzen. *du* ad.
ondra *Heg. Herr.* 'ohorea'
ondradu *Heg.* izond. *Herr.* 'zintzoa, prestua': *persona ondradua.*
ondratu, ondra(tu), ondratzen. *du* ad. *g.er.* 'ohoratu'
ondu, on(du), ontzen. *da/du* ad.
ondugabe izond.
oneratu, onera(tu), oneratzen. *da/du* ad.
onerizko *Jas.* 'maitasuna'
onerizte *Zah.* 'maitasuna'
onesgarri
oneski
onesle
onespen
onest *Zah.* 'zintzoa, prestua'
onestasun
onetsarazi, onetsaraz, onetsarazten. *dio* ad.
onetsi, onets, onesten. *du* ad.
ongailu
ongailuztatu, ongailuzta, ongailuztatzen. *du* ad.
ongaitz* e. **on-gaitz**
ongarri 1 iz.
ongarri 2 izond.
ongarritsu
ongarritu, ongarri(tu), ongarritzen. *du* ad.
ongarritzatu, ongarritzta, ongarritzatzen. *du* ad. h. **ongarritu**
ongi 1 adlag. *Sin. ondo.* 2 iz.: *ongiaren eta gaizkiaren zuhaitza.*
ongi etorri!: *ongi etorri guztiok!*
ongietorri iz.
ongile
ongin *batez ere Bizk. g.er.* 'ongilea'
onginahi
ongintza
ongitu, ongi(tu), ongitzen. *da/du* ad.
ongitxo
ongixko *Ipar.* eta *Naf.*
ongizate

onik adlag.: *onik atera zen.*

onil *Sin.* **inbutu**

oniritzi 1 iz. 'maitasuna'. 2 iz. 'ontzat ematea, onestea'. 3 izond. 'maitatua': *euskal dantza oniritziak.* 4 izond. 'onetsia'

onize

onomastika

onomatopeia

ontarte

ontasun

ontsa *Ipar.* 'ongi, ondo'

ontsalaz *Ipar.* 'onenean ere'

ontsatu, **ontsa(tu)**, **ontsatzen.** *Ipar. da/du* ad.

ontsatzaile *Ipar.*

ontsaxko *Ipar.* 'ondotxo, ongixko'

ontsu

ontxo

ontza

ontza urre

ontzaile

ontzako iz. 'ontzako urrea'

ontzi 1 (sukaldekoa). 2 (ur gainekoa)

ontzidi

ontzigile

ontzigintza

ontzikada

ontziola 'itsasontziak egiten diren lantegia'

ontziratu, **ontzira**, **ontziratzen.** *da/du* ad.

ontziratze

ontzitegi 1 'ontziola'. 2 'sukaldeko ontzien apala'

ontziteria 'sukaldeko ontzien multzoa'

ontzitxo

ontzixka

ontzizain

ontzurre* e. **ontza urre**

onura

onuradun

onuragarri

onurakor* e. **onuragarri**

onuratsu

oñoña *Ipar.* 'gozokia'

opa *g.er.* 'nahia, desira'

opa egin

opa izan, **opa**, **opako.** *dio* ad.

opagai

opaka adlag.

opaku izond.

opaldu, **opal**, **opaltzen.** *du* ad. h. **eskaini**

opari

opari egin: *liburu bat egin diogu opari.*

oparitu, **opari(tu)**, **oparitzen.** h. **opari egin**

oparo 1 adlag. 2 izond.

oparotasun

opatu, **opa(tu)**, **opatzen.** *dio* ad. 'opazana'; 'eskaini'

opera

operatu, **opera**, **operatzen.** *du* ad.

operazio

operazio(-)gela *Sin.* **ebakuntza(-)gela**

opereta

opetsi, **opets**, **opesten.** *Bizk. dio* ad. 'opazana'

opil

opildu, **opil(du)**, **opiltzen.** *da/du* ad.

1 'zapaldu'. 2 'pilatu, multzotu'

opiltxo

opio

opor 1

opor egin

oporretan

opor 2 h. gopor

oporraldi

oposizio

opots 'sega-potoa'

optika

optikari iz.

optiko izond.

optimismo 'baikortasuna'

optimista 'baikorra'

or 'txakurra': *ora otsoen lagun.*

orai* e. **orain**

orain

orainago 1 'geroztik'. 2 'duela gutxi,

oraintsu'

oraingo

orainaldi

oraindaino adlag.

oraindainoko

oraindainokoa 'oraindaino'

oraindanik

oraindik adlag.

oraindik ere

oraindik orain 'arestian, oraintsu, duela gutxi' (eta ez 'oraindik').
oraindino Bizk. 'oraindik'
orainen Bizk. 'orina'
oraingo izlag.
oraingoan
oraingoz
oraingotasun
oraingotu, oraingo(tu), oraingotzen.
da/du ad.
oraino Ipar. 'oraindik'
orainokoan
oraintsu
oraintxe
oraka Bizk. adlag. 'oratus'
orakada Bizk. iz. 'besarkada'
orakarri Bizk. iz. 'euskarria'
orakatu, oraka, orakutzen. *da* ad.
oraldi 1 'oratzea, heldualdia'
oraldi 2 'orea egitea'
oramahai
orangutan Pongo pygmaeus
orantza Naf. 'legamia, altxagarria'
orapilo* e. **korapilo**
oratorio Mus.
oratu 1, ora, oratzen. *Bizk. dio* ad. 'heldu'
oratu 2, ora, oratzen. *du* ad. 'orea egin'
oratazaila
orbain 'ebakiondoa'
orbaindu, orbain(du), orbaintzen. *da/du* ad.
orban 'zikinunea, akatsa, etab.'
orbandu, orban(du), orbantzen. *da/du* ad.
orbangabe izond.
orbangabetasun
orbankor
orbel
orbeldu, orbel(du), orbeltzen. *da/du* ad.
orbita
orburu Cynara scolymus
ordain
ordainetan
ordainez
ordainezko
ordainagiri
ordainarazi, ordainaraz, ordainarazten.
dio ad.
ordainbide

ordaindu, ordain(du), ordaintzen. *du* ad.
ordaingai
ordaingarri
ordainketa
ordainkizun
ordainleku
ordainpeko
ordainsari
ordaintoki
ordaintzaile
orde 1 Ipar. adlag. 'ordez': *haren orde joan nintzen.*
orde 2 iz. 'ordaina; ordezkoa'
ordea 1 'baina'
ordea 2* e. **ordena**
ordean g.e.r. 1 h. **ordez, orde.** 2 *Ipar.* h. **ordea**
ordeinu* e. **ordenu**
ordeka Gip. iz. 'ordokia, eremu laua'
ordeko
ordena iz. 1: *munduan ageri den ordena.* 2: *karmeldarren ordena.* 3: *ordenako sakramentua.*
ordenagailu
ordenamendu
ordenantza
ordenatu 1, ordena(tu), ordenatzen. 1 *du* ad. 'antolatu, taxutu'. 2 *da/du* ad. 'ordenako sakramentua hartu edo eman'
ordenatu 2 iz. *Mat.: abzisa eta ordenatua.*
ordenatazaila
ordenazale
ordenu Ipar. 'hilburukoa, testamentua'
ordez
ordezkari
ordezkaritza
ordezkatu, ordezka, ordezkutzen. *du* ad.
ordezko
ordezkotza
ordeztu, ordez(tu), ordezten. *du* ad.
ordinal
ordoki
ordokitu, ordoki(tu), ordokitzen. *Ipar. da/du* ad. 'lautu, berdindu': *mahai bat bezala ordokitzen den harkaitz gora bat.*
ordots 'txerri arra'
ordu
ordu arte

ordu ezker *Sin.* **orduz gero**
ordu gaiztoan
ordu onean
ordura arte 'ordu arte'
ordurik hona *Bizk.* 'ordutik hona'
orduan
orduan eta ...-ago
orduantxe
ordubete
ordudanik
orduka adlag.
orduko izlag. eta adlag.
ordukotz *Ipar.* 'orduko': *ordukotz hau-*
rrak zazpi urte eginak zituen.
ordulari 'erlojua'
orduraino
ordurainoko
ordurako adlag.
 ordurarte* c. **ordura arte**, **ordu arte**
ordutegi
ordutik
orduz gero *Sin.* **ordu ezker**
ore
oregano *Origanum vulgare*
orein *Cervus elaphus*
orein-mihi *Asplenium scolopendrium*
oreinki 'orein-okela'
oreka
orekan: *orekan egon.*
orekatu, **oreka(tu)**, **orekatzen.** *da/du* ad.
oren *Ipar.*
orezta 'orina'
orga
orgabide
orgagile
orgagintza
organdi
organiko
organismo
organista
organizatu, **organiza**, **organizatzen.** *du*
 ad. 'antolatu, eratu'
organizazio
organo 1 (izaki biziaren zatia)
organo 2 (musika-tresna)
organogile
orgari
orgasmo
orgatara *Ipar.* iz.

orgataraka
orgategi
orgatxo
orgazain *Ipar.*
orgia
orientabide
orientatu, **orienta**, **orientatzen.** *da/du* ad.
orientazio
original izond.: *bekatu originala* h. *jato-*
rrizko bekatua.
orin
oritz
oriya (hizkuntza)
orka *Orcinus orca*
orkatila
orkatz *Capreolus capreolus*
orquestra
orquestratu, **orquestra(tu)**, **orquestratzen.** *du*
 ad. *Mus.*
orkidea *Fam. Orchidaceae*
orkoi
orkoro *Bizk.* 'erpuua'
orkume *g.er.* 'oraren kumea'
orlegi 'berdea'
ornitologia
ornitologo
ornitorrinko *Ornithorrhynchus sp.*
orno
ornodun
ornogabe izond.
oro
oro har
ororen buruan
ororen gainetik
orotan gaindi
orotara
oroz gainetik
orobat: *hemen ez ezik, orobat gertatzen*
zen bestetan ere.
orobateko
orobatasun
orobatsu
orografia
oroi *g.er.* h. **oroitzapen**, **oroipen**
oroigailu *g.er.* 'oroigarria'
oroigarri
oroilore *Myosotis sp.*
oroimen
oroipen

oroit *da* ad. *Ipar.* (indikatifoko orainaldiko eta lehenaldiko adizkiekin): *oroit naiz* (= *oroitzen naiz*)

oroitarazi, **oroitaraz**, **oroitarazten**. *du* ad.

oroitarri

oroitu, **oroit**, **oroitzen**. *da* ad. batez ere: *gazteegia naiz hartaz oroitzeko.*

oroitza *g.er.* 'oroipena'

oroitzapen

orojakile izond.

orojale izond.

orokor

orokorki

orokortasun

orokortu, **orokor(tu)**, **orokortzen**. *da/du* ad.

oroldio* e. **goroldio**

orotar

orotariko

orots *Ipar.* '(abere) arra'

orpo

orpoz orpo

orratz

orrazontzi

orrazte *Ipar.* 'abaraska, abaoa'

orrazi

orrazkera

orrazketa

orraztaldi

orraztatu, **orrazta**, **orraztatzen**. *Ipar. da/du* ad. 'orraztu'

orraztoki 'orrazt-ontzia'

orraztu, **orrazt/orraztu**, **orrazten**. *da/du* ad.

orre 1 *Ipar.* 'ipurua'

orre 2* e. **ore**

orri

orrialde

orrika* e. **kurrika**

orro

orro egin

orroa* e. **orro**

orroe* e. **orro**

orroka

orrolari

ortodoxia

ortodoxo

ortografia

ortopedia

ortopediko

ortozik *Bizk.* 'oinutsik'

ortu *Bizk.*

ortuari *Bizk.* 'barazkia'

ortutsik *Ipar.* 'oinutsik'

ortuzain *Bizk.* 'baratzezaina'

ortzadar *Ipar.* eta *Naf.* h. **ostadar**

ortze* e. **ortzi**

ortzegun *Lap.* eta *Naf.* h. **ostegun**

ortzi 'zeru-sabaia, izartegia'

ortzirale *Lap.* eta *Naf.* h. **ostiral**

orube

osaba

osabide

osaera

osagai

osagarri 1 *Ipar.* iz. 'osasuna'

osagarri 2 iz. 'osatzen duena'; 'sendagaia'

osagile *Bizk.* 'medikua'

osakera* e. **osaera**

osasan

osasanbide

osasangarri

osasuntsu

osatu, **osa**, **osatzen**. 1 *du* ad. 'osotasuna eman, oso bihurtu'. 2 *Bizk. da/du* ad. 'sendatu'. 3 *Naf. du* ad. 'zikiratu'

osatugabe izond.

osataile

osin

oskarbi

oski

oskigile

oskol

oskoldun *Sin.* **krustazeo**

oskorri

osloar (herritarra)

osmosi

oso: *ogi osoa jan zuen; oso ederra da.*

osoko (batzar edo bilerez ari garela): *osoko bilkura.*

osoki

osorik

osoro

osotasun

osotoro *Gip.* 'osoki'

osotu, **oso(tu)**, **osotzen**. *du* ad. h. **osatu**

ospa interj. *Lgart.*

ospa egin

ospakizun

ospatu, ospa, ospatzen. *du ad.: norbaiten mendeurrena ospatu (bilera ospatu* e. bilera egin)*

ospa

ospedun

ospigabe izond.

ospel 1 iz. 'hotzak eragindako handitua'

ospel 2 iz. eta izond. *Sin. laiotz*

ospeldu, ospel(du), ospeltzen. *da ad. 'ospelak atera'*

ospetsu

ospitale

ospitaleratu, ospitalera(tu), ospitaleratzzen. *du ad. 'ospitalera eraman'*

ostadar

ostalari

ostalaritza

ostaler *Ipar. h. ostalari*

ostargi

ostargi-belar *Iris germanica*

ostarku *Bizk.*

ostarte *Sin. hodeiarte*

ostatari *batez ere Bizk. h. ostalari*

ostatatu, ostata, ostatatzen. *da/du ad. 'ostatu hartu edo eman'*

ostatu 1: *ostatu eske gabiltza*. 2 *Ipar. eta Naf. 'taberna'*

ostatu eman

ostatu hartu

ostatuz egon

ostaturatu, ostatura(tu), ostaturatzen. *da/du ad.*

oste 1 'taldea'

oste 2 'atzea'

ostean

ostegun

osteka *Ipar. 'talde handietan'*

ostendu, osten, ostentzen. *Bizk. da/du ad. 'ezkutatu'*

ostera 1 'joan-etorria'

ostera 2 1 adlag. 'berriro'. 2 lok. 'berriz, aldiz, aitzitik'

osterantzean

osterantzeko

ostertz

ostertzuri *Cichorium endivia crispum*

ostia

ostikada

ostikadaka

ostikarazi, ostikaraz, ostikarazten. *Ipar. du ad.*

ostikatu, ostika, ostikatzen. 1 *Batez ere Ipar. du ad. 'ostikopean erabili'*. 2 *du ad. 'ostiko egin'*

ostiko 1: *ostiko bat eman zion.*

ostiko egin

ostikoz jo: *pilota ostikoz joaz.*

ostiko 2 'zutik dagoen zerbait bermatze-ko jartzen zaion euskarria': *hormari ostikoak ipini.*

ostikoka

ostikolari

ostikopean

ostikopetu, ostikope, ostikopetzen. *du ad.*

ostiral

ostots

ostra *Ostrea edulis*, etab.

ostruka *Struthio camelus*

ostu, ostu, osten. *du ad.*

otabera *Genista hispanica*

otadi

otagara

otalako *Ipar. 'abereak jateko aska'*

otalore

otamen

otar 'ote-mota gogorra'

otardi

otarrain *Palinurus elephas*

otarrainxka *Penaeus kerathurus*

otarre

otarregile

otarregintza

otarretegi

otarretxo

otarteko* e. **ogitarteko**

otaxori

ote 1 iz. *Ulex sp.*

ote beltz *Ulex minor*

ote zuri *Ulex europaeus*

ote 2 *Gram.:* *etorri ote da?*

oteketa *batez ere Ipar. 'ote bila'*

oteme

oti *Fam. Acrididae*

otitis

otoi

otoika

otoitu, otoi(tu), otoitzen. *Batez ere Zub. du ad. 'otoiztu'*

otoitz
otoitzean
otoitz egin
otoitzez
otoitzaldi
otoizgile
otoizka
otoizlari
otoiztegi
otoiztu, **otoitz/otoiztu**, **otoizten**. *Batez ere Ipar. du ad. 1 'otoitz egin': otoizten zaitugu, Jauna. 2 'arrenka eskatu'*
otondo 'ogi-apurra'
otondo-belar *Stachys officinalis*
otordu
otoz otoan Bizk. 'ezustean, ustekabeen'
otsail
otsalizar *Sorbus aucuparia*
otsein
otseintza
otseme
otso *Canis lupus*
otsoko iz.
otsokume
otsotzar
ottawar (herritarra)
otu, **otu**, **otutzen**. *Batez ere Bizk. zaio ad. 'bururatu; gogoak eman'*
oturuntza
oturuntzatu, **oturuntza(tu)**, **oturuntzatzten**. *Ipar. da ad.*
otzan
otzandu, **otzan(du)**, **otzantzen**. *da/du ad.*
otzantasun
otzara Bizk. 'otarrea, saskia'
otzaragile Bizk.
otzarakada Bizk.
otzaratxo Bizk.
oxala interj.: *oxala hola mintzo balira!*
oxidatu, **oxida**, **oxidatzen**. *da/du ad.*

oxidatzaile
oxidazio
oxido
oxigenatu, **oxigena**, **oxigenatzen**. *da/du ad.*
oxigenatze
oxigenazio
oxigeno
ozar 1 *Ipar. Zah.'ora'*
ozar 2 *Ipar. edo Jas. 'lotsagabea'*
ozarkeria *Ipar. 'lotsagabekeria'*
ozarki *Ipar. 'lotsagabeki'*
ozartasun *Ipar. 'lotsagabetasuna'*
ozartu, **ozar(tu)**, **ozartzen**. *Ipar. da/du ad. 'lotsagabetu'*
ozeaniar
ozeano: *Ozeano Atlantikoa; Indiako Ozeanoa.*
ozeanografia
ozelote *Felis (Leopardus) pardalis*
ozen
ozendu, **ozen(du)**, **ozentzen**. *du ad.*
ozenki
ozentasun
ozka* e. **hozka**
ozono
ozpin 1 iz.: *tomatea ozpin-oliotan. 2 izond.: hitz zorrotz eta ozpinak.*
ozpin-euli *Drosophyla melanogaster*
ozpin-olio
ozpindu, **ozpin(du)**, **ozpintzen**. *da/du ad.*
ozpinkeria
ozpintsu
ozta
ozta-ozta
oztoparazi, **oztoparaz**, **oztoparazten**. *du ad.*
oztopatu, **oztopa**, **oztopatzen**. *da ad.*
oztopo
oztopo egin
oztopobide

P

p (pe)
pa *Haur.*
pa eman
pabana

pabiloi
padera 1 *Ipar. eta Naf. 'danbolina'. 2 Heg. 'zartagina'*
padura *Bizk.*

paella**pafa****pafa-pafa** *Ipar.* 'bafadaka pipatzen'**paga** 1 *Ipar.* eta *Naf.* 'lansaria': *apezen**paga*. 2 *Heg.* (haurrei ematen zaiena)**pagadi****paganismo****pagano****paganotasun****paganotu**, pagano(tu), paganotzen. *da/du* ad.**pagarazi**, pagaraz, pagarazten. *dio* ad.**pagatu**, paga(tu), pagatzen. *du* ad.**pagatxa** 'pagoaren fruitua'**pagatzaile****pagauso** *Columba palumbus***pago**pago-uso* e. **pagauso****pagoda****pagoki** iz. 'pagoaren zura'**pagondo****pagotxa** (bazka-landarea) *Trifolium incarnatum***pagu** 'ordainketa'**pailazo****pailazokeria****pairabide****pairaezin****pairagaitz****pairakor****pairakortasun****pairamen****pairarazi**, pairaraz, pairarazten. *dio* ad.**pairatu**, paira, pairatzen. *du* ad.**pairu** *Ipar.* 'eroapena'**pairutsu** *Ipar.***paisaia****paita** *Bizk.* 'ahatea'pake* e. **bake****paketatu**, paketa, paketatzen. *du* ad.**pakete****pakistandar** (herritarra)**pala****palakada****palanka****palanka(-)joko****palankari****palari****palatal****palatalizatu**, palataliza, palatalizatzen.*da/du* ad.**palatalizazio****palauar** (herritarra)**palauera** (hizkuntza)**palazio** *g.er.* 'jauregia'**paldo** *Ipar.* 'makila, zutoina'**paleografia****paleolitiko****paleontologia****palette** (kirolean eta pinturan)**paliera** (hizkuntza)**palikirtar** (herritarra)**palma** 'palmondoaren adarra'; 'palmondoa': *palma-adarrak eskuetan.***palmondo** *Phoenix dactylifera*, etab.**palotara** *Ipar.***palote** *Ipar.***palu** *Bizk. Lgart.***paludismo****pana** 1 *Heg.* (ehun-mota). 2* e. **matxura****panamar** (herritarra)**panda** 1 *Ailuropoda melanoleucus*. 2 *Ailurus fulgens***pandero** 1 (musika-tresna). 2 *Ipar.* 'per-tza'**pandero(-)jotzaile****paneka** *Gadiculus sp.* eta *Trisopterus sp.***pankrea****panorama****panp(a)** *Ipar.* onomat. (kolpe batena)**panpaka** *Ipar.* eta *Naf.* adlag. 'kolpeka'**panpalina** *Ipar.* 'txilina'panpin* e. **panpina****panpina****panpinatu**, panpina(tu), panpinatzen. *Ipar. da/du* ad. 'panpina bezala apaindu'**panpox****panpoxa** (emakumeentzat markatua)**pantaila****pantaloi** *Bizk.* 'azpiko galtzak'**panteismo****panteista****panteoi****pantera** *Panthera (panthera) pardus.**Sin. lehoinarbar***pantomima****papagai** *Psittacula sp.***papagaitxo** *Melopsittacus undulatus*

papaia 'papaiondoaren fruitua'
papaiondo *Carica papaya*
papao *Bizk.* 'mamua'
papar
papardo *Brama brama*
papargorri *batez ere Bizk.* 'txantxangorria'
paparo 1 'hegaztien hestegorriaren zabalgunea'. 2 *Ipar.* 'paoa, paparra'
paparurdin* e. **papo-uridin**
paper: *komuneko papera.*
paperez tatu, paperezta, papereztatzen.
du ad.
papergile
papergintza
paperontzi
papertegi
papiro *Cyperus papyrus*
papo 1 *Ipar.* 'paparra'
papo-uridin *Luscinia (Cyanosylvia) svecica*
papo 2 *Haur.* (zerbait bukatu dela adierazteko erabiltzen den esapidea)
papogorri *Ipar.* 'txantxangorria'
papur *batez ere Ipar.* 'apurra'
papurtu, papur(tu), papurtzen. *da/du ad.*
papurtxo
para *Bizk.* 'labean erabiltzen den pala'
parabola 1 *Liter.: Ebanjelioko parabolak.*
parabola 2 *Mat.*
paraboliko
parada 'aukera, egokiera'
paradigma
paradis
paradisuko hegazti *Paradisea sp.*
paradoxa
paradoxiko
parafina
parafraisi
paragrafo
paraguaitar (herritarra)
paraje *Heg. Herr.*
paralela* e. **paralelo**
paralelepipedo *Geom.*
paralelo iz. eta izond.: *lerro paraleloak.*
paralelogramo *Geom.*
paralelotasun
paramariboar (herritarra)
parametro

paramezio *Fam. Parameciidae*
paramilitar
paranoia
paraplegia
parapsikologia
parapsikologiko
parapsikologo
parasitismo
parasito
parasola *Ipar. Herr.* 'aterkia'
paratu, para, paratzen. 1 *du ad.* 'jarri; prestatu': *bertsoak paratu; liburu baten edizioa paratu.* 2 *da ad.* 'jarri': *gaiztagin guztien aurrean paratu zen.*
paratzaile
pardel* e. **fardel**
pare
-en pare
parean
parera
paretik
parez pare
paregabe izond.
paregabeko
paregabetasun
parekatu, pareka(tu), parekatzen. *da/du ad.*
pareko
parekotasun
parentesi
pareta
pareta(-)belar *Parietaria officinalis.*
Sin. horma(-)belar
paretsu
paretsuan
pariatu, paria, pariatzen. *Ipar. du ad.* 'apustu egin'
pariatzaile *Ipar.*
pario *Ipar.* 'apustua'
paristar (herritarra)
parkatu* e. **barkatu**
parke
parking h. **aparkaleku**
parlamentari iz.: *parlamentarien bilera.*
parlamentario izond.: *talde parlamentario* (hala ere, hobe *parlamentu[ko] talde*)
parlamentu
parpaila iz. (apaingarri-mota)

parra-parra* e. barra-barra
 parrafo* e. paragrafo
 parranda *Heg. Herr.*
 parrasta
 parrastan
 parrastaz
 parrastada
 parrastaka
 parrokia
 parroko *Heg.*
 parropia* e. parrokia
 partaide 'parte-hartzailea': *zure nahiga-bean partaide naiz ni ere.*
 partaidetza
 partalier *Ipar.*
 partaliertasun *Ipar.*
 parte
 -en partetik
 -en partez
 parte eman
 parte hartu
 parte(-)hartaile
 parte(-)hartzte
 parte izan
 parte oneko
 parte txarreko
 partekatu, parteka, partekatzen. *Ipar. du*
 ad. 1 'zatikatu'. 2 'erdibanatu'
 partiarazi, partiaraz, partiarazten. *du* ad.
 partida 1 (jokoa). 2 *Ipar.* 'aurkaria': *lana dut partida.*
 partidu *Heg.* 1 h. partida. 2 h. alderdi
 partiketa
 partikula
 partikular
 partila 'irabazien banaketa'
 partila egin
 partitibo *Gram.*
 partitu, parti, partitzen. *Zah. edo Herr.*
 1 *du* ad. 'zaitu, banatu, bereizi'. 2 *Ipar.*
da ad. 'joan, irten, abiatu'
 partitzaile
 partizipio *Gram.*
 partxe *Heg. Herr.* 1 'adabakia'. 2 'en-
 plasto, mantarra'
 partzial
 partzuer 'esku-hartzailea': *bi gizon partzuer direnean nekean eta gozoan adis-kide mamitzen dira.*

partzuergo
 pasa (pilota jokoan)
 pasa-marra
 pasa egin 'pasa-marra igaro'
 pasabide 'igarobidea'
 pasadizo *Heg. Herr.* 'gertaera'
 pasagarri izond. 'neurri batean onar dai-
 tekeena'
 pasaka (pilota-jokoa)
 pasakari iz.
 pasakor
 pasaporte
 pasaratu, pasara, pasaratzen. *Heg. du*
 ad.: *galtzerdi saretua pasaratu.*
 pasarazi, pasaraz, pasarazten. *du* ad.
 pasarte
 pasatu, pasa, pasatzen. 1 *da/du* ad. 'iga-
 ro': *albotik pasatu da (albotik pasa da:*
Heg. Lgart.). 2 da ad. 'gertatu'
 pase: *paseko hegaztia.*
 pasealeku
 paseatu, pasea, paseatzen. *da/du* ad.: *ka-*
rrozan paseatu ziren; bere astoa pase-
atzen du.
 paseo *Heg.*
 pasibo
 pasibotasun
 pasiera *Heg.*
 pasillo *Heg. h. korridore*
 pasio 1 '(Jesuskristoren) nekaldia'. 2 *g.er.*
 'irrika, grina'
 pasio-lore *Passiflora sp.*
 pasiotar
 pasmo 1 'gangrena'. 2 'zornea'
 pasmo-belar *Anagallis arvensis*
 paso 1 (karta-jokoan erabiltzen dena).
 2 *Ipar.* iz. 'zartakoa'
 pasodoble
 pasta 1 *Zub.* 'lan bat egiteko behar diren
 ekaiak'
 pasta 2 'orea'
 hortzetako pasta
 pastel *Heg. Sin. pastiza*
 pastelgile
 pastilla
 pastiza *Ipar. Sin. pastel*
 pastoral 'Zuberoako teatroa'
 patar *Ipar.* eta *Naf.* 'aldapa'
 patari *Bizk.* 'piztia'

- patartsu** *Ipar.*
patata *Solanum tuberosum*
patata(-)zomorro *Leptinotarsa de-*
cemlineata. Sin. patata(-)koko
patena
patentatu, *patenta*, *patentatzen. du ad.*
patente
paternalismo
patin 1 *Bizk.* ‘putzu artifiziala’
patin 2 h. *irristailu*
patio
patogeno
patologia
patologiko
patriarka
patrika *Heg.* ‘sakela’
patroi
patruila
pats
pattar ‘edari bizia’
patu *Heg.* ‘zoria’
patxada
patxadatsu
patxaran (edaria)
pauma *Pavus cristatus*
pausaje *Heg. Herr.* ‘ibilera, pausoa ema-
 teko modua’
pausaldi
pausaleku
pausarazi, *pausaraz*, *pausarazten. du ad.*
pausatu, *pausa*, *pausatzen. Batez ere*
Ipar. 1 da ad. ‘atseden hartu; hil; jarri’.
2 du ad. ‘jarri, ipini’
pauso *Heg.* ‘urratsa’: *pauso bat egin,*
eman.
pausoka
pausu ‘atsedena, geldialdia’
paxtuera (hizkuntza)
pazia ‘pertz’a’
pazientzia
pazientzia hartu
pazko
pe 1 “p” letraren izena
pe 2 *Ipar.* (leku-denborazko kasuetan):
zuhaitz baten pera badoa etzatera.
peaje* e. **bidesari**; **ordaintoki**
pedagogia: *pedagogia-metodoa.*
pedagogiko
pedagogo
- pedal**
pedante
pedantekeria
pedaxu* e. **petatxu**
pederasta
pediatra
pediatria
pediera (hizkuntza)
pegar
pegargile
pegartara *Ipar.*
pegartegi
pehlequiera (herritarra)
peioratibo
peita* e. **beita**
peitu *Zah. edo Jas.:* *ur peituz zimeltzen*
den lorea.
peitu izan *da ad.* ‘falta izan’: *gauza*
baten peitu naiz.
peitutasun *Ipar. Zah.* ‘urritasuna, gabezia’
peka *Heg.* ‘orina’
pekada *Ipar.* ‘oilagorra’
pekari *Tayassu sp.*
pekatsu *Heg.*
pekatu* e. **bekatu**
pekazto *Bizk.* ‘pekatsua’
pekindar (herritarra)
peko *Ipar.* ‘azpikoa, mendekoa’
pelagiko
pelegrin *Ipar.* ‘erromesa’
pelikano *Pelecanus onocrotalus*
pelikula *Heg. h. film*
pelota* e. **pilota**
peluka* e. **ileorde**
pena
pena izan *da ad.* (3. pertsona singula-
 rrean soilik erabiltzen da)
penagarri
penalti
penarazi, *penaraz*, *penarazten. du ad.*
penatu, *pena(tu)*, *penatzen. da/du ad.*
pendiz ‘aldapa’
pendulu
penintsula *Sin. erdiuharte*
penitente
penitentzia
penizilina
pentagono
pentametro

- pentano** *Kim.*
pentoka *Ipar.* 'muinoa'
pentsabide
pentsaera
pentsaezin
pentsaketa 1 *Ipar.* adlag. 'pentsatzen':
pentsaketa dago. 2 'pentsatzea': gizo-
nak anitz pentsaketa egiten du.
pentsakizun
pentsakor
pentsalari
pentsamen 'pentsatzeko ahalmena'
pentsamendu
pentsamolde
pentsarazi, pentsaraz, pentsarazten. *dio*
ad.
pentsatu, pentsa, pentsatzen. *du ad.*
pentsatzaile
pensio
pentsiodun
pentsu 1 *Ipar.* 'gogoeta, pentsamendua'
pentsu 2 *batez ere Heg. Herr.* '(abereen)
bazka, janaria'
pentze 'belardia'
pentzudan *Bizk.:* *arazo hori nire pentzu-*
dan utz ezazue ('nire ardurapean').
peoi
peonia *Paeonia officinalis*
peontza
pepelerdo *Bizk.* (irain-hitza)
pepino *Heg. Cucumis sativus. Sin. luzo-*
ker
perdigoi *Sin. draia*
perediku 'pastoralen hitzaurreari eta az-
kenari ematen zaien izena'
perfektu 1 izond. 2* *Gram. e. burutu*
perfekzio
perfekzionatu, perfekziona, perfekzio-
natzen. da/du ad.
perfume
pergamino
pergola
peria* e. *feria*
perifraisi
perigeo
peril *Zah.* 'arriskua'
perimetro
periodiko 1 izond. 'aldizkakoa': *sistema*
periodikoa. 2 *Heg. iz. h. egunkari*
- periodo** *batez ere Fis.*
periskopio
peritonitis
peritu
peritutza
perka *Perca fluviatilis*
perkal
perla
perla(-)ostra *Pinctada margaritifera*
perlesia *Heg. Herr.* 'elbarritasuna'
perlesiadun izond. eta iz. 'elbarria'
perlesiatu *Ipar.* izond. eta iz. 'elbarria'
perloi *Fam. Triglidae. Sin. arraingorri*
pernil *Bizk.* 'urdaiazpikoa'
perpaus
perpendikular
perra* e. *ferra*
perraitz *Anthriscus cerefolium*
perreka *Ipar.* izond. 'baztergarria, balio-
rik gabekoa'
perretxiko
perrexil *Petroselinum crispum*
perruka* e. *ileorde*
persiera (hizkuntza)
perspektiba
pertika
pertola (arrantza-tresna). *Sin. butroi*
pertsegitu, pertsegi, pertsegitzen. *Heg.*
du ad.
pertsegitzaile
pertsekuzio
pertsiana *Heg.* 'sareta'
pertsona
pertsonaia
pertsonal izond.
pertxenta
pertz
perutar (herritarra)
pesia *Ipar.* 'kopuru handia; uholdea'
pesiaka
pesimismo 'ezkortasuna'
pesimista 'ezkorra'
peskiza *Ipar.* 'itxaropena'
peskizan
peso 'hainbat herritako (batez ere Hego
Ameriketako) dirua'
petalo 'lore-hostoa'
petatxatu, petatxa, petatxatzen. *du ad.*
petatxatzaile

petatxu 'adabakia'

peto 1 *Batez ere Bizk.* izond. 'berdina, erabatekoa': *aitaren petoa da seme gaztea; euskaldun petoa; azkoitiar petoa.* 2 *Ipar.* iz. 'balio gutxiko dirua'; 'hutsegitea'

peto-peto 'erabatekoa, benetako'

petral 1 izond.

petral 2 iz. 'teilatuko armadurako egur luzekakoa, gapirioei eusten diena'

petraldu, petral(du), petraltzen. *da/du* ad.

petralkeria

petrikilo

petrolio

petunia *Petunia sp.*

petxa 1 *Heg.* 'zerga'

petxa 2 *Zub. g.er.* 'hutsa, akatsa'

petxatu, petxa(tu), petxatzen. *Heg. du* ad. 'zerga ipini'

petzero *Ipar.* 'mendekoa'

peza *Ipar.* 1 'zatia, puska'. 2 'makina-tresnetako zati alda daitekeena'. 3 'txanpona'

pezako 'zati bakarrekoa': *pezako gal-tzak.*

pezeta

pezoi '(lurrezko) hesia'

pezoin* e. **pezoi**

pezu *Zub.* iz. eta izond. 'pisua'

phnompenhdar (herritarra)

pianista

piano

piano(-)jotzaile

piastra

pier* e. **fier**

pieza

pigmentazio

pigmentu

pigmeo

pijama

pijo *Gip.* 'trebea, behar bezalakoa': *andre prestu eta pijoa; Bautista Basterretxe mutiko pijoa.*

pik *Ipar.* adlag. (pilotan)

pika 1 *Heg.* 'lantza, ezten-haga'

pika 2 *Ipar.* 'mika'

pikabuztan *Ipar.*

pikadore *Heg.*

pikaldi *Ipar.* 'ebakialdia'

pikante 'mina, bizia'

pikarazi, pikaraz, pikarazten. *dio* ad.

pikardia *Heg. Herr.:* kurloiek *pikardia handiak egiten dituzte garitan eta artotian; pikardiak esan.*

pikaro *Heg. Herr.*

pikarrai *Zub.* adlag. 'biluzik': *pikarrai ezarri zuten.*

pikart *Ipar.* 'nabarra'

pikatu, pika, pikatzen. *du* ad. 1 'ebaki'. 2 '(harria) landu'. 3 'zorroztu (sega, etab.)'

pikatzaile

pike 1 (oihal-mota)

pike 2* e. **bike**

pike 3* e. **piko** 2

piko 1 *Ipar.* iz. 1 'ebakia': *zauriaren gaineko piko.* 2 'esaldi zirikagarria, mingarria; ateraldi bizia'. 3 (dantzakoa). 4 (bertsokoa)

piko 2 izond. 'aldapatsua'

piko 3* e. **piku**

pikoi *Ipar.* iz. 'goldearen hortza'

pikondo *Ficus carica*

pikor: *gari-pikorrak; ardi-pikorrak; pikor bat* (pixka bat)

pikorka 'apurka'

pikorkatu, pikorka(tu), pikorkatzen. *da/du* ad. 'xehatu, pikorretan desegin'

pikortea

pikortatsu

pikortsu

pikota *Ipar.* 'nafarrerria'

pikotx

piku

piku(-)masustondo *Ficus sycomorus*

pikutara

pikutara bidali

pikutara bota

pikutara joan

pil-pil adlag. 1 'pilpiratuz'. 2 'borborka'

pil-pilean: *bakailaoa pil-pilean.*

pilpilka

pila 1 'multzo handia'

pila 2 'bateria'

pilaka

pilare

pilatu, pila(tu), pilatzen. *da/du* ad.

pilatzaile**pilda** *Ipar.* iz. 'piltzarra'**pilixka** *Ipar.* 'pixka, kopuru txikia': *sos-pilixka bat.***pilo** *batez ere Bizk.***pilota****pilota(-)plaza** *Ipar.* 'pilotalekua'**pilotagile****pilotaleku****pilotari****pilotazale****pilotu****pilotutza****pilpira****pilpiraka****pilpiratu**, pilpira(tu), pilpiratzen. *zaio* ad.**piltzar** *Ipar.* 1 iz. 'chun-zati hondatua': *piltzarrez jantzia.* 2 izond. 'zarpailea, arlotea'**piltzarketari** *Ipar.***piltzarki** 'piltzar-zatia'**piltzartu**, piltzar(tu), piltzartzen. *da/du* ad.**pilula****pinaburu****pinakoteka****pinazi****pindar** *Ipar.* 'txinparta'**pindarka****pindartsu****pindartu**, pindar(tu), pindartzen. *da/du* ad. 'haserretu'**pinguino** *Spheniscus sp.***pinpilinpauxa** *Liter.* 'tximeleta'**pinpirin** 1 *Ipar.* iz. 'tximeleta'. 2 izond. 'pertzenta'**pinporta****pinta** (eduki-neurria)**pinta(-)erdi****pintada** *Numida meleagris***pintarazi**, pintaraz, pintarazten. *dio* ad.**pintarratu** izond. 'nabarra'**pintatu**, pinta, pintatzen. *du* ad. *Sin.* **margotu****pintatzaile****pinto** izond.: *behi pintoa.***pintore****pintura** *Sin.* margo**pintz** *Ipar.* 'baba, pusla'**pintzel****pinu** *Pinus sp. Sin.* **ler****pinudi** *Sin.* **lerdoi****piongiandar** (herritarra)**pipa****pipa erre****pipa hartu****pipakada****pipatara** *Ipar.* 'pipakada'**pipatu**, pipa(tu), pipatzen. *Ipar.* *du* ad.**piper** *Capsicum annuum***piper egin** 'sasieskola egin'**piper(-)opil****piperbeltz****pipermin** *Capsicum annuum***pipermorro** *Capsicum annuum***piperrada****piperrauts****pipertsu****pipertu**, piper(tu), pipertzen. *da/du* ad.**pipi****pipiak jo****pipi(-)hauts****pipiatu**, pipia, pipiatzen. *da/du* ad.: *ma-hai pipiatuak.***pipil****pipildu**, pipil(du), pipiltzen. *da* ad.: *landarea pipildu da.***pipita** 'hegaztien aholegarra'**piragua****piramide****piraña** *Pygocentrus sp.* eta *Pygopristis sp.* eta *Serrasalmo sp.***pirata****pirita****piro** '(antzara edo ahate) kumea'**piroteknia****piru** 'haria; izpia; zuntza'**piruka****pisaldi****pisatu**, pisa, pisatzen. *du* ad.**pisatzaile****pishpekar** (herritarra)**pista** 'bidea'**pistatxo****pistatxondo** *Pistacea vera***pistilo** *Sin.* **lore(-)orraz****pistoi**

pistola

pisu 1 iz. 'lurraren erakarmen-endarra'; 'tresna, pisatzekoa'. 2 izond. 'astuna, pisu handikoa'

pisu izan

pisuzko: *pisuzko arrazoiak.*

pisudun

pisugarri 'astungarria'

pisutasun**pisutsu**

pisutu, pisu(tu), pisutzen. *da/du* ad. 'astundu, pisuago bihurtu'

piszina* e. **igerileku**

pitár

pitean: *pitean behin; pitean-pitean; txitean-pitean.*

pitika *Ipar.* 'antxumea'

pitilin *Heg. Lgart.* 'zakila'

pitin**pitinka**

pitinka-pitinka

pitoi *Pythonidae*

pitrail* e. **petral 2**

pits* e. **bits, fits**

pitxer**pitxerdi****pitxergile****pitxerkada**

pitxertara *Ipar.* 'pitxerkada'

pitxi* e. **bitxi**

pitxo *Ipar. Lgart.* 'zakila'

pitzadura

pitzarazi, pitzaraz, pitzarazten. *du* ad.: *sua pitzarazi.*

pitzarazle

pitzatu, pitzá, pitzatzen. *da/du* ad.

pixa

pixa egin

pixagale

pixagaletu, pixagale(tu), pixagaletzen. *da/du* ad.

pixar *Adkor.* 'pizarra'

pixka

pixka bat

pixkaka**pixkana****pixkanaka****pixoihal**

pixontzi iz. eta izond.

pizar 'pixka, apur': *diru pizar bat bildu dute.*

pizberritu, pizberri, pizberritzen. *da/du* ad. 'berpiztu'

pizgailu**pizgarri**

pizkor* e. **bizkor**

pizkunde

pizta *Bizk.* 'makarra'

piztarazi* e. **piztarazi**

piztia**piztikeria****piztitxo****piztitzar**

piztu, pitz, pizten. *da/du* ad.

piztuera

pizu* e. **pisu**

pizza

plagiatu, plagia, plagiutzen. *du* ad.

plagio**plaka**

plama *Ipar.* 'orrialdea'

plan

planeta: *planeta-sistema.*

planetario 1 iz.: *Iruñeko planetarioa.*

2 izond.: *sistema planetarioa* h. *planeta-sistema.*

plangintza**plankton****plano** iz.

planta 'itxura': *hura zen mutilaren planta!; planta ederrean iritsi zinen zeure txapela galduta.*

plantak egin 'itxurak egin'

plantain *Plantago maior. Sin. zain-belar*

planteamendu

planteatu, planteá, planteatzen. *Heg. du* ad.

planto egin *Lgart.*

planto interj.

plantxa 1 h. **xafía**

plantxa 2 h. **lisaburdina**

plantxatu, plantxa(tu), plantxatzen. *du* ad. h. **lisatu**

plasma

plasta-plasta adlag.

plastada**plastika****plastiko**

- plat** *Ipar.* h. **plater**
plataforma
platano 1 *Platanus hybrida.* *Sin.* albo 2
platano 2 *Heg.* h. **banana**
platanondo *Heg.* h. **bananondo**
plater: *platera hautsi.*
plater(-)ikuzgailu
platerkada
platino
plato ‘telebista edo zinemako agertokia’
platondar iz. eta izlag.
platoniko izond.
platuxa *Pleuronectes platessa*
plaunkai *Ark.*
plaust *Bizk.* interj. onomat.
plaustada *Bizk.* ‘jaustea, erortzea’
plaza
plazagizon
plazaratu, **plazara(tu)**, **plazaratzen.**
da/du ad.
plazatxo
plazenki *Ipar.* ‘atseginez’
plazent *Ipar.* izond. ‘atsegina’
plazer: *plazerezko negarrez bustirik be-
giak.*
plazer izan. *du* ad.
plebe
plebeio
plebiszitu
plegarazi, **plegaraz**, **plegarazten.** *Ipar.* *du*
ad.
plegatu, **plega**, **plegatzen.** *Ipar.* *da/du* ad.
1 ‘tolestu’. 2 ‘makurtu, menderatu’
plegu *batez ere Ipar.* 1 ‘tolesa’. 2 ‘ohitu-
ra’
plei-plei adlag. ‘erabat, osoki; ugari’
pleini izan *Ipar.* 1 *da* ad. ‘kexatu’: *zer-
taz pleini zara?* 2 *du* ad. ‘erruki izan’:
pleini dut nagusi honen langilea.
pleinitu, **pleini(tu)**, **pleinitzen.** *Ipar.* *da*
ad. ‘pleini izan’: *flakaturik zirela plei-
nitzen ziren.*
pleinu *Ipar.* ‘auhena, intziria’
pleka: *laxoan, errebotean edo plekan;*
plekako jokoa.
plekari iz.
pleura
pleuresia
pleuritis
- plisti-plasta**
plomada* e. **plomu 1**
plomatu, **ploma**, **plomatzen.** *du* ad. ‘plo-
muan ezarri’
plomu 1: *pareta plomuan ezarri.*
plomu 2 h. **berun**
plubiometro h. **euri(-)neurgailu**
plural
plus *Mat.*
plutonio
pneumatiko
pneumonia
pobre
pobreki
pobretasun
pobretu, **pobre(tu)**, **pobretzen.** *da/du* ad.
pobrezia *Ipar.* *eta Naf.* ‘pobretasuna’
poderio (*-en poderioz* egituran erabilia):
*bertako eta kanpoko indarren pode-
rioz.*
podium
podologia
podologo
poema
poemagintza
poesia
poeta
poetika
poetiko
poetikotasun
poker 1 (karta-jokoa)
poker 2 *Ipar.* ‘korrokada’
polaina *Heg.*
polbora* e. **bolbora**
polemika
polemiko
polemista
polen *Sin.* **lore(-)hauts**
poliandria
poliedro
poliester
polifonia
polifoniko
poligamia
poligamo
poliglota
poligono
poliki 1 ‘aski egoki’. 2 ‘astiro’
poliklinika

polikopia
polikopiatu, polikopia(tu), polikopia-
 tzen. *du ad.*
polimerizatu, polimeriza, polimeriza-
 tzen. *du ad. Kim.*
polimero *Kim.*
polinizatu, poliniza, polinizatzen. *du ad.*
polinizazio
polinomio
poliomielitis
polipo *Fil. Coelenterata*
polisemia
polisemiko
polit
politahun
politeismo
politeista
politika
politikari
politikero *Pei.*
politiko izond.
politikoki
polito *Bizk.* 'poliki, aski egoki'
politu, polit(u), politzen. *da/du ad.*
poliza 'agiria'
polizia 1 (elkartea). 2 'garbitasuna; ardu-
 ra'. 3 h. **poliziako**, **poliziakide**
polizia(-)etxe
poliziako iz. (kidea)
poliziakide iz.
polka
polo
poloniar (herritarra)
poloniera (hizkuntza)
poltsa
poltsatxo
poltsero *Heg. Lgart.* 'diruzaina'
poltsiko *Heg.* 'sakela'
poltsikoratu, poltsikora(tu), poltsikora-
 tzen. *Heg. du ad.*
ponpa *Sin. uhaga*
ponpatu, ponpa(tu), ponpatzen. *du ad.*
ponte
popa 1 'itsasontziaren atzealdea'.
 2 *Lgart.* 'ipurdia'
haizea poparean
pope 'ortodoxoen apaiza'
populatu, popula, populatzen. *du ad.*
populazio

populismo
populu *Ipar.*
pordoi
pordondantza
porlan
pornografia
poro
porotsu
porro *Ipar.* 'puska'
porrokatu 1, porroka, porrokatzen. *du*
ad. 'hautsi, xehatu'; 'suntsitu, desegin'
porrokatu 2 izond.: *langile porrokatuak.*
porrot
 porrot egin
 porrot eragin
porru *Allium porrum*
porrujorra
porrusalda
portaera
portatu, porta, portatzen. *da ad.*
portauprincetar (herritarra)
portlouistar (herritarra)
portmoresbiar (herritarra)
portofspaindar (herritarra)
portonovoar (herritarra)
portu
portugaldar *Sin. portuges*
portugalera *Sin. portuges*
portuges 1 (herritarra). *Sin. portugal-*
dar. 2 (hizkuntza). *Sin. portugalera*
porturatu, portura(tu), porturatzen.
da/du ad.
porturatze
portzelana
portzentaje h. ehuneko
posibilitate
posible
 posible izan. *da ad.*
positibo
posizio *Tekn.*
pospolin 'galeperra'
pospolo
posta
 posta(-)kode
 posta(-)kutxa
 posta(-)tren
postari
postetxe
postontzi

- postposizio** *Gram.*
postu
postura *Bizk.* ‘apustua’
pot
pot egin
pota *Ommastrephes sagittatus*
potasa
potasio
pote *Heg.* h. **poto**
potenzial
potin *Bizk.* (txalupa-mota)
potka
poto *Heg.* 1 (ontzia). 2 (bertsolaritzakoa)
poto egin
potolo
potret *Ipar.* ‘argazkia, erretratua’
potro *Lgart.* ‘barrabila’
potrojorran
pottoka ‘Euskal Herriko zaldi txikia’
pottoko ‘zaldikumea’
potxolo *Adkor.*
poxelagarri *Ipar.* iz.
poxelatu, **poxela**, **poxelatzen**. *Ipar.* *du* ad.
poxelatzaile *Ipar.*
poxelu *Ipar.* ‘oztopoa, eragozpena’
poxi *Ipar.*
poxi bat ‘apur bat’
poxika
poxpolin izond. ‘pertzenta, liraina’
poxpolu* e. **pospolo**
poz
pozak (egon, ibili)
pozaren pozez
pozaldi
pozarren adlag. ‘(oso) pozik’
pozbide
pozgabetasun
pozgabetu, **pozgabe(tu)**, **pozgabetzen**.
da/du ad.
pozgarri izond. eta iz.
pozik
pozkari *Bizk.* ‘poza, alaitasuna’
pozkida *Jas.* ‘kontsolazioa’
pozkidatu, **pozkida(tu)**, **pozkidatzen**.
Jas. *da/du* ad.
pozkor
pozoi
pozoidun
- pozoikeria**
pozoitsu
pozoitu, **pozoi(tu)**, **pozoitzen**. *da/du* ad.
pozoitzaile
poztasun
poztu, **poz(tu)**, **pozten**. *da/du* ad.
pragatar (herritarra)
pragmatika
pragmatiko
pragmatismo
praiatar (herritarra)
praka pl.: *praka-pare bat*.
praka(-)barren: *praka barrena hartu*.
prakrito (hizkuntza)
praktika
praktikatu, **praktika(tu)**, **praktikatzen**.
du ad.
praktiko
praktikotasun
praxi
predikari
predikatu 1, **predika**, **predikatzen**. *du* ad.
predikatu 2 iz. *Gram.* eta *Log.*
predikatzaile
prediku
prefazio
prefektu: *Erromako prefektua*.
prefet *Ipar.*
prefosta *Zub.* ‘dudarik gabe’
pregoi
pregoilari
pregonatu, **pregona**, **pregonatzen**. *du* ad.
prehistoria h. **historiaurre**
prejitu* e. **frijitu**
prelatu iz.
preludio
premia
premiadun
premia izan. *du* ad.
premialdi
premiatsu
premiatu, **premia(tu)**, **premiatzen**. *du* ad.
‘behartu’
premiatzko
premisia
premu *Ipar.* ‘seme nagusia’; ‘oinordekoa’
premuغو *Ipar.*
premutasun *Ipar.*

prenda *Heg.* 1 *Beh.* 'bahia'. 2 *Zah.* 'do-haina'

prentsa

prentsatu, prentsa(tu), prentsätzen. *du* ad.

prentsaurreko

preparatu, prepara, preparatzen. *Zah.* 'prestatu, apailatu'

preposizio

presa 1

presa izan. *du* ad.

presako

presa 2 'urtegia': *ura joanda presa egin.*

presaka

presakako

presarazi, presaraz, presarazten. *du* ad.

presati

presatu, presa(tu), presatzen. *da/du* ad.

presentatu, presenta, presentatzen. *Batez ere Ipar. du* ad. 'aurkeztu'

presente

presentzia

preseski

presidente 'lehendakaria, burua'

presidenteorde

presidentetza

presio

presku *Bizk.* 'mertxika'

preso

preso altxatu

presondegi

presozain

prest: *dantzara joateko borondate presta; prest dago edozertarako.*

prest-presta *Ipar.*

prestaera

prestaketa

prestakizun

prestakuntza

prestalan

prestamen: *biderako prestamenak egin.*

prestarazi, prestaraz, prestarazten. *du* ad.

prestatun

prestatu, presta, prestatzen. 1 *da/du* ad. 'gertatu, apailatu'. 2 *du* ad. *g.er.* 'maillegatu'

prestatzaile

prestigio

prestik *Zub. Zah.*

prestu

prestuki

prestutasun

prestutu, prestu(tu), prestutzen. *da/du* ad. *g.er.*

pretoriar (herritarra)

prezagarri *Ipar.*

prezarazi, prezaraz, prezarazten. *Ipar. du* ad.

prezatu, preza, prezatzen. *Ipar.* 1 *du* ad. 'balioetsi, aintzakotzat hartu, estimatu': *ekaitza iragan denean prezatzen duzu eguraldi ona.* 2 *da* ad. 'harrotu': *zeure ohoinkeriaz prezatzen bazara.*

prezeski* e. **preseski**

preziagarri* e. **prezagarri**

preziatu izond. 'balio handikoa': *harri preziatuak (= harribitxiak)*

prezio

pribatu izond.

pribilegio

primario 'lehen, nagusia; beste zerbaiten aurretikoa; oinarritzkoa'

primate

primitibo izond.: *Euskal Herriko gizon primitiboa (= lehen gizona)*

printza 1 '(egurraren) zatitxoa'. 2 'izpia': *eguzki printzak.*

printzatu, printza(tu), printzatzen. *da/du* ad. 'zartatu'

printze

printzerri: *Kataluniako Printzerria.*

printzesa

printzipio 1 'hastapena, oinarria'. 2* e. **hasiera, haste, hastapen**

priore

prisma

proba: *liburuaren lehen probak; Unibertsitatera sartzeko probak; idi-probak.*

probalari

probaleku

probatu, proba(tu), probatzen. *du* ad. 1: *idiak probatu; laguna probatzeko esan zuen hori.* 2 'dastatu': *ez dut urtebete-an ardorik probatu.*

probeta

probetxatu* e. **aprobetxatu**

- probetxu**
probetxuzko
probetxugabe izond.
probetxugarri
probidentzia
probintzia
probintzial iz. eta izond.
problema
produktu
produktu 'ekoizpena'
produzitu, produzi, produzitzen. *du* ad.
 'ekoitzi'
profanatu, profana, profanatzen. *du* ad.
profanatzaille
profanazio
profano
profesa *Erl.*
profesio
profesional izond. eta iz.
profesionalizatu, profesionaliza, profesio-
 sionalizatzen. *da/du* ad.
profesionaltasun
profeta
profetiko
profetizatu, profetiza, profetizatzen. *du*
 ad.
profezia
profitatu, profita, profitatzen. *Ipar. du*
 ad. *Herr.*
programa
programatu, programa(tu), programa-
 tzen. *du* ad.
programatzaile
programazio
progu 'dolua'
proiektagailu
proiektatu, proiektu, proiektatzen. *du* ad.
proiektil* e. **jaurtigai**
proiektu
prokotsul
prokuradore
proletario
promes
 promes egin
promestu, promes(tu), promesten. *du*
 ad.: *Lur promestua.*
prometatu, prometa, prometatzen. *Ipar.*
 du ad. *Zah.* 'promestu, agindu'
pronostiko
- pronto** *Heg. Herr. h. prest*
propaganda
propano
propietate
propio
proporzio 1 'erlazioa, egokitasuna'
proporzio 2 *Heg. Herr.* 'aukera'
proporzional
proporzionaltasun
proposamen
proposatu, proposa, proposatzen. *du* ad.
prosa
prosalari
proszale
proselitismo
proselito
prosodia
prostata
prostituta
prostituzio
protagonismo
protagonista
proteina
protesi
protesta *Heg.*
 protesta egin
protestante
protestantismo
protestatu, protesta(tu), protestatzen. *du*
 ad.
protoi
protokolo
protoplasma
protozoo
prozedura 1 'eginbidea, jarraibidea'
prozedura 2 *Ipar. h. isun*
prozesio
prozesu
psike
psikiatra
psikiatria
psikoanalisi
psikoanalista
psikolinguista
psikolinguistika
psikologia
psikologiko
psikologo
psikopedagogia

psikosi
psikoterapia
pterodaktilo
pubertaro
pubertasun
publikatu, publika, publikatzen. *du* ad.
publiko *Sin.* ageriko, jendaurreko; he-
 rri(-)
publikoki
publikotasun
publizitate
puda *Ipar.* (aihotz-mota)
puding* e. **budin**
puertoricar (herritarra)
puies *Ipar.*
 puiesak eman
pulpitu *Heg.*
pultsu
pulunpa *Ipar.* 'murgilaldia'
pulunpaka
pulunparazi, pulunparaz, pulunparatzen.
du ad.
pulunpatu, pulunpa(tu), pulunpatzen.
da/du ad.
puma *Felis (puma) concolor*
punjabera (hizkuntza)
punpa 'pilotaren botea'
 punpa(-)laster
punpaka
punpuila *Ipar.* 'burbuila'
punpuilaka
punta
puntada
puntadun
puntapax (iltze mota)
puntu
 puntu kardinal
puntuazio
pure
 pure egin
puregailu
purga
purgatorio
purgatu, purga(tu), purgatzen. *du* ad.
purismo
purista
puritano
purpura

purra interj.
purrust
 purrust egin
purrustada
purrustadaka
purrustaka
purrustan adlag. *Ipar.* 'ugari'
putzil izond.
putziilkeria
puru 1 izond. 'hutsa, garbia'
puru 2 *Heg.* 'zigarroa'
pusaka *Ipar.* 'bultzaka'
pusatu, pusa, pusatzen. *Ipar.* *du* ad. 'bul-
 tzatu'
puska
puskaka
puskatu, puska(tu), puskatzen. *du* ad.
puskatxo
puskatzaile
puskatzar
pusketa *Gip.*
pusketaka *Gip.*
pusketatxo *Gip.*
pusla *Bizk.* 'larru azaleko handitu urtsua'
puta
putakume
putar *Ipar.* 'zaldiaren edo astoaren osti-
 koa'
putaseme
putazale
putiko *Ipar.* 'mutikoa'
putre *Gyps fulvus.* *Sin.* *sai*
putz
 putzak eduki
 putzak eman
 putzak hartu
 putz egin
putzontzi izond. 'harroa'
putzu
putzuratu, putzura, putzuratzen. *da* ad.
puxika *Bizk.* 'maskuria'
puxtarrri
puzgailu
puzka
puzker
puztu, putz/putzu, puzten. *da/du* ad.
puzzle

Q

q (ku)
qatartar (herritarra)
quasar

quitoar (herritarra)
quorum

R

r (erre)
rabatar (herritarra)
radar
radio
raja
rally
ramadan
rangundar (herritarra)
ranking
rapsoda
rapsodia
 razional* e. **arrazional**
 razionalismo* e. **arrazionalismo**
 razionalista* e. **arrazionalista**
 record* e. **errekor**
referendum
 rekete* e. **errekete**
renio

reykjavikar (herritarra)
riadar (herritarra)
 rifle* e. **errifle**
rigatar (herritarra)
 rito* e. **erritu**
robot
rock-and-roll
rodio
rol
ron
roseautar (herritarra)
royalty
ruandar (herritarra)
rubidio
 rugby* e. **errugbi**
 ruleta* e. **erruleta**
rutenio

S

s (ese)
sabai
sabaiurreko *Hizkl.*
sabaikari *Hizkl.*
sabel
sabelalde
sabelaldi
sabelandi izond.
sabeldu, **sabel(du)**, **sabeltzen**. *da/du* ad.:
horma sabeldu da.
sabeleratu, **sabelera**, **sabeleratzen**. *du* ad.
sabeleri ‘ardien eta ahuntzen beherakoa’
sabelkeria
sabelki ‘sabeleko okela’

sabelkide izond.
sabelkoi
sabelkoikeria
sabelmin
sabi *Amaranthus sp.*
sable 1 (arma mota)
sable 2 *Ipar. Zah.* ‘hondarra, harea’
sabotaje
saburdin *Trachinus vipera*
sadiko
sadismo
saduzear
safari
sagailo ‘itsaskia; itsaso nahasia’

sagar
sagara *Erl.*
sagarapen *Erl.*
sagaratu, sagara(tu), sagaritzen. *du ad.*
Erl.
sagaratze *Erl.*
sagardi *Sin.* sagasti
sagardo
sagardotegi
sagarroi *Ipar.* eta *Naf.* *Erinaceus europaeus*. *Sin.* kirikino, triku
sagarrondo *Malus sylvestris*
sagasti *Sin.* sagardi
sagu
 sagu-arte 'sagutegia'
 sagu(-)belar *Hieracium pilosella*. *Sin.*
 errabia(-)belar
sagutegi
sagutxo
saguzar
saharar (herritarra)
sahaski
sahasti
sahats
sahatsuri *Ipar.* 'satitsua'
sahets* e. **saihets**
sai *Gyps fulvus*. *Sin.* putre
saiakera
saiaketa
saiakuntza
saialdi
saiarazi, saiaraz, saiarazten. *du ad.*
saiatu, saia, saiatzen. 1 *da ad.*: ikasle saiatua. 2 *du ad.*: dendan zortzi alkandora saiatu zituen, baina denak txiki zituen.
saieta
saietera 'saieta-zuloa'
saihesbide 'hirigunea saihesten duen bidea'
saiheska
saiheski iz.
saihestu, saihets, saihestu, saihesten.
 1 *da ad.* 'bidetik atera, baztertu'. 2 *du ad.*: traba eta debekuak saihesteko.
saihets
 saihets(-)hezur
sail
 sailean 'ilaran'
sailburu

sailburuorde
sailburuordetza
sailka
sailkapen
sailkatu, sailka(tu), sailkatzen. *du ad.*
sailordetza* e. **sailburuordetza**
saindu *Ipar.* eta *Jas.* h. **santu**
sainduetsi, sainduets, sainduesten. *du ad.*
sainduki *Ipar.*
sainkistar (herritarra)
saintgeorgestar (herritarra)
saintjohnstar (herritarra)
saintvincentar (herritarra)
saio
saka egin 'bultza egin'
sakabanatu, sakabana, sakabanatzen.
 da/du ad.
sakabanatzaile
sakadura
sakan
sakangune
sakarina
sakatu 1, saka(tu), sakatzen. *du ad.*
 1 'jo'. 2 'zapaldu'. 3 'engainatu'
sakatu 2, saka(tu), sakatzen. *du ad.* 'sakea atera'
sakatzaille
sake
sakela
sakeladun
sakelaratu, sakelara, sakelaritzen. *du ad.*
sakon
sakondu, sakon(du), sakontzen. *du ad.*
sakonera
sakoniki
sakontasun
sakonune
sakramentino
sakramentu
sakratu izond.
sakre *Ipar.* 'madarikazioa'
sakreka adlag.
sakrifikatu, sakrifika, sakrifikatzen. *da/du ad.*
sakrifizio
sakrilegio
sakrilego
sakristau
sakristautza

- sakristia**
sakro *Anat.*
sala 'aretoa'
salabardo
salaketa
salakuntza
salami
salarazi, salaraz, salarazten. *dio* ad. 1 'salatzera behartu'. 2 'saltzera behartu'
salatari
salataritza
salati
salatu, sala(tu), salatzen. *du* ad.
salatzaile
salbabide
salbagarri
salbai *Ipar.* 'basatia'
salbaikeria *Ipar.*
salbaiki *Ipar.*
salbamen
salbamendu
salbarazi, salbaraz, salbarazten. *du* ad.
Salbatore *Ipar.* 'igokundea'
salbatu, salba, salbatzen. *da/du* ad.
salbatzaile
salbazio
salbe
salbia *Salvia sp.*
salbide
salbu: *fededun guztiak, salbu zaharrak eta eriak; horiekin denekin, hasi berri diren zenbaitekin salbu, kantatu dut askotan.*
salbuespen
salbuetsi, salbuets, salbuesten. *du* ad.
salda
saldatsu
saldo *Ipar.* eta *Naf.* 'talde (handia)'
saldoka
saldu, sal, saltzen. *du* ad.
saldukeria
salerosi 1, saleros, salerosten. *du* ad. *g.er.*
salerosi 2 iz.
salerosketa
salerosle
salerospen
salerosle
salerostegi
salerostun
salesiano
- salestar**
saletxe 1 (ardiena). 2 'saltokia'
salgai 1 pred.: *salgai dagoen liburua.*
 2 iz.: *Europa guztiko salgaiak itsasoz zabaltzen zituen.*
salketa
salletar
salmahai
salmenta
salmo
salmogile
salmonella *Gen. Salmonella*
salmonellosi
salneurri
salomondar (herritarra)
saltagailu
saltaka
saltarazi, saltaraz, saltarazten. *du* ad.
saltatu, salta, saltatzen. *da* ad. 'salto egin'
saltegi
salto *Sin. jauzi*
salto egin
saltoka
saltokari
saltoki
saltsa
saltsatu, saltsa(tu), saltsatzen. *du* ad.
saltsero *Heg. Herr.*
saltxitxa
saltsaile
salvadortar (herritarra)
sama *Bizk.* 1 'lepoa'. 2 'eztarría'
samalda *Gip.* 'aldra, talde handia'
samaldan
samaldaka
samar: *berandu samar etorri da; aurretatu samarra du bere lana.*
samariar
samartu *da/du* ad. (aspektu burutuan bakarrik erabiltzen da, aurretik partizipioa edo izenondoa duela): *isildu samartu zirenean.*
samats *Ipar.* 'ongarria, simaurra'
samin
saminaldi
saminarazi, saminaraz, saminarazten. *du* ad.
samindu, samin(du), samintzen. *da/du* ad.
samindura

samingarri
saminki
saminkor
samintasun
samoar (herritarra)
samoera (herritarra)
samur 1 izond. 'gogortasunik ez duena'.
 2 *Ipar.* iz. 'haserrea'
samurdura *Ipar.*
samurgo *Ipar.* 'haserrea'
samurkeria
samurki
samurkor *Ipar.*
samurraldi *Ipar.*
samurrarazi, samurraraz, samurrarazten.
 Ipar. *du* ad.
samurtasun
samurtu, samur(tu), samurtzen. *da/du*
 ad. 1 'bigundu'. 2 *Ipar.* 'haserretu'
san
sanatar (herritarra)
sanba
sandalia
sandalo *Santalum sp.*
sandia 1: *urlia*, *sandia eta berendia*.
sandia 2 h. **angurri**
sandu *Naf.* h. **santu**
sandwich
saneatu, sanca, saneatzen. *du* ad.
sango (hizkuntza)
sanjosetar (herritarra)
sanjuandar (herritarra)
sanmarinoar (herritarra)
sano 1 izond. 'osasuntsua': *gizon sanoa*;
 sagar sanoa. 2 *Bizk.* adlag. *Herr.* 'oso;
 asko'
sansalvadortar (herritarra)
sanskrito
santa
 santa sekula(n) 'sekula santan'
santaluziar (herritarra)
santiagotar (herritarra)
santifikatu, santifika, santifikatzen.
 da/du ad. *g.er.* 'santutu'
santodomingoar (herritarra)
santu
santugile
santuki adlag.
santutasun

santutegi
santutu, santu(tu), santutzen. *da/du* ad.
 santzo* e. **zantzo**
saotometar (herritarra)
sapa 1 *batez ere Ipar.* 'sargoria'. 2 'txi-
 ma': *ile-sapa*.
 sapai* e. **sabai**
sapar
sapelar *Stellaria media*
sarajevoar (herritarra)
saraldi 'jorraldia'
sar-atera *Ipar.* iz.: *sar-atera bat* egin.
 sarats* e. **sahats**
saratu, sara, saratzen. *du* ad. 'jorratu'
sarbidet
sarda: *antxoia-sardak*.
sardana (dantza-mota)
sarde
sardeka *Ipar.* iz. 'bi hortzeko sardea'
sardetu, sarde(tu), sardetzen. *da* ad.: *bi-
 dea sardetzen den lekura* iritsi ginen.
sardexka
sardina *Sardina pilchardus*
 sardina zahar
sardinzar *Clupea harengus harengus*
sardio (harri fin mota)
sardonize 'agata horixka'
sare
sarealdi
saregile
sarekada
sareratu, sarera(tu), sareratzen. *da/du* ad.
sareta: *leihoko saretatik argia sartzen* zen.
saretu, sare(tu), saretzen. *da* ad.: *jertsea
 ukondoetan saretzen hasi* zaio.
sarezain
sareztatu, sareztu, sareztatzen. *Ipar.* *du*
 ad. 'pasaratu'
sargazo *Sargassum sp.*
sargia *Ipar.* 'sarrera'
sargori
sargoritu, sargori(tu), sargoritzen. *du* ad.
sargune
sari
sarigarri izond. eta iz.: *obra sarigarriak*;
 sarigarritzat zerbait ematen badiozu,
 emana gehiagorekin itzultzen dizu.
sariketa
sar-ilki iz. *Ipar.*

saripeko iz. 'soldatapekoa'
saritu, sari(tu), saritzen. *du ad.*
sariztaile
sariztatu, sarizta, sariztutzen. *Batez ere*
Ipar. du ad. 'saritu': asko alditan ge-
zurra da sariztatua.
sariztatzaille
sar-jalgi iz. *Ipar.*
sarjentu
sarkor
sarkorki
sarkortasun
sarleku
sarobe* e. **saroi**
saroi
sarpoil *Thymus serpyllum*
sarraila
sarrailagile
sarrailagintza
sarraldi
sarrarazi, sarraraz, sarrarazten. *du ad.*
sarrarazle
sarraski
sarraskitu, sarraski(tu), sarraskitzen. *du*
ad.
sarrastatu* e. **zarrastatu**
sarrazeno
sarrera
sarri 1 adlag. 'berehala; maiz': *berriz*
piztuko dela sarri; kontatzen dituen
gertaerak huskeriak dira sarri; ahal
bezain sarri (Ipar. 'ahal bezain laster').
2 izond.: baso sarria; oihal sarria.
sarri arte 'gero arte'
sarri askotan
sarritako
sarritan 'maiz'
sarritxo
sartalde
sartaldeko
sartaldetar
sartaurre 'hitzaurrea'
sartu, sar, sartzen. *da/du ad.*
sartu-irten *Heg.:* *sartu-irten bat egin.*
sartzaille
sartze iz.: *hiri-sartze guztietan ezarria.*
sasi
sasi-txori *Hippolais polyglotta*
sasiama *Lonicera sp.*

sasiarte
sasidi
sasieskola
sasieskola egin
sasiezkontza
sasijainko
sasijakintsu
sasijakitun
sasiko: *irakurgai hori ez da sasikoa,*
badu bere jabea.
sasikume
sasiletradu *Heg.:* *sasiletraduentzat ez*
dago legerik.
sasimediku
sasipe iz.: *sasipe batean ezkutaturik.*
sasiprofeta
sasite
sasitegi
sasitsu
sasitu, sasi(tu), sasitzen. *da/du ad.*
sasitza *Bizk.*
saski
saskibaloi
saskigile
saskigintza
saskika
saskil *Bizk.* 'narrasa'
saskiratu, saskira(tu), saskirutzen. *da/du*
ad.
saskitara *Ipar.*
saskitaraka
sasoi: *ereiteko sasoi; non zegoen sasoi*
hartan horien nagusitasuna?
sasoian egon
sasoiko: *gazteak, sasoiakoak eta zaha-*
rrak; sasoiako barazkiak.
sasoitsu
sastada
sastaka
sastakada
sastakai
sastakatu, sastaka(tu), sastakatzen. *du*
ad. 'arma zorrotz bat sartu'
sastako *batez ere Ipar.*
sastakoan *Ipar.* 'bat-batean'
sastatu, sasta, sastatzen. *du ad.* 'ziztatu'
sastegi *Bizk.* 'simaurltegia'
sastraka iz.
sastre *Heg.* h. **jostun**

satagin *Naf.* 'basasagua'
satán
satandera *Bizk.* 'erbinudea'
sataneria
satelite
satira
satiriko
satiro
satisfazio *Zah.:* *neure bekatuen satisfazioetan.*
satitsu *Crocidura russula*
sator *Talpa europaea*
sator(-)lan
sator(-)pila
sator(-)zulo
sats *Bizk.* 'simaorra'
satsu 'lohia, zikina'
satsadura
satsukeria
satsutasun
satsutu, satsu(tu), satsutzen. *da/du* ad.
saudiarabiar (herritarra)
sauna
saxofoi
saxofonista 'saxofoi-jotzailea'
scanner* e. **eskaner**
scout* e. **eskaut**
sebo *Heg.* 'bilgorra'
seda* e. **zeta**
seduktore 'limurtzailea'
seduzitu, seduzi, seduzitzen. *du* ad. 'limurtu'
sefardi
sega 1 (baserritarren lanabesa): *sega pikatu*. *Sin. kodaina*. 2 *Ipar. g.er.* 'zerra'
sega(-)apustu
segan egin
sega pikatu
sega(-)poto
segada *Ipar.* 'lakioa'
segail
segalari
segarri
segatu, sega(tu), segatzen. *du* ad. 'segan egin'
segeretu* e. **sekretu**
segida
segidako
segidan

segika *Heg.*
segitu, segi, segitzen. *dio (Heg.)* edo *du (Ipar.)* ad.: *lehengo bideari segitzen dionak; lanean segitu du 70 urte arte.*
segituan 'berehala'
segitzaile
segizio 1 'ehorzketako giza taldea'. 2 'jarraitzaileen multzoa'
segmentu
segundo
segur *Ipar.*
hain segur
segur aski
segur izan. *da* ad.
segurantzia
segurantzia *Heg. Herr.* 'segurantzia'
seguratu* e. **segurtatu**
segurik
segurki *Ipar.*
segurtamen *batez ere Ipar.*
segurtasun
segurtatu, segurta, segurtatzen. *Ipar. du* ad. 'ziurtatu'
seguru *Heg.:* *gauza segurua da.*
seguru asko
seguru egon
sehaska
sehi *Ipar.* 'etxeko zerbitzaria'
sei
seiehun
seiehugarren
seigarren
seiko
seikote
seilu *Heg.* 'zigilua'
sein *Bizk.*
seina
seinaka
seinalagarri
seinalarazi, seinalaraz, seinalarazten. *du* ad.
seinalatu, seinala, seinalatzen. *du* ad.
seinale
seinale izan *du* ad.: *gizon horrek seinale du behakotik norbait hil duela.*
seindun *Bizk.* 'haurduna'
seingintza *Bizk.* 'haurgintza'
seintxo *Bizk.*
seintzain *Bizk.*

- seintzaro** *Bizk.*
seira *Ipar.* 'seina'
seirazka *Ipar.* 'seinaka'
seirehun* e. **seiehun**
seiren iz.
sekail* e. **segail**
seko adlag. *Herr.* 'hilda': *lau tiro eman eta seko utzi zuen.*
sekretario h. **idazkari**
sekretu
 sekretuan 'isilean, ezkutuan'
sekta
sektario
sektore
sektorial
sekuentzia
sekula
 sekula ere
 sekula guztian *g.er.*
 sekula santan
sekula(-)belar *Trifolium pratense*
sekulako 1 izlag. 2 adlag.: *galdua naiz sekulako.*
sekulakotasun 'betikotasuna'
sekulakotz *Ipar.* h. **sekulako**
sekulan* e. **sekula**
sekular
sekuoia *Sequoia sp.*
sektzio 1 *Zientz.* eta *Tekn.:* *ornomuinaren zeharkako sekzioa.* 2* e. **atal**
selauru *Ipar.* 'aletegia'
selekzio
selenio *Kim.*
semaiko: *ez du bi semaiako balio.*
semantika
semantiko
seme
 seme-alabak
 seme ponteko
semebitxi
semeorde
semetasun
semetxo
semetzako
seminario 'apaizgaitegia'
semiologia
sen 1 *Bizk.* 'zentzu ona': *ez dezagun sena gal.* 2: *senak urrutiratzen gaitu arriskutik.*
- senadore*** e. **senatari**
senar
 senar-emazteak
senardun
senargabe izond.
senargai
senatari
senatu
sendabelar
sendabide
sendaezin
sendagai
sendagaila *Ipar. Zah.* 'balentria'
sendagailu
sendagaitz
sendagarri
sendagile 'medikua'
sendagintza 'medikuntza'
sendaketa
sendakuntza
sendalari 'petrikiloa, sasimedikua'
sendarazi, **sendaraz**, **sendarazten.** *Ipar. du ad.*
sendatu, **senda**, **sendatzen.** *da/du ad.*
sendatzaile
sendesle
sendetsi, **sendets**, **sendesten.** *du ad.* 'berretsi'
sendi 'familia'
sendi izan *Ipar.:* *ez nuen holako dohai-nik sendi ene baitan.*
senditu* e. **sentitu**
sendo
sendoagotu, **sendoago(tu)**, **sendoagotzen.** *da/du ad.*
sendogarri iz. eta izond. 'sendotzen duena'
sendoki
sendokote
sendor 1* e. **sendo**
sendor 2 'zama; sorta'
sendorik
sendoro
sendotasun
sendotu, **sendo(tu)**, **sendotzen.** *da/du ad.*
sendotza *Erl.*
sendotzaile
sendun 'zentzuduna'
senegaldar (herritarra)

seneko 'zentzuduna'
seneratu, senera(tu), seneratzen. *da/du* ad.
sengabe izond. 'zentzugabea'
sengabeko
senide
senidetasun
senidetu, senide(tu), senidetzen. *da* ad. 'senide bihurtu'
senidetza
senikera *Bizk.* 'senidetasuna, ahaidetasuna'
seniparte
senitarte
senitarteko iz. 'ahaidea, familiakoa'
senper
senperrenak ikusi
sententzia 'epaia'
sentiarazi sentiaraz, sentiarazten. *dio* ad.
sentibera
sentiberatasun
sentidu *Heg.* h. **zentzu**, zentzumen
sentiera
sentikor izond. 1 '(pertsona) minbera'. 2 'sentibera'
sentikortasun
sentikortu, sentikor(tu), sentikortzen. *da* ad. 'mindu'
sentimen
sentimendu
sentimental
sentipen
sentitu, senti, sentitzen. *du* ad. 1: *udazkeneko hotzikara sentitzen dugula gorputzean*. 2 *Heg.* 'damu izan, atsekabe izan'
senton *Ipar. Zah.* 'pertsona zaharra'
sentondu, senton(du), sentontzen. *Ipar. da/du* ad. 'zahartu'
sentsu *Ipar.* 'zentzumena'
separatismo
separatista
serafin
serbiar
serbiera 'serbokroaziera'
serbokroaziera
serenata
serie *batez ere Elek.*
serio *Heg.*

serios *Ipar.*
serioski *Ipar.*
seriostasun *Ipar.*
seriotasun *Heg.*
sermoi
sermoigile
sermolari
serora 1 *Ipar.* 'moja, lekaimea'. 2 'elizarren ardura duen andrea'
andre-serora *Ipar.* 'elizarren ardura duen andrea'
serora(-)etxe
seroragai *Ipar.* 'mojagaia'
seroratasun *Ipar.*
serorategi 1 'moja komentua'. 2 'seroraren etxebizitza'
seroratu, serora(tu), seroratzen. *Ipar. da* ad. 'moja egin'
serraila* e. **sarraila**
sesamo *Sesamum indicum*
sesio *Gip. eta Naf.* 'liskarra'
seska *Arundo donax*
seskadi
seta
setakeria
setati
setatsu
setatu, seta(tu), setatzen. *da* ad.
setiatu, setia, setiatzen. *du* ad.: *sartu zen Nafarroako eremuan eta setiatu zuen Iruñea*.
setiatzaile
setio
setoso *Gip. Herr.*
seuldar (herritarra)
sexu: *sexu-harremanak*.
sexual
sexualitate
sexubakar izond.
seychelletar (herritarra)
siderurgia
sierraleonar (herritarra)
siesta *Sin.* **biao**
siesta egin
sifili
sifilitiko
sigi-saga
sigi-sagan
sigi-sagaka

sikate *Bizk.* 'lehortea'
sikatu, sika, sikatzen. *Bizk. da/du* ad.
siklo (zilarrezko dirua)
siku *Bizk.* 'lehorra'
silaba
silababakar izond.
silabiko
silikato
silikona
silize
silizio
silogismo
silueta
simaur
simausketa
simauskete
simauski
simausku, simaur(tu), simauskten. *du* ad.
 'simaurrez ongarritu; simaurrez zikindu'
simauskiza
simetria
simetriko
sinadura
sinagoga
sinale* e. **seinale**
sinalefa
sinarazi, sinaraz, sinarazten. *dio* ad.
sinatu, sina, sinatzen. *du* ad.
sinbiosi
sinboliko
sinbolismo
sinbolo
sinbologia
sindh (hizkuntza)
sindikalismo
sindikalista
sindikatu iz.
sindiko iz.
sindrome
sinergia
sinesbera
sinesberatasun
sinesgabe izond.
sinesgabetasun
sinesgai: *Kredoaren sinesgaiak.*
sinesgaitz
sinesgaitzasun
sinesgarri

sinesgarritasun
sinesgogor
sinesgogorkeria
sinesgogortasun
sineskera: *beste bizitzako sineskera hori ezin daiteke amets zoro bat izan.*
sineskeria
sineskeriatsun
sineskizun
sineskor
sineskorkeria
sineskortasun
sinesle
sinesmen
sinesmendun
sinestamendu: *euskaltzain ohorezko izendatu direnei hartako sinestamendua emango zaie.*
sinestatu, sinesta, sinestatzen. *Naf.* 'sine-tsi'
sineste
sinestedun
sinestegabe izond.
sinestezin 'ezin sinetsizkoa'
sinestun
sinetsarazi, sinetsaraz, sinetsarazten. *dio* ad.
sinetsi, sinets, sinesten. *du* ad.: *Jainkogan sinetsi; gezurrak sinetsi; emakumea, sinets iezadazu (Heg.) / emakumea, sinets nazazu (Ipar.)*
sinfonia
sinfoniko
singapurtar (herritarra)
single *Bizk.* 'sendotasunik gabea'
singular
sinhala (hizkuntza)
sinistu, sinis, sinisten. *Bizk. eta Gip. du* ad. h. **sinetsi**
sinkopa
sinkronia
sinkroniko
sinodo
sinonimia
sinonimo
sinopsi
sinoptiko
simple
simplekeria

- sinpleki**
sinpletasun
sinpletu, *simple*(tu), *sinpletzen*. *da* ad.: *aspaldiko laguna guztiz sinpletuta aurkitu nuen*.
- sinplifikaezin**
sinplifikagarri
sinplifikatu, *sinplifika*, *sinplifikatzen*. *du* ad.
- sinplifikazio**
sinposio
sintagma
sintaktiko
sintaxi
sintesi
sintetiko
sintetizatu, *sintetiza*, *sintetizatzen*. *du* ad.
- sintoma**
sintomatiko
sinu *Mat*.
- sinusitis**
sinusoidal
sinusoide
sionismo
sionista
sirats *Zub*. ‘patua, zoria’
sirena: *sirenen kanta eztiak*; *sirena-hotsak*.
- siriari** (herritarra)
siriera (hizkuntza)
sirimiri* e. **zirimiri**
sismologia
sistema
sistematiko
sits *Tineola biselliela*
siziliar
skopjetar (herritarra)
slogan edo **eslogan**
smoking edo **esmokin**
so 1 1 iz. ‘begirada’. 2 adlag. ‘begira’
 so egin
 so egon
so 2 interj. ‘abereekin erabiltzen den agindu-hitza’
sobera adlag. ‘gehiegi’
 soberarik *Ipar*.
soberakin iz.
soberania *Ipar. Zah*. ‘gehiegia; soberakina’
 soberaniazko ‘gehiegizkoa’
- soberatu**, *sobera*(tu), *soberatzen*. 1 *da* ad. ‘soberakin gisa gelditu; goititu’. 2 *du* ad. ‘aurreratu, aurreztu’: *ez du deus enetzat soberatu*.
- sobiet**
sobietar
sobra *Heg. Herr*. ‘sobera, gehiegi’
sobratu, *sobra*(tu), *sobratzen*. *Heg. Herr*. 1 *da* ad. 2 *du* ad.: *mutil zintzoak Ameriketara sobra lezake dirua*.
- soda**
sodiko
sodio
sodomia
sodomita
sofa
sofiar (herritarra)
sofisma
sofista
sofritu* e. **sufritu**
soho* e. **soro**
soia* e. **soja**
soil
 soilik
 soil-soilik
soildu, *soil*(du), *soiltzen*. *da/du* ad.
- soilgune**
soilketa
soilki
soiltasun
soiltze
soin 1 ‘sorbalda’. 2 *g.er*. ‘soinekoa, janzkia’
 soinean
soineko
soingaineko iz.: *bere soinekoak erantzi eta purpurazko soingaineko bat jantzi zioten*.
- soinu** 1 ‘hotsa’. 2 (musika-tresna). 3 ‘musika, batez ere herri-dantza saio-etakoa’
 soinu(-)jotzaile
soinulari
soja *Glycine max*.
soka
 soka-laster *Ipar*. ‘urka-bilurra’
sokadantza ‘aureskua’
sokagile
sokamutur

- sokasalto** *Heg.* iz.
sokatira
sokil 'lur-zatia'
sokor* e. **zokor**
sokorri *Ipar.* iz.: *sokorri bila joan.*
sokorritu, sokorri(tu), sokorritzen. *Ipar.*
du ad.
sokorru *batez ere Bizk.* 'laguntza'
solairu
solas
solasean
solas egin
solasaldi
solasbide
solasgai
solaskide
solastatu, solasta, solastatzen. *da ad.*
solastoki
solasturi *Ipar. Jas.* 'hiztuna'
soldadu
soldadugo
soldaduska *Heg.*
soldadutza
soldata
soldatapeko
soldatu, solda, soldatzen. *du ad.*
soldu* e. **zoldu**
soleitu, solei, soleitzen. *Ipar. da/du ad.:*
erik ariman eta gorputzean soleitze-
ko.
solfa* e. **solfeo**
solfeatu, solfea, solfeatzen. *du ad.*
solfeo
soliba
solidario
solidaritate
solidaritze* e. **solidaritate**
solido
solidu* e. **solido**
solista *Mus. Sin.* bakarlarri
solo 1* e. **soro**
solo 2 *Mus.*
solomilo* e. **azpizun**
solomo *Sin.* **azpizun**
solte: *aldizkariaren ale solteak.*
soluzio 1 *Fis.* eta *Kim.* 2 *Mat.* 3 'kon-
 ponbidea, irtenbidea'
somaliar (herritarra)
somaliera (hizkuntza)
- somatu*** e. **sumatu**
sonier
sona *Gip. Herr.* 'ospeta, omena'
sonar
sonata
sonatu *Gip.* izond. *Herr.* 'entzutetsua'
sonda* e. **zunda**
soneto *Sin.* **hamalaudun**
soninkera (hizkuntza)
soprano
sor 1 *Zah.* 'gorra'. 2 'sentiberatasunik gabea'
sor eta gor: *sor eta gor nago.*
sor eta lor: *denak sor eta lor gelditu ziren.*
sorabiera (hizkuntza)
soraio 1 *batez ere Ipar. Zah.* 'legenduna'.
2 Ipar. eta *Naf.* 'sentiberatasunik gabea'
soraioarazi, soraioaraz, soraioarazten.
du ad.
soraiokeria
soraioatasun
soraioitu, soraio(tu), soraioitzen. *da/du ad.*
sorbalda
sorbaldako iz.
sorbaldaratu, sorbaldara, sorbaldaratzten. *du ad.*
sorbatz 'ezpataren etab.en ahoa'
sorbeltz *Apus apus*
sorberri* e. **sortu berri**
sorberritu, sorberri(tu), sorberritzen.
da/du ad. 'berriro sortu'
sorbide
sorburu 1 'iturburua'
sorburu 2 'sorbalda'
sorgarri 'sor uzten duena': *gorputz-ne-keen sorgarri egin duzu gau iluna.*
sorgin
sorgin(-)jafari
sorgin(-)baratzxuri *Allium vineale*
sorgin(-)belar *Atropa belladonna*
sorgin(-)dantza
sorgin(-)ehiza
sorgin(-)haize
sorgin(-)iratzte *Athyrium filix-femina*
sorgin(-)joilo 'tximeleta'
sorgin(-)jorraz *Libellula*
sorgin(-)jorrazi *Cardus crispus*

sorgindu, sorgin(du), sorgintzen. *da/du* ad.
sorginkeria
sorgintasun
sorgor 'sor eta gor dagoena'
sorgortasun
sorgortu, sorgor(tu), sorgortzen. *da/du* ad.
sorgortzaile
sori izan. *da* ad.
sorkan 'elkarren kontra bultzaka'
sorkari iz. 'ezerezetik ilkia izan den iza-
 kia edo gauza'
sorketa
sorki 1 'buruan, suila-eta eramateko, jar-
 tzen den zapia'. 2 *g.er.* 'oihala'
sorkunde
sorkuntza
sorleku
sor-marka: *gazta horrek badu sor-mar-
 ka.*
sormen
sor-mintzaira *Ipar.* 'ama-hizkuntza'
soro
soropil
sorosle
sorospen
sorotsi, sorots, sorosten. *du* ad. 'lagundu'
sorrarazi, sorraraz, sorrarazten. *du* ad.
sorrarazle
sorrera 'sortzea': *munduaren sorrera.*
sorta
sortaka
sortalde 'ekialdea'
sortatu, sorta(tu), sortatzen. *du* ad. *Batez
 ere Ipar. Zah.* 'zamatu'
sortegun
sorterri
sorterritar
sortetxe
sortu 1 sor, sortzen. *da/du* ad.
sortu 2 sor(tu), sortzen. *da/du* ad. 'sor
 gelditu edo utzi'
sortzaile
sortze
sos: *hamar sosekoa.*
sosdun
sosegatu, sosega, sosegatzen. *da/du* ad.
g.er.

sosegu
soska
soslai
sostengatu, sostenga, sostengatzen. *du*
 ad.
sostengatzaile
sostengu
 sostenidu* *Mus. e. diese*
 sotor* e. **zoztor**
sotana
sothoera (hizkuntza)
sotil: *gorputz sotila, mehea; haren arra-
 zoibide sotilak.*
sotildu, sotil(du), sotiltzen. *da/du* ad.
sotilki
sotiltasun
soto
sozial
sozialdemokrata
sozialdemokrazia
sozialismo
sozialista
sozializatu, sozializa, sozializatzen. *du* ad.
sozietate 1* e. **gizarte**. 2 (elkarte mota):
sozietateen alorreko legeria.
sozio h. **bazkide**
soziolinguistika
soziolinguistikiko
soziologia
soziologiko
soziologo
 spaghetti* e. **espageti**
 sprint* e. **esprint**
srilankar (herritarra)
 standard* e. **estandar**
stockholmdar (herritarra)
stop
 stress* e. **estres**
su
 suan 1 *infernuko suan.* 2 *Ipar. eta
 Naf.:* *behar dela artoa suan erre.*
su(-)arma
suak hartu
su eman
su eta gar
su-eten
su-lama
su hartu
suko *Ipar. eta Naf.*

- su(-)leize**
sura *Ipar. eta Naf.*
su(r)tako *Heg.*
su(r)tan *Heg.:* *urrea su(r)tan garbia-go egiten da.*
su(r)tara *Heg.:* *su(r)tara bota papera.*
su(r)tatik *Heg.*
sutik *Ipar. eta Naf.*
sutan 1 'suak harturik': *basoa sutan dago.* 2 'haserre bizian': *sutan jarri zen gure gizona.*
 suakartu* e. **su hartu, suak hartu**
sualdi
suberatu, subera, suberutzen. *du ad.* 'al-tzairua-eta berriro berotu'
subertsibo
subertsio
subil
subilaro
subirano
subiranotasun
subjektibismo
subjektibo
subjektibotasun
subjektu
subjuntibo
substantibo
substantzia *Fil.*
sudandar (herritarra)
sudun batez ere *Ipar.* 'sua duena'
sudur
 sudur(-)hauts
 sudur(-)zapi
sudurkari *Hizkl.*
sudurreko iz. 1 'sudurrean hartzen edo ematen den kolpea'. 2 'betaurreko-mota zaharra'
suediar (herritarra)
suediera (hizkuntza)
suertatu, suerta, suertatzen. *da ad.* 'gertatu, egokitu'
suerte *Ipar.* 1 'mota'. 2 *Herr.* 'zoria'
sute *Bizk.* 'sukaldea'
sufragio
sufragista
sufre
sufredun
sufretsu
sufreztatu, sufrezta, sufreztatzen. *du ad.*
sufriarazi, sufriaraz, sufriarazten. *dio ad.*
sufriarazle
sufrikario
sufrimendu
sufritu, sufri, sufritzen. *du ad.*
sugai
sugaiketa *Ipar.* 'sugai bila'
sugandila *Podarcis sp.*
 horma(-)sugandila *Podarcis muralis*
sugar
sugartu, sugar(tu), sugartzen. *da/du ad.*
suge *Subord. Ophidia*
 suge(-)belar *Arum sp.*
 suge(-)ilar 1 *Fagopyrum esculentum.*
 2 *Nigella sativa*
sugegorri *Fam. Viperidae*
sugekume
sugetzar
suhar
suharki
suharri
suhartasun
suhi
suhigai
suhiltzaile
suil
suiltara *Ipar.*
 suin* e. **suhi**
suite 1 *Mus.:* *J.S. Bachen suiteak.* 2 (hoteleko gela-mota)
suitzar (herritarra)
sujet *Ipar.* 1 *Zah.* 'mendekoa': *Jainkoaren sujet izateko.* 2 'gaia': *tobera mus-traren sujeta.*
 sujeto* e. **subjektu**
sukaldari
sukaldaritza
sukalde
sukaldezain
sukar
 sukar beltz
 sukar ustel
sukardun
sukarraldi
sukarti
sukartsu
sukoi
sukor: *gizon sukorra.*
sukortasun

sulfato
sulfidriko
sulfito
sulfuriko
sulfuro
sulfuroso
sultan
sultanerri: *Omango Sultanerria.*
suma 1 *Zah.* 'kopurua'
suma 2 'usaimena'
sumaezin
sumagai
sumagaitz
sumagarri
sumarazi, *sumaraz,* *sumarazten.* *dio* ad.
suma(tu), *sumatzen.* *du* ad.: *nik ez diot zinemari deus ikusgarririk sumatzen.*
sumendi
sumeriera (hizkuntza)
sumin
suminaldi
sumindu, *sumin(du), sumintzen.* *da/du* ad.
sumindura
sumingarri
suminki
suminkor
suminkortasun
suminkortu, *suminkor(tu), suminkortzen.* *da/du* ad.
sunda *Bizk.* 'usaina (gehienetan ez atsegina)'
suntsiarazi, *suntsiaraz,* *suntsiarazten.* *du* ad.
suntsiezin
suntsigarri
suntsiketa
suntsikor
suntsipen
suntsitu, *suntsi,* *suntsitzen.* *da/du* ad.
suntsitzaile
suntsitze: *Babiloniako erresumaren suntsitzea.*
suomiera (hizkuntza). *Sin.* *finlandiera*
suomitar 'finlandiarra'
supazter
superlatibo
supermerkatu

supersoniko
superstizio 'sineskeria'
superstizioso
supitu *Zah.* 'bat-batekoa'
supituan
supituki *Ipar. Zah.* 'bat-batean'
supizki *Ipar.*
supizteko 'pospoloa'
suprefet *Ipar.*
surf
surinamdar (herritarra)
surmur *Gip.* 'zurrumurrua'
susa* e. **ziza**
susaldi
susaldu, *susal,* *susaltzen.* *da* ad.: *behia aste honetan susaldu da.*
susara adlag.
susmaezin
susmagaitz
susmagarri
susmarazi *susmaraz,* *susmarazten.* *dio* ad.
susmatu, *susma,* *susmatzen.* *du* ad.
susmo
susmo izan. *du* ad.
suspense *Liter. Zin.*
suspergarri
susperraldi
susperrarazi, *susperraraz,* *susperrarazten.* *du* ad.
suspertu, *susper,* *suspertzen.* *da/du* ad.
suspertzaile
suspirio
sustagarri
sustantibo* e. **substantibo**
sustantzia *Herr.:* *sustantzia gutxiko gizona.*
sustar* e. **zuztar**
sustatu 1, *susta,* *sustatzen.* *du* ad. 'suspertu, bultzatu'
sustatu 2, *susta,* *sustatzen.* *Heg. da/du* ad. *Herr.* 'ikaratu'
sustatzaile
sustengatu *Ipar.* h. *sostengatu*
susto *Heg. Herr.* h. *ikara,* *beldur*
sustoa eman
sustoa hartu
sustrai
sustraigabe *izond.*

sustraitu
sustraitu, sustrai(tu), sustraitzen. *da/du* ad.
sutauts 'bolbora'
sute
sutegi
sutondo
sutopil
sutsu

sutu, su(tu), sutzen. *da/du* ad.
sutzaille
sutzar
suvatara (herritarra)
suziri
swahili (hizkuntza)
swaziera (hizkuntza)
swazilandiar (herritarra)

T

tabako *Nicotiana tabacum*
tabako(-)denda
taberna
tabernakulu
tabernari
tabernaritza
tabernazale
tabu
tadjikera (hizkuntza)
tadjikistandar (herritarra)
tagalo (hizkuntza)
tai gabe *batez ere Zub.* 'gelditu gabe, atertu gabe'
tailer *Heg. h. lantegi*
tailu 1 'gorputz osoko irudia'. 2 'gorputzaren neurria': *tailu txikiko gizona*.
 3* e. **taxu**
tailugile 'eskultorea'
taipeitar (herritarra)
taiu* e. **taxu**
taiwandar (herritarra)
taka *Zub.* 'orbana'
taka-taka
takar 'zakarra, latza'
takateko iz.
taket *batez ere Bizk.*
takigrafia
takikardia
takoi 1 *Ipar.* 'orpoa'. 2 'zapata-orpoa'
taktika
taktiko
talaia
talaian 'zelatan'
talaiari
talde
taldean

taldeka
taldekatu, taldeka(tu), taldekatzen. *du* ad.
taldekeria
taldekide
talentu 1 'diru-banakoa'. 2 'gaitasun berezia'
talka 'elkar jotzea'
talka jo
talkaka
talkari izond.
talko '1 minerala, magnesio silikatoa'.
 2 'talko-hautsa, hauts bihurtutako talko minerala'
tallinndar (herritarra)
Talmud
talo 1 'arto-irinezko opila, mehea eta biribila'
talo(-)burdina
talo 2 *Bot.* 'landare batzuen (talofitoen) gorpuzkera'
talofito
talogile
tam-tam iz.
tamaina *Heg.*
tamaina hartu
tamal
tamalez
tamalgarri
tamarindo *Tamarindus indica*
tamariz *Tamarix gallica*
tamilera (hizkuntza)
tandem
tanga 1 *Bizk.* 'tanta'. 2 *Ipar.* 'ezkila-hotsa'. 3 (jantzi mota)
tangente

tango
tankan adlag. 'airerik ez beste gasik iga-
 rotzen uzten ez duela': *tankan itxia*.
tanke
tankera
tankeratu, tankera(tu), tankeratzen. *du*
 ad.
tanpa-tanpa *Ipar.*
tanpez *Ipar.* 'bat-batean'
tanpoi
tanta: *ur-tanta; odol-tanta*.
tantai iz. eta izond.
tantaitso
tantaka
tanto 1 'joko eta kirol batzuetako pun-
 tua'. 2 'orbana': *zeru-zola urre-tantoz*
josten.
tantoto, tanto(tu), tantotzen. *da/du* ad.
 'tantoz bete'
tantu* e. **tanto**
tanu 'larruak ontzeko erabiltzen den
 gaia'
tanzaniar (herritarra)
taoismo
taoista
tapa
tapa-tapa
tapaki
tapatu, tapa(tu), tapatzen. *da/du* ad.
tapioka
tapitu izond. 'sarria': *bahe tapitua*.
tapiz
tapizaketa
tapizatu, tapiza, tapizatzen. *du* ad.
tapizatzaile
tapizeria: *tapizeria ederra paretetan*.
tapiztegi
tapoi
tapotz *Bizk.* 'tapoia, zipotza'
tarrantula *Lycosa tarentula*
 taratulu* e. **daratulu**
tarifa
tarin *Carduelis spinus*
tarrapata *Ipar.* 'zalaparta'
tarrapataka 'tarrapatan'
tarrapatan 'itsumustuan'
tarratada 'urratua'
tarratatu, tarrata, tarratatzen. *du* ad.
 'urratu': *tenploko oihala tarratatu zen*.

tarro *Ipar.* 'handi samarra'
tarrotu, tarro(tu), tarrotzen. *Ipar. da/du*
 ad. 'koskortu'
tarta
tartamutu *Heg.* 'totela'
tartarika iz. *Ipar.* 'berriketa, kalaka'
tartarikan adlag.
tarte
tartean
tarteko: *ez gorri eta ez zuri, tartekoa*
baizik.
tarteka
tarteka-marteka
tartekatu, tarteka(tu), tartekatzen. *du* ad.
tarteko iz. 'bitartekoa; senidea'
tarteko izan
tartetu, tarte(tu), tartetzen. h. **tartekatu**
tartiku *Euphorbia lathyris*
tashkentar (herritarra)
tasun iz. 'ezaugarria, nolakotasuna'
tatarrez *Bizk.* 'arrastaka'
tati egin 'eskaini eta ez eman'
tato *Bizk.* 'zati handia': *okela-tatoa*.
tatuatu, tatua, tatuatzen. *da/du* ad.
tatxa
tatxagabe
taula
taulada *Ipar.*
taulen *Ipar.* 'baratze-arloa'
taupada
taupadaka
taupaka
tautologia
taxi
taxidermia
taxidermista
taxilari
taxista* e. **taxilari**
taxu
taxuz
taxugabe
taxugabeko
taxutu, taxu(tu), taxutzen. *du* ad.
tbilistar (herritarra)
te 1 "t" letraren izena
te 2 *Thea sinensis*
teatro
teatrogile
teatrozale

tegi iz. 1 'abere edo tresnenezako toki itxia'. 2 *Bizk. g.er.* 'aldra, multzo handia'

tegucigalpar (herritarra)

teherandar (herritarra)

teila

teila-perretxiko

teila-belar *Sempervivum tectorum.*

Sin. **teilatu-belar**

teilaberritu, teilaberrri, teilaberritzen. *du* ad. 'erreteila egin'

teilagin

teilagintza

teilape

teilatu

teilatu-belar *Sempervivum tectorum.*

Sin. **teila-belar**

teilatupe

teileria

teinkatu* e. **tenkatu**

teiu *Zub.* 'zikina, lohia'

teiu, teiu(tu), teiutzen. *Zub. da/du* ad. 'zikindu'

tekla *Heg.*

teknika

teknikari iz.

tekniko izond.

teknokrata

teknokrazia

teknologia

teknologiko

tela

telebista

teleferiko

telefonatu, telefona, telefonatzen. *dio* ad.: *bihar telefonatuko dizut.*

telefonía

telefonista 'telefonozaina'

telefono

telefonoz deitu

telefonozain

telegidatu, telegida, telegidatzen. *du* ad.

telegrafía

telegrafista

telegrafo

telegrama

teleikusle

telekomunikazio

teleologia

teleosteo

telepatía

telepatiko

telesaió

teleskopio

telex

telugu (hizkuntza)

tema

temati

tematsu

tematu, tema(tu), tematzen. *da* ad.

temoso *Herr.*

teniente *Heg. Sin.* **lotinant**

tenis

tenislari

tenk egin 'gelditu'

tenka *Tinca tinca*

tenkatu, tenka, tenkatzen. *du* ad. 'tiratuz zurrundu'

tenor

tenore 'garaia, ordua'

temperatura

tenplu

tentabide

tentagarri iz. eta izond.

tentaldi

tentatu, tenta, tentatzen. *du* ad.

tentatzaile

tentazio

tente

tente-potente adlag.: *ate aitzinean zegoen tente-potente.*

tentel

tenteldu, tentel(du), tenteltzen. *da/du* ad.

tentelkeria

tenteltzar

tentetu, tente(tu), tentetzen. *da/du* ad.

tentsio

tentu

teodizea

teodolito

teogonia

teokrazia

teologal

teologia

teologiko

teologo

teontzi

teorema

teoria
teorialari
teoriko
teosofia
terapeuta
terapeutika
terapeutiko
terapia
tergal
terma
termal
termiko
terminal iz.
termino 'teknika hitza': *hizkuntzalaritzako terminoa*.
terminologia
termita
termitategi
termodinamika
termodinamiko
termometro
termostato
terrakota
terral 'lehor-haizea'
terraza
terreina *Bizk.* 'garbitzeko ontzia'
terrenta *Ipar.*
terreneria *Ipar.*
terrore
terrorismo
terrorista
tertulia *Heg.*
tertzio *Bizk.* 'unea, puntua'
tertzioan 'neurri egokian'
tesi
tesoro *Heg.* h. **altxor**
test
testamentu
testigantza *Heg.* 'lekukotasuna'
testigu *Heg.* 'lekukoa'
testigutza *Bizk.* 'lekukotasuna'
testu
testuinguru
testulari *Bizk.* 'elkarrizketan, pasarte erriomadunak lotzen saiatzen dena'
tetanos
tetele *Ipar.* eta *Naf.* 'ergela'
tetelekeria *Ipar.* eta *Naf.*
tetraedro

tetrarka
thailandiar (herritarra)
thailandiera (hizkuntza)
thimphutar (herritarra)
tibetera (hizkuntza)
tifoi
tifus
tigre *Panthera (tigris) sp.*
tiki-taka
tila* e. **ezki(-)lore**
tilape 'itsasontziaren urpeko zatia'
tilista* e. **dilista**
timo *Anat.*
tina 1 'suil-mota'
tina 2 'kuskula'
tinbal *Akust.*
tinbre *Akust.*
tinbutar (herritarra)
tindarazi, **tindaraz**, **tindarazten**. *dio* ad.
tindategi
tindatu, **tinda**, **tindatzen**. *du* ad. 1 'ilea, ehunak... kolorez aldatu'. 2 *Ipar.* 'margotu, pintatu'
tindatzaile
tindu 1 'tindatzeko gaia'. 2 *Ipar.* 'pintatzeko gaia'
tini *Zub.* 'goiko aldea'
tink adlag. *Zah.* 'tinki'
tinkaldi
tinkarazi, **tinkaraz**, **tinkarazten**. *dio* ad.
tinkatu, **tinka**, **tinkatzen**. *du* ad.
tinkatzaile
tinki adlag.
tinko izond. eta adlag.
tinkotasun
tinta
tintatu* e. **tindatu**
tintoleta *Prionace glauca*
tintontzi
tipi-tapa
tipiko
tipo
tipografia
tipologia
tipula *Allium cepa*
tipulatx *Allium ascalonicum*
tipustapan *Ipar.* *g.er.* 'bat-batean, betetan'

tipustapast *Ipar.*

tipustapastean ‘bat-batean’

tipustapasteko ‘bat-bateko’

tira 1 *Heg.:* *zortzi orduko lana?*; *askotxo duk, baina, tira, nahi duenak egin dezala; frantsesa? tira, tira! nola izango da ba frantsesa?*

tira ahala (tira) ‘indar guztiarekin’: *tira ahala lanean; jo aitzina tira ahala tira.*

tira 2 iz. ‘eskari edo salmenta handia’

tira egin

tirabira ‘gorabehera, liskarra’

tirabiran

tirabira egin *Bizk.* ‘(itsasontziak) irauli’

tirabiraka

tiradera

tiragale: *tiragalea(k) egin; tiragaleak atera.*

tirain *Ipar.* ‘olatu’

tiraka

tiraldi

tiramen

tiranar (herritarra)

tirania

tiranizatu, *tiraniza, tiranizatzen. du ad.*

tirano

tiranokeria

tiranotasun

tirari *Ipar.* ‘tiro egilea’

tiratu, *tira(tu), tiratzen. du ad.*

tiratzaile

tiro

tiro egin

tirogai

tiroka

tirokatu, *tiroka(tu), tirokatzen. du ad.*

tiroketa

tirria

tirriagarri

tirriarazi, *tirriaraz, tirriarazten. du ad.*

tirriatu, *tirria(tu), tirriatzen. da/du ad.*

tirrin *onomat.*

tirrit *Ipar.*

tisi *Heg. Herr.* ‘hetika, tuberkulosia’

tisiko *Heg. Herr.*

tita *Ipar.* ‘orban txikia’

titare

titi

titiburu

titiko iz. ‘titia hartzen duen haurra’: *haurren eta titikoen ahotik.*

titulikatu, *titulika, titulikatzen. Ipar. du ad.* ‘balakatu, losintxatu’

titulu

tituludun

tiuta *Ipar.* ‘txioa’

tiutaka

to 1 ‘gizonezkoei edo animalia arrei deitzeneko hitza’

to 2 ‘tori’

tobera

tobera-mustrá

togoar (herritarra)

toil 1 *Mustelus mustelus*

toil 2 *batez ere Ipar.* izond. ‘pisua, motela’: *gorputza toil delarik, loa uxatzea zail da.*

toildu, *toil(du), toiltzen. da/du ad.*

tok pisin (hizkuntza)

toka 1 *adlag.* ‘gizonezko bati hika’

toka 2 iz. ‘jokoa’

tokamen *Heg.:* *irabazietan bakoitzari dagokion tokamena.*

tokatu, *toka(tu), tokatzen. Heg. da/zaio ad. Herr.*

toketa ‘gizonezkoarekiko hitanoa’

tokhariera (herritarra)

toki

-en tokian

tokian tokiko

tokitan: *tokitan dabil!*

tokitara: *tokitara joan da!*

tokialdaketa

tokialdatu, *tokialda, tokialdatzen. da/du ad.*

tokika *adlag.* ‘han eta hemen’

tokikotasun

tokikotu, *tokiko(tu), tokikotzen. da ad.* ‘bertakotu’

tokilabilaso *Ipar.* ‘aitonaren aitona, tokilasoa’

tokilaso *Ipar.*

tokilo *Ipar.* ‘moldakaitza, jendetasunik gabea’

tokiotar (herritarra)

tokiratu, *tokira(tu), tokiratzen. da/du ad.* **tolare*** e. **dolare**

- tolerante**
tolerantzia
toles
tolesdun
tolesgabe
tolesgabeki
tolesgabetasun
tolesgarri
toleskeria
toleskor
tolestaile
tolestatu h. **tolestu**
tolestu, toles(tu), tolesten. *du* ad.
tolestura
tolet 'arraunei eusteko ziria'
 tolostu* e. **tolestu**
tomate *Lycopersicon esculentum*
tomismo
tomista
tomo *Sin. liburuki*
tona 1 'mila kilo'
tona 2 *Zub.* 'orbana'
tonatu, tona(tu), tonatzen. *Zub. da/du* ad.
 'orbandu, lohitu'
tonba *Ipar. Zah.* 'hilobia'
tonbola
 tonelada* e. **tona 1**
tongatar (herritarra)
tongera (hizkuntza)
tontakeria
tonto 1 'ergela, zozoa'. 2 *Ipar.* 'motela'
tontoki
tontor
tontordun
tontorka 'gainezka': *bi saski handi tontorka beteak.*
tontortu, tontor(tu), tontortzen. *du* ad.:
egurrez tontortutako gurdia; isatsa tontorturik.
tontotasun
tontotu, tonto(tu), tontotzen. *da/du* ad.
tontotzar
tonu
topa
 topa egin
topaleku
topatu, topa(tu), topatzen. *du* ad.
topazio
tope 'talka'
- topeka 1** adlag. 'talkaka'. 2 iz. 'talka':
ahari-topeka ikustera.
topiko iz. eta izond.: *hizlari horrek topiko ugari erabiltzen du; gai topikoa.*
 topina* e. **tupina**
topo
 topo egin
 topo eragin
 topoz topo
topografia
topografo
topologia
toponimia
toponimo
torax
toreatu, torea, toreatzen. *du* ad.
toreatzaile
tori
torloju
torlojugintza
tormenta *Ipar. Zah.* 1 'ekaitza'. 2 'tormentua'
tormentatu, tormenta(tu), tormentatzen.
du ad.
tormentu
tornado
tornu
torpedo
torrada: *inauterietan torradak jaten dira.*
torraka *Ipar.* 'igurtziz'
torratu, torra, torratzen. *Ipar. da/du* ad.
 'igurtzi'
 torre* e. **dorre**
torropilo *Ipar.* izond. 'potoloa': *mutiko torropiloa.*
torta *Ipar.* izond. 'motela': *pilota torta.*
tortika: *ehun urteko tortika zuen lapiko haren ipurdiak.*
tortikatu, tortika(tu), tortikatzen. *da/du* ad.
tortilla *Heg.* 'arrautzopila'
tortolos
 tortolosean
tortura
torturatu, tortura(tu), torturatzen. *du* ad.
torturatzaile
tortxa *Ipar.* 'zuzia'

toska: *toska edo lur zuriarekin portzelana egiteko.*

tosta 'txalupetako jarlekua'

tostarte

tostarteko

total 1 *Ipar.* 'laxoa, zabarra'. 2 'osoa, erabatekoa'

total egin *Gip. Herr.* 'mozkurtu' (batez ere partizipio moduan erabilia): *total egina zegoen.*

totalitario

totalitarismo

totalkeria *Ipar.* 'laxokeria, zabarkeria'

total

total-motel

total-moteltasun

total-moteltsu adlag.

totaldu, total(du), toteltzen. *da/du* ad.

totalka

totalkeria

toteltasun

totem

toto 1 *Haur.* 'txakurra'. 2 'auzolanean-eta ari izan direnei eskaintzen zaien otordua'

totolo 1* e. **potolo**

totolo 2 'ergela'

totolotu, totolo(tu), totolotzen. *da/du* ad.

toxa 'tabakoa gordetzeko zorroa'

toxiko

toxikologia

toxikotasun

toxina

traba

traba egin

trabagarri

trabailarazi, trabailaraz, trabailarazten.

Ipar. Zah. du ad.

trabailari *Ipar. Zah.*

trabailatu, trabaila, trabailatzen. *Ipar.*

Zah. da ad.

trabailu *Ipar.*

trabatu, traba(tu), tratbatzen. *da/du* ad.

trabes 1 iz. 'apustua'

trabes 2 *Bizk.* adlag. h. **trebes**

trabeskatu, trabeska(tu), trabeskatzen.

du ad. 'zeharkatu'

trabesti

trabuko *Heg.*

traditu, tradi, traditzen. *du* ad. *Zah.* 'saldu, saldukeria egin'

tradizio

tradizional

tradizionalismo

tradizionalista

tradiziozale

trafikari

trafikatu, trafikua, trafikatzten. *du* ad.

trafikatzaile

trafiko (merkataritzakoa eta drogena)

tragatu, traga, tragatzen. *du* ad. 1 *Gip.*

Zah. 'irentsi'. 2 *Bizk. Lgart.* 'hil (batez ere animaliak)'

tragaza 'gezia'

tragedia

tragiko

trago

trahitu* e. **traditu**

traidore

traidorekeria

traila: *behia trailan hartuta etxera eramandu.*

trailer

traineru

traje *Heg.*

traka *Ipar.* 'itxura': *trakatik ageri da laboraria dela.*

trakea

trakeotomia

trakeskeria

trakeski

trakestu, trakets/trakestu, trakesten.

da/du ad.

trakets

traktore

trakzio

tramana *Myliobatis aquila*

tramankulu

tranbia

trankart *Bizk.* 'iruzurra'

trankart egin *Bizk. g.er.*

trankil

trankildu, trankil(du), trankiltzen. *da/du*

ad.

trankilki *Ipar.*

trankiltasun

tranpa

tranpal 'bi maila-sailen arteko zati laua'

transatlantiko
transformadore
transformatu, transforma, transformatzen. *da/du* ad. 'eraldatu, formaldatu'
transformazio
transformismo
transfusio
transistore
transkribatu, transkriba, transkribatzen. *du* ad.
transkripzio
translazio *Geom., Astr.*
transmisio
transmititu, transmiti, transmititzen. *du* ad.
trantsitu *Gip.* 'korridorea'
trantsizio
trantze *Heg. Herr.:* heriotzako *trantzea*.
trapezio
trapu
trapukeria
trapuketari 'piltzarketaria'
 trasatlantiko* e. **transatlantiko**
 traskil* e. **trauskil**
traste
trasteleku
 trastero* e. **trasteleku**
tratabide
trataera
tratamendu
tratante *Heg. h.* **tratulari**
tratatu, trata, tratatzen. *du* ad.
tratu
 tratuan
tratugile h. **tratulari**
tratulant *Ipar. h.* **tratulari**
tratulari
trauma
traumatiko
traumatismo
traumatizatu, traumatiza, traumatizatzen. *da/du* ad.
traumatologia
trauskil
trauskildu, trauskil(du), trauskiltzen. *da/du* ad.
trauskilkeria
traza 1 *Ipar.* 'aztarna'. 2 *Herr.* 'itxura'
trazatu, traza(tu), trazatzen. *du* ad.

trebakuntza
trebarazi, trebaraz, trebarazten. *du* ad.
trebatu, treba, trebatzen. *da/du* ad.
trebe
trebekeria
trebeki
trebes adlag. 'zeharka'
trebeska
trebetasun
trebezia
trebukagarri *Ipar.*
trebukatu, trebuka, trebukatzen. *Ipar.* *da/du* ad. 'oztopatu, behaztopatu'
trebuku *batez ere Zub.*
trefla *Ipar. h.* **hirusta**
tregoa 'menia, su-etena, gudu-etena'
 tregoharri* e. **trikuharri**
 treneru* e. **traineru**
tremes
tren
 tren(-)geltoki
 tren laster
trenbide
trenkada *Ipar.* 'holtza, pareta mehea'
trenkarazi, trenkaraz, trenkarazten. *Ipar.* *du* ad.
trenkatu, trenka, trenkatzen. *Ipar. du* ad.
trenkatzaile
trenpatu *Ipar. g.er. du* ad. 'busti'
trenpu *Ipar.*
trenputxartu, trenputxar, trenputxartzen. *Ipar. da/du* ad. 'alditxartu'
trenzain
trepeta 'tramankulua, tresna'
trepetxu pl. 'lanabesak': *txabola bat trepetxuak gordetzeko*.
tresabi *Gip.* 'ganbela, aska'
tresna
tresnagabetu, tresnagabe(tu), tresnagabetzen. *du* ad.
tresnatu, tresna(tu), tresnatzen. *du* ad. 'tresnak ipini zamariari-eta'
tresnatar
tresneria
tresor *Ipar. Zah.* (-r- bakunarekin) 'altxorra'
tretza 'arrantzurako soka amuduna'
triangelu
tribu

tribunal *g.g.er.* 1 'auzitegia'. 2 'epaimahaia'

triedro

trigonometria

trigonometriko

trikaldi *g.g.er.* 'geldialdia'

trikatu, trika, trikatzen. *Ipar. Zah. g.g.er.* 'gelditu'

trikatze

triki-traka adlag.: *triki-traka joan.*

trikimailu

trikimako *Bizk. pl.* 'zurezko zangoak'

trikina *Trichinella spiralis*

trikinosi

trikiti

trikitilari

trikota *Ipar.* 'jertsea'

trikotatu, trikota(tu), trikotatzen. *Ipar. du ad.*

trikotatzaile

triku *Erinaceus sp. Sin. kirikino, sagarroi*

trikuharri

trikun-trakun egin *Ipar.* '(buhameek) ebatsi'

trilioi

trimindu, trimin, trimintzen. *Bizk. du ad.* 'suntsitu, desegin, birrindu'

trineo* e. lera 1

trinitate h. hirusun

trinitatear (herritarra)

trinket

trinketlari

trinko

trinkotasun

trinkotu, trinko(tu), trinkotzen. *da/du ad.*

trintxa 'zura lantzeko tresna'

trintxera *Heg. g.er.* 'lubakia'

tripa

tripa-handi

tripako min

tripakada

tripaki

tripala 'tripako mina'

tripaldi *Lgart.* 'tripakada'

tripaundi *Heg. Lgart.*

tripazain

tripazainkeria

triperre *Lgart.* 'ipurterrea'

tripoliar (herritarra)

tripontzi

tripot *Ipar. eta Naf.* 'odolkia, odolostea'

tripotx 'ardi-erriak'

triptiko

triptongo

triska 'jauzia, dantza'

triska egin

triskantza

triskari

triskatu, triska(tu), triskatzen. *du ad.* 'apurtu, suntsitu'

triskilatu, triskila(tu), triskilatzen. *du ad.*

1 'triskatu, desegin'. 2 'ardiei-eta ilea moztu'

tristagarri

tristarazi, tristaraz, tristarazten. *du ad.*

tristatu, trista, tristatzen. *da/du ad.*

triste

tristeagotu, tristeago(tu), tristeagotzen. *da/du ad.*

tristeki

tristerik

tristetasan

tristetu* e. **tristatu**

tristezia

tristura

triziklo

trobadore

trofeo

troglodita

troinu *Bizk.* 'korapiloa'

troka

trokarte

trokatu, troka(tu), trokatzen. *Bizk. da/du ad.* 'oinak eta) bihurritu'

trolebus

tronadura *Ipar.* 'zolandura'

tronatu, trona, tronatzen. *Ipar. du ad.* 'tronadura ezari'

tronboi

tronbosi

tronko *Zah. h. enbor*

trono* e. **tronu**

tronpa

tronpagarri *Ipar. Herr.*

tronpatu, tronpa(tu), tronpatzen. *Ipar. da/du ad. Herr.* 'nahasi, engainatu'

tronpatzaile *Ipar. Herr.*

tronperia *Ipar. Herr.* 'engainua'
tronpeta
tronpetari
trontza *Sin. arpan*
trontza(-)zerra
trontzalari
tronu
tropa
tropel 1 *Zah.* 'samalda'. 2 *Kirol.* (txi-
 rrindularitzakoa)
tropelean
tropelka
tropikal
tropiko
tropo
troposfera
troska 'karezko geruza'
troska(-)ur 'ur kareduna'
troskismo
troskista
trosta: *trostan dabil zaldia, ez lauhazka.*
trostaka adlag. 'trostan'
troxa pl. 'haur-oihala'
troxatu, troxa(tu), troxatzen. *du ad.*
trufa *Ipar.* 'iseka, burla'
trufaz
trufaka
trufania *Ipar.* 'epifania'
trufari *Ipar.*
trufatu, trufa(tu), trufatzen. *Ipar. da/du ad.*
trufatzaile *Ipar.*
truk 1 *batez ere Ipar.* adlag. 'truke'. 2 iz.
 (karta-jokoa): *trukean ari ziren.*
trukada 'trukea, trukatzea'
truakaera
trukakor *Mat.*
trukatu, truka, trukatzen. *du ad.*
trukatzaile
trukatze
truke 1 iz. 'trukatzea': *diru-trukea.* 2 ad-
 lag.: *hire gorputza nire arimaren truke.*
trukean: *ardoaren trukean irungo di-
 zut; besteentzat dirutan eta zuretzat
 laztan-trukean.*
trukes 1 *Ipar.* iz. *batez ere pl.* 'kurrikak'.
 2 izond. 'traketsa'
trumilka
trumoio
trumoitsu

trumonada *Bizk.* 'trumoia'
trumonira *Bizk.* 'San Juan iratzea'
trunpilo *batez ere Ipar.* 'handitua, kos-
 korra'
trust *Ekon.*
truxu *batez ere Bizk.* 'euri-jasa'
tsar
tsarina
tse-tse euli *Glossina morsitans*
tsongera (hizkuntza)
tswanera (hizkuntza)
ttantta *Adkor.*
ttattar 1 *Ipar.* iz. 'tximeleta-irudiko le-
 poko xingola'. 2 izond. 'txatxarra'
ttipi *Ipar. edo Lit.* 'txikia'
ttuntun *Adkor.* 'tuntuna, danbolina'
tu
tu egin
tuaxa *Ipar.* 'mertxika'
tuberkulosi
tuhuta* e. **turuta**
tuka
tulipa *Tulipa gesneriana* etab.
tulunbio *Ipar. edo Lit.* 'amildegia'
tuna* e. **tona** 2
tunante *Heg. Herr.*
tunel
tungsteno
tunika
tunisiar (herritarra)
tunistar (herritarra)
tuntik *Ipar.* (ezezko perpausetan) 'tutik'
tuntun 1 iz. 'danbolina'
tuntun 2 izond. (emakumeez mintzatuz)
tuntundu, tuntun(du), tuntuntzen. *da/du*
ad.
tuntur 1 *Bizk.* 1 iz. 'muturra'. 2 izond.
 'kakatua, makurra'
tuntur 2 *Ipar.* izond. 'konkorduna'
tuntux (arrantzarakoa)
tupa 'tuparria'
tuparri
tupiki (burdin mota)
tupina
tupinagile
tupust egin 'oztopatu'
tupust eragin
tupustarri
tupustean *Ipar.* 'bat-batean'

- tupusteko** *Ipar.* 'bat-batekoa'
turbina
turbustu, turbuts/turbustu, turbusten.
Zub. da/du ad. 'uhertu, arretu'
turismo
turista
turkesa
turkiar (herritarra)
turkiera (hizkuntza)
turkmeniera (hizkuntza)
turkmenistandar (herritarra)
turko
turroi
turrusta *Ipar.:* *iturriko turrusta.*
turrustan
turrustaz
turrustaka
turrut
turrut egin *Ipar.* 'porrot egin'
turtuki 'azelina'
turuta
tute *Heg.* (karta-jokoa): *tutean jokatu.*
tutik (ezezkoetan) 'ezer ere ez': *euska-*
raz tutik ez zekiela; nire erreguek ez
dute tutik ere balio.
tutore
tutoretza
tutu 1 'hodia'. 2 'turuta, adarra'
tutulikatu, tutulika, tutulikatzen. *g.er. du*
ad. 'engainatu, liluratu'
tutxulo* e. **dutxulu**
tuvalutar (herritarra)
tuztatu, tuzta, tuztatzen. *du* ad.
txabola
txadar (herritarra)
txahal
txahalki
txairo
txairotasun
txakal *Canis aureus* eta *Canis adustus*
eta Canis mesomelas
txakil *Bizk. g.er.* 'ahula'
txakolin
txakolindegi
txakur *Canis familiaris*
txakur(-)amets
txakur(-)eztul
txakur handi
txakur txiki
- txakurkeria**
txakurki 1 iz. 'txakur-haragia'
txakurki 2 adlag. 'maltzurki'
txakurkume
txakurtegi
txalaparta
txalapartari
txalburu *Gip.* 'zapaburua'
txaldan
txaldandu, txaldan(du), txaldantzen.
da/du ad.
txaldankeria
txaleko *Heg.* 'barneko motza'
txalet *Heg.*
txalma (basta mota)
txalmagin
txalmagintza
txalmatu, txalma(tu), txalmatzen. *du* ad.
txalo
txalo(ak) jo
txalo egin
txalogarri
txaloka
txalokatu, txaloka(tu), txalokatzen. *du* ad.
txalotu, txalo(tu), txalotzen. *du* ad.
txalupa
txaluparatu, txalupara(tu), txalupara-
tzen. da/du ad.
txalupari
txamarra 'jaka'
txanbelin *g.er.* 'polita'
txanbil *g.er.* 'suila'
txanda
txandan
txanda-pasa egin
txandaka
txandakako
txandakatu, txandaka(tu), txandakatzen.
da/du ad.
txandal *Heg.*
txandatu, txanda(tu), txandatzen. *da/du*
ad.
txanel (txalupa mota)
txango
txangurru *Maja squinado*
txanka 1 *Bizk.* 'hanka'. 2 pl. 'makuluak'.
3 (karta)
txano 1 'burua estaltzekoa'. 2 'kafe-
-ira(ga)zkia'

txanpa 1 'estropadetan) arraunaldi bizkorra'
txanpa 2 *Zub.* 'zaunka'
 txanpain* e. **xanpain**
txanpiñoi *Heg. Herr.* h. **barrengorri**
txanpon
 txanpu* e. **xanpu**
txantxa
 txantxetako
 txantxetan
txantxangorri *Erithacus rubecula*
txantxar
txantxil 'ontzi zilindrikoa, esnea neurtu eta banatzekoa'
txapa *Heg.*
txapel
txapeldun
txapelgorri 'mikeletea; erreketea'
txapelketa
txapeloker *Lgart.* 'guardia zibila'
txapin
txapista *Heg.*
txaplata *Bizk.* 'enplastua'
txapligu *Bizk.* 'suziria'
txar
txara 1 'zuhaixa'. 2 'txara-eremua'
txaraka 'txara'
txaratila
txarkeria
txarki
txarpoil *Zub.* 'ezkaia'
txarraldi
txarranpin *Gip.* 'elgorria'
txarrantxa
txarrantxari
txarrantxatu, txarrantxa(tu), txarrantxatzen. *du* ad.
txarretsi, txarrets, txarresten. *du* ad.
txarriboda *Bizk.*
txarro *Gip.* 'pitxerra'
txartasun
txartel
 (txartel-)leihatila
txarteldegi
txarto *Bizk.*
txartu, txar(tu), txartzen. *da/du* ad.
txatal
txa-txa-txa
txatxala *Bizk.* 'mamala'

txatxar *Bizk.* 'hutsala'
txatxu
txatxukeria
txatxutu, txatxu(tu), txatxutzen. *da/du* ad.
txegoste 'digestioa'
txeke
txeketegi
txekiar (herritarra)
txekiera (hizkuntza)
txekor *Gip.*
txekoslovakiar
txelo 'biolontxeloa'
txepel
txepeldu, txepel(du), txepeltzen. *da/du* ad.
txepelkeria
txepeltasun
txepetx *Troglodytes troglodytes*
txera
txeratsu
txeratu, txera(tu), txeratzen. *du* ad.
txermen *Gip.* 'udarea, madaria'
txerpolari
txerrama
txerren
txerri *Sus scrofa*
 txerri(-)bazka
 txerri-jan
 txerri(-)korta *Bizk.*
txerrikeria
txerriki
txerrikume
txerritegi
txerritoki
txerrizain
txertaka
txertaketa
txertatu, txerta, txertatzen. *du* ad.
txertatze
txerto
txetxu *Bizk.* 'eduki-neurri zaharra, pinta-laurdena'
txewera (hizkuntza)
txibia *Sepia officinalis*
txibierro
txibista 'begizta'
txigor
txigorgailu

txigorki**txigortu**, txigor(tu), txigortzen. *du ad.*:*ogi txigortua.***txiker** *Bizk.* 'txikia'**txikertu**, txiker(tu), txikertzen. *Bizk. da/du ad.***txiki****txikitan****txiki-txiki egin****txikiagotu**, txikiago(tu), txikiagotzen. *da/du ad.***txikierdi** (edukiera-neurria)**txikigarri****txikikeria****txikitasan****txikito** 'baxoerdia'**txikitu**, txiki(tu), txikitzen. *da/du ad.***txikitxo** 'aukeran txikiegia'**txikizio****txikle** *Heg.***txiko** *Bizk.* 'moxala'**txikoria** *Cichorium intybus subsp. Sativum***txikot** *Bizk.* 'soka lodia'**txil egin** '(batez ere jokoetan) amore eman'**txila** *g.er.* 'almutea'**txilaba****txilar****txilardi****txiletar** (herritarra)**txilibitari****txilibitu 1** (musika-tresna)**txilibitu 2** *Labrus bimaculatus***txilin****txilin-belar****txilina*** e. **txilin****txilio****txilioka****txima****tximeleta** *Lepidoptera***tximimia****tximino** *Ord. Primates***tximinokeria****tximista****tximistargi****tximistorratz****tximitx*** e. **zimitz****tximu** *Gip. h.* **tximino****tximuera****txinal****txinalka****txinatar****txinbo** *Sylvia sp.***txindi** 'pindarra, txingarra'**txindor** *Bizk.* 'txantxangorria'**txindurri** 'inurria'**txinel** 'herrizaina'**txinera** (hizkuntza)**txinga****txinga(-)eroate****txinga(-)proba****txingar****txingartu**, txingar(tu), txingartzen. *da/du ad.***txinget** *Bizk.* 'kisketa'**txingoka****txingor**: *txingorra ari du, txingorra egin du.***txingorrada**txingude* e. **ingude**txingurri* e. **txindurri****txinpantze** *Pan troglodytes***txinparta****txinpartaka****txinpartatsu****txinpartatxo****txinta** '(txorien) kantua'**txintaka****txintik**: *txintik ere atera gabe.***txintzarri** 'zintzarri txikia'**txintxilla** *Chinchilla laniger***txintxirrin** 'bularreko haurren jostailua'**txio 1** 'txorien kantua'**txio 2** *Phylloscopus collybita***txioka****txioketa****txiolari****txip** *Inform.***txipa** *Phoxinus phoxinus. Sin. ezkailu***txipi** h. **txiki****txipiroi** *Loligo vulgaris***txirbil** *Sin. txirlora***txiribiri 1** *Bizk.* 'tximeleta'. 2 'txirbila, txirlora'**txirikorda****txirikordatu**, txirikorda(tu), txirikordatzen. *du ad.*

txirimoia *Annona cherimolia*
txirimoiondo
 txirio* e. **xirio**
txirla
txirlo 'birla'
txirlora *Bizk. Sin. txirbil*
txiro
txirotasun
txirotegi
txirotu, txiro(tu), txirotzen. *da/du* ad.
txirpi *Bizk.* 'landareen mintegia'
 txirribita* e. **xirribika**
txirrika
txirrin 'deitzeko tresna'
txirrintulari *Sin. bizikletari*
txirrintularitza
txirringa 'gurpila'
txirriskila *Serinus serinus*
txirrista
txirristada
txirritxirri *Bizk.* 'kilkerra'
txirtxilatatu, txirtxila, txirtxilatzen. *du* ad.:
katamotzen atzaparretan txirtxilatua.
txirtxir 'kilkerra'
txirula
txirulari
txiste *Heg. Herr.* 'izkirimiria'
txistor
txistu
 txistu egin
txistuka
txistukari
txistukatu, txistuka(tu), txistukatzen. *du*
 ad.
txistulari
txit: *Jaun txit* argia.
txita
txitaldi
txitama
txitan adlag.: *oiloa txitan egon, ezarri.*
 txitako: *txitako arrautzak.*
txitatu, txita(tu), txitatzen. *du* ad.
txitean-pitean
 txito 1* e. **txita**
 txito 2* e. **txit**
txitxar *Cicadinae*
txitxardin *Sin. angula*
 txitxare* e. **zizare**
txitxarro *Trachurus trachurus*
 txitxarro beltz *Trachurus picturatus*

txitxi *Haur.* 'haragia'
txitxi(-)burruntzi
txitxirio *Cicer arietinum*
txiza batez ere *Bizk.*
 txiza egin
txizagura
txizalarri
txizati
txizontzi
txo *Bizk.* 'mutilentzako dei-hitza'
txofer *Heg. Herr.*
txoil *Naf.* adlag. 'guztiz, erabat': *nire*
 kulpa txoil handiaz.
txoko *Heg. Adkor.*
txokolate
txokolategile
txokor 'arto koskorra'
txolarre *Passer domesticus*
txolarte
txolin 'buruarina'
txolindu, txolin(du), txolintzen. *da/du*
 ad. 'pixka bat mozkortu'
txondor
txondortu, txondor(tu), txondortzen.
da/du ad. 'metatu'
txongo 'txerri-hezur giharduna'
txonta *Fringilla coelebs*
txopa
txopin 1 *Gip.* 'litro-erdia'
txopin 2 *Naf.* 'zotina'
txorakeria *Heg. Adkor.* 'zorakeria'
txoratu, txora, txoratzen. *Heg. da/du* ad.
Adkor. 'zoratu'
txori 1
 txori(-)denda
 (**txori-jizugarri** 'txorimaloa'
txori 2 1 'koskorra'. 2 'ile-mototsa lo-
 tzen duen begizta'
txoriburu
txorikume
txorimalo
txorizo
txoro *Adkor.* 'zoroa'
txorro *Heg.* 'zurrusta'
txorrota
txorrotxio
txorrotxioka
txorru *Carduelis chloris*
 txorta 1* e. **sorta**

txorta 2 *Arrunk*.
txorta jo
txortan egin
txortalo *Mentha pulegium*
txorten
txor-txor adlag.: *txor-txor hizketan ari ziren, isildu gabe*.
txortxor iz. 'txorrotxioa'
txosna
txosten
txota *Heg.* 'txanka (karta)'
txotx
txotxo 'mutilentzako dei-hitza'
txotxolo
txotxolokeria
txotxolotu, **txotxolo(tu)**, **txotxolotzen**.
da/du ad.
txotxongilo
txu *Bizk.* 'txistua, listua, tua'
txukatu* e. **xukatu**
txukun izond.
txukundu, **txukun(du)**, **txukuntzen**.
da/du ad.

txukunkeria
txukunketa
txukunki
txukunkiro
txukuntasun
txuleta *Heg.*
txuliatu, **txulia(tu)**, **txuliatzen**. 1 *du ad.* 'toreatu'. 2 *da/du ad.* 'burla, iseka egin norbaiti'
txulo* e. **zulo**
txundigarri
txunditu, **txundi**, **txunditzen**. *du ad.*
txuntxur
txupatu, **txupa**, **txupatzen**. *Heg. du ad.*
Herr.
txuri* e. **zuri**
txurro *Heg.*
txurrogile
txutxu-mutxu
txutxu-mutxuka
tzar
tzarkeria
tzartasun

U

u "u" letraren izena
uagadugutar (herritarra)
ubarroi *Phalacrocorax sp.*
ubazter *g.er.* 'ur-bazterra'
ubel
ubeldu 1, **ubel(du)**, **ubeltzen**. *da/du ad.*
ubeldu 2 iz.: *ubeldu edo odolez betea*.
ubeldura
ubeltasun
ubelune
ubeluri *Ipar.* 'ubeldua'
ubeluritu, **ubeluri(tu)**, **ubeluritzen**. *Ipar.*
da/du ad. 'ubeldu'
ubera 1 'itsasontziak uzten duen arras-toa'
ubera 2 'itsasbehera'
ubide
uda
udaberri
udagoien *Bizk.* 'udazkena'

udal
udalbatza
udalbatzar
udalde
udaldi
udalehen *Bizk.* 'udaberria'
udaleku
udalerrri
udaletxe
udaltzain
udaltzaingoa
udara *Gip.* 'uda'
udare
udare(-)arbola 'udareondoa'
udareondo *Pyrus communis*
udaretze *Ipar. g.er.* 'udareondoa, mada-
 riondoa'
udate 'udaldia'
udatiar
udazken

uf interj. 'nekearen-eta adierazlea'
ufa 1 interj. 'pozaren adierazlea'
ufa 2 1 iz. 'ufakoa'. 2 izond. '(fruituez mintzatur) hutsa'
ufada *g.er.* 'ufakoa'
ufaka adlag.
ufako *Ipar.*
ufatu, ufa(tu), ufatzen. *du* ad.
 ugadera* e. **igaraba**
ugararazi, ugalaraz, ugalarazten. *du* ad.
ugalde 1 *Naf.* 'ibaia'
 ugalde 2* e. **uholde**
ugaldu, ugal, ugaltzen. *da/du* ad. 'ugari-tu'
ugalketa
ugalkor
ugalkortasun
ugaltze: *ugaltze-aparatura.*
ugandar (herritarra)
ugaraxo *Bizk.* 'igela'
ugari izond.: *uzta ugaria*; adlag.: *lana ugari dagoen tokia.*
ugariagotu, ugariago(tu), ugariagotzen. *du* ad.
ugariarazi, ugariaraz, ugariarazten. *du* ad.
ugaritasun
ugaritera (hizkuntza)
ugaritu, ugari(tu), ugaritzen. *da/du* ad.
ugaritze
 ugarte* e. **uharte**
ugatz
ugazaba
ugazabandre *Bizk.*
ugazama 'amaordea'
ugaztun
uger *Bizk.* 1 'herdoila': *ugerrak hartu dizkio horri bere ondasunak.* 2 'zolda'. 3* e. **igeri**
ugerdo *Bizk.* izond. 'zikina'
ugertsu *Bizk.*
ugertu, uger(tu), ugertzen. *Bizk. da/du* ad. 1 'herdoildu'. 2 'zikindu'
uhaga *Sin.* **ponpa**
 uhain* e. **uhin**
uhaitz *Zub.* 'ibaia'
uhal
 uhalde* e. **uholde**
uhanditu, uhandi, uhanditzen. *da/du* ad. *g.er.* 1 'harrotu'. 2 'urez hanpatu'

uhandre (*Euproctus*, *Triturus* eta *Amp-hiuma* espezieetako urlehortar batzuen izena)
uhar *Ipar.* 1 'uholdea'. 2 'euri-erauntsia'
uharka 1 adlag. 'erauntsika'
uharka 2 iz. 'urtegia'
uharroila *Zub.* 'erretena, ubidea'
uharte
uhartedi
uhartetar
uher *batez ere Ipar.* 'arrea'
 uherka* e. **uharka**
uhertasun
uhertu, uher(tu), uhertzen. *da/du* ad.
uhertze
uhin: *itsasoko uhinak; hots-uhinak.*
uholde
uhuri *Ipar.* 'hontzek eta egiten duten oihu luzea'
uhurika
ui *Bizk.* 'biketa'
 ujolde* e. **uholde**
ukabil
ukabildu, ukabil(du), ukabiltzen. *du* ad. 'eskua itxi'
ukabilka
ukabilkada
ukabilkari
ukabilkatu, ukabilka(tu), ukabilkatzen. *du* ad. 'ukabilez jo'
ukabilketa
ukabilko 'ukabil-kolpea'
ukaezin 'ezin ukatuzkoa'
ukaitza *Ipar.* 'jabetza, ondasuna'
ukakor
ukaldi 'kolpea'
ukaldika
ukaldikari
ukaldikatu, ukaldika(tu), ukaldikatzen. *da/du* ad.
ukalondo *batez ere Gip.* 'ukondoia'
ukamen
ukan, ukaiten. *Ipar. du* ad. 'izan'
ukandun *Ipar. g.er.*
ukapen
ukarai *Ipar.* 'eskimuturra'
ukarazi, ukaraz, ukarazten. *dio* ad.
ukatu, uka, ukatzen. *du* ad.
ukatzaile

ukatze
ukazio
ukendu
uki iz. 'ukitzea'
ukiarazi, ukiaz, ukiazten. *dio* ad.
ukiera
ukiezin
ukiezintasun
ukigabe
ukigai
ukigarri
ukigune
ukimen
ukipen
ukitu, uki, ukitzen. *du* ad.
ukitzaille
ukitze
uko
 uko egin
ukondo
ukrainar (herritarra)
ukrainera (hizkuntza)
ukuilu
ukurtu, ukur, ukurtzen. *Ipar.* eta *Naf.*
 da/du ad. 'makurtu'
ulanbatortar (herritarra)
ulergaitz
ulergaitzasun
ulergarri
ulergarritasun
ulermen
ulertarazi, ulertaraz, ulertarazten. *dio* ad.
ulerterraz
ulertezin
ulertezintasun
ulertu, uler, ulertzen. *du* ad.
ulertzaile
ulitxa *Lap.* eta *Naf.* 'eltxoa'
ulstertar (herritarra)
ultimatum
ultrahots
ultramore
ultrasoinu
ulu *Bizk.*
uluka
umarazi, umaraz, umarazten. *du* ad.
umatu, uma,umatzen. 1 *Ipar.* *du* ad. 'ji-
 poitu'. 2 *da* ad. 'umea(k) egin': *behia*
 umatu da.

ume
umealdi *g.er.* 'sabelaldia'
umedun
umegile 'ume asko egiten dituen'
umegorri *batez ere Bizk. Pei.*
umekeria
umeki iz.
umekondo *Bizk.*
umel *Bizk.* izond. 1 '(fruitu) heldu-hel-
 dua'. 2 'hezca'
umeldu, umel(du), umeltzen. *Bizk. da/du*
 ad.
umemoko
umerri
umetasun
umeteria *Bizk.* 'ume-taldea'
umetoki
umetu 1, ume(tu), umetzen. *da/du* ad.
 'ume bilakatu'
umetu 2* e. **umatu 2**
umetxo
umezain
umezaro 'hautzaroa'
umezurtz
umezurtzegi
umidura 'hezetasuna'
umil
umildade *Heg. Herr.* 'umiltasuna, apal-
 tasuna'
umildu, umil(du), umiltzen. *da/du* ad.
umiliagarri *Ipar.*
umiliatu, umilia, umiliatzen. *Ipar. da/du*
 ad. 'umildu, apaldu'
umilki
umiltasun
umo
umoki *g.er.*
umontzi
umore
umoretsu
umorista
umotasun
umotegi
umotu, umo(tu), umotzen. *da/du* ad.
unada *Bizk.* 'denboraldia, bolada'
unadura *Ipar.* 'nekea, akitzea'
unagarri *Ipar.*
unai 'behizaina'
unaldi *Ipar.* 'nekaldea'

unama 'soka sendoa'
unarazi, unaraz, unarazten. *du ad.*
unatu, una, unatzen. *Ipar. da/du ad.* 'ne-
 katu'
unecan-unean
unean uneko
 unhatu* e. **unatu**
unibertsal
unibertsitario
unibertsitate
unibertso
unide *Ipar.* 'inudea'
uniforme
unitarismo
unitate
untxi *Oryctolagus cuniculus*
 untzi* e. **ontzi**
upa *Bizk.* 'upela'
upagin *Bizk.* 'upelgilea'
upategi
upel
upeleratu, upelera(tu), upeleratzen. *du*
ad.
upelgile
upelgintza
upeltegi
ur
ur(-)ahi 'paperak-eta itsastekoa'
ur-bazter
ur(-)emari
ur-etorri iz.
ur handi: *ur handitako arrantza; ur*
handitako arraina ('eskarmentu handi-
 ko pertsona')
ur(-)hegazkin
ur-jauzi
ur-laster
 uraga* e. **uhaga**
urakan
uraldi 'uholdea'
uralita *Heg.*
 uranditu* e. **uhanditu**
uranio
urardo
urardotu, urardo(tu), urardotzen. *du ad.:*
hizkuntza bera urardotua zegoen.
urartuera (hizkuntza)
uraska 'urez beteriko aska'

uraza *Lactuca sativa*
urbanizatu, urbaniza, urbanizatzen. *du*
ad.
urbatu iz. 'baba, handitu urtsua'
urberritu, urberri, urberritzen. *du ad.*
 'ura aldatu': *garbitu den arropa urbe-*
rritu.
urburu *Ipar.* 'iturburua'
urdai
urdaiazpiko
urdail
urdaieratu, urdailera(tu), urdaileratzen.
du ad.
urdain *Zah. g.er.* 'urdezaina'
urdaitegi
urdaki *Zub.* 'urdaia'
urdalde
urdama *g.er.* 'txerri ama'
urandegi *g.er.*
urdanga 1 'zerri emea'. 2 'emagaldua'
urde 1 iz. 2 izond.
urdekeria
urdeki iz.
urdetu, urde(tu), urdetzen. *da/du ad.*
g.er. 'zikindu'
urdezain *Ipar.*
urdin
urdinbelar *Isatis tinctoria*
urdiridu, urdin(du), urdintzen. *da/du ad.*
urdinkara
urdintasun
urdinxka
urdu (hizkuntza)
urdun 'urtsua'
urduri
urdurialdi
urdurikeria
urduritasun
urduritu, urduri(tu), urduritzen. *da/du ad.*
 uregazkin* e. **ur-hegazkin**
ureztabide
ureztatu, urezta, ureztatzen. *du ad.*
ureztatze
urgatzi, urgatz, urgazten. *Ipar. du ad.*
Zah. / Heg. dio ad. 'lagundu'
urgazle: *euskaltzain urgazlea.*
urgazpen *g.er.*
urgente
urgentzia

urguileria *Ipar. Zah.* ‘harrokeria’

urguilu *Ipar.*

urguilutsu *Ipar.*

urgun *Naf.* ‘herrena’

urgunka *Naf.*

uri 1* e. **eur**i

uri 2* e. **hiri**

urin batez ere *Ipar. eta Naf.* 1 ‘gantza, koipea’. 2 ‘zukua’

urinean eman (haragikiak)

urindatu, urinda, urindatzen. *Batez ere Ipar. eta Naf. du ad.* ‘gantzutu, koipetu’

urineko *Ipar. eta Naf. iz.* ‘haragiki urinetan egosi-landua’

urineztatu, urinezta, urineztatzen. *Batez ere Ipar. eta Naf. du ad.* ‘koipeztatu’

urintsu batez ere *Ipar. eta Naf.* ‘koipe-tsua’

urjauzi* e. **ur-jauzi**

urka

urka-bilur ‘korapiloa, tiratuz begia estutzen zaiona’

urkabe

urkamendi

urkarazi, urkaraz, urkarazten. *du ad.*

urkatu, urka(tu), urkatzen. *du ad.*

urkatzaile

urkatze

urketa 1 *Ipar. adlag.* ‘ur bila’

urketa 2 *Ipar. iz.* ‘ur-piloa’

urki *Betula sp.*

urkidi

urkila

urkitz *Jasminum officinale*

urko* e. **hurko**

urkor

urkuldu, urkul, urkultzen. *Bizk. du ad.* ‘aletu, aleak kendu’

urlehortar *Sin. anfibio*

urlia

urmael

urmargo *Sin. akuarela*

urmariatu, urmaria, urmariatzen. *Ipar. da/du ad. g.g.er.* ‘suntsitu’

uro *Bos taurus primigenius*

uroilanda *Porzana sp.*

uroilo *Gallinula sp.*

uros *Ipar.* ‘zoriontsua’

uroski *Ipar.*

urostasun *Ipar.*

urpekari

urpeko iz. ‘itsaspekoa’

urperatu, urpera, urperatzen. *da/du ad.*

urpetu, urpe(tu), urpetzen. *du ad.* ‘urak estali, azpian hartu’

urra *Bizk. interj.* ‘purra’

urraburu *Sparus aurata*

urradura

urragarri

urrako *Ipar. iz.* ‘urratua, urradura’

urrakor

urrazazi, urrazaz, urrazazten. *du ad.*

urraska adlag. ‘urratsak eginez’

urrats

urratu 1, urra, urratzen. *du ad.*

urratu 2 iz.: *landareari urratu bat egin.*

urratzaile

urratze

urraza* e. **uraza**

urte

urrearrain *Carassius auratus*

urrebotoi *Ranunculus sp.*

urregile

urregin *Bizk.* ‘urregilea’

urregintza

urregorri *batez ere Bizk.* ‘urrea’

urrelili *Chrysanthemum sp. Sin. krisantemo*

urrendu, urrent, urrentzen. *Zub.* ‘bukatu, amaitu’

urreria

urretxindor *Luscinia megarhynchos*

urretxori *Oriolus oriolus*

urrezko

urreztatu, urrezta, urreztatzen. *du ad.*

urreztatzaile

urrezuri *batez ere Bizk.* ‘zilarra’

urri 1 izond.

urri 2 iz. ‘urtearen hamargarren hila’

urribelar ‘bibelarra, bigarren epaiko belarra’

urrieta *Zub. iz.* ‘urria’

urrikalarazi, urrikalaraz, urrikalarazten. *Ipar. du ad.*

urrikaldu, urrikal, urrikaltzen. *Batez ere Ipar. da/zaio ad.* ‘errukitu’: *Jauna, urrikal zakizkit; nagusia urrikaldu zen mirabe hartaz.*

urrikalkizun *Zah.* pred. eta izond. 'urri-
kalgarría, errukarría'
urrikalkor *Ipar.*
urrikalmen 'errukia'
urrikalmendu *Ipar.* 'errukia'
urrikalmendutsu *Ipar.* 'errukiorra'
urrikaltsu *Goi.:* *Jainko urrikaltsua.*
urrikaltze
urrikari *Ipar.* iz. 'errukia'
urrikarri izond. 'errukarría'
urriki 1 'damua'. 2 'errukia'
urrikitu, urriki(tu), urrikitzen. *da* ad.
 1 *Ipar.* eta *Naf.* 'damutu'. 2 *Heg. g.er.*
 'errukitu'
urrikitze
urrih. urri 2.
urriilo 'mandragora'
urriin 1 'usain ona'. 2 'usaina'
urriin 2* e. **urrun**
urrindatu, urrinda, urrindatzen. *Batez*
ere Ipar. du ad. 'lurrindu, usain gozoa
 hedatu'
urrindatze
urrindu, urrin(du), urrintzen. *da/du* ad.
 'kirastu, usain txarra hedatu'
urrineztatu, urrinezta, urrineztatzen. *du*
 ad. 'urrinez igurtzi'
urrineztatze
urringai
urrintsu 'usain ona hedatzen duena'
urririk *Ipar.* 'doan'
urrisoro *Ipar.* 'urribelarra, bibelarra'
urritasun
urritu, urri(tu), urritzen. *da/du* ad.
urritx *Russula cyanoxantha*
 urritz* e. **hurritz**
urrixa izond. '(abere) emea'
urruma
urrumaka
urrumatu, urruma(tu), urrumatzen. *du* ad.
urrun 1 adlag.: *herritik urrun bizi da.*
 2 izond.: *Ekialde Urruna.*
urrunarazi, urrunaraz, urrunarazten. *du*
 ad.
urrundani *Ipar.* 'urrundik'
urrundu, urrun(du), urrunutzen. *da/du* ad.
urrunkari *Ipar. g.er.* 'urrun heltzen
 dena, helmen handikoa': *arma urrun-*
karia.

urrunkor
urrintasun
urruntxo
urrunxko
urruti 1 adlag. 2 izond.: *bazter urrutie-*
tatik zetozela.
urrutian
urrutira
urruti-min
urrutiratu, urrutira(tu), urrutiratzen.
da/du ad.
urrutitasun
urrutitxo
urrutizkin *g.g.er.* 'telefonoa'
 urruxa* e. **urrixa**
urtabe (*urtabe ona, urtabe txarra* esapi-
 deetan erabiltzen da, 'uzta oneko ur-
 tea', 'uzta txarreko urtea' adieretan)
urtaldi *Ipar.* 'urtabea'
urtar
urtarazi, urtaraz, urtarazten. *Ipar. du* ad.
urtaro
urtaril
Urtats *Ipar.* 'Urteberri eguna'
urtatu 1, urta, urtatzen. *Ipar. du* ad.
 'busti, ureztatu'
urtatu 2 izond. *g.er.* 'urte askokoa'
urte
Urteberri
urtebete: *urtebete pasatu zuen Amerike-*
tan; **urtebete bat egon zen gaixorik e.*
urtebete egon zen gaixorik.
urtebetetze
urtebi iz. 'sagar-mota'
urteburu
urtegi
urtekal *Zub.* adlag. 'urtero'
urtekari
urtemuga
urtero
urteroko
urtetsu
urtetxo: *bere urtetxoak ditu aitona ho-*
rrek.
urteurren
Urtezahar
urtsu
urtu, ur(tu), urtzen. *da/du* ad.

urtukor* e. **urkor**
urtume ‘urteko umea’; ‘urteko adarra’
urtxakur 1 ‘arrantzaleei txalupako lane-
tan laguntzen dien txakurra’. 2 ‘igara-
ba’
urtxintxa *Sciurus sp.*
urtxori *g.er.* ‘buztanikara’
urtzaile
urtze
urtzi* e. **ortzi**
urtzintz *Ipar.* ‘usina, doministikua’
uruguaitar (herritarra)
urxapal *Zub.* ‘usapala’
urzale
urzo *Ipar. h. uso*
usadio
usagari *Nigella sativa*
usaia *Ipar. eta Naf.*
usaian
usaiako
usaimen
usain
usain egin
usain(-)belar
usaindu, *usain(du)*, *usaintzen*. 1 *da* ad.
‘usain txarreko bihurtu’. 2 *du* ad. ‘us-
natu, usain egin’
usaindun
usaingabe
usaingarri
usainka
usaintsu
usakume
usantza
usapal *Streptopelia turtur*
usategi
usatortola *Heg. g.er.* ‘usapala’
usatu, *usa*, *usatzen*. 1 *du* ad. ‘erabili’.
2 *da* ad. *Zah.* ‘ohitu’
usin ‘doministikua, urtzintza’
usin egin
usin eragin
usna *Ipar.*
usnarazi, *usnaraz*, *usnarazten*. *du* ad.
usnatu, *usna(tu)*, *usnatzen*. *du* ad.
usnatze
uso *Columba sp.*
uso-tortoil *Ipar.* ‘usapala’
usoki

uspel 1 *Ipar.* ‘ubela’
uspel 2 *Ipar.* ‘ospela, laiotza’
uspeldu, *uspel(du)*, *uspeltzen*. *Ipar. du*
ad. ‘ubeldu’
uspeldura
uspelgune
uste
uste izan
uste on
ustez
ustebide *g.er.*
ustekabe
ustekabean
ustekabeko
ustekaberik
ustekabez
ustekeria *Ipar.*
ustekizun *g.er.*
usteko *izond.*: *hutsak eta huts ustekoak.*
ustel 1 *izond.*
ustel 2 *iz.* ‘musean-eta, partida batean
irabazi den saioaren adierazlea’
ustelarazi, *ustelaraz*, *ustelarazten*. *du* ad.
usteldu, *ustel(du)*, *usteltzen*. *da/du* ad.
usteldura *Ipar.*
ustelezin
ustelgaitz
ustelkeria
ustelkor
ustelkortasun
usteltasun
usteltze
ustezko *izlag.*: *ustezko laguna.*
ustiapen
ustiatu, *ustia*, *ustiatzen*. *du* ad.
ustiatze
usu 1 1 *adlag.* ‘maiz, sari’. 2 *izond.*:
gertaera usuak; ile usua ‘ile ugaria’
usuenik
usu 2 *Ipar.* ‘zornea’
usuki *Ipar. g.er.* ‘usu, maiz’
usutasun
usutu, *usu(tu)*, *usutzen*. *Ipar. da/du* ad.
ut *Bizk.* ‘utikan’: *ut hortik!*; *ut, ut, ut.*
utikan
utopia
utopiko
utzarazi, *utzaraz*, *utzarazten*. *dio* ad.
utzi, *utz*, *uzten*. *du* ad.

utzietsi, utziets, utziesten. *Ipar. du ad.*
‘bertan behera utzi’
utziezin
uve “v” letraren izena
uve bikoitz “w” letraren izena
ux Bizk. interj. ‘etxeko abereak uxatzeko hitza’
uxadan *Ipar. g.er.* ‘izaina’
uxaldu, uxal, uxaltzen. *da/du ad.* ‘zimel-
du’
uxara *Ipar.* ‘beherakoa’
uxaratu, uxara(tu), uxaratzen. *Ipar. da*
ad. ‘beherakoa izan’
uxarka
uxarrean
uxatu, uxa, uxatzen. *du ad.*
uxatzaile
uxo *Adkor.* ‘usoa’
uxter *Ipar.* 1 ‘samurra, beratza’. 2 ‘erra-
za’
uxtertu, uxtter(tu), uxtterzen. *Ipar. da/du*
ad. ‘samurtu, beratu’
uzbekera (hizkuntza)
uzbekistandar (herritarra)
uzbeko (herritarra)
uzi *Bizk. g.g.er.* ‘grina, irrika’
uzkailarazi, uzkailaraz, uzkailarazten.
Ipar. du ad.
uzkaili, uzkail, uzkailtzen. *du ad.* ‘irauli’
uzkaldu, uzkal, uzkaltzen. *du ad. g.er.*
‘lotu, estekatu’
uzker *Bizk. eta Ipar.* ‘puzkerra’
uzki
uzkin ‘hondarra’
uzkinaxo *Ipar. Garrulus glandarius. Sin.*
eskinoso

uzkur
uzkur egin
uzkurka
uzkurkeria
uzkurki
uzkurkor
uzkurraldi
uzkurtasun
uzkurtu, uzkur(tu), uzkurtzen. *da/du ad.*
uzkurtze
uzta
uztai
uztail
uztapiku ‘*Ficus carica*-ren fruitua’
uztar *Ipar.* ‘ostikoa’
uztar-behi
uztar-idi
uztardura
uztargi ‘ostadarra’
uztargile
uztargintza
uztarka *Ipar.* ‘ostikoka’
uztarkide
uztaro
uztarpe
uztarperatu, uztarpera(tu), uztarpera-
tzen. *du ad.*
uztarpetu, uztarpe(tu), uztarpetzen. *du ad.*
uztarrarazi, uztarraraz, uztarrarazten.
dio ad.
uztarri
uztarri motz
uztartu, uztar(tu), uztartzen. *du ad.*
uztatu, uzta(tu), uztatzen. *Ipar. g.er. du*
ad. ‘uzta bildu’
uzte

V

v (uve)
vaduztar (herritarra)
valletar (herritarra)
vanuatuar (herritarra)
varsoviar (herritarra)
vatikanoar (herritarra)
vedette

vediko (hizkuntza)
vendera (hizkuntza)
venezuelar (herritarra)
versus
victoriar (herritarra)
vienar (herritarra)
vientiandar (herritarra)

vietnamdar (herritarra)
vietnamera (hizkuntza)
vilatar (herritarra)
vilniustar (herritarra)
vodka

volapük (hizkuntza)
volt
voltmetro
voyeur

W

w (uve bikoitz)
walkie-talkie
walkman
washingtondar (herritarra)
waterpolo
watt
wattmetro
wellingtondar (herritarra)

western
whiski
whiskitegi
windhoektar (herritarra)
windsurf
wolfram
wolofera (hizkuntza)

X

x (ixa)
xabal *Adkor.* ‘zabala’
xabalina
xaboi
xabor 1 *iz. Ipar. Adkor.* ‘zaborra’.
 2 *izond. Zub.* ‘hauskorra’
xafila
xaflatu, **xafila(tu)**, **xaflatzen**. *du ad.*
xagu* e. **sagu**
xaguxar* e. **saguzar**
xah (Pertsiakoa)
xahako *Ipar.* ‘zahatoa’
xahal* e. **txahal**
xahar *Adkor.*
xahu *Ipar.* *izond.* ‘garbia’
xahu naiz, **xahu gara** ‘galdua naiz;
 galduak gara’
xahuarazi, **xahuaraz**, **xahuarazten**. *dio ad.*
xahubide
xahugarri
xahuki
xahupen

xahutasun
xahutu, **xahu(tu)**, **xahutzen**. *du ad.*
 1 *Ipar. eta Naf.* ‘garbitu’. 2 ‘eralgi,
 gastatu’. 3 *Ipar.* ‘suntsitu, hondatu’
xahutzaille
xahutze
xai *Ipar. g.er.* ‘sotoa, upategia’
xainda* e. **txanda**
xake
xake-joko
xake-mate
xakel *Gip.* ‘igela’
xakelari
xakur *Lap. eta Naf. Adkor.*
xalant 1 *Ipar.* ‘txanela’
xalant 2 ‘galaia’
xalantzain
xalantzaingo
xalo
xaloki
xalotasun
xalupa* e. **txalupa**
xamar 1 *Ipar. eta Naf.* ‘jantzia’

xamar 2 *Adkor.* ‘samarra’
xamardun *Ipar.* ‘xamarra janzten duena; baserritarra’
xamur *Adkor.* ‘samurra’
 xanda* e. **txanda**
xanfarin *Ipar.* ‘buru-arina’
xango 1 *Ipar.* ‘txanka (karta)’
xango 2 *Ipar. Adkor.* ‘zangoa’
xangrin *Ipar.* ‘atsekabea’
 xano* e. **txano**
xanpain
xanpu
xantaia
xantre *Ipar.* ‘eliz kantaria’
 xapel* e. **txapel**
 xar* e. **txar**
 xara* e. **txara**
xaramela *Ipar.*
xaramelatu, xaramela(tu), xaramelatzen.
Ipar. du ad.
 xaratila* e. **txaratila**
xarbo *Ipar. Adkor.* ‘zarboa’
xarbot *Ipar.* ‘ezkaia’
xardina *Ipar. eta Naf. Adkor.* ‘sardina’
xare ‘pilota-jokoa’
xaribari
xarlango *Ipar.* ‘erbi-txakurra’
xarma *Ipar.*
xarmagarri *Ipar.*
xarmant *Ipar.*
xarmatu, xarma(tu), xarmatzen. *Ipar. du ad.*
xarmatzaile *Ipar.*
xarpa *Ipar.* ‘ehunezko zerrenda zabala’: *hautetsien xarpa.*
 xarrantxa* e. **txarrantxa**
 xartatu* e. **txertatu**
 xartel* e. **txartel**
 xarto* e. **txerto**
xatar ‘oihala’
xaxari *Ipar.*
xaxatu, xaxa, xaxatzen. *Heg. du ad.*
xedapen
xedarratu, xedarra, xedarratzen. *Ipar. du ad.* ‘inausi, murriztu’
 xedarri* e. **zedarri**
xedatu, xeda, xedatzen. *du ad.*
xede
xedera *Ipar. edo Jas.* ‘lakioa, artea’

xehakarazi, xehakaraz, xehakarazten. *du ad.*
xehakatu, xehaka, xehakatzen. *du ad.*
xeharazi, xeharaz, xeharazten. *du ad.*
xehatu, xeha, xehatzen. *du ad.*
xehatzaile
xehatze
xehe I izond. 1 ‘gorabehera txikikoa’: *harri xeheak.* 2 ‘zehatza’: *azalpen aberatsa eta xehea.* 3 *letra xehea* (= minuskula). II iz. ‘diru xehea’ (mugaturik erabilia: *xehea bihurtu; emak xehea*)
xeheka *Zub.* ‘kopuru txikitán (erosi, saldu)’
xehekeria
xeheki
 xehela* e. **xela**
xeheria *Ipar.* ‘gauza xeheen multzoa’
xehero *Ipar. Zah.* ‘xeheki’
xehetasun
 xehetu* e. **xehatu**
xela *Ipar.* ‘kereta’
xeke ‘buruzagi arabiarra’
xebre *Heg. Herr.*
xebrekeria *Heg. Herr.*
xenda *Naf. eta Zub.*
xendra *Ipar.* ‘bidezidorra’
xenofobia
xentimo *Heg. Adkor.*
xerka *Ipar.* ‘bila’
xerkatu, xerka(tu), xerkatzen. *du ad.*
xerlo *Ipar. Zah.* ‘ile-sorta’
xerra
xerraka
xerrama *Ipar. eta Naf. Adkor.*
 xerrenda* e. **zerrenda**
xerri *Ipar. eta Naf. Adkor.*
 xertatu* e. **txertatu**
 xerto* e. **txerto**
xextra ‘eztabaida, kalapita’
xhosera (hizkuntza)
xiberera h. **zuberera**
xiberotar h. **zuberotar**
xidor *Adkor. g.er.* ‘zidorra’
xifritu, xifri, xifritzen. *Ipar. da/du ad.* ‘kezkatu, larritu, bere onetik atera’
 xigor* e. **txigor**
xiismo
xiita

- xikigarri* e. **txikigarri**
 xikiro* e. **zikiro**
 xilibitu* e. **txilibitu**
 xilina* e. **txilin**
xilintxa *Ipar.* ‘txilina’
xilofono
xilografia
 ximaur* e. **simaur**
ximel *Adkor.* ‘zimela’
 ximeleta* e. **tximeleta**
ximiko *Ipar. eta Naf. Adkor.* ‘zimikoa’
 ximino* e. **tximino**
 ximist* e. **tximista**
 ximitx* e. **zimitz**
ximixta *Lap. eta Naf. Adkor.*
ximur *Adkor.* ‘zimurra’
xinaurri *Lap. eta BNaf.* ‘inurria’
 xinaurritegi* e. **inurritegi**
xingar *Ipar. eta Naf.* ‘urdaiazpikoa’
xingarki
xingola
xingolarrain *Cepola macrophtalma*
xinple *Adkor.*
xintximari *Ipar.* ‘izaina’
 xipa* e. **txipa**
 xipi* e. **txiki**
 xirimiri* e. **zirimiri**
xirimola *Ipar. Adkor.* ‘zirimola’
xiringa
xiringatu, **xiringa(tu)**, **xiringatzen**. *du ad.*
xirio *Ipar.* ‘kandela’
 xirla* e. **txirla**
xirmi-xarma *Ipar.* ‘aztikeria’
xirribika *Ipar.*
 xirrika* e. **txirrika**
 xirringa* e. **txirringa**
xirripa *batez ere Ipar.: zelaian zehar
doan ur-xirripa.*
 xirula* e. **txirula**
 xisma* e. **zisma**
 xispildu* e. **zispildu**
xistera ‘pilota-jokoetako tresna’
 xistu* e. **txistu**
 xit* e. **txit**
 xita* e. **txita**
xitu, **xit**, **xitzen**. *Ipar. Zah. du ad.* ‘gain-
ditu’
- xixa* e. **zixa**
xixare *h. zizare*
xixpa *Ipar. Adkor.* ‘zizpa’
xixta *Adkor.* ‘zizta’
 xixtako* e. **zixtako**
 xoil* e. **txoil**
xoko *Ipar. Adkor.* ‘zokoa’
 xokolate* e. **txokolate**
 xolarre* e. **txolarre**
xomorro *Heg. Adkor.* ‘zomorroa’
 xopa* e. **txopa**
xoragarri *Ipar. Adkor.* ‘zoragarria’
xoratu, **xora**, **xoratzen**. *Ipar. eta Naf.
da/du ad. Adkor.*
 xori* e. **txori**
xoro *Ipar. Adkor.* ‘zoroa’
xorrotx *Ipar. eta Naf. Adkor.* ‘zorrotza’
xorta *Ipar.* ‘(likidoekin) apur bat’
xortaka
xotx *Lap. eta BNaf. Adkor.* ‘zotza’
xuhur ‘zikoitza, zekena’
xukadera ‘eskuzapia’
xukagarri
xukapaper
xukarazi, **xukaraz**, **xukarazten**. *dio ad.*
xukatu, **xuka**, **xukatzen**. *du ad.*
xukatzaile
xuko *Ipar.* *adlag.* ‘lehor, agorturik’
xularme *g.g.er.* ‘poroa’
xume
xumetasun
xumetu, **xume(tu)**, **xumetzen**. *da/du ad.*
xurgagailu
xurgatu, **xurga**, **xurgatzen**. *du ad.*
xurgatzaile
xurgatze
 xuri* e. **zuri**
xurrupe *Adkor.* ‘zurrupe, hurrupe’
xurrupe, **xurrupe(tu)**, **xurrupe**.
Adkor. du ad. ‘zurrupe, hurrupe’
xut *Ipar. Adkor.* ‘zut’
xuxen *Ipar. eta Naf. Adkor.* ‘zuzena’
xuxurla
xuxurlari
xuxurlatu, **xuxurla(tu)**, **xuxurlatzen**. *du
ad.*

Y

y (i greko)
 yanki
 yarda
 yarendar (herritarra)
 yemendar (herritarra)
 yen

yiddish
 yoga
 yogi
 yogur* e. jogurt
 yuppie

Z

zabal
 luze-zabal
 zabalagotu, zabalago(tu), zabalagotzen.
du ad.
 zabalaldi *g.er.*
 zabalazarazi, zabalazaraz, zabalazarazten. *du ad.*
 zabaldegi
 zabaldi
 zabaldu, zabal(du), zabaltzen. *da/du ad.*
 zabalera
 zabalgarri
 zabalgune
 zabalik
 zabal-zabalik
 zabalki
 zabalkor
 zabalkote
 zabalkunde
 zabaltasun
 zabaltzaile
 zabaltze
 zabalune* e. zabalgune
 zabar
 zabarkeria
 zabarki
 zabarrarazi, zabarraraz, zabarrarazten.
du ad.
 zabartasun
 zabartu, zabar(tu), zabartzen. *da ad.*
 zabor
 zabor-bilketa
 zaborreria
 zaborrontzi
 zabortegi

zabu iz. 'kulunka'
 zabu egin
 zabuka
 zadorlari *g.g.er.* 'idazkaria'
 zafiro
 zafla *Ipar.* 'zaflakoa'
 zaflada
 zaflako *Ipar.* 'masailekoa'
 zaflakoka
 zaflatu, zafla(tu), zaflatzen. *Batez ere Zub. du ad.* 'masaileko (leun) bat eman'
 zafra *Ipar. eta Naf.* 'jipoia'
 zafraka
 zafraldi
 zafratu, zafra(tu), zafratzen. *Ipar. eta Naf. du ad.* 'jipoitu'
 zagrebar (herritarra)
 zahagi
 zahar
 zahar(-)etxe
 zahar-hitz: *zahar-hitzak, zuhur hitzak.*
 zaharberrikuntza
 zaharberritu, zaharberri, zaharberritzen.
du ad.
 zaharberritze
 zahardade *Gip.* 'zahartzaroa'
 zahargarri: *hotz larregia, zaharren hil-garria eta gazteen zahargarria.*
 zaharkeria
 zaharkin: *antzinako zaharkinak.*
 zaharkitu, zaharki, zaharkitzen. *da ad.*
 zaharmindu, zaharmin, zaharmintzen.
Ipar. 'olioak-eta zahar-kutsua hartu'
 zaharo 'makila, zigorra'

zaharoztatu, zaharozta, zaharoztazten.
du ad. ‘zigortu, makilatu’
zahartasun
zahartu, zahar(tu), zahartzen. *da/du* ad.
zahartza g.g.er. ‘zahartzea, zahartzaroa’
zahartzaro
zahartzale
zaharziale
zahato
zahi 1: *zahietan zuhur; irinetan ero*. 2:
buruko zahia.
zahitsu
zai* e. **zain**
zaia *Ipar.* ‘gona’
zaiazpiko
zail izond. 1 ‘nekez urratzen dena’. 2 ‘samurra ez dena’: *haragi zaila*. 3 ‘erraza ez dena’
zaildu, zail(du), zailtzen. *da/du* ad.
zailki
zailtasun
zailu 1* e. **zalu**
zailu 2* e. **zoli**
zain 1 iz.: *haritz baten zainak; nire zainetako odol guztia; zainak indartsuak dituen harri-jasotzailea*.
zain 2 g.g.er. ‘zaintzailea’: *ni ote naiz ene anaiaren zaina?*
zain 3 adlag.
zain egon
zain-belar *Plantago major*. *Sin.* **plantain**
zainarazi, zainaraz, zainarazten. *dio* ad.
zainart *Ipar.* ‘kementsua, indartsua’
zainartatu 1, zainarta, zainartatzen. *Ipar. du* ad. ‘bihurdura bat izan’: *uste nuen zangoa hautsi nuela, halere ez dut zainartatu baizik*.
zainartatu 2 iz. ‘zaintiratua’
zainbihurtu ‘zaintiratua’
zaindari
zaindaritza
zaindegi
zaindu, zain(du), zaintzen. *du* ad.: *zain ezazu zeure burua*.
zaineldu ‘arranpa, karranpa’
zaingabetu, zaingabe, zaingabetzen.
Ipar. g.er. da/du ad. ‘indargabetu’
zaingela
zaingo

zaingorri *Bot.*
zainildu, zainil, zainiltzen. *Ipar. da/du* ad. ‘ahuldu, indargabetu’
zainketa
zainpeko
zaintiratu
zaintsu
zaintza
zaintzaile
zaintzailetza
zaintze
zainzuri
zakar 1 iz.: *zakarretara bota*.
zakar 2 izond.: *hizkera zakarra*.
zakarkeria
zakarki
zakarraldi
zakarrera ‘zakar-pila’
zakarrontzi
zakartasun
zakartegi
zakartsu
zakartu, zakar(tu), zakartzen. *da* ad.
zakatz
zakel* e. **xakel**
zakil
zakote
zaku
zakuka
zakukada
zakuki: *zakukia zeraman soinean, eta gainetik alargun-jantzia*.
zakur *Lap.* eta *Naf.* ‘txakurra’
zakurkeria* e. **txakurkeria**
zakurki* e. **txakurki**
zakurkume* e. **txakurkume**
zakurtegi* e. **txakurtegi**
zakurtzar
zakuto
zakutxo
zalamandrana iz. *Ipar. Lgart.*
zalantza
zalantzan
zalantzakor
zalantzaldi
zalantzati
zalantzatu, zalantza(tu), zalantzatzen. *da* ad.
zalaparta

zalapartaka
zalapartari
zaldabai ‘panderoa’
zaldain ‘oinezkoentzako zubixka edo igarobidea’
zaldale
zaldar ‘pertsonek larruazaleko gaitza’
zaldi
 zaldi-baba *Ipar.* ‘baba-mota’
 zaldi-orrazi
zaldiko
 zaldiko-maldiko
zaldikume
zaldiño
zalditegi
zalditeria: *karlisten zalditeria.*
zaldito *Bizk.* ‘zaldi handia’
zaldizain
zaldizko iz.: *oinezkoak eta zaldizkoak.*
zaldun
 zaldun-inaute
zaldungo ‘zalduntza’
zalduntxo: *Azkoitiko zalduntxoak.*
zalduntza
zale
zalearazi, *zalearaz, zalearazten.* *du* ad.
zalegarri *g.g.er.*
zalekeria
zaletasun
zaletu, *zale(tu), zaletzen.* *da/du* ad.
zalge* e. **zalke**
zalgurdi
zali
zalikada *Heg. Sin. zalitara*
zalitara *Ipar. Sin. zalikada*
zalke *Vicia sativa*
zaltoki ‘zela’
zaltuts *Ipar.* ‘zaltokirik gabe’
zalu *Ipar.* ‘arina, lasterra’: *haizea bezain zalua badarama lasterra.*
zaluarazi, *zaluaraz, zaluarazten.* *Ipar. du* ad.
zalui* e. **zalu**
zaluki *Ipar.*
zalurik *Ipar.*
zalutasun *Ipar.*
zalutu, *zalu(tu), zalutzen.* *Ipar. da/du* ad.
 ‘malgutu, arindu’
zaluxko *Ipar.*

zama
zamagarri
zamaka
zamaketa
zamaketari
zamalan
zamaldun *Ipar. Zah.*
zamalkatu, *zamalka, zamalkatzen.* *Ipar. da* ad. ‘zaldiz ibili’: *astean bizpahiru aldiz zamalkatzen gara mendi aldera.*
zamalko *Ipar.* eta *Naf. g.er.* ‘zaldikumea’
zamaltzain
zamar 1 ‘jantzi lodia, iletsua, beste jantzien gainean jartzen dena’
zamar 2 *Bizk.* ‘izpia; zakarra’
zamar 3 *Ipar.* ‘ilea’
zamar 4 *Ipar. g.er.* ‘karramarroa’
zamargin
zamari
zamatu, *zama(tu), zamatzen.* *du* ad.
zamatzaile
zamatze
zamau *Bizk.* ‘mahai-zapia’
zamaxka
zambiar (herritarra)
zamo ‘karpa (arraina)’
zamuka *Ipar.* 1 ‘bastaren azpiko babes-garria’: *zamuka gainean basta.* 2 ‘espartzua’
zanbro 1 ‘larruazaleko urradura edo erredura’: *zanbroak sortzeraino zigortu.* 2 ‘arbiaren gaitza’
zanbrotu, *zanbro(tu), zambrotzen.* *da/du* ad.
zanbulu 1 ‘zabu egitea, kulunkatzea’. 2 ‘zabua, kulunka’
 zanbulu(ak) egin
zanbuluka
zanga 1 *Sula bassana*
zanga 2 onomat.: *zanga-zanga edan.*
zanga 3 ‘erreten luzea’
zangalatrau 1 adlag.: *zaldi baten gainean zangalatrau.* 2 iz.: *horrelako zangalatrau nabarmenik ez da gertatzen inoiz Etxeparegan.*
zangaluze
zangar 1 *Ipar.* eta *Naf.* iz. ‘oinaren eta belautaren arteko zangoaren zatia’
zangar 2 izond. ‘ausarta, bihoztuna’

zangarte *g.er.* 'zango traba'

zangarteka

zango

zango-luze

zango-motz *Ipar. eta Naf.*

zangopilatu, zangopila, zangopilatzen.

Ipar. du ad.

zangorri* e. **zaingorri**

zango traba

zangurru* e. **txangurru**

zank *Ipar. adlag.* 'bat-batean'

zankez 'bat-batean'

zanpa-zanpa *Ipar. eta Naf. adlag.* 'eten-gabe'

zanpa-zanpa egin

zanpaka *Ipar. eta Naf.* 'kolpeka'

zanzako *Ipar. eta Naf.* 'kolpea'

zanzaldi *Ipar. eta Naf.*

zanzantzar iz. 'inauterietako lastozko irudia'

zanzateko 'kolpea'

zanzatu, zanza, zanzatzen. *du ad.* 1 'jo, jipoiu'. 2 *Gip. g.er.* 'zapaldu'

zanzatzaile

zanzez 1* e. **zanzez**

zanzez 2 *Ipar.* 'ahoz behera'

zantar *Bizk.* izond.

zantarkeria *Bizk.*

zantzo *Bizk.* 'irrintzia'

zantzoka

zantzolari

zantzu 'seinalea, aztarna'

zapa: *ile-zapa* 'ile-multzoa'

zapaburu

zapaka *batez ere Ipar.* 'zapalduz, saka-tuz'

zapat

zapalda 1 'eskailera-maila'. 2 'apala, arasa'

zapaldi *Ipar. eta Naf.*

zapaldu, zapal(du), zapaltzen. *du ad.*

zapalgailu

zapalgarri

zapalketa

zapalkuntza

zapaltzaile

zapparazi, zapparaz, zapparazten. *Ipar. du ad.*

zapparrada

zapparri 'motrailua'

zapparrote *Bizk.* 'lodi eta garaiera txiki-koa'

zapart

zapart egin

zapart-egingarri

zapartaka *Ipar.*

zapartarazi, zapartaraz, zapartarazten.

Ipar. du ad.

zapartatu, zaparta, zapartatzen. *Ipar. da ad.* 'lehertu'

zapata

zapata-denda

zapatagin

zapatagintza

zapatari

zapategi* e. **zapata-denda**

zapatila *Heg. h. txapin*

zapatu 1, zapa, zapatzen. *Ipar. eta Naf.*

du ad. 'zanpatu'

zapatu 2 *Heg.* 'larunbata'

zapazto *Bizk.* 'narrasa'

zapelatz *Buteo sp.*

zapi

zapla 1 'masailekoaren onomatopeia'.

2 'bat-batekotasuna adierazteko onomatopeia'

zaplada

zapladako iz. 'zaplada'

zaplateko

zaplazteko

zapo 1 (ornodun urlehortarra) *Bufo bufo*, etab. 2 (arraina) *Lophius*

zapokeria

zaporatu, zaporaz, zaporatzen. *Zah. g.er.*

du ad. 'ahogozatu'

zapore 'ahogozoa'

zaporetsu

zapotz *Bizk.* 'zipotza'

zaputz 1

zaputz egin

zaputz 2 *Bizk.* 'lepondoa': *zaputzetik oratu.*

zaputzaldi

zapuzgarri 'arbuigarria'

zapuzkeria

zapuzti

zapuztu, zaputz/zapuztu, zapuzten. 1 *da*

ad. 'zaputza hartu'. 2 *du ad.* 'arbiuati':

txoriak habia zapuztu du.

zaragar *batez ere Ipar.* 'hazteria'
zaragardun
zaragartsu
zarakar 'larruazaleko gogorrune-mota'
zarama *Bizk.* 'zaborra'
zaran *Bizk.* 'saski handia'
zaran(-)belar *Chelidonium majus*
zarangin
zarata
zarataka
zaratatsu
zaratots
zarba
zarbo 1 *Gobius cruentatus*
zarbo 2 *Bizk. g.er.* 'maltzurra'
zardai 1 iz. 'haga, makila luzea'.
 2 izond. 'liraina'
zarden *Bizk.* 'zardaia, liraina'
zare *Ipar. eta Naf.* 'otarrea'
zaregile *Ipar.*
zaretara *Ipar.:* *zaretara bat ogi.*
zarika 1 'sahatsa, zumea'. 2 *Ipar. g.er.*
 'isatsa' *Cytisus scoparius*
zarma (hizkuntza)
zarpa 1 *Ipar. g.g.er.* 'sakela'
zarpa 2 'piltzarra, pilda'
zarpail izond.
zarpaildu, *zarpail(du)*, *zarpailtzen. da/du*
ad.
zarpailkeria
zarpailki
zarpatsu
zarpiatu, *zarpia*, *zarpiatzen. du ad.:* *pa-*
reta lehenik zarpiatu eta gero igeltsuz-
tatu.
zarrada *batez ere Bizk.* 'zirrara'
zarradagarri
zarrakatu, *zarraka*, *zarrakatzen. Gip.*
da/du ad. 'arrakalatu'
zarramiko *Ipar.*
zarraparra *batez ere Bizk.* 'zarata'
zarrapo 'atzaparkada'
zarrapoka
zarrasta *Ipar.* 'urradura'
zarrastaka
zarrastatu, *zarrasta(tu)*, *zarrastatzen.*
Ipar. eta Naf. du ad.
zarratatu, *zarrata*, *zarratatzen. Gip. eta*
Naf. du ad. 'urratu'

zarratu 1, *zarra*, *zarratzen. Bizk. du ad.*
 'itxi'; 'bildu, laburtu'; '(apustua) egin'
zarratu 2 izond. '(baso) sarria'
zart onomatopeia
zart egin
zirt edo zart
zarta 1 *Ipar. eta Naf.* 1 'klaska, zirta-
 koa'. 2 'masailekoa, ipurdikoa'
zarta 2 *Bizk. g.er.* 'makila, zigorra'
zartada *Heg.*
zartagailu *Ipar.* 'lehergailua'
zartagin
zartailu 'zigortzeko tresna'
zartako iz.
zartakoka
zartarazi, *zartaraz*, *zartarazten. du ad.:*
lehergailu bat zartarazi.
zartateko
zartatu, *zarta*, *zartatzen. 1 da/du ad.* 'pi-
 tzatu, arrakalatu'. 2 *da ad.* 'lehertu'.
 3 *du ad.* 'jo'
zata *Caprimulgus sp.*
zatar 1 iz. 'trapua'
zatar 2 *Heg.* izond. 'itsusia'
zatarkeria
zatarki
zatarto
zatartu, *zatar(tu)*, *zatartzen. da/du ad.*
zati
zatiarazi, *zatiaraz*, *zatiarazten. du ad.*
zatabanatu, *zatabana*, *zatabanatzten. da/du*
ad. 'barreiatu'
zatabanatze
zaticitu, *zaticitu(tu)*, *zaticitzen. da/du ad.*
zaticidura
zaticizin
zaticigaitz
zaticigarri *Mat.*
zaticigarritasun *Mat.*
zatica *adlag.*
zaticako
zaticatu, *zatica(tu)*, *zaticatzen. da/du ad.*
zaticatzaile
zaticatze
zaticeta
zaticiki 1 *Mat.* 2 'zati txikia'
zaticizun
zaticikor
zaticitu, *zatic(tu)*, *zaticitzen. du ad.*

- zatitxo**
zatitzaile
zatitze
zatixka *Ipar.*
zauli* e. **zalu**
zaunka 1 iz. 2 adlag.: *zaunka ari zen.*
zaunka egin
zaunkaz
zaunkaka
zaunkari
zaunkatu, *zaunka(tu)*, *zaunkatzen.* *du*
 ad. 'zaunka egin'
zauri
zauritsu
zauritu, *zauri(tu)*, *zauritzen.* *da/du* ad.
zauritze
zauriztatu, *zaurizta*, *zaurizatzen.* *Batez ere Ipar. da/du* ad. 'zauriz bete'
zaurtu, *zaurt*, *zaurtzen.* *Ipar. da/du* ad. 'zauritu'
zaurtzaile
zauskada *Heg.* 'zirrara'
zazpi
zazpitan 'zazpi aldiz'
zazpiehun
zazpigarren
zazpihortz
zazpiki
zazpiko
zazpikote
zazpina
zazpinaka
zazpira *Ipar.* 'zazpina'
zazpirazka *Ipar.* h. **zazpinaka**
zazpiren
zazpisukalde *Bizk. g.er.* 'bizkarroia'
zazpiurren
zazpizango *Ipar. g.er.* 'ehunzangoa'
ze 1 "c" letraren izena
ze *hautsi* "ç" letraren izena
ze 2 *Lgart.* 1 h. *ezen*, *zeren.* 2 h. *zer*, *zein*
zealdo iz. 'zabua'
zealdoka
zebatu, *zeba*, *zebatzen.* *Ipar. du* ad. 'hezi'
zebra *Equus zebra*
zebra(-)bide
zebu *Bos indicus*
- zedarri**
zedarritu, *zedarri(tu)*, *zedarritzen.* *du* ad.
zedarritzatu, *zedarritzta*, *zedarritzatzen.*
Ipar. du ad.
zeden 1 *Dermestes maculatus*
zeden 2 *Bizk.* 'pipia'
zedro *Cedrus sp.*
zedula
zeelandaberritar (herritarra)
zefalopodo
zegan *Bizk.* 'zenbatean, zenbat dirutan':
zegan erosi dituzu oilaskoak?
zehakatu* e. **zehakatu**
zehar: *zehar-galderak.*
 -n **zehar:** *kalean zehar doaz.*
 -tik **zehar** '-n zehar'
zehar-haize 'ipar-mendebaleko hai-
 zea'
zeharazi, *zeharaz*, *zeharazten.* *du* ad.
zeharbide
zeharbidez
zeharka
zeharka-meharka
zeharkako
zeharkatu, *zeharka(tu)*, *zeharkatzen.*
 1 *g.g.er. da* ad. 'alboratu': *astoa bidetik*
zeharkatu zen. 2 *du* ad. 'zeharka igaro'
zeharo
zeharrargi iz. eta izond.
zeharretara
zehirrola
zehatu, *zaha*, *zehatzen.* 1 *du* ad. 'jipoi-
 tu'. 2 *Zuz.* 'zigortu'
zehatz
zehatz-mehatz
zehatzaile
zehatzezin
zehazki
zehazkiro
zehaztapen
zehaztasun
zehaztu, *zehatz/zehaztu*, *zehazten.* *du* ad.
zehaztugabe
zehe *Ipar.* 'arra'
zeia *g.g.er.* 'merkatua'
zeihar izond.
zein
zein baino zein... -ago
zein ere

zein-nahi *Sin.* **zeinahi**
zeinare *Zub. Zah. h.* **seinale**
zeinatu, zeina, zeinatzen. *da* ad.
zeinen *batez ere Gip.*
zeingehiagoka *g.er.*
zeintsu
zeintzuk *batez ere Bizk.* ‘zein’
zeinu 1 *batez ere Ipar.* ‘ezkila’
zeinu 2 1 ‘keinua’. 2 ‘ikurra, marka’
zeinutegi *batez ere Ipar.* ‘kanpandorrea’
zekale *Secale cereale*
zekan
zekendu, zekan(du), zekentzen. *da/du*
ad.
zekenkeria
zekenki
zekentasun
zekor
zekorketa
zekorki
zela ‘zaldiaren gaineko jarlekua’
zelai iz. eta izond.
zelaidi
zelaigune
zelaitu, zelai(tu), zelaitzen. *du* ad. ‘lautu,
berdindu’
zelako *Bizk.* ‘nolakoa’
zelan *Bizk.* ‘nola’
zelanbait *Bizk.* ‘nolabait’
zelata
zelatan
zelataka *Bizk. g.er.* ‘zelatan’
zelatari
zelataritza
zelatatu, zelata(tu), zelatatzen. *du* ad.
zelatu, zela(tu), zelatzen. *du* ad. ‘zela ja-
rri’
zelo *Zah.* 1 *Ipar.* ‘kartsutasuna’. 2 *Heg.*
‘arreta’
zelofan
zelta
zeltiberiera (hizkuntza)
zelula
zelulabakar
zeluloide
zelulosa
zema ‘mehatxua’
zemaika
zemaitu, zema(tu), zemaitzen. *du* ad.

zemaitzaile
zemendi *Bizk.* ‘azaroa’
zementu
zen *mug.:* *gure aita zenak esaten zuenez;*
ene bi anaia zenek erran zutena.
zenbait
zenbaitetan
zenbaitxo
zenbaitzuk *h.* **zenbait**
zenbakaitz
zenbakarri
zenbakera
zenbaketa
zenbaki
zenbana
zenbanahi *Sin.* **zenbat-nahi**
zenbat
zenbat ere
zenbatetan
zenbatez
zenbat ere... -ago
zenbat eta... -ago
zenbatenaz... hainbatenaz
zenbat... hainbat
zenbateraino
zenbat-gura
zenbat-nahi *Sin.* **zenbanahi**
zenbateko iz. ‘kopurua’
zenbatezin ‘zenbakaitza’
zenbatgarren
zenbatsu: *zenbatsu urte ditu?*
zenbatu, zenbat(u), zenbatzen. *du* ad.
zenbatzaile
zenbatze
zenbera ‘gazur egosiaren hondarra’
zendu, *da* ad. (era burutueta bakarrik
erabiltzen da): *lau urte badu zendu*
zela; euskaltzain zenduen oroitzapene-
tan.
zenit
zentabo *Heg. g.er.*
zentiarea
zentifgradu
zentifgramo
zentiflitro
zentifmetro
zentifmo *Heg.*
zentinela *Zah.* ‘begiralea’
zentoï *g.g.er.* ‘erraldoia’

- zentral 1** izond.
zentral 2 iz. 'indarretxea'
zentralismo
zentralista
zentralizatu, zentraliza, zentralizatzen.
du ad.
zentralizatzaile
zentralizatze
zentro
zentrokide
zentsu 'errola'
zentsura
zentsuratu, zentsura(tu), zentsuratzen.
du ad.
zentzabide
zentzagarrri
zentzakaitz
zentzaldi
zentzarazi, zentzaraz, zentzarazten. *du ad.*
zentzarazle
zentzarazpen
zentzatu, zentza, zentzatzten. *da/du ad.*
zentzatzaille
zentzatzte
zentzordatu, zentzorda, zentzordatzen.
Batez ere Zub. da/du ad. 'nahasi, asal-datu'
zentzu 1 'zuhurtasuna'. 2 'esanahia, adiera'. 3 'konortea'
zentzudun
zentzugabe
zentzugabeko
zentzugabekeria
zentzugabeki
zentzugabetasun
zentzugabetu, zentzugabe(tu), zentzugabetzen. *da/du ad.*
zentzukide
zentzumen
zentzutasun 'zentzua'
zepa 'metalen hondakina'
zepelin
zepo
zer (-r bakuna) 1 galdera-hitza: *zerk ikaratu zaitu?* 2 iz.: *bizi honetako zerek ez gaituzte asetzen; gure zeretan ez duzu ikustekorik.*
zer edo zer
- zer ere**
zer-nolako
zera mug.: *beraz, hori zera da, hori iraukorra da.*
bai, zera
ez, zera
zeramika
zeramikari
zeratu, zera(tu), zeratzen. *da/du ad.*
zerba *Beta vulgaris var. Cicla*
zerbait
zerbaitxo
zerbeza *Heg. h. garagardo*
zerbieta* e. **aho-zapi**
zerbitu* e. **zerbitzatu**
zerbitzaldi
zerbitzarazi, zerbitzaraz, zerbitzarazten.
dio ad.
zerbitzari
zerbitzatu, zerbitza, zerbitzatzten. *du ad.*
zerbitzu
zerbitzugintza
zere *Balaenoptera sp.*
zerebelo 'garuntxoa'
zerebro *Heg. h. burmuin*
zeregin
zeremonia
zeren
zeren eta
zerendako *Ipar. eta Naf.* 'zergatik'
zerengatik 1 'zergatik'. 2 junt. 'zeren'
zerentzat *Ipar.* 'zergatik'
zeresan
zerga
zerga-bilketa
zergadun
zergalari
zergaldi
zergapeko
zergapetu, zergape(tu), zergapetzen. *du ad.* 'zerga ezarri'
zergategi
zergati iz. 'zergatikoa'
zergatik
zergatiko iz.: *liburuaren zergatikoa eta zertarakoa.*
zergura *Bizk.* 'zernahi'
zerikusi
zerio 'elementu kimikoa'

zerki iz. *g.er.*

zerkopiteko *Cercopithecus sp.*

zernahi

zero: *zero bider zero berdin zero.*

zeroi *Physeter catodon.* *Sin. kaxalote*

zerok *zuek* izord.aren era indartua

zerori *zu* izord.aren era indartua

zerra 1 1 'ebakitzeko tresna'. 2* e. **xerra**

zerra(-)arrain *Pristis pectinata*

zerra 2 *Mergus sp.*

zerraila* e. **sarraila**

zerraku *Ipar.* 'esparua'

zerraldo 1 'andak'. 2 'hilkutxa'. 3 adlag. 'hilik bezala'

zerrama batez ere *Ipar.* eta *Naf.* 'txerrama'

zerramakina

zerrapo 'sarraila'

zerrari

zerrategi

zerratoki

zerratu 1, *zerra(tu), zerratzen. Ipar.* eta *Naf.* 1 '(atea, landa) itxi'. 2 '(trabesa, tratua) egin'

zerratu 2, *zerra(tu), zerratzen. du* ad. 'zerraz ebaki'

zerrauts

zerren *Ipar.* 'sitsa'

zerrenda

zerrendaka

zerrendatu, *zerrenda(tu), zerrendatzen. du* ad.

zerri batez ere *Ipar.* eta *Naf.* 'txerria'

zerrikeria h. **txerrikeria**

zerrote

zertako 1 'zertarako'. 2 *Ipar.* eta *Naf.* 'zergatik'

zertan iz. *Ipar. Zah.* 'lehorra, lurra': *ir-lak oihana baitu zertanak bezala.*

zertarako iz. 'helburua'

zertaratu, *zertara(tu), zertaratzen. da/du* ad.

zertasun

zertifikatu* e. **ziurtagiri, sinestamendu**

zertsu: *horra zertsu dakigun horri buruz. zertu, zer(tu), zertzen. da/du* ad.: *asmo-ak zertu.*

zertxobait

zertzelada

zertzeta *Anas crecca*

zeru

zeruertz 'ostertza, zerumuga'

zerumuga

zerupe

zeruratu, *zerura, zeruratzen. da/du* ad.

zeruratze

zerutar

zertzela *Ipar.* 'zertzeta'

zesio 'elementu kimikoa'

zesta-punta

zesto *Heg. Herr.* 'saskia'

zeta 1 "z" letraren izena

zeta 2: *zetaz jantzirik.*

zetabe

zetaka

zetakatu, *zetaka(tu), zetakatzen. Batez ere Ipar. da/du* ad. 'zikindu'

zetatxu *Zub.* 'zetabea'

zetro

zeu *zu* izord.aren era indartua

zeuek *zuek* izord.aren era indartua

zeuen

zeuenganatu, *zeuengana(tu), zeuengana-tzen. du* ad.

zeure

zeureganatu, *zeuregana(tu), zeuregana-tzen. du* ad.

zeurekoi

zeurekoikeria

zeuretu, *zeure(tu), zeuretzen*

zezeil *Bizk.* 'otsaila'

zezel

zezeldu, *zezel(du), zezeltzen. da/du* ad.

zezelka

zezen

zezen-plaza

zezenketa

zezenketari

zezenki

zezenko

zezensuzko

zezentoki

zezenzale

zezin

zezinatu, *zezina(tu), zezinatzen. du* ad.

zezingai

zi 1 *Zub.* 'ezkurra'. 2 *Bizk.* 'ihia'

- ziaboga**
zianhidriko
zianuro
ziape *Brassica juncea*
ziatika
ziazerba *Spinacia oleracea*
ziba 'jostailua, puntu baten gainean birarazten zaiona'
zibernetika
zibernetiko
zibil
zibilizatu, zibiliza, zibilizatzen. *da/du* ad.
zibilizazio
ziborio
zibota 'ziba'
zidor
ziega
zientifiko
zientzia
zientzialari
zifra
zigar *Sarcoptes scabiei*
zigarreta 'erretzeko erabiltzen den tabakoa, paper finez estalia'
zigarro 1 'tabako-hostoz egindako zilindro modukoa': *Habanako zigarro bat opa didate*. 2 *Heg.* 'zigarro txikia' h. **zigarreta**
zigilatu, zigila, zigilatzen. *du* ad.
zigilu 1: *erregeren zigiluarekin*. 2 (gutun-azaletakoa)
zigilu-marka
zigilu-markatzekoa
zigoina* e. **zikoina**
zigor
zigorgarri
zigorkari
zigorkatu, zigorka, zigorkatzen. *du* ad.
zigorketa
zigorpe
zigorpean
zigorpeko
zigorrada
zigorraldi
zigorraz, zigorraz, zigorrazten. *du* ad.
zigortu, zigor(tu), zigortzen. *du* ad.
zigortzaile
ziguin 'malba'
zihatu, ziha, zihatzen. *Ipar. da/du* ad.
zihi* e. **ziri**
ziho *Ipar.*
zihodun *Ipar.*
zihotsu *Ipar.*
zihoztatu, zihozta, zihoztatzen. *Ipar. da/du* ad.
zikin
zikin-estali izond.
zikindu, zikin(du), zikintzen. *da/du* ad.
zikingarri
zikinkeria
zikinki
zikintasun
zikintsu
zikintzaile
zikiratu, zikira, zikiratzen. *du* ad.
zikiratzaille
zikirio 'zekalea'
zikiro
zikiroki
ziklismo
ziklista 'txirrindularia'
ziklo
ziklo-kros
zikloi
ziklomotor
ziklope
zikloturismo
zikoina *Ciconia sp. Sin. amiamoko*
zikoitz
zikoizkeria
zikoizki
zikoiztasun
zikoiztu, zikoitz/zikoiztu, zikoizten. *da/du* ad.
zil iz.
zil izan *Naf.* 'zilegi izan'
zilar
zilarbizi
zilargile
zilargin
zilargintza
zilarkara
zilarki
zilarrerria
zilarretatu, zilarrezta, zilarreztatzen. *du* ad.

zilbor

zilbor-heste

zilbot**zildai**zildu, zil(du), ziltzen. *da* ad.: *tipula zil-
du da*.**zilegi**zilegi izan. *da/du* ad.**zilegitasun**zilegitu, zilegi(tu), zilegitzen. *du* ad.zil**ibokata** *Ipar.* 'nahaspila'zil**ibokatu**, ziliboka(tu), zilibokatzen. *du*
ad. 'engainatu, atzipetu'**zilindriko****zilindro**

zilintzan 'zintzilik, dilindan; zalantzan'

zil**iporta** *Ipar.* 'ziprztina'**ziliportaka**ziliportatu, ziliporta(tu), ziliportatzen.
du ad.zil**ipurdi** iz. 'itzulipurdia'**zilipurdika****zilizio**zilo *Ipar.* h. zulo

zilueta* e. silueta

zimarkun *Ipar.* 'maltzurra'zimarkunkeria *Ipar.*zimarroi *Heg.* 'hegalaburra'zimaur* e. simaur

zimbawetar (herritarra)

zimelzimelarazi, zimelazaz, zimelazatzen. *du*
ad.zimeldu, zimel(du), zimeltzen. *da/du* ad.**zimelezin****zimeltasun**zimendatu, zimenda, zimendatzen. *du*
ad.**zimendatzaile****zimendu****zimentarri**zimikatu, zimika, zimikatzen. *Ipar.* *du*
ad.**zimiko**

zimiko egin

zimikokazimino *Ipar.* 'tximinoa'zimitorio *Gip.* 1 *Zah.* 'hilerria'. 2 'eliza-
ri atxikitako aterpea'

zimitx* e. zimitz

zimitz**zimur**zimurdikatu, zimurdika, zimurdikatzen.
Ipar. *du* ad. 'zimurtu'**zimurdura****zimurgune****zimurkeria**zimurrarazi, zimurraraz, zimurrarazten.
du ad.**zimurtsu**zimurtu, zimur(tu), zimurtzen. *da/du* ad.**zin**

zinak eta minak

zin-egile

zin egin

zinetan

zinetako

zinez

zinezko

zin-zinetan

zin-zinez

zinabrio**zinausle****zinbal****zindo****zindotasun**zindotu, zindo(tu), zindotzen. *da/du* ad.

zine h. zinema

zinegotzi

zinema

zinema(-)areto

zinemagile**zinemagintza**zinemaratu, zinemara(tu), zinemaratzten.
du ad.**zinemaskope****zinemateka****zinematika****zinematografia****zinemazale****zinetiko**zingil batez ere *Ipar.* eta *Naf.* izond.
'ahula eta mehea'

zingila iz. 'petrala'

zingilatu, zingila(tu), zingilatzen. *du* ad.
'zingila ezari'

zinginarri iz. 'kutuna'

zingira

zingiradi
zingiratsu
ziniko
zinismo
zink
zinka 1 adlag. ‘zin eginez’
zinka 2 *Ipar.* iz. ‘irrintzia’
zinkaka ‘irrintzika’
zinkatu, zinka(tu), zinkatzen. *du* ad.:
irrintziak zinkatu.
zinki ‘zinez’
zinkulin-minkulin *Ipar. Adkor.* ‘gupera,
 milika’
zinkulineria
zinkurin ‘intzeria’
zinkurinka
zinpeko izlag.
zinta
zintarri ‘espaloiaaren ertzean jartzen den
 harri-ilara’
zintasan
zintz
 zintz egin
 zintz eragin
zintzarri
zintzarrots ‘toberak’
zintzatu, zintza, zintzaten. *Ipar. da* ad.
zintzilik
zintzilika *Gip.* ‘zintzilik’
zintzilikario
zintzilikatu, zintzilika(tu), zintzilikatzen.
da/du ad.
zintzo
zintzoki
zintzorik
zintzoro
zintzotasun
zintzotu, zintzo(tu), zintzotzen. *da/du* ad.
zintzur
 zintzur-heste
zintzurkoi *Ipar.* ‘sabelkoia’
zio
zipla ‘zirikada’
ziplu ‘bat-batean’
zipote *Ipar.* ‘gizena’
zipoteka adlag. ‘itsumustuan’
zipotz
zipozkeria
zipres ‘nekosta’

zipretar (herritarra)
zipriztin
zipriztindu, zipriztin(du), zipriztintzen.
du ad.
zipu *Ipar.* ‘putzua’
zira
ziraia *Ipar. Sin. betun*
ziraldoka ‘zealdoka’
ziratu, zira(tu), ziraten. *Ipar. du* ad. ‘zi-
 raia eman’
ziraun *Anguis fragilis*
zirga
zircari
zircatu, zirga(tu), zircatzen. *du* ad.
zircatzaile
zircgilo
ziri
 ziria sartu
zirika 1 iz. *g.er.* ‘zirikatzea’. 2 adlag. ‘zi-
 rikatzuz’
zirikada
zirikagarri
zirikarazi, zirikaraz, zirikarazten. *du* ad.
zirikatu, zirika(tu), zirikatzen. *du* ad.
zirikatzaile
ziriketa ‘zirikaldia’
ziriku
zirimiri
zirimola *Ipar.* ‘zurrunbiloa’
zirimolaka *Ipar.*
zirimolatsu *Ipar.*
zirin 1 iz. ‘hegaztien gorotza’; ‘gorotz
 mehea’. 2 izond. *Batez ere Bizk.* ‘ziri-
 katzailea’
zirindu, zirin(du), zirintzen. *da* ad. ‘ziri-
 neria izan’
zirineri ‘(abereen) beherakoa’
zirkin batez ere Bizk. ‘higidura txikia’
 zirkin egin: *zirkinik ere ez du egin.*
zirkindu, zirkin(du), zirkintzen. *da/du*
 ad. ‘zirkin egin’
zirkonio
zirkonita
zirku
zirkuitu
zirkular
zirkulatu, zirkula(tu), zirkulatzen. *du* ad.
zirkulazio
zirkulu

zirkulerdi
 zirkunbalazio* e. **ingurabide**
zirkunferentzia
zirkunferentzierdi
zirkunzidatu, zirkunzida, zirkunzida-
 tzen. *du ad. Zah.* 'erdaindu'
zirkunzizio 'erdainkuntza'
zirrara
zirrargarri
zirri
 zirri egin
zirriboratu, zirriborra, zirriborratzen.
du ad.
zirriborro
zirrika 1 adlag. 'zirri eginez'. 2* e. **txi-
 rrika**
zirrikitu *Sin.* **zirritu**
zirrimarra
zirrimarratu, zirrimarra(tu), zirrimarra-
 tzen. *du ad.*
zirrinta *Ipar.* 1: *argi-zirrinta* ('egunsen-
 tia'). 2 'izpia': *eguzki-zirrintak.*
zirritu *Sin.* **zirrikitu**
zirriztu h. **zirrikitu**, **zirritu**
zirrosi
zirt onomat.: *gaztainek egiten zituzten*
zirt eta zart izugarriak.
zirt edo zart: *erabakia zirt edo zart*
hartu behar da.
zirt edo zart egin
zirt eta zart *g.er.* 'distiratzuz'
zirta batez ere *Ipar.* eta *Naf.*
zirtaka batez ere *Ipar.* eta *Naf.* adlag.
zirtako iz.
zirtatu, zirta(tu), zirtatzen. *du ad.*
zirti-zarta: *lehoan zirti-zarta ari den*
kazkabarra.
zirtu *Ipar.* 'erantzun zorrotza eta errima-
 duna': *zirtuak bota.*
zirtolari
zirtzikatu, zirtzika, zirtzikatzen. *Ipar. du*
ad. 'birrindu, desegin'
zirtzil
zirtzildu, zirtzil(du), zirtziltzen. *da/du*
ad.
zirtzilkeria
zirtzilu batez ere pl. 'belarritakoak'
zirujau *Bizk. Zah.* iz. 'barberua'
 zirujia* e. **kirurgia**

zirurika *Ipar.* adlag. 'firurika'
zirurikan *Ipar.*
zirurikatu, zirurika(tu), zirurikatzen.
Ipar. du ad.: makila zirurikatu.
zisku 'poltsa'
zisma
zismatiko
zisne *Cygnus sp.*
zistertar
zita h. **hitzordua**
zitadela *Ipar.* 'gotorlekua'
zital
zitaldu, zital(du), zitaltzen. *da/du ad.*
zitalkeria
zitalki
zitaltasun
zitara
zitatua 1, zita(tu), zitatzen. *du ad.* 1 'epai-
 learen aurrean aurkezteko deitu'.
 2 *g.er.* 'aipatu'. 3 *Heg.* 'hitzordua izan'
zitatua 2, zita(tu), zitatzen. *Bizk. du ad.*
 'zirikatu, xaxatu'
zitologia
zitoplasma
zitori *Lilium candidum*
zitrako izond.
zitroin *Ipar.* 'limoia'
zitu 1 *Naf.* 'uzta'. 2 'fruitua'
ziur
 ziur asko
ziurgabetasun
ziurgarri
ziurki
ziurtagiri
ziurtapen
ziurtasun
ziurtatu, ziurta, ziurtatzen. *du ad.*
ziza
zizaila
zizare
zizare-belar *Artemisia abrotanum*
zizare-nagusi *Ipar.* *Taenia solium*
zizeilu
zizel
zizelkari
zizelkaritza
zizelkatu, zizelka, zizelkatzen. *du ad.*
zizelkatzaile
zizka-mizka batez ere pl.

zizpa
zizpoleta *Ipar.* 'pistola'
zizpuru
zizpuruka
zizt onomat.
zizta iz.
ziztada *Heg.*
ziztagarri
ziztailu
ziztaka
ziztako *Ipar.* eta *Naf.* iz.
ziztakoan adlag. 'apur batean, une batean'
ziztatu, **zizta(tu)**, **ziztatzten.** *du* ad.
ziztatzaile
zizter *Ipar.* 'zatia, puska'
ziztor **1** 1 izond.: *erreka ziztorra* 'errekatxoa'. 2 iz.
ziztor **2*** e. **txistor**
ziztrin
ziztu **1** 'lastertasun handia': *ziztu bizian*.
ziztu **2*** e. **txistu**
zodiako
zohar
zohardi *Zub.* 1 iz. 'oskarbia'. 2 izond.: *zerua zohardi zen; begitarte zohardi batez so egiten*.
zohi 'lur-zati iraulia'
zohikatu, **zohika**, **zohikatzen.** *du* ad.
zohikatz
zoko
zoko-moko
zokogune
zokondo
zokor
zokoragarri
zokorarazi, **zokoraraz**, **zokorarazten.** *du* ad.
zokoratu, **zokora(tu)**, **zokoratzten.** *da/du* ad.
zola **1** *Ipar.* 1 'hondoa'. 2 'lurra, zorua'. 3 'oinetakoen azpia, zorua'
zola(-)erdi *Sin.* **zoru(-)erdi**
zola **2*** e. **mihi-arrain**
zolaberritu, **zolaberri**, **zolaberritzen.** *Ipar.* *du* ad. 'oinetakoei zola berriak ezarri'
zoladura *Ipar.*
zolagabe 'hondogabea'

zolagain
zolagune
zolat, **zola(tu)**, **zolatzen.** *Ipar.* *du* ad. 1 'zolaberritu'. 2 'zolari estalgarria ezarri'
zolda
zolda-belar *Symphytum officinale*
zoldu, **zoldu**, **zoltzen.** *Bizk.* *da/du* ad.
zoli **1** 'ozena'. 2 'zentzumen bizkorrekoa'
zolit**asun**
zolitu, **zoli(tu)**, **zolitzen.** *da/du* ad.
zolu* e. **zola**
zomorro
zona
zonbatar (herritarra)
zoo
zoologia
zoologiko
zoologo
zoom
zopa
zopatu, **zopa(tu)**, **zopatzen.** *du* ad.: *ardosan zopatua*.
zor
zor izan
zorabiagarri
zorabialdi
zorabiatu, **zorabia**, **zorabiatzen.** *da/du* ad.
zorabiatzaile
zorabio
zoragari 'iraka'
zoragarri
zoragarrizko
zoragarritasun
zorakeria
zoraldi
zoramen
zoramendu *Ipar.*
zorarazi, **zoraraz**, **zorarazten.** *du* ad.
zorazarle
zoratu, **zora**, **zoratzten.** *da/du* ad.
zoratzzaile
zorbide 'bide-mota, lur jabedunean zehar igarotzen dena'
zordun
zordundu, **zordun(du)**, **zorduntzen.** *da/du* ad.: *hartzten duena zorduntzen da*.

- zorgabetu**, zorgabe, zorgabetzen. *da/du* ad.
- zori 1** iz.
-tzeko zorian: *galtzeko zorian*.
- zori 2** izond.: *fruitu zori eta helduak*.
- zorigabe**
- zorigaitz**
- zorigaizto**
- zorigaiztoko**
- zorion**
- zorionak** 1 interj. 2 iz. pl. 'goresmenak': **gaur nire zorionak dira e. gaur nire urtebetetzea da*.
- zoriean**
- zorieke**
- zoriez**
- zorionbide**
- zoriondu**, zorion(du), zoriontzen. *du* ad.
1 *Zah.* 'dohatsutu'. 2 'zorionak eman, zorionak esan'
- zoriondun**
- zoriontasun**
- zoriontsu**
- zoritu**, zori(tu), zoritzen. *da/du* ad.
- zoritxar**
- zoritxarrez**
- zoritxarrean**
- zoritxartu**, zoritxar(tu), zoritxartzen. *da/du* ad. 'zoritxarrak jo': *itsasontzi zoritxartu bat*.
- zornatu**, zorna, zornatzen. *da/du* ad.
- zorne**
- zorne-belar** *Senecio vulgaris*
- zornetsu**
- zoro**
- zoro-zoroan**
- zoroaldi**
- zorobilatatu**, zorobila, zorobilatzen. *Zub.* *da/du* ad. 'zorabiatu'
- zoroetxe**
- zoroki**
- zororik**
- zorotasun**
- zoroxka**
- zorpetu**, zorpe(tu), zorpetzen. *da/du* ad.
- zorri** *Pediculus humanus*
- zorri-belar** *Delphinium staphisagria*
- zorritsu**
- zorritzto** *Bizk.* 'zorritsua'
- zorrizu** *Ipar.* eta *Naf.* 'zorritsua': *ume zorritzua*.
- zorro**
- zorrokada**
- zorroratu**, zorroratu(tu), zorroratzen. *da/du* ad.
- zorroten** 'teilatutik jaisten den hodia'
- zorrotz**
- zorrotzaile**
- zorrotzarazi**, zorrotzaraz, zorrotzarazten. *du* ad.
- zorrozka**
- zorrozkeria**
- zorrozketaketa**
- zorrozki**
- zorrozkiro**
- zorroztarri**
- zorroztasun**
- zorroztu**, zorrotz/zorroztu, zorrozten. *da/du* ad.
- zorte** *batez ere Ipar.* 'zoria'
- zortzi**
- zortzitan** 'zortzi aldiz'
- zortziehun**
- zortzigarren**
- zortziko** iz.
- zortzikote**
- zortzimaraiko** iz.
- zortzina**
- zortzinaka**
- zortzira** *Ipar.* 'zortzina'
- zortziren**
- zortziurren**
- zoru 1** 'lurra'. 2 'oinetakoen azpia'
- zoru(-)erdi**
- zorzor** onomat.: *kukuak kuku, zozoak zorzor*.
- zotal**
- zotal(-)egun**
- zotal(-)ikatz**
- zotin**
- zotinka**
- zotukatu**, zotuka, zotukatzen. *Batez ere Zub.* *da/du* ad. 'higitu, mugitu'
- zotuku** *batez ere Zub.* 'higidura, mugimendua'
- zotz**
- zotz egin**
- zotzabar**

- zozabar** ‘arabazozoa’
zozkatu, zozka, zozkatzen. *du ad.* ‘zotz egin’
zozketa
zozketatu, zozketa(tu), zozketatzen. h. **zozkatu**
zozo 1 ‘txoria’ *Turdus merula*. 2 ‘ergela, inozoa’
ur-zozo *Cinclus cinclus*
zozokeria
zozoki ‘ergelki’
zozomikote
zozotu, zozo(tu), zozotzen. *da/du ad.*
zoztor
zu
zuberera
zuberotar
zubi
zubigile
zubigintza
zubipe
zubizain
zudu *Ipar.* ‘arreta, ardura’
zuek
zuenganatu, zuengana(tu), zuengana-tzen. *da/du ad.*
zuetaratu, zuetara(tu), zuetaratzen. *da/du ad.*
zuganatu, zugana(tu), zuganatzen. h. **zureganatu**
zuhail *Ipar.* izond. ‘margula’
zuhain 1 *batez ere Zub.* ‘zuhaitza’. 2 *Ipar.* ‘(ganadu-)bazka’
zuhaitz
zuhaixka
zuhaizpe
zuhaizti
zuhaiztu, zuhaitz/zuhaiztu, zuhaitzen. *da/du ad.*
zuhamu *Ipar.* ‘zuhaitza’
zuhamupe *Ipar.*
zuhamutsu *Ipar.*
zuhamuxka *Ipar.*
zuhandor *Cornus mas*
zuhar* e. **zumar**
zuhaur *zu* izord.aren era indartua
zuhirin ‘pipi-hautsa; zerrautsa’
zuhirindu, zuhirin(du), zuhirintzen. *Ipar.* *da/du ad.* ‘pipiatu’
zuhur ‘zentzuduna’
zuhurkeria
zuhurki
zuhurtasun
zuhurtu, zuhur(tu), zuhurtzen. *da/du ad.*
zuhurtzia
zuihauek *zuek* izord.aren era indartua
zuin ‘marra’
zuka
zuketa
zuku: *haragi-zukua; laranja-zukua.*
zukurutz
zukuruztu, zukurutz/zukuruztu, zuku-rutzen. *da/du ad.* ‘beldurtu, izutu’
zuku(tu), zuku(tu), zukutzen. *du ad.*
zulagailu
zulagarri: *deiadar zulagarria.*
zulakaitz ‘zizela’
zulaketa
zulatu, zula, zulatzen. *du ad.*
zulatzaile
zulatze
zuldar ‘abereen gaitza’
zulo
zulodun
zulogile ‘lur-emailea’
zuluera (hizkuntza)
zumalakar *Frangula alnus*
zumar *Ulmus sp.*
zumardi
zumartxuri ‘zurzurria’ *Populus alba*
zume *Salix sp.*
zumintz ‘aloea’ *Aloe sp.*
zumitz
zumo* e. **zuku** (edo, elkarketan, **-ur**: *laranja-ura*)
zunda
zundaketa
zundatu, zunda(tu), zundatzen. *du ad.*
zundatzaile
zundatze
zuntoi ‘zutoina, batez ere zurezkoa’
zuntz
zuntzun izond. 1 *batez ere Ipar.* ‘ergela’. 2 *batez ere Bizk.* ‘tuntuna’
zur
zuraje
zurbeltz ‘artea’ *Quercus ilex*
zurbil

zurbildu, zurbil(du), zurbiltzen. *da/du* ad.
zurbilki
zurbiltasun
zurda 1 1 '(zaldiaren, basurdearen, etab.en) ile latza'. 2 'haria'
zurda 2 *Bizk. g.er.* 'izotza'
zurdadun
zurdaki
zurdatz 'zilizioa'
zureganatu, zuregana(tu), zureganatzen. *da/du* ad.
zureria 'zurajea'
zuresi
zuretar
zuretu, zure(tu), zuretzen. *da/du* ad.
zureztatu, zurezta, zureztatzen. *du* ad.
zurgihar
zurgin
zurgindegia
zurgingo 'zurgintza'
zurgintza
zurgizen
zuri
zuriarazi, zuriaraz, zuriarazten. *du* ad.
zuribide
zurigarri
zurikail *Jas.* 'zurbila'
zurikatu, zurika, zurikatzen. *du* ad. 'lo-sintxatu'
zurikatzaile
zurikeria
zuriketa
zurikin
zuriko
zuringo
zuritasun
zuritu, zuri(tu), zuritzen. *da/du* ad. 1 'zuriz margotu'. 2 '(patatari eta) azala kendu'. 3 'nor bere edo besteren hutssegitea zuzentzen saiatu'. 4: *elurra egin du, baina ez du zuritu.*
zuritzaille
zuritze
zuriune
zurixka
zurkaitz
zurkaiztu, zurkaitz/zurkaiztu, zurkaizten. *du* ad.
zurki *Ipar.* 'zur-zatia'

zurkulu *Bizk.* 'zokoa'
zurmindu, zurmin, zurmintzen. *Ipar. da/du* ad. 'lizundu'
zurmindura
zurpail *Ipar.* 'zurbila'
zurpaildu, zurpail(du), zurpailtzen. *Ipar. da/du* ad.
zurra *g.er.*
zurratu, zurra(tu), zurratzen. *du* ad. 1 '(larrua) ondu, apaindu'. 2 'jipoitu'
zurreean: *merke-zurreean* 'merkeena bilatuz'; *labur-zurreean* 'labur beharrez'
zurruburru *Ipar.*
zurruburruka *Ipar.*
zurrukutun
zurrumurru 1 'marmarra'. 2 'berri egiaztatu gabea'
zurrun 1 izond. 'malgutasunik ez duena'. 2 iz. 'haga'
zurrunbilo
zurrunbiloka
zurrunbilotsu
zurrunbilotu, zurrunbilo(tu), zurrunbilotzen. *du* ad.
zurrundu, zurrun(du), zurruntzen. *da/du* ad.
zurrunga
zurrunga egin
(lo) zurrungan
zurrungaka
zurrungari
zurrungatu, zurrunga(tu), zurrunгатzen. *du* ad. 'zurrunga egin'
zurruntasun
zurrupa
zurrupaka
zurrupakari
zurrupatu, zurrupa(tu), zurrupatzen. *du* ad.
zurrupatzaile
zurrust *Bizk.* onomat.
zurrusta: *iturriko zurrusta.*
zurrustaka
zurrut
zurrut egin
zurrutean
zurruta
zurrutan
zurrutada

zurrutaka**zurrutero** *Lgart.***zurt** adlag. 'erne': *adi eta zurt zegoen.***zurtoin****zurtu**, zur(tu), zurtzen. *da/du* ad. 'harritu'**zurtz****zurubi****zurztasun****zurzuri** *Populus alba***zut** 1 izond.: *lerro zuta*. 2 adlag.: *haiekin**nenbilen, burua zut.***zut-zuta** *lpar.***zutabe****zutarri****zutiarazi**, zutiaraz, zutiarazten. *du* ad.**zutiarazle****zutik****zutikai** *g.er.* 'euskarria'**zutiko** iz. 'euskarri zuta'**zutikor****zutikortasun****zutitasun****zutitu**, zuti, zutitzen. *da/du* ad.: *nire aurka nire gaiztakeriak zutitu ninduen.***zutoin****zutoitarte*** e. **habearte****zutfundu**, zutun, zutuntzen. *Bizk. da/du* ad. 'zutitu'**zutunik** *Bizk.* 'zutik'**zuzemen:** *bitarte hau, bere anaia etxeratzeko zuzemenak egiten igaro zuen.***zuzen****zuzenangeluar*** e. **angeluzuzen****zuzenarazi**, zuzenaraz, zuzenarazten. *du* ad.**zuzenbide****zuzendari****zuzendariondoko****zuzendariorde****zuzendariorde****zuzendaritza****zuzendu**, zuzen(du), zuzentzen. *Heg.**da/du* ad.**zuzenean****zuzeneko****zuzenerdi****zuzenetsi**, zuzenets, zuzenesten. *du* ad.**zuzengabe****zuzengabe****zuzengabekero****zuzengabekeria****zuzengaitz****zuzengarri** *Zah.* 'zentsagarria'**zuzenkatu*** e. **lerrokatu****zuzenketa****zuzenki 1** adlag.**zuzenki 2** iz. 'zuzen-zatia'**zuzentasun****zuzentza** 'justizia'**zuzentzaile****zuzentze****zuzi****zuzitu**, zuzi, zuzitzen. *Batez ere Bizk. du* ad. 'birrindu'**zuzkidura****zuzkitu**, zuzki, zuzkitzen. *du* ad.**zuzpeltu*** e. **suspeltu****zuztar****zuztartu**, zuztar(tu), zuztartzen. *da/du* ad. *g.er.* 'sustraitu'**zuzter*** e. **zuztar**